

PETROZSÉNYI NAGY PÁL

ÉN, PETROZSÉNYI NAGY PÁL

(ÖNÉLETRAJZI DOKUMENTUMREGÉNY KORABELI FOTÓKKAL)

II. rész

Kecskemét, 2023

MIGRÁCIÓ, GLOBÁLIS KLÍMAVÁLTOZÁS

Ab ovo: az elejétől

Szép, nyugodt öregségnek nézek elébe, gondoltam egy ideig. S valóban, minden jel arra mutatott, hogy ami ezután következik, már, hogy is szokták mondani? Szóra sem érdemes. Nem így történt. Ellenkezőleg, életem, sőt az egész világ sorsa olyan szakaszba szaladt, amire még álmában sem gondolt volna egy ember sem. Vagyis, bocsánat, kivéve a nagyon vallásos, naponta bibliát olvasgató istenhívőket. De ne vágjunk a dolgok elébe! Minden a globális klímaváltozással és migrációval kezdődött úgy 2015 körül. A népvándorlás oka sokrétű, mint általában a legtöbb népvándorlásnak: éhínség, vízhiány, munkanélküliség, államközi csatározások, politikai, vallási üldöztetések... Ez ellen menekültek a Közel-Keletről, Afrikából, kerestek emberhez méltó életteret Afrikából, a Balkánból, Közép Ázsiából. Az USA-ban és Európában. Naná, hova vándorolhattak volna máshova, mint ahol, hitük szerint, megtalálhatják a Kánaánt.

Allah akbar! Migránsok akcióban

Sosem találták meg, ezzel szemben konfliktusok miriádját zúdítottak magukra és „Kánaánra” is, amin főképp Németországot értették. Nem célom a népvándorlás még csak felvázolása sem, csupán néhány szerény megjegyzésben érintem, mintegy előszóként a témát, ami amúgy is megtalálható bármelyik lexikonban, a világhálón, no meg személyes tanúi is lehetnek mindazok, akik ezeket a sorokat olvassák. A közvélemény parányi hányada, köztük a pápa, néhány szent életű ember, vallási közösség tárt karokkal fogadta volna a szerencsétlen sorsú migránsokat, mert mindig azt kell segíteni legjobban, aki erre leginkább rászorul. Oké, oké, hajtogatták a moderáltabb altruisták, szerencsétlenek, ez kétségtelen, de bármennyire is szánjuk őket, nekünk mégis a saját fajtánk, családjunk, nemzetünk a legelső. Hogy kik, milyen államok vallottak ilyen nézeteket, nem nevesítem, mindnyájan tudják, akiknek volt szerencséjük ezt a korszakot megélni. Nem eredeti álláspont, de nagyon is emberi, mert, tegyük kezüket a szívünkre, és valljuk be őszintén, kinek nem a saját gyermeke a legkedvesebb. A 3. Legjellemzőbb magatartást a közönyösek, egoisták tanúsították, és tanúsítják jelenleg is. Nekik aztán abszolút mindegy, ki, miért veszi nyakába a világot, csak ők maradhassanak saját megszokott komfortjukban. Hát igen: ilyen a világ. Krisztustól innen, mit Krisztustól, az őseMBER tüzetől kezdve mindig is ilyen volt. A 4. kategória... Hoppá, ilyen is van? De van ám, bár a jellemzése kissé bonyolult. Látszólag a Ferenc pápa táborához hasonlítható, viszont ha számba vesszük, milyen tagok alkotják

(dörzsölt politikusok, államfők, ilyen, olyan elnökök, egyszóval az EU potentátjai), egyből megtorpanunk, és csak pislogunk, pislogunk. Kissé nehéz elképzelni, hogy egy olyan hatalom, mely szinte naponta mér kettős mércével, és sárba tapossa mind az államok szuverenitásának, mind a logikus gondolkodás szabályait, összehasonlítható lenne a világ legönzetlenebb szervezeteivel. Hogy ki ez a megtévesztő álarcba bújt hatalom? Két szóból áll: EU, ki is lehetne más? – állítják ma már egyre nagyobb számban. Némelyek szerint nem is olyan kiismerhetetlen, ugyanis őket csak egyetlen főcél vezérli: a kivándorlók teljes, minél rafináltabb kihasználása. Mások szerint... Hm, mielőtt végleg pálcát törnénk felettük, talán hagyjuk a további okoskodást az időre, majd az eldönti, kinek van igaza. Ha megérjük.

A népvándorlással szinte egy időben törtek a világra a klímaváltozás okozta gondok, keservek, aminek átkos következményeitől már nemcsak a migránsok, hanem mindnyájan máig rettegünk. Cunami, árvizek, tornádók, felmelegedés, lehülés gyakran akár egyetlen napon belül is. A világ lakossága rohamosan elbizonytalanodott, s bizony megismétlődni látszik az ősi jó refrén: Isten a mi megmentőnk, s akik eddig tagadták ismét közeledni igyekeznek a Mindenek Urához. Egek, mi következhet még azután, amikor már a sarkokon is fokozódik az olvadás, sorra gyulladnak ki a vulkánok, köztük talán még egy szupervulkán is... Stop, ne fessük falra az ördögöt! Bár nem alaptalanul aggódunk, azért még nem jött el az apokalipszis ideje, és az emberben óriási a tudás, energia, amivel úrrá lehet a legsátánibb erőkön is, ha összefog nem feledkeztünk meg persze Istenről sem, tesszem hozzá én. Vagy ne tegyem hozzá? Mi, emberek Isten nélkül is fügét fogunk mutatni az ördögnek? Akár így, akár úgy, Madách mondása mindenképp megszívlelendő: Ember küzdj és bízva bízzál! Ennyit bevezetőként.

Küzdelem a halállal *Jancsi, Judit és az Igazgató úr*

Én bíztam, sőt, egyenesen boldognak éreztem magamat.

– Muci, én olyan boldog vagyok! – leptem meg a feleségem időnként.

– Boldog? – kerekedett kis Judit szeme. – Hát nem látod, mi történik a világban?

Láttam én, hogyne láttam volna. Messziről meg a tévéből, anélkül azonban, hogy engem bármi is személyesen érintett volna. Így persze könnyű bizakodni, örülni.

Az első csapás, ami nem egészen rajtam csattant, de már nagyon közelről érintett, Jancsi bátyám halála volt. Tüdőrák, gyorsan végzett vele. Ő volt az első rákos a családban. Jaj, istenem, jaj istenem! – zokogtam fel naponta többször is, és szó szerint belebetegedtem a bánatba. Normális módon sokáig sem enni, sem aludni nem tudtam, vérnyomásom az égben, amitől annyira szédültem, hogy még Jancsi temetésére sem mertem buszba vágni magamat. Pláne egyedül, miután Judit túl beteg volt már ahhoz, hogy elkísérje útján egy félig vak, félig süket gyászolót. Mármint engem, ugyanis idáig jutottam egészség tere. A fia, Tibi ugyan megígérte, hogy Temesvárra szállít az autóján, de ígéret szép szó, megtartva, úgy jó. Nem sokkal utána aztán egyszer csak ő is eltűnt, s a mai napig sem gyanítom, hol csatangol a nagyvilágban.

Második csapás: feleségem elhunyt. Már régóta vártuk, úgyszólván senkit sem lepett meg. Szegény Judit igazából nagyon intenzíven úgy két évig szenvedett. Vele együtt én is, mert nem lehet ám vidám film végignézni egy asszony fokozatos leépülését. Tizenöt évig élt egy daganattal a gyomrában, és bírta, győzte türelemmel, megnyugodva isten akaratában. Vasárnaponként elballagott a katolikus templomba, és lelkiismerettel gondozta házát, „boldog” férje urát. Néha, református létemre, én is elkísértem, mert amiért más a templom, a vallási rítusok, mint a vastagnyakú kálvinistáké, azért ez is csak isten háza, és ugyanahhoz az Úrhoz imádkozunk.

– Térdelj le! Vess te is keresztet! – szólt rám alkalomadtán, míg hozzá nem szokott, hogy ez nálunk nem divik.

Apropó, vallás! Ha már itt tartunk, járogatott hozzánk egy Balogh Csaba nevű fiatal, meglehetősen ösztövé, közel két méter magas Jehova Tanúja. A Jehova Tanú, mint tudjuk, olyan vallási gyülekezet, mely a Bibliát magyarázva, és attól soha el nem térve tanúskodik Jehováról és a világról.

– Kérlek, ne engedd a házukba ezt a Góliátot! Beszélgessek csak az ablakon át, ha már mindenképp ragaszkodsz az ipséhez – ágaskodott Juditban a katolikus. – Mit érdekelhet egy reformátust egy jehovista!? Meg akarsz térni? Nosza, vajon mit szólna ehhez az édesapád? Megfordulna a sírjában.

– Mit szólna? Hit ez is, és engem valamennyi hit érdekel.

– Hát... te tudod – engedett végül is ő a huszonegyből. – Még a végén kiderül, hogy neked az iszlám hit sem közömbös, és csöppet sem lennék meglepve, ha egyszer csak turbanban tipegsz ki a mecsetből. Lásd édesbátyád, Albika meg a többi hitehagyott példáját. Ne felejtse, volt már egyszer török világ Magyarországon. Hát most iszlám- és migránsvilág lesz.

– Valakivel nekem is kell néha filózni, ami viszont még nem jelenti azt, hogy más hitre térek, Mucikám. Neked ott van Csöpi, a nővéred meg a több rokon garmadával, míg én legfeljebb csak Kamil barátommal folytatok eszmecsere nagy néha.

– De begyedben vannak a rokonaim! Hogy lehet az, hogy annyi éven át még mindig nem fogadtad el őket. Pedig egyszer még, ki tudja, te is rájuk szorulhatsz egy szép napon, és akkor ...

– Akkor?

– Isten legyen neked irgalmas, mert senki sem fog segíteni rajtad, Bucikám – sóhajtott fel a feleségem.

– De hát mit tegyek, ha egyszer ilyenek teremtett a jóisten? Egyébként ilyen volt az anyám is: magába zárkózó, félnék margaréta, amit többnyire azzal palástolt, hogy senki-nek sem nyílt meg mindaddig, amíg valaki a bizalmába nem férkőzött. Utána rá sem lehetett ismerni: pillanatok alatt kivirult az arca, és csak úgy pergett a nyelve, mint az orsó. Ja, egész más ember lett belőle. Nyilván én is így reagáltam volna, ha veszik a fáradságot, és meg akarnak ismerni.

– Á, hol van az a világ, amelyik meg akar valakit ismerni. Jó napot, jó reggelt, hogy vagy, és már szalad is mindenki a dolga után.

– Így igaz, és ezt el is fogadtam volna, ha... Nehéz, magam sem értem, mi okból, de valami mindig visszatart becses rokonaidtól.

– Hogyne, a diploma, végtére te mégis csak tanár vagy, nem sofőr, mint ők, proli autószerelők, világos.

– Ugyan, különben már van diplomás is közöttük. Az a dolog, az az izé lelkük legbelsejéből származik, mintha... mintha egy végtelen jéghegy dermesztő hűvösségét érezném felém áradni. Egyrészt Csöpiből, másrészt az exfutballista fiából, a Zsoltiból, amitől egyből torkomra fagy a szó, és továbbra sem merek megnyílni. Pedig de hányszor szerettem volna! Elvégre nem menekülhetünk egy életen át vaspáncélba öltözve. Igen, valakivel mindig muszáj smink nélkül, hátsó gondolatok nélkül nevetni, örülni ennek a csodálatos életnek. Hiányoznak a barátok, az őszinte, szerető szívű emberek, akik engem is szeretnek, becsülnek, amit a te családban, most meg fogsz sértődni, valahogy sosem éreztem. Sem érzelmi, sem intellektuális szinten. Tudom, hogy patetikusan hangzik, de hagy legyenek már egyszer én is patetikus. Ilyenkor többnyire Ady Endre Szeretném, ha szeretnének című verse jut eszembe, no meg az, amivel 35 évvel repatriálásom előtt riogattak az erdélyi magyarok: vigyázz, öreg, a magyarországi magyarok másnyelűek, mint mi vagyunk, őket

csak a virtus meg a mani élteni, egyébként is cseberből vödörbe esel, mert csak nem hiszed, hogy Kádár papa különb a Deákné, azaz Ceaușescu vásznánál. Megharagudtál?

– Akkor miért mégis mifelénk, szittyá magyarokhoz irányítottad a sajkádat?

– Mert magyar vagyok, és magyar író csakis magyar földön élhet és alkothat igazán.

– Te írónak tartod magadat?

– Könnyebbet nem tudsz kérdezni? Nem tudom. Többen igen, még többen, különösen a felsőbb irodalmi berkekben, egy nímandnak, ahogy az őseink szokták mondani – igyekeztem más vizekre evezni.

Nemrégén éppen ez irányban tapogatóztam. Esetleg egy írószövetségi tagság tiszta vizet önthet a pohárba. Meg is pályáztam legott a tagságot. Eredmény?

2019. október 28.

Tisztelt Petrozsényi Nagy Pál!

A Magyar Írószövetség Tagfelvételi Bizottsága megtárgyalta tagfelvételét és úgy ítélte meg, hogy írásainak színvonala meglehetősen hullámzik. A többség a Választmány jóváhagyásával nem szavazta meg az ön felvételét szövetségünk tagjai sorába.

Megértésében bízva.

Üdvözlettel

Szentmártoni János elnök

Tehát nem vagyok író. A tagság és az íráság ugyan nem egymás függvénye, ezt magam is beláttam, de nekem, valahogy mégis ez volt az írói ambícióm. Emberi gyöngeség? Mea culpa, az, pontosabban hiúság, amire, lám-lám, én sem vagyok immunis. Csupán az a mondat ütött mellbe, hogy „írásainak színvonala meglehetősen hullámzik”. De tisztelt Szentmártoni János úr, melyik írónak, költőnek nem hullámzik a stílusa? Egyik műve jó, a másik kevésbé. Vagy tán Petőfi, Madách, Jack London minden alkotása remekmű? Lehet-e, szabad-e valakit csupán ezért alkalmatlannak minősíteni?

– Annyi baj legyen! – legyintett a levélre egyik ajánlom, Csernák Árpád barátom. – Megjósolom, úgysem láttál volna semmi hasznot belőle. Ez az egész tagság csak arra jó, hogy összegyűljünk időnként, összevissza daráljunk, majd befizessük a tagdíjat.

Sommás vélemény, azóta sem próbálkoztam semmiféle szervezetbe bejutni. Juditnak nem szóltam, csak nyeltem egyet, és hallgattam. Mellesleg meg sem értette volna, mitől lombozódtam le újólá. Értik, nem? Ő és az irodalom nem igen árulnak ugyanazon a gyékényen. Eleinte persze bántott, de kit nem bántott volna, hogy pont az élettársát hagyja hidegen egyetlen, még megmaradt szenvedélye. Ettől függetlenül ideális feleség: megértő, dolgozó, segítőkész, és hagyja, hogy zavartalanul éljek a „hobbymnak”.

– Nem unod még? – jegyezte meg olykor óvatosan.

– Mit?

– Hát ezt a körmölést. Nem lenne okosabb egyszer-kétszer leszállnod a földre is, és kitanulni, hogy kell boldogulni egy háztartásban, irodában, befizetni a rezsit, megfőzni az ebédet, mert mit fogsz csinálni, ha meghalok.

Megrettentem.

– Jaj, már megint ez a halál! Nincs jobb témád, megijesztesz.

Nem erőltette, és én sem töprengtem el komolyabban a szavain. Ő süttött-főzött, intézkedett, én körmölttem, meglehetősen verejtékezve, kínlódva, de mindig kinyögtem magamból, ami ott motoszkált az agyamban, holott már csakugyan ideje lett volna észhez térnem: Judit élete utolsó állomásához közeledik. Szüntelenül jajgatott, és folyamatosan öszszebb esett, feje a mellére horgadt, mint egy kilencven éves öregasszonynak. Csak nem fog meghalni! – döbönt belém a gondolat, de folyton elhessegettem magamtól. Képtelen

voltam, elfogadni a tényt, hogy az én dalos pacsirtám hamarosan édesapja után száll a mennyekbe. Türelmesen ápoltam, rá is fért szegényre, mert a nővére, Csöpi... Hogy is mondjam, csak lélekben volt a hűgánál. Nyilván azt hihette, jó kezekben van, ott vagyok én mellette, és bizony ugyanúgy került az otthonunkat, mint azelőtt. Állítólag azért, mert meglátása szerint nem fogadom szívesen. Mégsem változott semmi azután sem, hogy tisztáztuk, szó sincs ilyesmiről. Judit, mint sok egyebet, ezt is szótlánul lenyelte. Így hát jóformán teljesen egyedül viseltem el az ápolás valamennyi gyötrelmét, amit semmi sem illusztrálja jobban, mint a *Betegen* című novellám:

Betegen

Alkonyodott. A lenyugvó nap sugarai átosontak a szobácskán, és pár percre megállapodtak az öregember tar fején, aki egy fotelben ülve ejtőzött. A férfi hol az ablak előtti madáretetőt, hol a feleségét figyelte. Beteg volt az asszony, nehezen szuszogott. Hogy meddig él még, ki tudja, de hogy nem sokáig, azt sejtette. Nyilván az asszony is, még ha nem is nyilatkozott róla. Csoda, hogy eddig is kibírta, ugyanis rákos volt, és idestova tizenkét éve vívta életharcát a könyörtelen tumorról. Ma már 75 éves, hála két csodagyógyszernek, és még mindig képes őt életben tartani. Igaz, már korántsem a régi állapotban, erőben. Kezdte azzal, hogy el kezdett fogyni a szegény öregasszony, amíg hatvanöt kilóról lefogyott negyvenre. Lassan úgy nézett ki, mint az auschwitzzi fogolytábor rabjai. Lábai, mint két paszulykaró, arca beesett, bőre sárgás és olyan ráncos, mint a nagyanyjéé volt kilencvennégy éves korában – szorította össze az öregember szívét a szájalom. Hej, ronda dolog ám a betegség, hát még ha valaki idős is emellett!

– Egyél, többet, az isten áldjon meg! Ha így folytatod, lábra sem tudsz állni a gyöngeségtől, az meg, gondolom, neked sem hiányzik, hogy még az ágyból se tudj felkelni – könyörgött neki ő is, meg a felesége nénye is.

Betegen

Persze megígérte, de az ígéret szép szó, ha megtartják, úgy jó, és ő bizony nem tudott (vagy nem is akart?) többet enni egy macskánál.

A második sokk akkor érte őket, amikor Ritát hetente egyszer elfogta a hidegrázás. Csak nem újabb betegség, esetleg egy másik rák kezdete! – ijedezett a jó öreg, és csak nézte, nézte, miként reszket az asszony, mint a nyárfalevél anélkül, hogy bárki megmagyarázná, mitől lázasodik be csaknem hetente. Amikor rákérdezett, a kezelőorvos csak hümmögött.

– Sok oka lehet ennek, Váradi úr: kevés mozgás, elégtelen táplálkozás, vashiány, rossz vérkeringés, de amíg mindezt ki nem vizsgáljuk, sajnos nem sokat tudunk mondani.

Hogy aztán erre a kivizsgálásra a gyakorlatban is sor került... No, arról már nem nyilatkoztak a tisztelt doktorok, mindenestre a hideglelés maradt, amit jobb híján prizniccel, lázcsillapítókkal orvosoltak, és ezzel letudták az esetet. Na ja, ott, ahol annyi a beteg és kevés az orvos, nem igen lacafacáznak egy szimpla hideglázzal. De miután a remény hal meg utoljára,

még bizakodott a nyugdíjas öregúr, meg aztán az mégis csak fura lenne, hogy valaki egy koplalás vagy láz miatt tegye le a kanalat.

Jól saccoalta, nem tette le, csupán közelebb került hozzá némileg, magyarán egy szép napon már lábra sem tudott állni Váradiné Kis Rita. Nesze neked felépülés, mi jöhet még ezután? Az öregember, Pötyi meg az egész rokonság döbbenten figyelte, miként épül le fokról fokra a nemrég még életerős asszonyka.

– Nem figyelmeztettem, egyen többet, a lelkecském, mert ebből egyszer még nagy zűr lesz? – nyelte le Pötyi kibuggyanni készülő könnyeit.

– Eh, étel, nekem a lábam fáj, de nyugodjatok meg, pár nap múlva elmúlik.

El, amikor el, de a legtöbbször bizony egész nap csak feküdt, feküdt, s még a mosdóba is csak járóbottal tudott araszolni. Azért nem zúgolódott, legrosszabb esetben sóhajtott egyet-kettőt, és jóccakát. Hívő keresztény létére türelemmel viselte a keresztet, amit az Úr vállaira pottyantott. Az öregember szintén, de amikor a nejét már a fulladás is elfogta, szusszantott egyet, és felkapta a telefont.

– Mi az, mit csinálsz?

– Segíts magadon és az isten is megsegít. Hívom a mentőket.

– Már megint? Nem megyek. Ez csak olyan... izé... átmeneti légzési zavar, amit a tüdőmbe szívárgott víz okoz – motyogta alig érthetően az öregasszony. – Ez ellen kaptam ezt a vízhajtót – kapott be gyorsan egy furosemid tablettát. – Pillanat, még tíz-húsz perc, és kutyabajom, meglátod.

– Hogyisne, hiszen tíz-húsz perc alatt akár százszor is megfulladhatsz.

– Kérlek, higgy nekem, a kórházzal pedig várjunk még – könyörgött; utálta a kórházat, no de ki nem utálja?

Vártak, és valóban elmúlt ez a roham is, most pedig itt fekszik mellette tátott szájjal, csendesen. Nyilván bóbiskol, és a madarak is lefeküdték aludni – ropogtatta meg csontjait az öregúr.

– Jó estét, vagy inkább reggel van?

– Nini, hát felébredtél! Hogy érzed magad, galambom?

– Megjárja. Te mit csinálsz itt a fotelben?

– Nézegettem a cinkéket, ahogy csipegetik az etetőben a magokat. Jól fekszel, van valami óhajod? – kérdezte hangosan, miután a felesége nagyot is hall újabban.

Akárcsak ő, merthogy a betegségek őt se igen kímélik, bármennyire is vigyáz magára. Először is cukros, továbbá gyógyszerrel szed szemgyengeség, magas vérnyomás, memóriazavar és prosztata-túltengés ellen is. De Ritához hasonlóan ő sem panaszkodik, egy férfinak különben sem illik nyavalyogni, szokták volt mondogatni már gyerekkorában a szülei. Ettől függetlenül kettőjük közül egyiknek mindenképp talpon kell maradnia, hogy ápolhassa a másikat.

– Kösz, jól vagyok. Esetleg hozhatnál egy üveg Ice teát!

– Mit? Nem értem?

– Hoznál nekem egy üveg jégteát?

– Parancsolj!

Hallgattak, mindketten a maguk gondolataiba süppedve.

– Tudod, mi szurkál mostanában? – törte meg a csendet végül az öregasszony.

– Mi?

– Mi lesz veled, ha...

Megtorpant. Mondja, ne mondja? A téma cikis, ám egyszer ezt is, meg egyebet is ki kell beszélniük magukból.

– Semmi, ne is gondold ilyesmire – találta ki Rita aggodalmát.

– Márpedig egyszer előbb-utóbb mindenkinek harangoznak, ezért nem árt, ha előtte... – fogta el Váradinét a köhögés, és percekig nem bírta folytatni.

A férfi megrettent. Tudta, hogy a nagybetegek előre megérik a végüket, és nincs kizárva, hogy Rita is...

– Vauuu! – vonított a kutya az udvaron.

Felugrott a fotelből, és el kezdett fel-alá járkálni.

– Ül le, kérlek, és nyugodj meg! Hogy elmegyek, az rendben van, egyedül az aggaszt, ki viseli majd ezután a gondodat. Megnősülsz? Már csak azért kérdem, mert te bizony még egy rántottát sem szoktál magadnak csinálni, nem tudsz kezelni egy bankkártyát, mosógépet, egy szóval teljesen magadra leszel utalva.

– Körülbelül, de majd csak elboldogulok valahogy – érzékenyedett el, amiért a neje még most, ilyen állapotban is elsősorban őt félti.

– Remélem, ugyanis Pötyire aligha számíthatsz.

– Egyetértek. Se rá, se a fiaira. Erre én már akkor rájöttem, amikor be-bevittek néha a kórházba.

– Miért, mi történt?

– Hagyjuk, nem nagy ügy, és nem is hibás ezért, mégis fáj, és, nos, igen, megjegyeztem magamnak.

– Micsodát?

– Hogy jöllehet ott lakik közvetlenül mellettünk, egész hét alatt csupán egyszer-kétszer dobott meg egy egyfogatós ebéddel.

– Aha, hát innen fúj a szél – mosolyogta el magát az exóvónő. – Úgy látom, téged a hasadon keresztül lehet megbántani legjobban. De legyünk tárgyilagosak! Rászorulsz te arra, hogy „megdobjanak” egy ebéddel? Pénzünk van, étterem, eszpresszó is tömérdek, de akár haza is hozhatnád az ebédet. Erre való az ételfutár, ha netalán lusta lennél kimozdulni itthonról.

– Igen, igen, egyértelmű – idegeskedett a kopasz, szemüveges apóka. – Ettől eltekintve azért, már ne is haragudj, ennél többet érdemelnék, miután rájuk hagytuk minden vagyionunk.

– És? Szerinted jobb lett volna, ha inkább első házasságodból való fiadra hagyjuk, aki harminc év alatt egyszer sem látogatott meg bennünket? Mit látogatott, még csak nem is írt a professzor úr, hogy megkérdezze, élünk-halunk-e egyáltalán.

Ez telitalálat volt, de lenyelte. Ami tény, az tény: a professzor úr csakugyan magasan tesz rájuk. Úgy tűnik, máig sem képes felfogni, következésképp meg sem bocsátja, hogy nem hozta őt is annak idején magával.

– Mi ez: az igazság órája?

– Tagadod?

– Más? Van valami még a tarsolyodban?

– Kinek nincs, de előbb arra válaszolj, amit kérdeztem.

A férfi vállat vont.

– Nem tagadom.

– Mert nem is tagadhatod. Aztán azt pedzed-e, miért nem számíthatsz Pötyire!

– Miért?

– Mert a mai napig sem illeszkedtél be a családjunkba – vádolta meg az asszony keserűen.

– Tehát ez szurkál mostanában.

– Többek közt, és el sem merem képzelni, ki nyitja rád az ajtót, ha egyszer te is ágynak esel, ugyanis ennek is eljön ám az ideje. Ma még fitt vagy, jól eszel, alszol, de holnap... Ki garantálja, hogy holnap is minden ilyen rendben lesz, és neked bizony senkid sincs, se fiad, se rokonod – tárta ki a szívét akadozó hangon, csöndesen.

– Köszönöm, hogy Pötyi helyett is törődsz velem – hatódott meg ismét az egykori erdélyi menekült. – Elismerem, sok mindenben igazad van, csak ez a beilleszkedés... Hát ez kemény dió, sokkal keményebb, mint egyesek gondolnák, különösen olyannak, aki meg szeretné őrizni saját identitását is egyúttal. Van, akinek sikerül, van, akinek nem, sőt, eszébe sincs integrálód-

ni, lásd a bevándorlókat, menekültek millióit. Én akartam. A te hazádban ugyanúgy, mint az enyémben, de, legyenek őszinte? Már nagyon belefáradtam – hunyta le a szemét kimerülten.

Esteledett. A szobára lassan rászakadt a sötétség.

– Brr, fázom. Légy szíves, nézd meg a gázt, hátha kialudt!

Megnézte, nem aludt ki, ezek szerint újabb roham közeledik.

– Semmi probléma, csak a szokásos hidegrázás. Hogy állsz momentán a lábadon, elbírnál egy sétát, hogy felmelegedj? Állítólag jól tesz, meg kellene próbálni.

– Nem megy, nagyon fáj – próbált lábra állni az öregasszony; sikertelenül. – Jaj, teríts rám még egy plédet, mert mindjárt megfagyok.

– Alig mondta ki, elkezdett minden ízében reszketni, s nem sokkal ezután már 39 fokos lázban vacogott.

– Kapsz elég levegőt, ne hívjam ki mégis a mentőket? – meredt saját kezére az öregember, és megrémült: már az ő keze is remegett.

– Nem kell, egyelőre még élek, és amíg élek, itthon akarok...

– Akarsz? Mit akarsz? – hajolt közelebb az asszonyhoz.

Teltek az órák. A férfi kalapáló szívvel tért végül nyugovóra.

– Istenem, add, hogy érje meg megint a holnapot! – imádkozott hangosan, miközben végig azon töprengett, vajon mit akart a felesége utoljára mondani.

Hadd folytassam, ami a novellából kimaradt: Rita, azaz Judit nem érte meg a holnapot. Még éjfél előtt elhunyt. Ott feküdt az ágyán, feje a párnán, lábai a földön. Bizonyára agóniája közben kerülhetett ilyen helyzetbe. Vagy a mosdóba szeretett volna menni.

– Isten, aki az égben vagy, mi történt veled, szerelmem! – buggyant ki belőlem az a szó, amit életében sosem mondtam ki.

Rohantam a telefonhoz, tárcsáztam a mentőket.

– Fektesse le a földre, és nyomogassa a mellkasát! – utasított egy hang a drót túlsó végén.

Megtettem, semmi eredmény.

– Nem lélegzik, mit tegyek még, mit tegyek?

Nem válaszoltak, letették a kagylót. Még elvégeztem néhány légző gyakorlatot, majd feladtam. Mintha egy rongybabát ráncigáltam volna jobbra-balra. Leroskadtam ugyanabba a fotelbe, ahonnan nem is olyan régen még hol a madarakat, hol Juditot szemléltem. Nem sokkal ezután berobogtak a mentők is.

– Exitált – állapította meg a mentőorvos, s néhány formáság elvégzése után, magamra hagytak a szobában.

A temetés szűk családi körben zajlott le. Pedig óvónőként rengetegen ismerték, sőt szerették, ami ennél sokkal-sokkal többet mond. De hát csipős, szeles idő volt, január, amikor az emberek nem szívesen hagyják el az otthonukat. Porait urnába helyezve tettemék édes apja mellé, ahogy utolsó akarátában meghagyta. Befejezésésképpen ráborultam az urnára.

– Jó utat, az ég felé!

– Jól van, elég, elég! – hallottam Judit öccse hangját valahonnan messziről, amikor látta, hogy sehogy sem akarok elválni a halottól.

A jelenet elég teátrális lehetett, de törődtem én akkor, mit gondolnak rólam a gyászolók. Rövidesen betettek egy autóba, s mire felnéztem, már megint otthon voltam saját szobámban, egyedül, mint a kisujjam.

Két napig azt sem tudtam, hol vagyok, mit eszem, mit iszom. Micsoda sorsirónia: egyszerre találtam meg, és vesztettem el életem igazi szerelmét. Eddig csak a szívem fájt, hanem az ember eszes lény, így, veszteség ide-oda, csakhamar elkezdett forogni agyamban az a kis kerék. Nejem halálával valószínűleg sosem tapasztalt nyomorba fogok kerülni,

mert hogy lehet megélni 100 000 forintból. Ráadásul itt maradt a nyakamon egy három szoba-konyhás családi ház a hozzátartozó csinos rezsivel. Brr, vert ki a hideg veríték, s azóta is számtalanszor, valahányszor ez jut az eszembe. Szülők, vérrokonok, sehol senki, aki kicsit a honom alá nyúlna ezekben a nehéz napokban. Bátyám fiára, Tibire Temesváron nem számíthattam, hiszen még a saját apja sem bízott meg benne. Oké, kipipálva, de van neked egy fiad is, akinek kötelessége gondoskodnia az apjáról – dobott mentőövet a sors ezzel a hirtelen ötlettel. Próbáljuk meg! – tökélttem el magam nem kis vívódás után. Előbb nyilván szép szóval. Akármilyen kőből faragták ennek a fiúnak a szívét, annyi emberség még maradhatott benne, hogy ha nem is mindkét kezével, de legalább az egyikkel segédkezet nyújt egy elárvult 80 éves öregnek. Kurta levelezésünk alább következik:

2020. jan. 8.

Részvétem a szeretteid elvesztése miatt. A legjobb egészséget kívánom neked.

2020. jan. 8.

Köszönöm. Dita két napja halt meg hosszú-hosszú szenvedés után, a nagybátyád a múlt évben. Azóta épp csakhogy élek, és nem is a legjobb egészségben. Alig látok, félig megsüketültem, emlékezetem kihagy, és nincs egy szerető szív sem mellettem, aki legalább egy jó szóval biztatna. Örület, már sem aludni, sem enni nem tudok. Egyelőre a bánattól, idővel valószínűleg meg azért, mert egyszerűen, nem lesz mit ennem. Anyuka hogy van, vannak-e gyerekeid?

Pali

2020. jan. 8.

Ne zavarj, nincs közöm hozzád, nem érdekel a sorsod.

2020. jan. 8.

2020. jan. 8.

Jól van, fiam. Engem bezzeg érdekelt, csak segíteni nem tudtam. Te tudnál, csak éppen nem érdekellek. Teljesen egyedül vagyok a világon, Jancsi, Dita meghaltak, én meg... De hát mit folytassam, ha nem érdekellek? Isten színe előtt kettőnk közül nem hinném, hogy nekem kellene jobban szegyenkezniem. Tudod, még egy ezer idegen sem kezelne így engem, nemhogy egy keresztény ember. Én biztos nem utasítanék el senkit, aki az ajtómon zörget. Mivel csak te maradtál nekem ezen a világon, irtózatosan szerettem volna/szeretnék találkozni veled, és majd megszakad a szívem, hogy nem lehet. Hát van neked szíved, mert eszed van, az bizonyos. Hát hadd szakadjon, ezek után azt kell gondolnom, hogy ezt te magad is akarod. Megtorlásoként. Nesze neked keresztényi könyörület, bocsánat!

Pali, akit te Nagy Palinak nevezel.

2020. jan. 8.

Most miért hallgattál el? Megijesztett az a mondat, hogy jövőre éhen is halhatok? Nem biztos, talán nem, ha isten is megsegít, ezt elfelejtettem odaírni. Kérlek, ne fordulj el tőlem, amikor bajban vagyok. Igaz, jelenleg még csak lelkiileg, de ez is van olyan baj, mint a testi, és minden jó szavad ír a lelkemre. Istenem, mekkorát vesztettem azzal, hogy egy fél életem át nem élhettem a közeledben, és persze te is, még ha esetleg nem is vallanád be. De még nem késő,

még összejöhetünk, ha hallgatsz a lelked jobb felére. Gyere, drága Egi, gyere, látogass meg, míg nem lesz tényleg túl késő. Addig is mesélj, mesélj az unokáimról (?), feleségedről, anyukádról, munkádról. És ha néha el-elfog a bosszúvágy, gondold arra, hogy ha idejössz, talán itt sosem lett volna ilyen fontos ember belőled. Legjobb lenne, ha hallanálak, és láthatnálak is. Az én Skype-címem: pal.nagy1, hívj föl minél hamarabb, és próbáljuk meg túltenni magunkat a sérelmeinken. Megpróbálsz? Könyörgöm, próbáld meg, és isten majd megjutalmaz érte.

Apuka

2020. jan. 8.

Nincs okom semmilyen ijedtségre, nem az én problémám. Semmi közöm az életedhez. Nyugdíjjal rendelkező egyén vagy, akinek kenyérre-tejre mindig fog jutni, ezért teljességgel kizárt az éhhalálod. Ne dramatizálj, légy férfi, ne pánikolj, legyen tartásod! Legyen kellő intelligenciád, önuralmad, a gyász emberhez méltó feldolgozásához. Ha szól az ébresztőóra, legyen erőd kikelni az ágyból!

Én is tudom nagyon jól, milyen átélni az éhezést, mert egyetemi éveim alatt miattad ezt azt kellett ennem. Kibírtam, túléltem, büszkeségből nem fordultam hozzád segítségért, nem kunyeráltam.

Sajnálom, nem segíthetek. Te ezt tökéletesen meg tudod érteni, hisz az életed neked is aból állt, hogy nem tudtál segíteni. Tudod, hogy ez mit jelent.

Túlteszed magad a gyászodon és a gyermekedig pánikodon, mint minden felnőtt ember! Megőrzöd a méltóságod, nem könyörögsz szánalmasan! Nem te vagy az univerzum egyetlen egyedül álló, özvegy nyugdíjasa. Számítalan olyan ember el, aki nálad sokkal szerencsétlenebb anyagi körülmények között, méltósággal viseli a sorsát, hogy ne vessék meg.

Az egész "írásműved" arról szól, hogy te a világ számkivetettje vagy, akivel mindenki csak elbánik, és makulátlan, tévedhetetlen, abszolút vétlen, szeplőtlen, glóriás lényként te tragikusan megbuksz. A mi egykori kapcsolatrendszerünkben is ilyen alapállásból indulsz ki, hogy te vagy az abszolút véltenség szobra. Szerinted ez mennyire hiteles? En eldugtam volna a világ elöl az "önéletrajzom", hogy ne keltsek totális szánalmat az emberekben. Ezzel az attitűddel nem a tragikus elbukás, hanem a szánalmasság ordít az egészből.

A felnőtt férfiak nem prédikálnak kereszténységről, könyörületességről, hanem megoldják a problémáikat - pl. dolgoznak a gyászukon, nem kuncsorognak alamizsnáért. A felnőtt férfiak felelősséget vállalnak a cselekedeteikért és fönntartott fejjel viselik a következményeit a tévedéseiknek, nem vinnyognak. Még 100 évesen sem!!! - főleg akkor nem, mint tiszteletre méltó szeniorok, akiknek van gerincük.

Ez az utolsó közlésem, nincs több mondanivalóm, nem kommunikálok többet veled.

Megbocsátok. Nem lesz találkozás!

2020. jan. 9.

Köszönöm az őszinteséged és a bocsánatod. Mindent értek, de hogy te is megértettél-e engem életem folyamán, azt nem hiszem, ezért a bocsánatodban sem hiszek. Te most is éppen úgy gyűlölsz engem, mint azelőtt. Én viszont túlteszem magam a te illemszabályodon, vagy minek tulajdonítsam ezt a hirtelen bocsánatot, és ezért a gesztusért, amiért a legnagyobb bajban anyagi-lelki támogatás nélkül hagytál, na ezt nem, ezt én sosem tudom neked megbocsátani. Leveledben sok mindennel vádoltál, amire most nem reagálok, mert csak a régi érveimet ismételném, ti. azt, hogy az én anyagi segítségemet egyetemi éveid alatt sosem tagadtam volna meg (bár nem értem, hogy lehettél olyan nagy bajban, amikor ott volt anyagi támasznak az anyukád), de te már akkor minden közeledést elutasítottál, így én semmit sem tudtam rólad. Abszolút semmit, hiszen egyetlen ilyen értelmű levelemre sem válaszoltál, tehát nem is segít-

hettem. Amikor megtudtam végre, mi van veled, hova kerültél, álmomban sem jutott volna eszembe, hogy segítségre szorulsz. Hogy büszkeségből hallgattál? Elhiszem, de akkor miért hányod a szememre, hogy nem támogattalak? Utólag meggondolva talán helyes lett volna személyesen is felkutatnom téged Romániában, de te olyan gyűlölködve reagáltál mindenre, ami velem kapcsolatos, hogy ezt valószínűleg amúgy sem mertem volna megtenni, már ha egyáltalán eszembe jut. De isten bocsájtja meg vétkeimet, nem jutott. Egyébként azokban az években én magam is segítségre szorultam, és ha nincs az én áldott emlékü feleségem, mehettem volna vissza koldusként Romániába. Sok minden megbeszélni valónk lett volna, hogy egyszer s mindenkorra tisztázzunk minden sérelmünket, de te ugyanúgy, mint ifjúkorodban, viszszautasítod, hogy közeledjek hozzád, ezért nem akarsz találkozni velem. Hát igen, így kísért vissza múlt. Én bezzeg félre tudtam tenni a büszkeségem, és megalázkodtam előtted, mint te is megjegyezted, de hagyjuk. Ezek után még mit mondjak? Adjam rád búcsúzásként atyai áldásom? Nem tehetem, kivéve annyit, hogy nem átkozlak meg örökre, és már ez is nagy dolog, mert az atyai átok mindig fog, különösen egy református pap fiáé. Röviden: nem kívánok semmi rosszat se neked, se az ivadékaidnak, de a legutolsó teted emléke (úristen, soha életemben nem találkoztam még ekkora gyűlölettel!), kísérjen el a halálos ágyadig.

Apuka

Kisé brutális búcsú. Egyik keményebb a másiknál. Ezt az utolsó mondatot például máig is sajnálom. Mindezek ellenére nem éltem törvény adta jogommal, mely szerint követelem, nyújtson anyagi segítséget Romániában élő gyermekem. Pedig csak annyiba került volna, hogy elbaktassak a megyei törvényszékre, és beadjam ehhez kapcsolódó kérvényem. Hogy mit szóltak volna ehhez az Igazgató úr kollégái, főnökei? El tudom képzelni, de hadd fusson, élvezze az életet, amit szorgalmával és eszével kivívott magának.

Számba vettem, hogy az életem mától kezdve reménytelen vagdalkozás, melyben én csakis veszthetek, hiszen egy mosógépet sem tudok kezelni, a hivatalos ügyekhez nem értek, megtanulni pedig mindez túl késő ilyen vaksi szemmel, süketen, vérnyomásommal az eget verdesve, ergo... No, mi lenne a megoldás? Menekülés a... halálba.

Elővettem egy disznóölő kést, hentes apósom ajándékát, és a szívem felé fordítottam, aztán a torkomnak, majd hirtelen el kezdtem dideregni. Fáztam, 10 fok volt a lakásban, ugyanis spórolás végett minden gázt lezártam. Talán jobb lesz, ha inkább meleg környezetben, mondjuk, a kádban vágom fel az ereim, ugyanis világéletemben gyűlöltem a hideget. Megtöltöttem a kádat, és elnyúltam a habokban. Ó, de kellemes ez a víz, milyen szép az élet, Istenem, mentsd meg gyáva kis nyuszidat! – tettem habozva a kést az eremre, lehunytam a szemem, és nem mertem megtenni. Na, majd most, de előbb elrebegek egy imát: *Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltesd meg a te neved; jöjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.* Pillanatra emlékezetembe villant a Jehova Tanúja, Balogh Csaba egyik figyelmeztetése, hogy az igaz keresztény nem veheti el önként az életét, mert az élet Isten ajándéka, és amit Ő adott csakis Ő veheti vissza, senki más. Erre feladtam. Vallásosságból, félelemből, vagy amiatt, amiért még van egy dolgom ebben az életben, ugyanis ez is felvetődött az agyamban, hogy előbb még megbocsátok az Igazgató úrnak.

Kiszálltam a kádból, és nagyot sóhajtván öltöttem fel újra a ruhámat lefekvéshez készülődve. Ugyanúgy, mint valaha őexcellenciája Ceaușescu elnök idején. Íme, így ismétli meg a történelem önmagát. Akkor a Kárpátok gényusa miatt, most... Orbán Viktor – kiáltottam fel izgatottan. Tény, hogy egyikük kiadta az utamat, hanem a másik egész más tészta, magyarán: most éppen ő, Magyarország miniszterelnöke lesz a megmentőm!

Másnap alig vártam, hogy a gép elé ülhessek, és megírjam azt a bizonyos levelet:

2020. jan. 15.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Petrozsényi Nagy Pál vagyok, az az író, aki önnek ajánlotta egyik novelláját. Azóta óriásit változott a sorsom: feleségem váratlanul elhunyt, ezzel teljesen egyedül maradtam 80 éves koromban. Élő rokonaim nincsenek, és én olyan mentális beteg lettem, hogy önállóan már nem tudom ellátni magamat. Kérem, segítsen rajtam, és helyezzen el sürgősen egy szociális otthonba, amíg még nem késő. Őszintén szólva nem hiszem, hogy ez az e-mail eljut az ön vagy akárki kezébe, de én hiszek istenben és önben is, hogy segítenek egy szerencsétlen emberen, aki SOS-t küldött ön felé. Mélységes tisztelettel.

(Petrozsényi) Nagy Pál

Vártam néhány napot kétség és remény közt hányódva. Választ ugyan nem kaptam, de a levélnyomkövetőm jelezte, hogy a miniszterelnök úr elolvasta a kérelmem, erre gyorsan megeresztettem még egy SOS-t.

Látom, elolvasták a levelet. Köszönöm, ennyi is önt belém egy kis reményt. Postacímem: Nagy Pál, 6000 Kecskemét, Puskás Tivadar u. 13. Telef.: 06/76/41 30 35. Kérem, siessenek, mert állandó szédüléseim miatt (cukorbetegség, magas vérnyomás) nemcsak mentálisan, hanem mozgásilag is korlátozott vagyok, így semmit sem tudok intézni. Ez az állapot biztosan jobbra fordulna, ha egy szoc. otthonba tudnának helyezni. 100 000 forint nyugdíjam van, de mit érek vele, ha nem tudom kezelni. Már odajutottam, hogy a pénzt sem tudom tévedés nélkül megolvasni. Kérem, nyújtsanak valami reményt, mert még szeretem az életet, a haláltól meg félek, irtózom. Mentsenek meg egy fuldoklót, hiszen megtehetik, kérem, könyörgök.

(Petrozsényi) Nagy Pál

Utólag elemezve a fenti sorokat meg kell állapítanom, nem sok méltóság szorult belém, tele vagyok könyörgéssel, szomorúsággal és félelemmel. Bizony félttem, én az egykori büszke akrobata, akit a legtöbben halmegvető bátorságáról ismertek. Hát nemhiába neveztem nyuszinak magamat, mert tényleg az voltam. Férfiatlan, csetlő-botló bohóc, ahogy a fiam, az Igazgató úr is bölcsen rámutatott. Hanem a nyivákolásom, csodák csodája, mégis meghallgatták odafönt, és Orbán Viktor utasítására egyenesen a miniszterelnöki kabinetiroda sietett a megmentésemre.

Tisztelt Uram!

Orbán Viktor miniszterelnök úrnak címzett, idősotthoni elhelyezés ügyében közbenjárást kérő levelét köszönettel megkaptuk. Őszinte megértéssel és együttérzéssel olvastuk nehéz helyzetét ismertető sorait. Felesége elhunyt okán fogadja őszinte részvétemet! Kérem, engedje meg, hogy a levelében ismertetett élethelyzete alapján az alábbiakról tájékoztassam.

Mindenekelőtt tisztelettel felhívom a szíves figyelmét arra, hogy idősotthoni, illetve szociális ellátás tekintetében Miniszterelnök úr feladat- és hatáskörrel nem rendelkezik, így az elhelyezése elősegítése ügyében közbenjárásra nincs módja és lehetősége. A szociális intézményben történő elhelyezés a családtagok, azok hiányában az érintett kezdeményezésére történhet.

Ügyében telefonos egyeztetés történt a szociális, valamint idősügyiért felelős Emberi Erőforrások Minisztériumának munkatársaival, akik jelezték Hivatalunknak, hogy állami vagy egyéb fenntartású idősotthoni elhelyezés feltétele a napi négy órát meghaladó ápolási szükséglet. Tisztelettel javaslom Önnek, hogy kérdéseivel forduljon bizalommal Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Társadalompolitikai Osztályához annak érdekében, hogy kérdéseire szakmai tájékoztatással szolgálhassanak az illetékes munkatársak.

Az osztály vezetője: Csonka Imre

*Elérhetősége: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal
cím: 6000 Kecskemét, Kossuth tér 1. főemelet 41.*

Telefon: (+36) 76/512-220

E-mail:

Ügyfélszolgálat:

6000 Kecskemét, Kossuth tér 1. (Városháza, volt Tourinform Iroda)

Félfogadás: kedd: 7.45 – 12 óra, csütörtök: 13-16 óra között.

Telefon: (+36) 76/513-513/2184-es mellék)

Ajánlom továbbá a szíves figyelmébe a házi segítségnyújtás lehetséges igénybevételét is, amelyről a jelen levelemhez mellékeltem tájékoztató kiadvány 61., és 64-65. oldalán talál részletes ismertetőt. A házi segítségnyújtás részleteiről, feltételeiről szintén Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának munkatársai tudnak felvilágosítással szolgálni.

A mellékletben talál továbbá egy Excel-táblázatot is, amely a Bács-Kiskun megye közigazgatási területén működő idősotthonok és integrált szociális ellátó intézmények elérhetőségeit, címadatait tartalmazza, valamint a táblázat legutolsó, „Szolgáltatás adatlapja” elnevezésű oszlopban, kattintható linkben rávezet az adott intézmény részletes tevékenységét ismertető adatlapjára a _____ oldalon. Javaslom a táblázat áttekintését, és a telefonon, vagy levélben történő kapcsolatfelvételt az adott intézményekkel.

Végezetül, kérem, engedje meg, hogy megköszönjem Önnek a Miniszterelnök úr figyelmébe ajánlott elbeszélést, amely jelenkorunk nagy kihívását, a migrációs jelenséget mutatja be irodalmi eszközök segítségével. Bizom benne, hogy a fenti tájékoztatással a segítségére voltam. Kérem, engedje meg, hogy ezúton kívánjak Önnek mielőbbi megnyugvást és nehézségeinek megnyugtató rendeződését!

Tisztelettel

Kobza Csilla

osztályvezető

Levelezési Osztály

Miniszterelnöki Programiroda

Cím: 1357 Budapest, Pf. 1.

E-mail:

Web:

Ez ám a megtiszteltetés! És még mondja valaki, hogy nálunk nincs demokrácia! Ugyan bizony, mikor kerülhettem volna én kapcsolatba például a Kárpátok Géniuszával? Lupuc napkor, ahogy Petrozsényban szokták mondani. A könnyekig meghatottam, és megint élni akartam, élni, hiszen nem vagyok egyedül, Orbán Viktor velem van. Az egészben csak az volt a bökkenő, hogy mindehhez a rengeteg anyaghoz kellett volna még valaki: egy hivatalos ügyekben jártas rokon, barát, gondozó, aki a legkisebb betűs okmányt is el is tudja olvasni, és nem felejt el mindent azonnal, mint én akkoriban. És a napok teltek anélkül, hogy megtaláltam volna azt az oltalmat, amely megadja a mindennapi kenyerem, gondozza a cukrom, vérnyomásom. Már a kórházba is bevonultam volna, ha a házi orvosom beutal. Csakhogy nem utalt, ő tudja, miért, és hazaküldött, szedjem össze magam, sétáljak sokat, az mindig segít a vérnyomásos betegen. Ennyi gond, megoldatlan feladat mellett, miközben senki sem főzött, mosott rám, és napokig ugyanabban a ruhában jártam, aludtam? Na nem, ez így biztos nem fog menni, úgyhogy segíts magadon, és az isten is megsegít. Ha nem küld be a házi orvos, beküldöm én magamat a kór-

házba – szorítottam össze a fogam, és még másnap kora hajnalban, amikor megint rám tört a magas vérnyomásom miatti szédülés, szívdobogás stb., tárcsáztam a mentőket.

A Balaton utcai pszichiátrián

A telefonbeszélgetést, melynek alapján kiszálltak a mentők, ezúttal mellőzném. De, ami azután történt, azt még ha akarnám sem tudnám, mert felejthetetlen nyomott hagyott a szívemben. Nézzük, miért, hogy történhet ilyen rövid idő alatt olyasmi, ami halálomig elkísér!

– Mi a panasz? – kiáltott rám az orvos vagy ápoló, amint belépett a szobámba. – Nem hallja? Nyissa már ki a száját jóember!

Kinyitottam, de úgy beszáradt a szám, hogy abból egy hang sem szakadt ki.

– Süket maga, hallja-e? Nézzék ezt a pofátlan alakot, még arra sem méltat minket, hogy válaszoljon. Mi éjt nappallá téve fáradunk magukért, maguk meg pipiskednek itt az ágyukban.

– Szegényke, nagyon rosszul van – jegyezte meg a háttérben egy fiatal nő.

– Ez? Csak adja a beteget, hiszen messziről látszik róla, hogy korántsem olyan beteg, mint amilyennek mutatja – szidott a mentő, mint kocsis a lovát.

Hihetetlen? Számomra is. Ha mástól hallom, el se hinném, az bizonyos, de mivel velem esett meg, kénytelen vagyok akár meg is esküdni rá. Úristen, hát ilyen mentők is léteznek! Úgy látszik, léteztek. Eh, mindegy, vagyis nem mindegy, de nem hinném, hogy az egészségügyre az ilyen mentők a jellemzők. Szavamra ez a bánásmód jobban fáj, mint az az injekció, amit a mentő elég durván beadott nekem, utána irány a megyei kórház. Megint megmérték a vérnyomásom: 180, vércukrom 8, a szívem... Itt már nem nyilatkoztak, csak hümmögtem, végül benyomtak egy tepsibe, hogy megvizsgálják az agyamat. Ezután bevittek egy háromágyas szobába, és rákötöttek az infúzióra. Pár óra múlva eszembe jutottak a gyógyszereim.

– Nővérke!

Semmi reakció. Az ajtó nyitva, előtte nővérek jártak-keltek rám sem hederítve. Berekedtem. Hogy hallottak, az kétségtelen, csupán egyiknek sem derogált megkérdezni, mit parancsolok.

– Hozzák már a gyógyszereim, mert mindjárt még betegebb leszek, mint mikor behoztak.

Még azt sem válaszolták, várjon türelemmel, majd erre is sor kerül.

– Tessék, a gyógyszere! – hoztak be végül egyetlen darabot, holott a kórlapom szerint, amihez azóta ők is hozzáférhettek, egyszerre négy is járt nekem.

– És a többi? Ez csak egy Meforal.

– Ennyi van – vont vállat a nővérke. – Örüljön, hogy ennyit is találtunk.

– Kellemes elfekvést! – kacsintott rám jelentőségteljesen egy mellettem fekvő borostás öregember.

Vajon meddig kell itt feküdnöm? Csendes, meleg szoba lévén ugyan nem bántam. Pontosabban nem bántam volna, ha nem fúj be a szél a bukóablakon.

– Kérem, huzat van. Csukják be, kérem, az ajtót vagy az ablakot! – kaptam az alkalmon, amikor felbukkant egy orvos a helyszínen.

– How do you do? – sietett a doki egy ágyhoz, ahol egy fiatalember feküdt égőpiros arccal.

– Na végre tudomásul vették, hogy én is itt vagyok – méltatlankodott az idegen angolul, ám csakhamar megbékélt, amikor az orvos angol tudását villogtatva elkezdett vele csevegni.

– Fáj a hasam, doktor úr! – nyögött fel a borostás öregember.

– Csend legyen! Nem látja, hogy épp a beteget vizsgálom?

Még hozzá angolul, hát nem csodálatosan képzettek a magyar orvosok! Alig tűnt el, nekem is akadt ám egy problémám. Pisilnem kellett, toalett kacsára lett volna szükségem, mert így infúziós csővel a karomon csak nem mehetek kisdolgozni.

– Nincs – vágta oda foghegyről egy bajuszos nővérke.

– Hogyhogy nincs? Tudtommal ez kórház, még hozzá a megye legelső kórháza. Kizárt dolog, hogy még egy kacsájuk se legyen.

– Jaj, de bunkó maga, pácienském, hát találja fel magát! Kapja fel azt az állványt, és vele együtt menjen a mosdóra!

– Vele együtt? – akadt fel a szemem. – Jó, nem bánom. Segíteni? – fordultam a kedves nővérhez, de már nem állt senki előttem, így kénytelen voltam egyedül elvászorogni a vécére. Megértettem, túl sok a dolguk, nem érnek rá minden semmiségért ide-oda rohanni. Tíz perc múlva megismétlődött a pisilési ingerem. Utána újból, mint ahogy egy prosztatabántalmakkal küzdő beteghez illik, ugyebár. Mikor utoljára araszoltam dolgomra, kihúzták a csövet a karomból.

– Mehetünk a kórterembe.

Semmi válasz. Kissé megnyugodva néztem körül a szobában. Azért infúzió nélkül csak kellemesebb itt pihenni, egyedül ez a nyavalyás huzat, ezt nem bírom sehogy sem elviselni. Fel is másztam az ablakpárkányra, és benyomtam az ablakot. Vajon megláttak? – pislogtam a folyosóra. Nem láttak meg, hanem ezzel az önkényes beavatkozással sem szüntethettem meg a baj okát, tudniillik hibás volt az ablak, teljesen nem lehetett becsukni. Kint pedig tombolt a tél, olyan farkasordító hideg támadt a városra, amilyent már évek óta nem tapasztaltam ezen a vidéken. Nem meglepő, hogy alig vártam, vigyenek el innen akár a pokolba is, csak szabaduljak meg ebből a cúgos kégliből. Estefelé aztán be is ültettek ismét az autóba. De miért autóba, a pszichiátriáig elég lenne egy hordágy is.

– Hova visznek?

– A honvédkórházba.

Nem rossz, legalább közelebb leszek otthonhoz. Egyebet nem tudtam a honvédkórházról azonkívül, hogy közel van, meg hogy valamikor katonai kórházként működött.

A Balaton utcai pszichiátria.

– Hoztunk egy új beteget! – jelentették a mentők a főorvosnak.

– Hogy hívják? – kérdezte tőlem a főorvos.

– Nagy Pálnak.

– Mikor született?

– 1942. jan. 14-én – soroltam gépiesen.

– Hol?

– Kolozsváron.

– Á, még egy menekült! Mi a panasza?

– Nagyon gyenge vagyok és szédülök, étvágyam sincs, meg aludni sem tudok. Nemrég halt meg a feleségem, amitől olyan sokkot kaptam, hogy még mindig nem tértem magamhoz.

– Résztvétem a felesége miatt. Vigyék a 18-asba!

Tágas, kb. 20 szobás terembe támogattak, rám húztak egy hálóinget, és magamra hagytak a többi... örült közt. Szó szerint: örült közt, ugyanis engem, bármilyen hihetetlenül hangzik is, egyenesen a bolondok házába, elegánsabban szólva pszichiátriára fuvaroztak.

Hogy miért pont ide? Ezt kérdeztem magamtól is, mert egy olyan beutalóval, amilyent épp a minap nyomott Dudás Edit háziorvos a kezembe, aligha képzelhettem, hogy elmeorvosok kezébe kerülök.

– Róza, gyere ide! – üvöltött fel egy férfi valahonnan a kórterem mélyéből. – Róóóza, megkukultál?

A mellettem lévő ágyban fiatal, izmos férfi feküdt félig meztelenül. Néha fel akart kelni, de hiábavalóan erőlködött, ugyanis szíjjakkal kötötték az ágyához. Egy másik ápoló állandóan szentségelt egy láthatatlan személlyel, hol halkán, hol hangosan, de akkor zengett belé a kórterem. Mindezt végigélni, -hallgatni nem kis dolog még az ilyen edzett orvosoknak, nővéreknek is, mint akik itt dolgoznak. Ember legyen a talpán, aki ezt kibírja – bújtam a takaró alá, és csakhamar mély álomba merültem.

Lekötözve.

A következő napokban körbesétáltam az akut osztály minden zegzugát, hogy ne fekszem már egész nap, mint ezek a szerencsétlenek mellettem. Sétálni, sétálni, sétálni! – visszhangzott bennem egyre Dudás doktornő szlogene, ez kell a vérnyomásos betegnek. Hallgattam rá, már számtalanszor tapasztaltam, mennyire igaza van, így sokszor félájultan is kitámolyogtam a folyosóra. És hatott, komolyan, éreztem, hogy jobban érzem magam, még ha ezekben a sétákba olykor bele is fáradtam.

– Ildikó vagyok – lépett hozzám fél óra séta után egy csinos, meglehetősen dekorált, 40 év körüli asszony. – Maga új itt? Mikor érkezett?

– Pál – válaszoltam kelleetlenül, mert bármilyen csinos is volt a nőszemély, csöpp kedvem sem volt a társalgáshoz.

Nem úgy neki, bele is vágott derekasan, és tíz perc múlva már mindent tudtam a férjeiről, női igényeiről, ideáljáról, meg hogy milyen gondosan vigyázz rá a kecskeméti maffia. Alig figyeltem rá, nem is értem, miből következtetett arra, hogy engem ilyen sóder érdekel.

– A... a maffia?

– A maffia – bonyolódott bele egy zavaros mesébe. – Elhiszi?

– Tessék?

– Mondja, figyel maga rám egyáltalán?

- Hogyne, csak tudja, kissé nagyothallok. Nem bánám, ha hangosabban beszélne.
- Megőrült! Még csak az hiányzik, hogy más is meghallja.

Idegesebb dáma. Szívesen megszabadulnék tőle. De hogy? Az ilyen nőket elég nehéz lerázni.

– Elárulom, maga nagyon szimpatikus nekem.

– Tessék?

Elismételte.

– Köszönöm, ön is nekem.

– Én miért?

– Mert olyan disztingvált, intelligens a szókinccse.

– Igazán? – bűjt a mellemre boldogan.

– Tessék?

– Örvendek, hogy ilyennek lát – válaszolta egy fokkal idegesebben.

Megvan, kitaláltam, miként adjak túl rajta! Még eleresztettem néhány tesséket, mire fogta magát a hölgyike, és faképnél hagyott. Sokallta a tesséket.

A járóképes betegek közös ebédlőben fogyasztották el a reggelit, ebédet, vacsorát. Általában rendbontás nélkül, szótlánul. Még szerencse, más szóval nem a dühöngő örültek osztályára vonultam be gyógyulni. De miért nem a megyei pszichiátria fogadott be? – morfondíroztam magamba, ahol minden kórteremhez jár egy fürdőszoba, miközben itt csak egyetlen fürdő állt az egész földszinti részleg rendelkezésére, és az is olyan, hogy... Jobb, ha nem részletezem, nehogy még félreértsenek az illetékes elvt... izé... szerveink – sóhajtottam, és ezzel a sóhajjal már le is mondtam civilizációnk egyik alapvető vívmányáról. Elég sajnálatos, de én ezt is megértem, nem lehet mindent egyszerre megvalósítani, amit Kádárék kifelejtettek az öt éves tervekben. A betegek engedelmes, szinte alázatos viselkedése azonban már más térszta. Vajon mi az oka annak, hogy szinte katonás rendben zajlik az élet ennyi nehéz fiú közt? Nemsokára ezt is megtudtam, amikor a gyógyszerek kapcsán összeakadt a fődokival a bajuszom.

– Főorvos úr, kérem szépen, zavarhatom egy pillanatra? – szólítottam meg a pultnál foglalatostkodó nagyembert.

Többszöri makogásomra sem válaszolt. Egyszerűen átnézett rajtam, mint az üvegen. Hm, már látom, hogy itt ez a módi.

– Valami nem stimmel a gyógyszereimmel – tértem ekkor egyenesen a tárgyra, amitől akkorát ugrott, mint egy bakkecske.

– Maga meg mi a csodát hadonászik itt? Nem ismeri a kórházi rendet? Hallatlan, hogy ezek a betegek még a legegyszerűbb regulát sem tisztelik.

– Milyen regulát?

– Hogy ha valami mondanivalója van, azt kizárólag az orvosi viziten ismerteti. Erre való a vizit, ha nem tudná.

– Nem tudtam.

– Most tudja. Leléphet.

– De, kérem, a gyógyszereim. Nem azokat kapom, amiket a házi orvosom felírt, és... és be is váltak, kérem tisztelettel. Ott van az egész kórlapom szépen rendben a számítógépen, csak el kellene olvasni.

– Rendben? Ez az összevisszaság?

– Felsorolhatom, milyen gyógyszereket szoktam naponta bevenni?

– Majd tisztázzuk a viziten, jó, és hagyjon már engem is kiszuszogni magamat – rikácsolta.

– Nahát, micsoda ispotály, hiszen itt az orvosok idegesebbek a betegnél.

– Mit makog?

– Köszönöm a tájékoztatást.

Sétálás közben be-benéztem a kórtermekbe. Az egyikben feltűnt egy szakállas, hosszú leplet hordó férfiú.

– Szent Péter – somfordált mellém ismét Ildikó. – Legalábbis ő annak hiszi magát.

– Agresszív?

– Mint a bárány.

– Érdekes, hogy itt milyen engedelmeseek a betegek.

– Naná, próbáljanak csak feleselni valamelyik nővérrel, nem szólva a dokikról, akiket félistenként tisztelnek.

– Csakugyan?

– Jó, nem tisztelnek, sőt, de hogy félnek tőlük, azt a vak is láthatja. Szinte alig mernek közeledni hozzájuk.

– Ne vicceljen, de hiszen ezek bolondok, mármint az ápoltak.

– Gondoltam.

– Hogy tudják felmérni azzal a tyúkeszükkel, mikor, miért kell félni valakitől?

– Ne aggódjon, erről gondoskodik az eü. személyzet, és annak számtalan útja-módja van.

– Például?

– Rá sem hederítenek, ha hívják őket, sosem kapnak repetát, és néha úgy rájuk förmednek, hogy egyből kirottyan belőlük az ebéd, vacsora. Bezzeg más az élet felettünk.

– Az emeleten?

– Az emeleten. Persze a rend, fegyelem ott sem hiányzik. Nemhiába nevezik ma is honvédkórháznak a Balaton utcai pszichiátriát, mert Mars isten szelleme most is itt tanyázik minden eü. dolgozóban. Ezzel szemben a betegek szabadon járhatnak-kelhetnek, bárki kérhet kimenőt, és ilyen utálatos inget sem visel senki sem.

– Kivéve önt, mégis hogy lehetséges, miért engedik meg ezt pont magának?

– Mert tőlem is félnek, tudja, a maffia – borzongott meg a hölgyike.

– Csak nem fázik?

– Rossz előérzetem van. Mint mindig, ha meghal valaki.

– Kicsit hangosabban, ha kérhetném.

– Maga nagyothall?

– Eltalálta.

– Ebben a kórházban még ma meghal valaki – ismételte hangosabban.

– Róza, gyere ide!

– Ez az úriember?

– Talán ő, talán maga.

– Micsoda? – szökött a vér az arcomba.

– Nem, maga nem, azt biztos megérezném – simogatta meg az arcomat. – Mi az már megy? Nem tetszik a társaságom?

– Hajt a szükség! – iramodtam a vécére. – Majd később még beszélgetünk.

Még a vécén ültem, amikor vérfagyasztó sikoly hasított a fülembe: egy öreg néni adta át lelkét az örökkévalóságnak. Ami azt illeti, hozhattak volna ennél jobb helyre is, hogy kezeljék azt a fránya vérnyomást. Másnap vizit állt a programban.

– Á, Pál úr! – ismert fel a főorvos. – Jól érzi magát? Esetleg van valami panasa? Most látja, beszélhet. Tessék, megadom a szót, csak röviden és velősen.

– Kötelességemnek érzem jelenteni, hogy gombásak a lábkörmeim. Mivel az ilyesmi fertőző, szeretném, ha sürgősen megvizsgálna a bőrgyógyászaton egy szakorvos.

A főorvosban ismét fölszaladt a pumpa.

– Már megint kezdi? Minek, kinek nézz maga bennünket? Ez itt a pszichiátriai osztály, jó uram, és maga pszichiátriai beteg, ezt véssse jól az agyába.

– De hát fertőző, nem félnek attól, hogy másokat is megfertőzők?

– Mutassa a lábát! Maga, bátyám, rémeket lát. Semmi baja a lábának! Kollegák, önök szerint így néz ki egy gombás láb?

– Nem, dehogy, egyébként sem ránk tartozik, mi pszichiáterek vagyunk, nem bőrgyógyászok – szajkózta a kopasz főorvost egy varkocsos rezidens.

Vizsgálgom a körmeim. Azok bizony sárgán díszlettek. Vakok ezek, vagy a sárga szín nem a gombásodásra jellemző?

– Éppen ezért kérem, hogy szakorvoshoz küldjenek – rebegtem, de már nem volt ki nek, mert a fehér köpenyes had tovább állt egy kórteremmel.

Három nap múlva a földszintről az első emeletre, azaz rehabilitációs osztályra helyeztek. Pedig Ildikó szerint úgy kihúztam a gyufát a földokinál, hogy ha rajta múlik, élete végéig is itt fogok raboskodni, mint Rab Ráby.

– És... rajta múlik?

– Tökéletesen, és akit egyszer ő kipecéz magának, annak annyi, tanár úr.

Tévedett, eszerint mégsem olyan bosszúálló az akut osztály főnöke, mint amilyennek lefestette legújabb „barátnőm”. Az első emelet építésziileg a földszint hasonmása volt. Viszont a betegek jócskán különböztek az alsó osztálytól. Itt már nem hálóingben jártak, de még csak pizsamában sem, hanem ugyanabban a ruhában, amiben otthon vagy a városban. Ezúttal egy három ágyas szobába fűjt a sors szele. Betegtársaim fiatalok, egy huszonevévese szkizofrén meg egy harmincas éveit taposó ugyancsak szkizofrén fiatalúr. Vagy másban szenvedett? Nem kürtölte világgá, én meg nem kérdeztem, maradjon hát ez az ő titka. Az ágyak mellett éjjeli szekrény, fölöttük neonlámpák villogtak. Egyenesen a szemembe. Ne-sze neked, kórház, nem lett volna jobb otthon maradni a három szobás lakásban? – kérdeztem olykor magamtól. Nem – cáfoltam meg azonnal. Végül is mit kívántam? Naponta háromszori étkezést, elegáns fürdőszobát és egy nővért, aki minden nap háromszor nyomja kezembe a gyógyszerem. Lehunytam a szemem, és a villany helyett magam elé képzeltem a napot, amit mindig imádtam. Így, így már kellemesebb. Balra a szkizofrén okostelefonált, jobbra Lajos böngészett egy vaskos bibliát. Szerencsére nem sokáig, és éjjel sem zavartak fel álmomból. Hálát adtam istennek, mert ki örül egy horkoló szobatársnak.

– Róza, gyere ide! – ébredtem fel éjfél körül az alattam ordító férfi hangjára, amit persze sehogy sem akartam elhinni.

Ilyen nincs, csak álmodom. Kizárt dolog, hogy olyan mélyről jusson el a hangja idáig – iparkodott a tudatom tisztázni a helyzetet, amíg el nem aludt ő is csendesen. Akkor megjelent, mármint a Rózát kiáltozó bácsika. Fej nélkül, amit a hóna alatt szorongatott.

– Balázs, Balázs! – sipítozott a felesége mellette. – Már megint hova tetted a fejedet!

– Kuss, táncolni akarok!

– Én is – csörtetett be az ágyához szíjazott férfi is, és sorra rendre a többi földszinti páciens, utoljára pedig a nemrég elhunyt öregasszony.

– Szabad egy táncra? – hajolt felém kecsesen. – Arrivederci, Hans, / Das ist der letzte Tanz¹ – énekelte bűgő hangon, azzal, hopp, lekapta ő is a fejét a nyakáról.

– Most pedig focizzunk! – ajánlotta Balázs úr.

– Éljen, focizzunk! – rúgták egymás felé fejeiket a betegek.

– Jó reggelt, kívánok! Ébresztő, ágyakat rendbe rakni, ablakot kinyitni!

Nem hangzott kellemesen, a hajdani kaszárnyát idézte, de legalább nem álmodok tovább ilyen morbid dolgokat. Elrendeztem az ágyam, majd kiballagtam a toalettre, vagy nevezzük inkább budinak. Szürke falak, elszennyeződött WC-csészék toalettpapír nélkül. Oda se neki, láttam én Romániában ennél cifrábbat is. Csak a szél ne fújna úgy az ablakon. Becsukom, be én, hiszen így odafagy a csészéhez a fenekem.

– Csjkja vissza! – mordult rám egy bibircsókos takarítónő. – A levegő fél egészség.

¹ Viszontlátásra, Hans, / Ez az utolsó tánc. (ném.)

– Tisztaság – javítottam ki bátortalanul, hátha ez is dinnye, és nekiugrik a torkomnak –, ami viszont – mutattam körül a mosdóban – hagy némi kívánnivalót maga után.

– Tényleg? Aztán kinek köszönhető? Ügyeljenek jobban a kedves betegek, és garantálom, minden mindjárt másképp fog kinézni.

A közel jövőben óvatosabb voltam, és csak akkor nyomtam fel a bukóablakot, amikor egy takarítónő sem tett-vett a közelben. Nézzük, van-e meleg víz is? Volt, de mi haszna, ha sem fogkrémet, sem -kefét, sem semmi mást nem hoztam magammal. Még ez a pizza sem az enyém – néztem meg magam a tükörben. Elég ramatyul mutatok, máris öt évet öregedtem, bár azok után, amin átmentem, akár rosszabbul is nézhetnék ki. Hat óra – leszem a folyosó falán lógó faliórára. Mi az ördögöt csináljak most hét óráig, amikor az éjszakai műszakot felváltja a nappali, és még akkor is van félórám früstökig. Sétáljak? Miért ne! Elég hosszú ez a folyosó, és egyúttal a mindennapi sétapenzumnak is eleget teszek.

– Nővérváltás! Menjen mindenki a szobájába – figyelmeztetett egy nővér hangosan, mert hangosbemondó, illetve nővérhívó csengő, mint ilyen, itt nem létezett, s hogy mindenki meghallja, tilos volt a kórtermek ajtaját becsukni.

Többek közt ezt utáltam a legjobban, mert ezzel kicsiny mikrouniverzumom, melyet ez az icipici szoba képviselt, ezzel szinte vitrinbe került, és vele együtt minden betege. Ha szellentettünk is meghallották, kivéve a jajkiáltásokat, meg ha szükségünk volt valamire. Az érem másik oldala a hideg, ami a folyosókról beáramlott a szobákba. Igaz, a folyosót is fűtötték, miközben a végében megint csak egy nyitott ablak tátongott. Különös racionalitás, nem szólva a spórolásról, de hát nem vagyunk robotok, mindenki másképp csinálja.

– Hogy van? – kérdezte a nappalis nővér, egy fiatal, harminc év körüli ápolónő. – Hol kellemesebb: itt vagy alattunk?

Végre egy elfogadható külsejű nővérke, mert a többi... Bár már én is nyolcvan felé csoszogok, a szépérzésem még működik. Sosem bírtam a dundikat, és itt a személyzet zöme bizony túlsúlyos. Hatalmas mellek, popók, ráncosodó arc, amit sminkeléssel igyekeznek kompenzálni. Azért akad köztük egy-egy csinos nőcske is, amíg valahol fel nem fedezik, milyen csinos a feneke, mint ennek az ápolónőnek például, utána kiemelik, mert az értéket, különösen egészségügyben, meg kell ám becsülni.

– Alattunk a pokol, itt a mennyország, ahol máris megláttam egyik legszebb angyalát – kacsintottam rá hamiskásan.

Hanem az ebédelőben újra kivert az isten hidege. Világos, itt is szellőztettek, most már biztos, hogy ez a mániájuk, de hát mi egyébre számíthat az ember egy egészségügyi intézetben? Helyet foglaltam az asztalnál, ahova már előzőleg teás- és tejeskannákat helyeztek. Eltelt öt perc. Semmi kiszolgálás, még tíz perc, ugyanaz az eredmény. A betegek zúgolódás nélkül iszogatták a tejet, teát, ki mit szeretett. Társalgás nuku. Senki sem törődött a másikkal.

– Maga nem iszik? – kérdezte Lajos, a szobatársam, de olyan halkán, hogy háromszor is rákérdeztem, amíg megértettem, mit akar.

Ekkor jöttem rá, hogy az eddigi sokkok hatására még rosszabbul látok, hallok, mint azelőtt. Nyolc körül megérkezett a reggeli, amit liften küldtek fel a konyháról.

– Balikáné! – kiáltott a falatozóba a szolgálatos nővérke.

Öreg, töpörödött anyóka tipegett a tálcaért. Egy darabig elnéztem, majd nem bírván tovább nézni elvettem tőle a tálcat, és visszavezettem a nénit a helyére.

– Nagy Pál!

– Jelen!

– Ez a magáé. Cukormentes.

Most én csoszogtam a tálcaért. Valami felismerhetetlen pépes étel illatozott a tányéron. Illatozott? Inkább búzlótt, amitől majd kihánytam a belemet.

Ebéd után három óra pihenés. Lajos belemélyedt a Szent könyvbe, Gábor, a szkizofrén az udvaron focizott. A jelek szerint fizikailag itt nem igen szenvednek a betegek, étvágyuk kitűnő, csupán fejükben a kerék nem nem forog, úgy ahogy kellene. Nálam fordítva volt: forgott itt minden rendesen, csak hol a hasam fáj, hol szédültem. Valószínűleg a magas vérnyomásom miatt. Nem is fért sehogy sem a fejembe, mit keresek itt ezek közt a dilik közt. Valahogy másmilyen kezelésre lett volna szükségem. Meg is kértem Dudás doktor-nőt olyan osztályra utaljon, ahol kifejezetten a magas, illetve alacsony vérnyomásos betegeket kezelik. Sajnos ő azok közé a dokik közé tartozott, akik szerint magas vérnyomás miatt nem kell mindjárt valakit kórházba küldeni.

Háromkor megint felverték álmunkból.

– Társas foglalkozás! Gyülekezés a társalgóban!

Szórakoztató, elmeélesítő gyakorlatok következtek. Például ki kellett mondani egy a-val kezdődő szót, melynek utolsó hangjával kellett aztán egy új szót képezni: antilop – padló, ajtó – óra. Vagy beszélgettünk a húsvétról, évszakokról, népszokásokról kb. egy elemi osztályos tanuló színvonalán.

– Holnap ének óra. Szeretnek énekelni?

– Igen.

Letelt az óra, mehetünk.

– Jó estét kívánok!

– Ni csak, Kamil! Hát te hogyan találtál rám?

– Aki keres talál. Mi ez, vendégszoba?

– Mikor minek használják. Pillanatnyilag vendégszoba, máskor klub vagy ebédlő.

– Hogy vagy?

– Megvagyok. Köszönöm, hogy felkerestél.

Társalogtunk vagy fél órát, majd elbúcsúztunk egymástól. Van itt program, nem, mint odalent, ahol majd meghaltam az unalomtól, miközben itt még látogatókat is fogadhatok. Másnap újabb vendégeim érkeztek: az Oszlányi família. Kellemes meglepetés. Honnan a csudából vettem azt, hogy hidegek, tartózkodóak irántam a kedves rokonok. Hiszen még Gyuszika is eljött, Csöpi legkisebb unokája, aki aztán csakugyan naphosszat ki sem mozdul otthonról. Akár a nagyanyja. Ilyen a természetük – vettem számba, ki tisztelt meg a látogatásával. Most sincs itt, meg Zsolti, az exfutballista családotól. Hogy miért haragszanak rám? Rejtély. Kicsit fáj, de erőt vettem magamon. Ilyen az élet: sokszor azok fordítanak hátat az embernek, akiktől a legkevésbé várjuk. És sajnos ezek közé tartozik Sütő Éva is, Kamil második felesége. Ez még jobban fáj, ugyanis földim, még Petrozsényből ismerem. Meg is látogatott egyszer, és amikor rákérdezett Kamilra, megbízható, talpig úriembernek festettem le. Akkor még nem sejtettem, hogy az ajánlásom házassághoz fog vezetni.

A kórtermek „sétatere”.

Alig hagyta el az utolsó látogató a kórházat, felhangzott az estebédhez hívó szó.

– Vacsoora! Vacsoora!

Többnyire így kommunikáltak. Ha valamelyik nővér be akarta jelenteni a vizitet, a különböző foglalkozásokat, cigarettaszünetet stb., kiált a folyóra, és elkiáltotta magát, mint a müezin a minaretben. Ezért nem is engedték, hogy becsukjuk az ajtókat. Nesze neked csend, magánélet! Ha szellőztettek, még a lakószobákban is huzat volt, de térjünk vissza a vacsorához! Kenyér, zsömlé, sajt, tej, szalámi, ilyesmik sorakoztak a tálcákon. Étvágytalanul csipegettem belőlük egy keveset, leadtam a tálcát, és beoldalogtam a kórterembe. Annál nagyobb étvággal estek az ételnek a társaim. Ki repetát kért, ki másoktól kunyerált egy kis ráadást. Altalában véve szerintem nem is volt baj itt az étvággal meg a fogásokkal, mindenesetre változatosabb és jobb is volt, mint amilyenhez én szoktam, bár a diétámat... Nem ismételtem, azt minden nap a pokolba kívántam. Nyolc óráig csukott szemmel feküdtem a neonlámpák fényében. Ágytársaim társalogtak, számítógépeztek. Olvasni, megfelelő szemüveg hiányában, persze nem tudtam, és okostelefonom sem volt, mint a betegek zömének. Jaj, legalább a kistrádiómat hoztattam volna be Gyuszival. Ez aztán a kényszerhelyzet a javából! Mintha kalodában ültem volna. végül behozták a gyógyszereinket, és addig el sem mozdultak mellőlünk, amíg be nem kaptuk az utolsó szemet is. Ja, vigyáz ám ránk az egészségügy, ez nem vitás, ezért nem adtak például kést, villát a kezünkbe, még a kanál is nylonból volt, nehogy kárt tegyünk magunkban. Nem sok helyen dicsekedhetnek azzal, hogy ennyire vigyáznak olyan betegekre, akiket mások, Hitler, Ceaușescu, Dél-Korea lágerbe gyűjtött, és megpróbált gyökerestül kiirtani a világból. Elnézést a morbid hasonlatért, mert hol állnak például a Ceaușescu-korszak pszichiátriai betegei a mi korunk betegeitől, és mégis: volt valami ebben az exhonvédkórházban, ami a legextrémebb érzelmeket váltotta ki belőlem. De nemcsak azt, bizonyos megnyugvást is. Hogy miért? Azt hiszem, legelsősorban azért, mert nem kell tartózkodnom a haláleset színhelyén. Ezenfelül az sem mellőzendő, hogy már nem vagyok az a hiszékeny, szellemekben és mindenféle ezoterikus dolgokban hívó kajántói kisgyerek, akinek édesapja halála szó szerint az agyára ment. Akkor napokig hallucináltam, és minden sarokból apámat láttam előbújni. Lásd ennek feldolgozását a Nyugodj meg, kisfiam! tárcanovellában. Amint látják, megéltem már hasonlót, és semmi pénzért sem akartam beleharapni ugyanabba a mérgezett almába. Pedig a visszatérés így sem, úgy sem maradhat el, mert nem tarthatnak a végtelenségig a kórházban. Ott-hon meg újabb gondok várnak rám: főzés, takarítás rengeteg ügyintézés. Brr – próbáltam másra gondolni. Egy szó, mint száz egyelőre tényleg jobb itt nekem a kórházban. Meghózták a gyógyszert. Most már nemsokára a társaim is leoltják a nagyvillanyt, és mind-egyik visszavonul a saját kuckójába.

– Jó éjszakát! – köszönt el a gyógyszert osztó nővérke.

– Kezét csókolom!

Én voltam az egyetlen beteg, aki kezécsókolommal köszönt a nővéreknek. Gyakran szégyelltem magam emiatt, de hát ilyenek az öregek: ragaszkodnak a hagyományokhoz. A diétai kosztól lassan elment minden étvágyam, és bizony irigykedve néztem társaim nem diétás fogásait. Nem is igen ettem, csak ittam, még hozzá tiszta csapvizet két literrel mindennap, ami állítólag a nővérek szerint lecsípi a magas vérnyomást. Eleinte nehezen, de lecsúsztam az a számomra tömérdek víz, miután otthon sosem vedeltem ennyire. Aztán el kezdtem utálni, és rám-rám jött a hasmenés. Egy alkalommal be is piszkoltam az ágyamba, mire azonnal megkongatták a vészharangot.

– Székletmintát fogunk venni magától – jelentette be a dagadt nővérek egyike. – Legközelebb, ha nagydolgozni akar, szóljon egy nővérnek, adjanak egy tálat magának.

– Akkor máris szólok, kérem a tálat.

– Mit?

– A tálat a székletmintához.

– No persze, persze, türelem. Mindjárt megyek érte, várjon meg!
Ezzel eltűnt, elő sem került később sem. Nem számít, majd szólok egy másik nővé-
nek.

– Hasmenésem van, nővérke. Ilona nővér szerint székletmintát kellene venni.

– Hát vegyen. Miért nekem mondja? – rántotta meg a vállát a másik ápolónő.

– Mert... Azt nem tudom, faképnél hagyott, ezért jöttem önhöz, kisasszony.

– Hányszor megy a hasa naponta?

– Úgy kétszer-háromszor naponta.

– Az még nem hasmenés. Talán megundorodott valamelyik ételtől, vagy túl sok tejet
iszik.

– A tejtől nem, azt szeretem, de a diabetikus diétát nem nekem találták ki.

– Már pedig azt is meg kell ám enni, ha meg akar gyógyulni! – lélegzett fel az ápoló,
festett hajú hölgyemény, azért óvatosságból este rám adott egy pelenkát.

– Mi újság? Kellett a pelenka?

– Nem kellett.

– Na látja!

Isten hozott szép, boldog öregség! Nyilván ebből lett elege Jancsi bátyámnak is, és
még idejében lelépett egy kellemesebb dimenzióba. Megértem. Miben reménykedhet még
egy ágyhoz kötött, vak öregember? Azért mindentől függetlenül az emeleten mégis csak
tűrhetőbb az élet, mint odalent. És csak három napot rostokoltam a pokol tornácán. Mások
hetekig, ők aztán méltán mondhatták Dante Alighierivel az Isteni színjátékból: *Lasciate
ogni speranza voi ch'entrate*: hagyjatok kívül minden reményt, kik ide beléptek.

– Jaj, jaj, jaj, jaj!

Leszámítva ezt a nénikét, aki minden tíz percben ugyanazt a négy szót sipítja. De ez
csak egy beteg, nem egy tucatnyi, mint a földszinten, amíg egy szép napon ő is elcsitult,
magyarán az alattunk elhunyt anyóka után költözött. Nem vettem keresztet, mert ez re-
formátusoknál nem szokás, és ekkor kit látok? Ildikót, az alsó régióból. Te jó ég, már
megint! Ahol ez a nő felbukkan, ott tényleg mindig meghal valaki.

– Palika! Tanár úr!

Tettem magam, hogy nem hallom, és besurrantam a szobámba. Gábor éppen alkotott.
Ő versekkel ütötte el az időt, néhányat nekem is megmutatott. Furcsa szöveg, nagyon em-
lékeztetett valakire. De kire? Megvan: Albira! A srácnak ugyanolyan értelmetlennek tűnő
stílusa volt, mint szkizofrén bátyámnak, és mégis: itt-ott volt benne valami megfoghatatlan
érzelem, gondolat, ami jól megdolgoztatta az agyamat, később a Kamilét is, amikor meg-
látogatott. Lehet, hogy épp itt körmöl előttünk a XXI. század leendő legnagyobb költője?

Ildikó felbukkanása kicsit mozgalmasabbá tette az első emelet programokra szabott
életét. Mindenkit kikérdezett, tanácsokat adott, vigasztalt, és amiben lehetett segített is.
Nekem szerzett egy törülközőt meg egy strandpapucsot, vagyis megtette, amit egy igazi
pszichiáternek eleitől fogva meg kellett volna tennie. Titokzatos nő, nagyon titokzatos. Ez
most egy szerep, vagy valóban a honvédkórház védangyala, ahogy egyesek a háta mögött
nevezik, bár én, most mit tagadjam, inkább a halál angyalának nevezném.

– Ő angyal? – húzta el a száját Micike, egy mindenkire irigykedő nőszemély.

– Miért, nincsenek angyalok? – zavarodtam össze; az utóbbi időkben kezdtem vissza-
térni fiatalkori énemhez, amit keresztül-kasul szőtt az asztrológia és parajelenségek pókhá-
lója.

– Nem az a lényeg, hogy vannak, vagy nincsenek, hanem az, hogy közönséges szélhá-
mos, mi több, kurva, aki előbb beférkőzik a pasik bizalmába, utána kilopja még a szemét
is. Magától nem kérte el a címét, hogy ha távoznak a kórházból, meglátogassa az otthoná-
ban?

– Dehogynem.

- És megadta?
- Nem adtam meg.
- Okos fiú, jól tette.

Az emelet sétaterét a folyosó képezte, mert az udvarra zárt osztály lévén csak engedéllyel lehetett kilépni. Itt koptattam a folyosót, ha mozgásra vágytam sok más társammal egyetemben. De itt rohantak fel-alá a nővérek is, úgyhogy néha még egymásba is ütköztünk. Csupán akkor álltak meg, illetve félre, amikor a főápolónő terjedelmes teste masírozott el mellettünk.

Sok tekintetben börtönben, más tekintetben kaszárnyában éreztem magamat. Vagy ezt már említettem? Ez sem lett volna baj, ha közben szép lassan lábra kapok. De hol álltam még attól! Különösen a vérnyomásommal akadtak problémák. Nekem, mert a nővérek elég félvállról vették az aggodalmam. Még szép, hiszen ők pszichiátriai képzésben részesültek, és igazából nem is értenek az olyan bonyolult esetekhez, ahol egy vérnyomás két órán belül is a fent és lent maximumát súrolja. Ekkor vált tökéletesen világossá, mekkorát tévedett a mentőszolgálat, amikor ebbe a kórházba irányított. És ez, nevezetesen a hipertónia még csak az érem egyik oldala. A másik a lelkem volt, amivel a kutya sem törődött. Pedig minden ebből indult ki: Judit halála, a tény, hogy nyolcvan éves, részlegesen mozgáskorlátozott öregember létemre teljesen egyedül maradtam a világban. Sem rokont, sem egy valóban igazi jó barátot nem láttam magam mellett, aki hozna nekem a boltból egy üveg tejet, kenyeret. Az rögtön feltűnt a nagytudományú dokiknak, hogy nem a számtan és memória a legerősebb oldalam, de azt már senki sem firtatta, tulajdonképpen ki vagyok, honnan származom, mit érzem, amikor behoztak, és mit érzek most ennyi pszichiátriai beteg közt. Az orvosok talán még hallhattak Freudról, Jungról, Ferenczről, de a nővérek már inkább csak az ételkiosztásban, szellőztetésben, programok, szabályok kitalálásában jeleskedtek. Nyilván megvan ennek is a maga értéke, az viszont már teljességgel megdöbbentett, amikor egy rezidens olyan ügyetlenül vett ki egy kanült a karomból, hogy egész csinos vértócsa maradt utána. Mindezek ellenére fogta magát és flottul lelécelt.

- De nővérke! Álljon meg, kérem! Nem törölné fel ezt a vértócsát?

Mit volt, mit tennem, odaosonok egy másikhoz. Mivel éppen beszélgetett, megvártam, míg befejezi, tudniillik az volt a házi szabályok egyike, miszerint csak akkor szólíthatunk meg egy nővérkét, ha éppen nincs elfoglalva.

- Maga mit áll itt? – ripakodott rám mérgesen.

Mutatom a karomat és elmesélem, hogy jártam.

– Még vérzik. Tenne rá egy tapaszt, ha... ha nem zavarnám? Köszönöm. És a tócsa, mi lesz a vértócsával a szobámban?

– Hogyhogy mi? Csak nem képzeli, hogy azt is én fogom feltakarítani. Takarítónő! Takarítónő! Fáradjon, kérem, a kedves beteggel a 13-as szobába!

Miután többször hangoztattam, hogy a kecskeméti Margaréta Otthonba szeretnék költözni, az orvosok, pontosabban a kezelőorvosom Sutus Nikolett doktornő megszervezett egy találkozást az Otthon egyik vezetőjével.

– Sárkány Eszter vagyok a Margaréta otthonból – nyújtotta felém a kezét egy magas, szimpatikus arcú és hangú nő. – Úgy informáltak, szeretné, ha magunk közé fogadnánk.

– Igen, szeretném. Akár azonnal, amennyiben biztosítanak megfelelő lakást, kosztot, mellé állandó egészségügyi felügyeletet stb.

– Azonnal? Hát az nem igen fog menni, Papa. Előbb ki kell várnia a sorát, ezt hívják nálunk várólistának, ami úgy egy-két év, aztán... Mennyi a nyugdíja?

- 125. 000 forint.

– Megjárja.

Kitöltötte a bejelentkezési okmányt, majd jobbulást kívánva elkészönt.

– Meg van elégedve? – ragyogott az arca a kedves, szép, harminc év körüli doktornőnek.

Kedves, szép? Határozottan. Sutus doktornő kivételesen nem tartozott a rengő hasú és tokájú alkalmazottakhoz. De vajon szakmailag is ilyen lehengetően teljesít, empatikusnak mindenesetre empatikus, különben nem örülne annak, aminek én is örülök.

– Köszönöm az együttműködést. Ön nélkül aligha sikerült volna beiratkoznom ebbe az otthonba.

– Járt már ilyen helyen, Pali bácsi?

– Soha.

– Ha netalán külön apartmanra vár, felvilágosítom, ezt verje ki a fejéből, hacsak...

– Nincs pár millió forintos bankbetétje és a *magánéletnek* is örökre búcsút mondhatok.

– Pontosan. Onnantól kezdve maga is egy *közösség* tagja, akivel reggeltől estig együtt lesz.

– Vis major, de biztonságban is egyúttal, ahol valaki mindig gondot visel rám, míg idehaza bármelyik pillanatban feldobhatom a talpam anélkül, hogy bárki észrevenné – adtam alkalmat a nőnek a további kutakodásra, elemzésre, például megkérdezhetette volna, miért, hát magának még barátai sincsenek?

– Igen, tény, ami tény, hogy mindennek megvan a maga hátránya és előnye.

– Már csak abban reménykedem, hogy az otthon vezetősége megengedi magammal vinnem a PC-met.

– Mobiltelefonja nincs?

– Nincs, de nem is érnék vele semmit sem. Olyan pocsókul látok, hogy amúgy sem látom a betűket – szomorodtam el egy pillanatra. – A PC betűi nagyobbak, azokkal még elboldogulok egyelőre. Csakhogy ki, melyik szociális otthon vezetője érti meg ezt egy írónak, tudniillik az lennék. Petrozsényi Nagy Pál néven írok, ha netalán olvasott tőlem valamit a doktornő.

– Elnézést, most mennem kell. Mivel az otthon megvan, most már megnyugodhat. A többi türelem és önuralom kérdése. Addig is könnyű beilleszkedést minálunk, hogy hamarosan épen, egészségben hagyhassa el a kórházat.

Rehabilitációnk legmarkánsabb terápiája a konyhai szolgálatok betegek által végzett munkája volt. Ennek értelmében egy beteg felszolgált, a másik előkészítette a tejes és teás-kannákat, eltakarította az asztalt, felügyelt a mosásnál... Még portást sem kellett külön fizetni, mert ezt a munkát is mi, betegek láttuk el. Az osztály ezzel két legyet ütött egy csapásra: kevesebb munkaerőt alkalmazott, és a betegeket is visszavezette a mindennapi munkavégzés útjára. Ötletes és praktikus terápia, ajánlom, próbálják ki másutt is.

A Margaréta Otthon megbízottjának felbukkanása némileg feloldotta a bennem felhalmozott feszültséget. Csak az odavezető út tűnt végtelenül hosszúnak, tehát tanácsos lenne addig is felhajtani egy gondozót, mert a jelenlegi fizikai és mentális képességeim aligha teszik lehetővé a teljes rehabilitációt – jegyeztem meg Sutus doktornőnek félénken.

– Hogy ne menjek messzire elég, ha megemlítem a szememet. Már most alig látok normálisan. Mi lesz velem, ha megint megműtenek?

– Megműtötték?

– Kétszer is. Szürke hályoggal. Azóta még olvasni sem tudok. Sem szemüveggel, sem anélkül. És ez még nem minden, mert egyéb szembajom is van, amit szintén műteni kellene, de csak Pesten vagy Szegeden vállalják.

– Annyira komplikált?

– És veszélyes. Állítólag akár vaksággal is végződhet.

– Maga kit javasol gondozónak?

– Jaj, csak ezt ne tessék kérdezni.

– Értem, értem, akkor akárhogy is csúríjuk-csavarjuk, csak a felesége rokonai jöhetnek számításba. Ki lenne közülük a legmegbízhatóbb, aki nemcsak jólelkű, de a hivatalos ügyek elintézésében is járatos?

– Senki, legjobb esetben jólelkű.

– Az sem semmi, csak vállalja. Egyébként miért nem megbízható?

– Mert mindenből tréfát űz, valahogy semmit sem vesz komolyan, meg feledékeny is, és aki feledékeny, abban én bizony nem tudok megbízni. Pedig kocsija is van, ami óriási előny egy városszélen lakó, fájós lábú öregembernek.

– Hogy hívják?

– Marsa Gyulának, feleségem nővérének a legidősebb fia.

– Telefonszáma?

Megadtam, mire a jólelkű doktornő másodszor is a segítségemre sietett. Azonnal felhívta, és a következő napok folyamán már egy száz kilós, 190 centi magas férfi veregette a vállamat.

– Köszönöm – borultam Gyuszi nyakába, meg borultam volna a szépséges doki nyakába is, de ezt már nem mertem. – Remélem, komolyan gondolod ezt a gondnokságot.

– A legkomolyabban, csak azt ne várd tőlem, hogy bejegyeztessem magam a városi bíróságon, és állandóan hozzam neked a számlákat.

– Pedig ez a szabály – szólt közbe a doktornő –, cserében viszont csinos havi díjat kap.

– Nem kell nekem havi díj, megteszem én ezt csak úgy, rokoni alapon.

Szívembe jóleső melegség költözött. Megint csak bebizonyosodott, mennyire eltaláltam, amikor Juditnak Gyuszit az Oszlányi – Marsa család legnemesebb szívű tagjának neveztem.

– Oké, szerződés nélkül ugyan kevésbé megbízható ez az izé... egyesség, viszont ingyen van, és ha te így is vállalod, itt a kezem nem disznóláb.

Ejha, kezdenek a dolgok jó irányba haladni! Ildikó ugyan fel-felbolygatott nagy néha, ezért jobbnak láttam messze elkerülni a halál angyalát. Helyette azonban felbukkant egy úriember, aki szintén szokatlan érdeklődést mutatott irántam. Fura, csak nem homokos a mentorom. Addig-addig pátyolgatott, istápolta, amíg ki nem rukkolt egy ötlettel.

– Mondja, megbízik bennem, Pali bátyám?

– Micsoda kérdés, természetesen.

– Akkor mondok egyet, kettő lesz belőle. A múltkor említette, hogy szüksége lenne egy gondozóra.

– Már nem aktuális, találtam.

– És megbízható?

– Hát... majd elvállik.

– Látja, itt van a kutya elásva! Tudja, hány szélhámos figyel, szaglász itt közöttünk, aki alig várja, hogy lecsapjon egy verébre.

– Igazán?

– Na, ne tegyen úgy, mintha nem tudná! Mégis mivel magyarázza, hogy a nővérek folyton arra intenek, hanyagoljuk el egymást, és maradjunk a saját szobánkban?

– Fogalmam sincs.

– Azzal, hogy lopnak, kaszárnyai kifejezéssel élve itt mindenki kikölcönöz a másiktól valamit. Úgyhogy, kedves bátyám a maga helyében én nem bíznék meg csak és csakis olyan emberben, akit már ki is próbáltam néhányszor. Maga kipróbálta?

– Élesben nem, még nem volt hozzá alkalmam.

– És engem? Meggyőződött-e róla, milyen segítőkész, komoly emberre talált bennem, akire minden körülmények között számíthat?

– Meg, meg, maga csakugyan nemes szívű, jó ember.

– Akkor miért nem engem választ gondozónak? Pénze, bankbetétje van, nem, s miután maga amúgy sem tudja kezelni...

– Ki mondta?

– Maga. De ne féljen, annál jobban értek én hozzá. Átadja nekem, és én minden szükségletéről gondoskodom. Tulajdonképpen hol lakik, mi a telefonszáma, majd meglátogatom, ha magunk mögött hagyjuk ezt a kócerájt.

No komment. Szórakozás. Egy árva tévén kívül semmi sem állt a lakók rendelkezésére. Eleinte nem néztem, később bekapcsolódtam a Remények földje című török sorozatba, miközben egyre riasztóbb képeket sugároztak a Kínában dúló járványról. Koronavírus. Soha életemben nem hallottam róla. Nézzük, mit ír róla a Wikipédia! – kukkantottam bele, amint alkalmam volt hozzáférnem egy tablethez.

A „koronavírus” a [Coronaviridae család](#) Orthocoronavirinae (korábbi nevén Coronavirinae) alcsaládjába tartozó fajok általános elnevezése. A koronavírusok a lipidburkos [RNS vírusok](#) közé tartoznak. Széles körben elterjedtek az emberek, más [emlősök](#) és [madarak](#) között, légúti, [enterális](#), máj- és neurológiai [betegségeket](#) okozva. Nevüket elektronmikroszkópos képük alapján kapták, melyen a burokba ágyazott fehérjetüskék a [Nap koronájához](#) hasonlóan kitüremkednek a felszínből (a latin corona és a görög κορώνη szavak jelentése: koszorú, virágfüzér, glória, korona). Ezt a kitüremkedő, tüskeszerű [morfológiát](#) a [vírus](#) felszínén [glikoproteinfehérjék](#) alkotják. Ezek a fehérjék igen változatosak, attól függően, hogy mely gazdaszervezetet fertőz a [vírus](#). A koronavírusok többnyire madarakat és emlősöket [fertőznek](#), a betegség lefolyása legtöbbször enyhe, de egyes fajok komoly humán- és állategészségügyi kockázatot is jelenthetnek. A [humán koronavírusok](#) közül hét [faj](#) ismert, melyek közül négy enyhe tünetekkel járó enyhe lefolyású betegséget okoz, három viszont halálos kimenetelű is lehet.

Eh, unalmas szakszöveg! A lényeg az, hogy halálos ez a Covid-19, vagy hogy hívják, és most éppen Kínából készül ráugrani a világra. Merthogy továbbterjed, az holtbiztos, bár a média napról napra megnyugtatóan közölte, hogy a többi állam, köztük Magyarország még érintetlen. Nem sokáig, jószóltam meg, és úgy lőn: következett Olaszország, Irán, Szingapúr, Skócia, Dél-Korea. Már a végén nem győztük a fejünket kapkodni. A WHO, Egészségügyi Világszervezet szerint egyelőre nincs különösebb ok az aggodalomra. Alttás, nehogy kitörjön a pánik, ugyebár. Pont a WHO ne lett volna tisztában, milyen következményekkel járhat egy Európánál is nagyobb terület karanténba zárása. Mindazonáltal, biztos, ami biztos, melegen javasolta az egészségügy és általában a határok szigorú ellenőrzését. Az Európa Unió szokás szerint még aludt, vagy úgy tett, aki alszik, mindenesetre semmi jelét sem adta annak, hogy bármit is kezdeményezne egy világjárvánnyá szélesedhető vírus megfékezése érdekében. Jó éjszakát, Európa, szép álmokat!

– Hogy mi lesz mindebből, robbanás vagy egy óriáskígyó lassú szorítása, amibe szép lassan mindnyájan belehalunk? – sopánkodtam a kórteremben.

– Egyszerű – mormogta Lajos a Bibliából felnézve –, ahogy a Sátán eltervezte.

– Nem a Jóisten? – rökönyödött meg Gábor.

– Nem. A Jóisten jóságos és megbocsátó. Ha olvasnád a Bibliát, fel sem tételeznél róla ilyen könyörtelenséget.

– Olvastam, olvasgatom, de eddig még csak az Ószövetségig jutottam, ott pedig a Jóisten nem mindig olyan irgalmas ám.

– Elismerem, de az más világ, az Mózes, a zsidók kőkemény korszaka, míg én inkább a Jézus szellemétől átlényegült Új Testamentumban hiszek, barátocskám.

– Szóval a Sátán. Csakhogy Isten hatalmasabb, és ha ráadásul jóságos is, miért engedi meg az ördögnek, hogy apokalipszisbe sodorja az emberiséget?

– Mert... izé... eddig még én sem jutottam, de hogy ettől nem Orbán Viktor fog minket megmenteni, azt is borítékolhatjuk. Vagy magának más a véleménye? – nézett Lajos a

szemembe, annak apropóján, hogy Kamil egyik látogatása alkalmával nagyon megdicsérte a miniszterelnök talpraesettségét. – Nem tagadom, hogy a maga barátja nagy tudású költő és professzor, de ebben az egyben alaposan tévedett.

– Vagyis nem talpraesett.

– Szerintem nem, meg mit is állított még? Ő a magyar történelem egyik legmarkánsabb politikusa, akit ma már Mátyás király, Kossuth, Horthy Miklós mellett emlegetnek. Kíváncsi vagyok, maga szerint is?

– Nézze, ahhoz, hogy érdemben nyilatkozzam valakiről, egy kicsit közelebbről kéne ismernem, viszont azt teljes határozottsággal állítom, hogy Kádárnál milliószer értékesebb politikus. Ismerte Kádár Jánost?

– Tanultam róla.

– Én ismertem, és Nicolae Ceaușescu, a Kárpátok Géniuszát, sőt, Gheorghiu-Dej is, akiknek a gyaloghintóját saját magam is cipeltem.

– Ezt hogy kell érteni?

– Úgy, hogy az „alattvalójuk” voltam 45 éven keresztül – vallottam be nyíltan, és elmeséltem néhány anekdotát a romániai állapotokról meg a két félistenről.

– Pfuj, micsoda alakok!

– Most már érti, miért állítom, hogy én személy szerint Orbán Viktor alatt éltem, és életem a mai napig is a legnormálisabb életet?

– Maga lehet, de mi... Á, hagyjuk, ne taglaljuk tovább! Még a végén miattuk kapunk öszsze, mint a futballdrukkerek.

Még mondtam volna valamit, de már nem volt rá kíváncsi, inkább ismét beleásta magát a Szent Könyvbe, és többé ránk se hederített. Szimpatikus fiú. Kár, hogy olyan halkán motyog, hogy sokszor félig sem értem. Erről jut eszembe! Mikor beutaltak ebbe a kórházba, azt hittem, király leszek a vakok közt. De már kezdem belátni, miszerint ez csak szellemi vonatkozásban helytálló, más vonatkozásban pedig én vagyok mínuszban, mert én velük ellentétben félig süket és vak vagyok, ráadásul öreg is.

Közeledett a hónap vége, ami azt jelenti, hogy maholnap kiadják az orvosi zárójelentést most már rólam is, azaz kiteszik a szűrőm a volt katonai kórházból. Bántam is, meg nem is. Először azért, mert még nem éreztem magam gyógyultnak. Másodszor hol fogok én ezentúl háromszor enni naponta? Igaz, hogy itt is csak diétás menüt engedélyeztek, de... Hány napom is maradt még? Kb. egy hét? Pokolba a diétával, majd megkérem a főnővért, ezentúl hozzanak nekem is normál ételt a konyháról. Hiszen pont ettől a cukormentes péptől megy a hasam, és tulajdonképp étvágyam sincs, miközben a társaim jobbnál jobb ételeket zabálnak. És még mondja valaki, milyen silány kosztal kell beérnie a kórházban egy betegnek. Akár repetát is kapott, vagy csereberéltek egymással. Mit, nem hiszik? Feküdjenek be pár napra a Balaton utcai kórházba, és majd meglátják.

– Rendben, ha már annyira nem bírja, holnaptól kezdve maga is azt eszi, amit a legtöbben – hagyta jóvá a katonás természetű főnővér.

Egy fenéket! Végig diétáztam, mert a főnővér egyszerűen megfedkezett a dologról. Hát igen, a feledés, ebben szenvedek magam is. Amikor viszont újra szóba hoztam a problémám, elég szépen begorombult, ami szintén megbocsátandó kisiklás, mert, gondolják csak el, hölgyeim és uraim, micsoda mázsás gondok nyomhatják egy főnővér vállait. No de arra csak marad valakinek ideje, hogy megnézzze, van-e még víz a tüdőmön, miután a házi orvosom ezt diagnosztizálta legutóbb – fordultam segítségért egy molett, doktornak látszó hölgyikéhez.

– Mást nem diagnosztizált? Szemölcs, tyúkszem, nagyothallás? Ejnye, ejnye, Pali bácsi, hát még mindig nem tanulta meg, hogy mi pszichiáterek vagyunk, nem bőrgyógyászok, fülészek.

– Igaz, bocsánat – horgasztottam le megszegyenülten a fejemet.

Be kellett vallanom, hogy ha itt valaki kritikát érdemel, az csakis én vagyok, mert folyton hülyeségeket kérdezek.

Egyik nap Gábor bejelentette, hogy gyógykezelése a Honvédkórházban holnaptól véget ér. Sajnáltam, intelligens srác, aki, többek közt, kvantumfizikával is foglalkozott, amiből világosan kiviláglik, hogy még a drogosok, szkizofrének, demensek és depressziósok világában is akadnak komoly, kivételes figyelmet érdemlő „betegek”. De kinek volt hozzájuk ideje és türelme a migrációs válság, globális klímaváltozás és egy kitörni készülő új világjárvány küszöbén.

– Isten veled! Aztán vigyázz a méhekkal, nehogy megszúrjanak! – szorítottam kezét a sokoldalú méhésszel, ugyanis ezt a mesterséget űzte valamelyik Bács-Kiskun megyei faluban.

A tudós költő helyett a jövőben hordóhasú, száztíz kilós pasas szuszogott éjjel-nappal két méterre az ágyamtól. De még ha csak szuszogott volna, emellett szüntelenül kárált is attól függetlenül, hogy senki sem figyelt rá. Hogy nem fárad bele, fantasztikus! Esküszöm, még soha életemben nem találkoztam egy ilyen marathóni darálóval. Lajossal, ki tudja, miért, erősen szimpatizált. Engem észre sem vett, még csak be sem mutatkozott, amikor bekacsázott a szobánkba.

– Hú, de meleg van itt! Hogy lehet ilyen levegőtlen helyen kibírni? – tötyögött az ablakhoz.

Neki melege volt, én fáztam, valószínűleg hipertóniás okokból. Egy ideig tűrtem, amíg tűrhettem, csupán a szemöldökömet vontam össze, de hallgattam, aztán elszakadt a cérna nálam is.

– Hagyja békén az ablakot! – álltam elé harciasan. – Hát nem látja, mennyire fázom.

Meghökken, bizonyára fel sem tételezte, hogy bármikor szembeszállok egy akkora hústoronnyal, mint őkelme.

– Én meg a melegtől, és ha nem áll félre azonnal...

– Igen, ha nem állok félre azonnal...?

Legyintett, és elrobogott reklamálni a főnövéhez. Az nekem adhatott igazat, mert a tavábbiakban Pufi csak a távollétemben szellőztetett. Nem is akárhogy, melynek következtében állandóan ugrándozott a vérnyomásom.

A nővérek tanácstalanul néztek egymásra, annál is inkább, mert az orvosok éppen nemrégén csökkentették a házi orvosom által felírt vérnyomáscsökkentők adagját.

– Talán nem ártana egy EKG-vizsgálat meg egy 24 órás vérnyomásmérés – ajánlottam elgondolkozva. – Pardon, már megint elfelejtettem, hol vagyok.

– Micsoda, 24 órás vérnyomásmérés? – néztek össze a nővérek másodszor is.

Puff, ezek most azt hiszik, doktornak képzelem magamat!

– Semmi, semmi csak vicceltem.

Vajon Egi mit szólna, ha meglátná, milyen helyre kergetett a keménysége. Nyilván semmit. De hát ilyen volt az anyja is, úgyhogy még a tanfelügyelők is az intransigentá: hajthatatlan, meg nem alkuvó jelzővel illették. Állítólag a tanítványaival is ilyen szigorú, félnek is tőle, mint a tűztől, mármint Egitől, tudta meg Kamil barátom egy kolozsvári professzortól. Tőlem bezzeg senkitől sem félt, mégis megtanulták az anyagot. Ki azért, mert szerette, ki azért, mert mindig levettek a lábamról, különösen a lányok, ha kiugrott a könny a szemükből.

– Jól van, kincsem, azért nem kell úgy kétségbe esni – vigasztaltam őket legutóbb a kecskeméti Móra Ferenc iskolában. – Majd megtanulod a jövő órára, ugye, hogy megtanulod?

– Meg.

– Helyes, nem felejttem el, és ezzel mindketten jól járunk, hiszen akár 5-öst is kaphatsz, a mostani 2-es helyett, ha rendesen megtanulod a leckédet.

Magától értetődő, hogy egy ilyen ember a saját fiának sem bocsát meg, ami egyébként is logikus, mert alig bökte ki, hogy azért ő mindezek ellenére megbocsát, de már sietett hozzátenni: találkozás pedig nem lesz. Ez mindennek a jele csak a megbocsátásé nem, nem is értem, hogy okos ember létére nem vette észre, miszerint saját magát cáfolta meg ezzel a mondattal.

Farsang körül leültettek egy asztalhoz, és feltették ugyanazokat a kérdéseket, mint a pszichiátriára való beutalásom kezdetén.

– Milyennek látja az életet? Van értelme élnie?

– Attól függ, mennyire oldódnak meg az anyagi gondjaim, ugyanis a lelkieken már sikerült túltennem magamat.

– Hogyan?

– Nehezen, de rájöttem, hogy értelmetlen dolog beásnom magamat olyan problémákba, amikben úgysem lehet változtatni, ezért jobb, ha veszek egy mély lélegzetet, és továbblépek.

– Van-e alacsonyrendűségi érzése, vagyis kevésbé értékesnek találja magát, mint másokat?

– Nem tartom, és arról is meg vagyok győződve, hogy amin én mostanában átmentem csupán egy átmeneti állapot. Amint úrrá leszek a bajokon, szinte azonnal helyrebillen az életkedvem, memóriám stb., mint odaát Ceuşescu elnök idején, amikor... Folytassam?

– Hogyne de csak arra feleljen, amit kérdezek – válaszolta, és öt perc múlva elégedetten távozott, amiért megint sikerült lábra állítaniuk egy beteget.

Meg is kaptam 2020. jan. 19-én Sutus Nikolett doktornőtől a várva várt zárójelentést.

Vissza a pszichiátriára

Bár nem éreztem magam gyógyultnak, mégis örültem, hogy útilaput kötöttek a lábamra, mert cserében megszabadultam Pufitól. Szavamra még soha az életben nem találkoztam olyan emberrel, aki még álmában is kelepel. Otthon síri hideg fogadott. Gysuzi előzőleg minden radiátort lekapcsolt. Megint 10 fok volt mind a három helyiségben annak ellenére, hogy vicces természetű gondozóm meleg fogadtatást helyezett kilátásba. Remek ötlet, csak éppen semmi sem lett belőle, mert a jó fiú ezt is elfelejtette. Visszakapcsoltam a fűtést, persze csak az egyik szobában, mert minek fűtsek ott, ahol egy lélek sincs. Beesteledett. Vacsora semmi. Naná, honnan is lenne, ha se feleségem, se gyerekem sincs már. Judit rokonai ugyan nem messze laktak tőlem, de hát azok az ő, nem az én rokonaim. Nyilván ilyen gondolatok járhattak az ő fejükben is, mert egyik sem csöngetett be akár egy percre is. Átballagok a spájzba, 5 fok, a fagyasztószelekrény és frizsider kirámolva, innen tehát kaja nem igen várható. Lám, így jár az, aki csak megeszi, de sohasem főzi meg az ebédet, nem tud kezelni egy mosógépet, porszívót, mert az asszony helyette is mindent megcsinál. Megjegyzem, a hűtőket kifejezett kérésemre „rámolták” ki a rokonok, hogy aztán áramtalaníthassam a gépeket, mert minek pocsékoljam az áramot, ha már úgysem veszem hasznát egyik gépnek sem?

– Amit megnyertél a réven, elvesztettél a vámon – csóválta meg a fejét Kamil barátom.

– Én ezzel a tömérdek nyersanyaggal egy évig is tudtam volna főzőcskézni magamnak.

– Te igen, én nem. Főleg ilyen állapotban, amikor nem emlékszem, mit hova teszek, vagy hova, miért indultam.

– Tipikus stresszállapot, de ne félj ez is elmúlik, ha megnyugszol és talpra állsz.

Már megint ez a talpra állsz. Először az Igazgató úr vágta a fejemhez, utána a házi orvosom, most pedig Turai Kamil barátom. Hát ilyen nyámnyilának tart engem mindenki! Bosszúsán másztam az ágyamba, és vártam, egyre vártam, hogy kimelegedjen a helyiség. No, arra várhattam teljes két napot, úgyhogy a végén már két paplant terítettem magamra. Micsoda csend, ó, micsoda nyugalom! Itt aztán nyoma sincs a pszichiátrián uralkodó kia-

bálásnak, jövés-menésnek. Reggel fél hatkor sem fognak ránk kiáltani a nővérek, keljünk már fel, mert hasunkra süt a nap. Végeredményben nem is lenne olyan tré dolog továbbra is itt lakni. Haszonélvezeti jogom van, hozzá egy kis nyugdíj, mit akarhatnék még egyebet?

Bezzeg másként nyilatkoztam, amikor másnap Csöpi sógornőm kezembe nyomta a számlámat. Több, mint 60 ezer forintot kellett fizetnem egy olyan lakásért, amiben nem is laktam egy hónapig. Egy pillanatra elsötétedett előttem a világ, és tántorogni kezdtem a kapuban, ugyanis ennél beljebb sosem szokott invitálni.

– Na, na, na, csak el ne ess!

– Mindjárt hozom a pénzt, kis türelmet!

Szerencsére tudtam fizetni abból a 700 ezer forintból, amit még régebben Judit pénztárcájában találtam.

– Parancsolj!

– Köszönöm. Szia! – fordult vissza a lakásba, és még csak meg sem kérdezte, hogy vagyok, ettem-e valamit, van szükségem valamire, amiből egyből láttam mennyire megviselte szegény Judit halála.

– Szia, és részvétem – támolyogtam vissza én is saját odúmba, majd odabenn egyedül érezvén magamat, akkorát üvöltöttem, hogy képletesen szólva belereztek az ablakok.

Fel-alá sétáltam, mit is tehettem volna mást. Menjek ebédelni? Nem voltam sem éhes, sem szomjas, meg a hasam is fáj. Talán éppen ezért, nehogy véletlenül csak lelki fájdalmat érezek. Egy óra múlva elfáradtam, erre újra leheveredtem. 60 ezer forint egy hónapra, és még én szerettem volna kihasználni a Puskás utcai ház haszonélvezéssel járó lehetőségét. És ebből a havi költségből még hiányzik a Telekom, koszt, gyógyszerek ára stb. Nem haszonélvezés ez, hanem rémálom. Hogy fogom én mindezt 100 ezer forintból törleszteni? Másrészt itt van ez a sok elintézetlen hivatalos ügy, mint: átíratni a rezsit, tévét, bankbetétet az én nevemre, kérelmezni az özvegyi nyugdíjat meg sok minden mást, amiről még nem tudok. Viszont, ha tudnék is, olyan gyenge és zavart vagyok, hogy segítség nélkül még a buszmegállóig sem tudnék eltotyogni. Teltek az órák, én meg csak feküdtem, feküdtem milliónyi képpel, gondolattal a fejemben.

– Vauuuuu! – vonított fel a kutya éjfél körül.

Legszívesebben magamhoz hívtam volna, de ha megint akkora rakást pottyant a szőnyegre, mint a jó múltkor, maradjon inkább kint leghűségesebb barátom. Istenem, de szörnyű így egyedül kiszolgáltatottan mindennek és mindenkinek egy olyan országban, amelyik, ha úgy vesszük, nem is a szülőhazám. Nem volna jobb, ha mégis véget vetnék ennek az eleve sikertelenségre ítélt birkózásnak, és már most felkeresném drága édesapám odafele a mennyekben. Ha ugyan tényleg odakerült. Balogh Csaba szerint biztosan nem, mert a halottak csak a végítélet napján támadnak fel. A halott az halott, se nem mozog, se nem érez még nagyon-nagyon sokáig, por és hamu, ahogy a Halotti Beszédben is olvasható – kaptam le tekintetem a konyháról, ahol az a bizonyos 30 cm hosszú disznóölő kés lapult a fiókban. Hátat fordítottam a konyhának, és szinte úgy az ágyhoz tapadtam, mint az a fiatalember, akit a Honvédkórház ágyához kötöttek. Nyilván óvatosságból, nehogy kárt tegyen magában. Talán én is megpróbálhatnám Odisszeuszt utánozva, aki így akarta megakadályozni, hogy a habokba csalják énekükkel a szírének, bár engem csak egy ártatlan disznóölő kés vonzott, még hozzá annyira, hogy a következő pillanatban már csoszogtam is feléje, aztán stop: döbenten éreztem, hogy valami meleg csorog le a lábam közt meg a fenekemből. Magyarán elől is, hátuk is összepisiltem magamat. Szegény Fifi, az előbb még őt kritizáltam. Feltöröltem a szőnyeget, és megszegyenülten kiáltottam ki a fagyos éjszakába.

– Fifi, ide a gazdihoz! Gyere be! Nem hallod? Kegyeskedj besétálni, de ha még egyszer bekakilsz, utoljára láttad ezt a szobát belülről. Most mit bámulsz! Én vigyázok rád, te pedig rám, öregfiú.

Fifi meg én az erkélyen.

– Mars ki! – hangzott fel Judit hangja élesen, pontosabban csak úgy képzeltem, mert hiszen tudtam én, hogy a kísértetek nemcsak némák, de nincsenek is valójában.

Ezért – ennyi idő múltán – már nem is igen foglalkoztatott különösebben Judit halála. Meghalt, vége, a föld tovább forog. Gyerekkoromban a népmeséken nevelkedve még elhitttem, hogy édesapám szelleme csak úgy átlép hozzám a falon. Most inkább az érdekelt, mi marad utánuk: nyomor, káosz vagy biztonság. Sajnos mindkét esetben csak az előbbi, így igazából ez bolondított meg annyira, hogy átmenetileg bizony gondnokságra szorultam. Hangsúlyozom, átmenetileg, legalábbis így érzem. Istenem, csak ne tartson sokáig, nehogy a végén még visszapenderítsenek Szent Péter mellé, a Balaton utcai Lazarettbe. Ámen, így legyen, következőképp próbáljuk meg rendbe hozni, ami még rendbe hozható. Ezzel a gondolattal sikerült aztán álomba merülnöm.

Reggel e-mailben találkozóra hívtam a fiatalabbik sógornőm, Oszlányi Esztert, Csöpi öccsének a feleségét, noha nem ő volt a gondozóm, és sokkal messzebb is lakott Gyuszínál, ezzel szemben egyedül ő értett a hivatalos dolgokhoz. Ki kellene választani a megfelelő aktákat, aztán rendezzük a rezsit, tévét stb., amire jelen pillanatban én képtelen vagyok – firkantottam oda röviden. – Hogyhogy, hiszen csak a napokban jöttél ki a kórházból – válaszolta Eszter csodálkozva. – Igen, a napokban: sajna még betegebben, mint, ahogy bevittek.

Megjegyzem, intézkedhetett volna ez alatt az egy hónap alatt is, míg én a Lazarettben üdültem, de nem tette, ő tudja, miért, nem is firtattam. De, amikor láttam, hogy mindez ezután sem lesz másképpen, kicsúszott a számon, hogy néha nem ártana, ha az ember félretenné apró-cseprő gondjait, és a sürgősebb, fontosabb ügyekre koncentrálna. Erre előtötte őt is a vörös köd, és azontúl alig vett rólam tudomást. Mégis hogy van pofám vele így beszélni, azok után, amit értem tett, nem szólva arról, hogy vele még a saját családja sem beszél ilyen hangon. Szántam-bántam bűnömet, de már késő volt. Még egy pszichiátriai konzultációra sem vitt el, ahova a Honvédkórház rendelt kontrollra.

Ezt a segítséget tehát elpuskáztam. Gondoskodhatok egy másíkról, aztán ha minden ajtó bezárul előttem, akkor, de csakis akkor... A folytatást nem mertem végiggondolni. Magamban újra meg újra visszaidéztem azokat a hónapokat, amikor 1987-ben a Ceușescu-diktatúra ítélte lassú éh- és fagyhalálra. Megborzongtam, hogy ez a két helyzet mennyire kísértetiesen hasonlít egymásra, és mégis más, mert jelen esetben nem egy diktátor kergett ilyen helyzetbe. A mostani fejlemény, hogy úgy mondjam személyes ügy, saját meg-

gondolatlanságom következménye. Az Igazgató úrnak van erre is egy frappáns szava: lúzer. Igaza lenne? Nincs igaza, mert még élek, és azért sem adom meg magamat – ébredt fel bennem a dac, és elsőre rendeltem magamnak a netpincérrel egy kiadós ebédet. Csak nem fogok itt éhen halni pénzzel a zsebemben! Másodszor írtam két e-mailt, egyet a református, egyet a katolikus egyháznak. Hasonló módon jártam el annak idején Nagyváradon is. Nem utasítottak el, megnyitották a tárcájukat, ha csak pár száz lej erejéig is. Kecskeméten szintén: gondnoksággal kapcsolatos tanácsokkal, aminek az árát meg is kérték becsülettel. Villámgyorsan számoltam és rájöttem, erre bizony kevéske az én nyugdíjam, meg nem is erre számítottam. Mint papgyerek valaha egyházi segélyben részesültem, és valami ehhez hasonlót vártam el itt is az egyháztól, hacsak egyszeri segély formájában is. Még az sem nyomott latba egy szemernyit sem, hogy a híres erdélyi segédpüspök, László Dezsőnek lennék a keresztfia.

– Igen, és az kicsoda?

– Mindegy, nem számít. Köszönöm, hogy meglátogatott. Esetleg, ha küldenének egy tiszteletest, akivel elbeszélgethetnék Istenről, könyörületről...

– Hogyne, nagyon szívesen – igazította meg szemüvegét a segítőkész megbízott.

Azóta is várom, hogy meglátogasson valaki. Nem csoda, hisz elfelejtettem megkérdezni, ennek pontosan hány forint a taksája beleértve a benzinköltséget is. No, majd legközelebb, ha egy katolikus megbízott is felkeres. Önök, mit gondolnak, felkeresett?

Igen, a balszerencse, merthogy a baj ritkán jár egyedül. Estére a gázkazán mondta be az unalmast, és a lakásba ismét tíz fok alá süllyedt a hőmérséklet

– Tanti saluti! Már vártalak.

Meg próbáltam javítani. Sikerült, aztán ismét elromlott, és így tovább. Egész hajnalig ide-oda rohangáltam az ágytól a kazánig és fordítva, amikor éreztem, hogy megint csak szokatlanul hideg van. Ekkor már alig álltam a lábamon, és a szemem is le-lecsukódott. Hogy ne kelljen annyit ide-oda sprintelnem, becipeltünk Gyuszival egy ágyat a konyhába, és onnan ütögettem a gázkazánt azt sem bánva, ha felrobbanok. Nyilván be is következett volna, vagy egyszerűen megfagyok (jóllehet akkor már három paplant is terítettem magamra), ha derék gondozóm, Marsa Gyuszi nem hoz nekem egy szerelőt. Fellélegeztem, folytathatom a segítségkérést meglévén győződve, hogy ebből a lekvárból segítség nélkül aligha fogok kimászni.

Következő célpontom a kecskeméti Idősgondozó Szolgálat. Tagjai: Nagyné Fekete Julianna, Szinyeiné Tóth Anikó, Török Katalin, Zagyva László, valamennyi tiszteletreméltó hivatástudattal rendelkező gondozó. Ami meglepett az a közvetlen, meleg hang, amivel a rászorultakat kezelték. Segítségnyújtásuk módja és árai lényegében ugyanazok voltak, mint az előbbi karitatív szervezeteknél, ilyenformán erről is le kellett mondanom.

– Ami azonban nem jelenti azt, hogy teljesen elfordulunk magától – tette hozzá Nagyné Fekete Julianna kedvesen. – Van egy klubunk a Horváth Döme utcában. Oda bármikor bemehet kikapcsolódni, beszélgetni. De előfizethet ebédre is. Nincs nagy választékunk, viszont jól és olcsón főzünk, amit még maga is ki tudna fizetni, Pali bácsi.

– Egyelőre van hol ennem, de még meggondolom – lágyított el látogatóim szerető gondoskodása, amikor megint megcsapott az ájulás szele.

– Mi az, rosszul van? Lacika, hívja gyorsan a mentőket!

Sebtében becsomagoltak néhány holmit, mint szappan, papucs, hálóing, vécépapír stb., és már be is robogott a mentőautó, mely ismételten elrepített az SBO-ra (Sürgősségi Betegellátó Osztályra). Itt elolvasták a magammal hozott Honvédkórház záró jelentését, utána gyorsan beparancsoltak az elfekvőbe, vagy minek nevezik, bekötötték az infúziót, és boldogan tartottam oda arcomat az ablakon beáramló téli légáramlatnak.

– Kecskemét, imádlak!

– Tessék, a vacsora! – helyeztek az éjjeli szekrényre fél órával később egy szendvicset.

- És én, én nem kapok? – méltatlankodott egy nyüzött képű fiatalember.
- Várjon sorára – mordult rá férfias hangon egy ápolónő vagy inkább ápoló?
- Nővérke, várom a vacsorát! – kiáltott ki a férfi öt percenként, miközben kikapcsolták az infúzióm, és már küldtek volna vissza a Balaton utcai kórházba.
- Oda nem megyek – jelentettem ki határozottan. – Mit keressek én ott, főleg, hogy már volt szerencsém ott járni.
- Az idősebb, szigorú doktornő szeme megvillant.
- Szóval nem megy?
- Nem.
- Nos, jó, akkor hazaküldjük.
- Ilyen betegen?
- Ezért szállítjuk ugyanoda, ahonnan, úgy látszik, haza sem kellett volna még engedniük.
- Ez az én véleményem is, mindazonáltal szívesebben mennék oda, ahol legalább egy vérnyomást tudnak kezelni.
- Hm, megismétlem a kérdést: haza megy, vagy a Balaton utcai pszichiátriára?
- Legyen a pszichiátria – jutottam jobb belátásra. – Azzal a feltétellel, hogy egyből a rehabilitációs osztályra helyeznek.
- Így kerültem ismét az akut osztályra mentális zavarokkal kezelendő páciensnek.
- Hohó, de hát nem erről volt szó – kapálóztam kézzel-lábbal ellene.
- A recepción Sutus Nikolett doktornő fogadott.
- Nini, a Pali bácsi! Maga meg mit keres itt, nem értem. Ki küldte magát hozzánk, miután magát mi már egyszer rehabilitáltnak nyilvánítottuk?
- Hát az SBO. Feltételezem, az önök tudtával és beleegyezésével.
- Erre nem válaszolt, nyilván azért, mert az SBO ki sem kérte a Honvédkórház engedélyét, csak feltettek a kocsira és alászolgája! Csendes, négyágyas szobába vezettek. Hiszen ez a kórterem tök üres! És ez a csend! Hova lettek az üvöltöző betegek! Biztos, hogy ez az akut betegek osztálya?
- Dicsértessék a Jézus Krisztus! – vonult el ünnepelesen mögöttem fehér lepelbe burkolva Szent Péter.
- Már nem kételkedtem, ez bizony az az osztály. Beteget pedig azért nem láttam, mert így hét végén szokták haza vinni őket a rokonok. Hirtelen elfogott valami nagy-nagy lelki béke, nyugalom. Valószínűleg megint Scippát nyomtak belém a nővérek. Bárcsak ilyen tiszta, csöndes szobát fognék ki a Margaréta otthonban is! A legnagyobb dilemmám ezekkel az otthonokkal, hogy eddig még egyet sem láttam sem kívülről, sem belülről. Márpedig a személyes kontaktus ebben az esetben feltétlenül szükséges, mert a fantázia, reklámszöveg sosem ekvivalens a valósággal, én pedig a világért sem szeretnék csalódnai. Ebből elég volt, ezentúl minimum olyan környezetet akarok, amilyenben eddig éltem áldott emlékü nejem idején. Na, nézzük! – hívtam fel első nekifutásra Sárkány Esztert a Margaréta Otthonban.
- Adom – válaszolt egy hang a vonal végén azonnal.
- Aztán mégsem adta, mert a főnökkasszony éppen foglalt, látogatói vannak, és a többi, és a többi, de majd visszahív. Hát nem hívtam, máig sem értem, mi okból, holott csak arra voltam kíváncsi, hányadik vagyok a várakozó listán per pillanat. Oké, átmenetileg hagyjuk, de legközelebb már személyesen is meglátogatom őket, hadd lássam, hogy néz ki ez a híres-neves otthon belülről. Addig is megbíztam Kamil barátom legalább ő kukkantson be hozzájuk, utána mesélje el, mit tapasztalt. Erre sem került sor, sőt, még csak engem sem látogatott meg Puskás Tivadar utcai lakomban. Valahogy mindig közbejött valami: hol egy képtárlat, hol egy rokoni látogatás... Hiába, Kamil közéleti ember, és közel sem olyan „sem rokona, sem ismerőse nem vagyok senkinek” ember, mint én vagyok, ami, ugye, kö-

telezettségekkel is jár – méltáztam a hófehér ágyon serkenő szakállamat simogatva. Egi. Nem is tudtam, hogy ilyen önérzetes a tanár úr. Ez persze mindent megmagyaráz: miért rejtőzködött el úgy előlem, hogy évekig nem bukkantam a nyomára. És még ő várt tőlem anyagi támogatást egyetemi éve idején, jóllehet halvány gőzöm sem volt, hol tanyázik. A gyerektartásról persze megfélelkezett, az hivatalból járt neki, meg a nagyváradi teljes könyvtáram, amit Maja, azaz az édesanyja erőszakkal lefoglalt nagyreményű csemetéje javára. Mit tehettem, engedtem. Csak nem szállok szembe egy gyöngye asszonnyal, aki mellett tűzokádó sárkányként még ott állt támadásra készen az apósom. A dolog akkor fáj, nagyon fáj, miután könyveim nagy része édesapám hagyatéka volt, ám csakhamar ezzel is megbékültem. Végeredményben úgyis Eginak szántam, mint ahogy a mostani könyvtáramat is beleszámítva saját műveimet. Önérzetességét ismerve azonban fel sem merem neki ajánlani. Feltehetőleg azon nyomban elküldene a fenébe. Más személyt: barátot, rokont, effélet pedig nem igen látok a közelben, akinek felajánlhatnék ekkora souvenir-t. Visszatérve az Igazgató úrhoz még maradt egy betartandó ígéretem: még nem bocsátottam meg neki, ugyanis, emlékeznek rá, erre az elhatározásra jutottam. Hogy miért? Hát csak ugyanazért, amiért Jézus szólalt meg utoljára a kereszten: Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek. Erre a gondolatra szívem kalapálása fokozatosan lelassult, és évek óta először éreztem, mintha helyre zökkent volna bennem valami.

Reggelre kelve elmaradt a szokásos harsány ébresztő: felkelni, hasukra sütni a nap, kedves betegek. Az ebédelőben csend, alig lézengett benne néhány páciens. A folyosón szintén, így attól sem kellett tartanom, hogy véletlenül beleütközöm a kopasz főorvosba. Sétáltam egy félórát, utána elégedetten nyúltam el az ágyamon. Milyen kár, hogy holnaptól ismét visszatérnek a kettyósok. Egy pillanatra megint felvillant előttem az ágyhoz kötött férfi vergődése, mire még alább szállt a jókedvem.

– Itt a zsákja, öltözzön fel, Pali bácsi! – jelent meg ekkor a raktáros, egy zömök, szimpatikus arcú ápoló.

– Öltözzek fel? Miért?

– Mert hazamegy. Mi az, nem is örül, Pali bácsi?

– De, de, örülök, mégis... izé... nincs valami tévedés a dologban, hiszen csak a tegnap hoztak be.

– Ne vitatkozzon, öltözzön! Ha itt az áll – lobogtatta meg az okiratot –, elmehet, akkor el is megy, még ha az eget nagybögőnek nézi is.

– Igenis, százados úr! – vágtam vigyázzállásba magamat.

– Kezitesóklom, viszontlátásra! – köszöntem el a recepció pultnál Sutus Nikolett doktornőtől.

– Isten őrizze! Menjen már, és máskor kérje meg a kollégákat az SBO-nál... Eh, ne kérjen semmit, jobbulást!

„Karanténban”

Amint kiszálltam a mentőautóból, hanyatt-homlok trappoltam a házban elrejtett pénzemhez. Vajon megvan-e még? Mostanság jócskán elszaporodtak a szarkák, ezért tanácsosabb a pénzünket bankban tartani. Eddig én is így tettem, de mióta rám-rám tör a szédülés és gyöngeség, inkább otthon tartalékolom a mindennapi kiadásokhoz szükséges lovetttát. Hála istennek másodszor sem talált rá egyetlen szarka sem. Csupán az arany nyakláncom és Judit meg az én karikagyűrűm nem került elő a mai napig sem. Fura: a pénz megvan, az arany nincs, márpedig, ha valóban kutakodtak a szobákban annak a bizonyos szarkának, mindkettőt meg kellett volna találnia. Ellenőriztem a termosztátot, gázkazánt. Még működtek, csak az összes radiátor üzembe helyezését sokalltam. Egy személynek 7 fűtőtest nem semmi, igaz, cserében, nem kellett félnem egy újabb defektől. Annyit azért megtettem, hogy csak 19, illetve 20 fok legyen a kéglükben. Tekintetbe véve, miszerint a magas

vérnyomásnak a hideg a legnagyobb ellensége, elég kockázatos dologba vágtam a fejszémet, de majd csak megszokom. Egy lúzernek kuss, húzza meg magát, és örüljön, hogy egy levegőt szívhat a többi halandóval. Megéheztem. Ez egyszerre jó és rossz jel. Jó azért, mert az étvágy az egészség első szimptomája, és rossz, mert vacsora az bizony nincs. Na, majd holnapról ezt is elrendezem, meg az örökösöket is lerohanom, rendezzük már végre közös ügyeinket.

De csak Gyuszival, feleségével, Katival és annak lányával, Katikával tudtam szót érteni. Meg is ígérték nekem mindent annak rendje és módja szerint. Azzal is maradtak, ugyanis, most mit kerteljek, egyetlen konkrét lépést sem tettek azért, hogy legalább a rezsivel kapcsolatos kérdéseket rendezzük. Eleinte majd megőrijtett ez a huzavona, amit legfőképp a hagyatéki tárgyalás döcögése lassított. Ismétlem, eleinte a tárgyalás, később ennél fontosabb esemény, mely már az egész országot, mit országot, világot kifordította a sarkából. Az alábbiakban a Magyar Nemzet 2020. március 21-i cikkét idézem:

A koronavírus magyarországi kronológiája

Március 4.: Orbán Viktor bejelentette, hogy megtalálták az első két koronavírus-fertőzöttet Magyarországon. A miniszterelnök azt is elmondta, hogy ezentúl mindennap nem sokkal dél után sajtótájékoztatót tartanak a legújabb fejleményekről. – Mától kezdve a védekezés szakaszába léptünk – mondta a kormányfő, hozzátéve: a helyzet kezeléséhez szükséges jogszabályok rendben vannak, az egészségügyi dolgozók is felkészültek, ahogy maszkokból és egyéb szükséges eszközökből is elegendő van.

Március 11.: a kormány rendkívüli jogrendet hirdetett, és veszélyhelyzet elrendeléséről döntött. Ezt az operatív törzs sajtótájékoztatóján jelentette be Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter, aki azt mondta: „Azok a döntések, amiket a kormány meghozott, bizonyos tekintetben példátlanok a rendszerváltás óta eltelt harminc év történetében.” Beutazási korlátozásokat vezettek be, elrendelték egyetemek, sportesemények, nagyobb közösségi rendezvények bezárását.

Március 13.: a kormányfő bejelentette, hogy március 16-tól bezárják az iskolákat, tantermen kívüli digitális munkarendet vezetnek be, akciócsoportokat állítanak fel és újabb védekezéshez szükséges eszközöket vásárolnak.

Orbán Viktor, Magyarország miniszterelnöke

Március 15.: meghalt az első magyar koronavírusos beteg, egy 75 éves férfi, akit koronavírus-fertőzés gyanújával és tüdőgyulladással szállítottak a Dél-pesti Centrumkórházba.

Március 16.: Orbán Viktor parlamenti felszólalásában felsorolta, milyen döntéseket hozott aznap az operatív törzs. Ezek szerint Magyarország lezárja határait, azokon csak magyar állampolgárok léphetnek majd be, a szórakozóhelyek, mozik bezárnak, betiltják a nyilvános rendezvényeket, az éttermek, kávézók délután háromig lehetnek nyitva, de az

élelmiszerüzletekre, gyógyszertárakra nem vonatkozik a korlátozás. A miniszterelnök elmondta azt is, hogy komoly munkanélküliségi hullám várható, újra kell tervezni a költségvetést, a kormány pedig a munkahelyvédelemre is koncentrálni fog.

Március 18.: Orbán Viktor bejelentette a legújabb, a gazdaság védelmével kapcsolatos kormányzati intézkedéseket. Ezek, mint mondta, csak az első, legsürgetőbb döntések, melyeket majd újabbak követnek. A legfontosabb pontok: a magánszemélyek és vállalkozások hiteleinek törke- és kamatfizetési kötelezettségét az év végéig felfüggesztik, a munkavállalási szabályokat rugalmasabbá teszik. A legsúlyosabb gondokkal küszködő szektorokban a munkáltatók járulékfizetési kötelezettségét teljes egészében elengedik.

Amit prognosztizáltam, bevált: eddig soha nem tapasztalt járvány dül már Hungáriában is. Hogy ebből minimum kijárási korlátozás lesz, az is borítékolható – hangolódtam le még jobban. Öröm az örömben, hogy nemsokára rá megkaptam a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság értesítését is az özvegyi pótlékról.

– Éljen! – dobtam fel sapkámat a plafonig, és elhűlve tapasztaltam, hogy este a PC-n már nem gépelek összevissza, mint azelőtt.

Felemelem a kezem: alig remeg, és mintha a látásom is javult volna. Csoda? Egyértelműen nem, pszichológia. Hivatkoztam a Honvédkórházban erre többször is, amikor kerek pereg kijelentettem, hogy jelenlegi zavart állapotomat én személy szerint ideiglenesnek tekintem, ami tüstént megszűnik, mihelyt a gondjaim is megszűnnek.

– Valóban? – mosolygott egy kontyos nővérke.

– Nem tetszik hinni? Pedig nekem ez a tapasztalatom: én, kérem, mindig csak addig voltam „zavarban”, amíg megvolt rá az okom, és ezt, *hangsúlyozom*, sohasem magam kreáltam.

– Érdekes tapasztalat. Nem tanult maga valamikor lélektant is, Pali bácsi.

– Eltalálta, tanultam, mert én, kérem, már gyerekkoromban Freudot és Jungot böngésztem, később a főiskolán, ahol maga Csörgör Erzsébet¹ volt a tanárom.

– Nem tanítványa?

Elpirultam. Jellemző: már megint hülyének néz valaki. Vagy csupán ironizál?

– Tetszett hallani róla, nővérke?

Most ő jött zavarba.

– Kiről? Erről a Csödörről? De Pali bácsi, most hova rohan?

Március 27. Miniszterelnökünk kihirdette a kijárási korlátozást. Ne te ne, ilyen remek jók lennének! Egyelőre még nem kötelező, de már mindenütt ajánlatos az arcmaszk viselése, és a lakosok mától fogva otthonukat is csupán munkaügyi okokból, élelmiszer, gyógyszer és egyéb létfontosságú áru beszerzése céljából hagyhatják el. Logikus, hogy ilyenformán a kórházak, szociális otthonok látogatása is tilos, sőt, még a hivatalok is átálltak az online ügyintézésre. Az ellenzék megítélése szerint meglehetősen későn, példának hozva fel Németországot, Ausztriát, akik még idejében észbe kaptak. Mit mondtam az előbb? Ilyen remek jók lennének? Visszavonom, mert én magamban bizony azt jövendöltem, hogy a közös bajban eltűnik a pártok közti viszálykodás, és mindenki követi a három testőr példáját: egy mindenkéért, mindenki egyéért! A parlament ugyanúgy forrong, vitázik, mintha mi sem történt volna. Nem mintha eszmecserekre nem lenne szükség, erre mindig szükség van, de csak akkor lehet építő jellegű, ha az egész ország, nem az egyes pártok érdekében villogtatják a kardokat, gondolom én abszolút laikusként.

Látván a megszokott társadalmi rend részleges bénulását nem erőltettem tovább a Margaréta otthonba való bejutásomat és egyéb személyes ügyem tisztázását sem. Mit forcirozom azt, ami nem megy? Pénzem van, illetve lesz, a rezsit rendesen fizetem. Igaz, hogy egy halott nevében, de ha ez mást nem zsenál, az én fejem sem fájhat emiatt. Remélhetőleg egészségileg is annyira feljavulok, hogy már a Margaréta Otthon sem fog érdekelni –

¹ Romániai szakíró (, . – 1996. március 19.)

csörgedezett bennem a reménység. Ja, első az erő, egészség. Olyan ez, mint sportolóknak a kondíció, ami nélkül egy futballista, ökölvívó, kézilabdás sem érhet el különösebb eredményt. Kamilnak egészségesen könnyű volt dicsekednie, hogy ő ezt az egész extrém helyzetet milyen jól bírja. De (lett) volna csak ő vagy bárki más az én helyemben: félig vak, félig süket, lábad dagad, hasa görcsöl, és az esze is félre-félrejár, biztosan neki sem (lett) volna kedve verselgetni, főzőcskézni.

Nézzük, mit kell leghamarabb kezelésbe vennem, ha már a házi orvosokhoz sem lehet ez idő tájt bejutni. Vitathatatlan, hogy a hipertóniám. Annyit elértem, hogy a házi orvosommal sikerült vérnyomáscsökkentő szerekkel kibővítenem a Honvédkórház gyógyrendjét. Csak éppen a vérnyomást nem mertem ezután sem megmérni. Márpedig mérés nélkül elképzelhetetlen bármiféle kezelés. Na, majd holnap, holnapután! – ódáztam el a mérést rendszeresen, aztán ezzel is felhagytam, amikor egyszer Fifi etetése közben megcsúsztam, és fejfelé zuhantam a házfalnak. Hogy nem szökkent ki belőlem a lélek, az csakis Istennek köszönhető, mert ekkora ütéstől tán még egy elefánt is elszédült volna. Én még csak el sem szédültem. Hihetetlen? Pont én, aki gyakran úgy tántorgok, mint aki most jön a sörkertből? Megtapogatom a fejem, csupa vér. De csak enyhe sérülést éreztem. Köszönöm, Uram, ezt sosem felejttem el neked – hálálkodtam Istennek elcsukló hangon lefekvéskor. Végre akadt valaki, aki megérti, vénember létemre is mennyire imádom ezt a kurta farknyi, nyomorult, mégis csodálatos életet. Mert hiszen ezért mentettél meg, mi másért? Hát van annál nagyobb gyönyörűség, mint kifeküdni a napra, főleg így tavasszal és beszívni a bókoló tulipánok illatát? Nemsokára nyílik a rózsa is, amit Judit is annyira szeretett. Mellettem Fifi heverész, néha odacammog hozzám (öreg már ő is, mint az országútja), és megnyalja a kezemet. Hát nem érdemes élni ezért, hölgyeim és uraim? Akár luxus, hatalom és hírnév nélkül is, amiért majd megvesz az emberek többsége. Nekem elég egy kedves helló, Pali bácsi, hogy tetszik lenni is. Tudta ám Isten, miért verte ki kezemből a disznóölő kést, ha csak... A fenébe, már megint ez a hacsak! Hogy én e nélkül sose tudjak befejezni egy mondatot. Szóval az sem kizárt, miszerint arra akar figyelmeztetni a Fennvaló, vigyázzak, mert még van egy elvégzendő feladatom. Milyen feladatom, áruld el, és én készséggel engedelmeskedem az én mindenható Uramnak – kérdeztem hangosan, ami sosem volt szokásom, de hát a magányos emberek idővel erre is rászoknak. Vártam egy percet, hátha érkezik valamiféle válasz az imámra, de nem nyílt meg a mennyezet, és az Úr hangja sem dördült meg a sötétben. No, persze, hogy is képzelhetünk el ilyesmit egy digitalizációs forradalom küszöbén, ahol már Jézus Krisztus is csak egy szupersztár. Nyugtalanul aludtam. Éltem a gyanúval, hogy azért mégsem fogom ezt a zuhanást következmények nélkül megúszni. Csak a Honvédkórház ne nyeljen ismét magába, mert akár ez is megeshet, és Péter apostol mellett ezentúl ott sétálgat Szent Pál apostol is. Semmi változás, maradtam Pál apostol nélkül. Akkor megint eszembe jutott a vérnyomás. Egy életem, egy halálom, most már azért is feltekerem azt a mandzsettát! 125/80 mmHg. Újabb győzelem, visszatértek a régi szép idők! És a cukrom, mert az is van? 5,8 mmol. Hát kell ennél egyértelműbb felelet! – vettem tekintetem hálásan az ég felé, és attól fogva minden reggel 5–10 percet tornáztam, majd kiballagtam Dudás doktornő szlogenjét követve az udvarra fél órácskát sétálni. Délben, este szintén, plusz elővettem a nyugdíjba küldött Easy Shaper erőgépet, hogy azért az izmokat se hanyagoljam el, a kiskésit – néztem végig magamon.

Easy Shaper

Szó se róla szépen lefogytam, izom nulla, bőröm csupa ránc. Megmértem a súlyom: 74 kg. Ehhez szólj hozzá, Mucikám! – szólaltam meg ismét fennhangon. Nem mintha ő is, láthatatlanul bár, de még mindig ott lebzselne a lakásban, merthogy de strigis vero quae non sunt: szellemek pedig nincsenek, vallotta már Könyves Kálmán is. Vagy boszorkányok? Mellékes, a lényeg az, hogy minden ellenkező hit szerint mégis csak megcsappantam.

Következő célkitűzésem a gyomorműködés normalizálása. Már a Pszichiátrián megfigyeltem, ha egyszerre túl sok folyadékot fogyasztok, abból többnyire hasmenés lesz. Erre kisebb adagokra osztottam be a napi 1,5 l folyadékot (többet az istennek sem bírtam meginni), és volt hasmars, nincs hasmars. A hasfájásra meg megittam egy-két bögre borsmentateát, és azóta se görcsöl a horpaszom, pedig már gyomorfekélyre gyanakodtam. Ragyogó, nem is sejtettem, hogy ilyen jó érzékem van a gyógyításhoz. Igazából semmi mást nem tettem, mint árgus szemekkel figyeltem magamat, utána mindennek alaposan utánanéztam az interneten, lexikonban. Ezzel a végtelenül egyszerű, de annál hatékonyabb módszerrel sikerült kikezelnem azt a körömgombát is, ami a Pszichiátria főorvosa szerint, csak képzeletem szüleménye volt. Nem kellett hozzá más, mint egy kis akarat, fokhagymás ecet és napfény, mely fokozatosan kiirtotta a baktériumokat a körmeimből. Büszke lehettem magamra, és büszke is voltam, leszámítva azokat a pillanatokat, amikor úrrá lett rajtam a, mi nek is nevezzem? Hiábavalóság, haszontalanság érzése. Az tény, hogy talpra fogok állni, vagy már talpra is álltam. És ez olyan nagy dolog? Nyerek néhány évet, utána mégis csak odakerülök, ami ellen kézzel-lábbal tiltakozom. Ja, és kötve hiszem, hogy ami eddig az életemből kimaradt, az most, életem alkonyán az ölembe hull egyszerre. Nem, nem a pénz, sem a hírnév, írói babérok, csak egy mondat: Pali bácsi, köszönjük, ez jó munka volt. De hát hogy is köszönjék, ha még azt sem tudják, hogy azért én is letettem valamit az asztalra. Eltekintve egy-két kivételtől, köztük B. Tomos Hajnaltól, aki rövid, de velős cikkben emlékezett meg rólam 2017 januárjában a Káfé Főnix lapjain.

„Tíz éves koromtól írok...”

Beszélgetés a 75 éves Petrozsényi Nagy Pállal

– Sokan úgy tartják, hogy egy bizonyos kor után a születésnap nem számít ünnepnek, hiszen nem örülhetünk annak, hogy elröppentek az ifjúság színpompás évei és óhatatlan bekopogtak életünkbe a „nem szeretem”-napok. Neked mi a véleményed erről?

– Ugyanaz: nekem sem számít ünnepnek. Egyrészt azért, mert az évek múlására emlékeztetnek, másrészt, de most ne ne vess, mert ez az élet olyan rövid, hogy én személy szerint nem sok értelmét látom annak, hogy egyáltalán megszülessünk. Hiszen annyi tervem van még, melynek megvalósítására már így 80 felé nem sok időm maradt. Azért remélem, a 100-at még megérem. Jókai ilyen korban, látván azt, hogy nem hal meg, azt kezdte hinni, hogy ő lesz az első ember, aki örökké fog élni. Ehhez képest az én 100 évem már igazán semmiség.

– *Életed fontosabb állomásai Kolozsvár, Petrozsény, Marosvásárhely, Nagyvárad, majd az anyaország voltak. Melyikükről érzed úgy, hogy leginkább hozzájárult írói alkatod megformálásához, vagy indulásodhoz megadta a döntő lökést?*

– *Elsősorban Magyarország, kisebb részben Petrozsény, Marosvásárhely és Nagyvárad. Életem legboldogabb állomásának tekintem a Kolozsvár melletti falucskát, Kajántót. Itt kerültem először kapcsolatba a falusi étellel, annak csodálatos népköltészetével, a mesékkel, tánccal, népszokásokkal. Későbbi írásaiban sokszor meríték is belőle. De nemcsak a falusi, hanem városi „proletáriátus” életéből is. De ez már Petrozsény számlájára írható. Emiatt a kettősség miatt érzem magam népi-proletár írónak. Nagyvárad. Ez a város inkább az újságíráshoz köt, és hálás vagyok a sorsnak, hogy olyan személyiségeket ismerhettem meg, mint Bonczos István, Köteles Pál, Nagy Béla, Impron Irén, Horváth Imre... Természetesen sok minden másképp alakul, ha a társadalmi-politikai körülmények megengedték volna az alkotók szabad kibontakozását. Volt, aki alkalmazkodott, és megpróbált gúzsba kötve táncolni, volt, aki nem, és ezek voltak többségben. Én az utóbbiakhoz tartoztam. Így vesztettem el több mint 3 évtizedet, egy helyben topogva, s csupán fejben írtam a műveim. Ezt vedd szó szerint: 10 éves koromtól írok, ebből 30-at csak úgy fejben. Mentoromnak tekintettem és szinte heti kapcsolatban álltam a néhai Makkai Endre református lelkésszel és szakíróval, akinek hatására szakítottam a versírással, ugyanis mint a legtöbb író, magam is ezzel kezdtem irodalmi tevékenységem. Az önmegvalósítás igazi lehetőségét Magyarországnak, pontosabban a diktatúra eltörlésének köszönhetem. Stílusosan szólva felszabadultam. Azóta írok, és nem csak virtuálisan. Hogy milyen sikerrel? Az internetes lájkolások szerint kevéssel, könyveim eladási számát véve alapul még kevesebbel. Talán nincs tehetségem, nem értik írásaim mondanivalóját, ódzkodnak a kissé elmélyültebb gondolkozást igénylő művektől, vagy egyszerűen nem divat már szépirodalmat olvasni? Nem tudom. Szerény megfigyelésem szerint leginkább a szépirodalom háttérbeszorulása lehet ludas a dologban. De vajon lehet-e azon csodálkozni, hogy az atomkorszak alkonyán és kibernetika hajnalán az olvasók érdeklődése elsősorban a műszaki ismeretek felé irányul? Másrészt az sem olyan biztos, hogy azok közül, akik ennek ellenére is „szépirodalmasodnak”, kedvelik a gondolkodásra serkentő, mindvégig józan, néhol talán hűvös hangvételű írásokat, tudniillik az enyémeik ilyenek. Szomorú felfedezésem, nem tudom, eláruljam-e, hogy az olvasók egy része, nem csak ódzkodik a meditálástól, de nem is képes a sorok mögött olvasni. Másik része képes ugyan, de mindent félremagyaráz. Na, látod, ezért beszélnek annyit Magyarországon mostanság funkcionális analfabetizmusról. Lehet, hogy túl szigorúan ítélem meg a helyzetet, mert azért létezik másfajta irodalom is Magyarországon? Nincs kizárva, sőt, de olyan kevesen vannak, és olyan nehéz az ilyen irodalmi berkekbe bejutni (most hadd ne elemezzem, mi okból), hogy ez hovatovább szinte elhanyagolható körülmény. Nem akarom a petrozsényi oktatást dicsérni, de engem, már a 4. osztályban arról faggatott a tanító néni, hogy mi egy-egy írás üzenete, eszmei mondanivalója. Ma, és ez nem vicc, találkoztam már olyan, igaz, amatőr irodalmi szerkesztővel is, aki az eszmei mondanivaló fogalmát sem ismeri. Végre teljesült az álmom, és gúzsbakötés nélkül táncolhatok, de fájdalom, úgy tűnik, ez a tánc inkább csak nekem okoz örömet.*

– *A románon kívül több idegen nyelv kitűnő ismerője vagy, a főiskola után egy színházrendezői tanfolyamot is elvégeztél, de saját bevallásod szerint a Ceaușescu-éra számára mégsem voltál eléggé felkészülve egy állandó állás betöltésére. Mennyiben változtak esélyeid a kitelepedés után, sikerült-e megtalálnod azt a társadalmi, szakmai pozíciót, amely vágyaidat, igényeidet kielégíthette.*

– *Nem elégítette ki. Magyartanárként itt is csak helyettesítést vállalhattam. Aki ismerte az akkori tanügyi viszonyokat, megértheti, hogy miért. Később véglegesítettek ugyan, de csak német katedrán. Nyelvi tudásomat többnyire óraadásban, illetve idegenvezetésben kamatoztattam, és, igen, összehoztam egy közel 700 oldalas német nyelvtankönyvet. Erre az egyre büszke vagyok. A könyv szakmai elismertsége vitathatatlan, több egyetem igényt is tartott rá, hanem*

anyagilag már szinte semmit sem hozott a konyhára, magyarul: ezt sem vásárolják, vagyis ilyen téren is megbuktam. Vagy az akkor Novum Verlag néven működő kiadó reklámjai (föltéve, hogy értem is bevetették őket), terjesztési hálózata mondott csütörtököt? Egy másik könyvem, a Cirkusz 2. kiadásával (Holnap Magazin Kiadó) sem jártam jobban, olyannyira, hogy a végén megelőgelvén a sorozatos 0 jelentést a könyv eladását illetően, valamennyit a kiadónak ajándékoztam. Színházi tapasztalataim is csak a drámairás szintjén konkretizálódtak. Előadatni azonban Zsidó Ferenc, romániai író és kritikus méltató ajánlására sem tudtam a darabot. Sem Romániában, sem Magyarországon. Az egyik magyarországi színháznak (talán a Nemzetinek?) tetszett, és... ennyi, nincs tovább. Úgy látszik, az a mondás sem teljesen igaz, mely szerint: *Caelum non animum mutant, qui trans mare currunt*: Szállhatsz tengeren át, mégsem lelket, csak eget váltasz. Vagyis sem én, sem a körülmények nem változtak bizonyos értelemben, hiába keltem át a határon. Kiegészítésként még csak annyit, hogy a Smekkereket legalább 40 más romániai és magyarországi színháznak is felajánlottam, de nemhogy előadni, még csak elolvasni sem óhajtották. Különösen fáj, és fáj a mai napig is, hogy még a nagyváradi színházat sem érdekelte, holott a darab egész cselekménye Váradon játszódik. No comment.

– Nono! Azért mégsem ilyen sötét a kép, talán csak Te vagy túlságosan szerény. Bármelyik irodalomkedvelő meggyőződhetett, hogy az utóbbi időben sok magyarországi internetes portál, nyomtatott kiadvány közölte és folyamatosan közli írásaidat. De milyen a viszonyod az erdélyi irodalmi berkekkel? Úgy is kérdezhetném: hogyan látod mai szemmel a magyar–magyar alkotói kapcsolatokat?

– Az internetnek hála, úgy általában kifejezetten fejlődtek a magyar–magyar alkotói kapcsolatok. Ami engem illet, az én erdélyi irodalmi kapcsolataim jobbára csak a kitűnően szerkesztett Káfé Főnixre és Eirodalom.ro-ra korlátozódnak. A többitől tisztes távolban maradtam, beleszámítva a nagyváradi Váradot is, ahonnan eddig még egyetlen visszajelzést sem kaptam, noha magam is Váradról repatriáltam, és elég sokat írtam róluk önéletrajzi regényemben is. Igaz, egy-két bálványukról nem a leghízelgőbben nyilatkoztam, de akkor is... Az egyik erdélyi lap szerkesztője csupán azért búcsúzott el tőlem, mert meg mertem jegyezni, legyen szíves, ne javítgasson bele önkényesen szépirodalmi jellegű munkáimba. Egy cikkhez nem bánom, nyúljon, tetszés szerint gyúrhatja, de már egy elbeszéléshez, novellához nem nyúlunk. Feltételezem, hogy ez nemcsak nálunk, de a mai Romániában sem szokás. A Népiújság volt főszerkesztője, Nagy Miklós Kund meg azért búcsúzott el tőlem... Na, erről fogalmam sincs, talán őt kelene megkérdezni. A realitások talaján maradvá tulajdonképpen nem is ő mondott búcsút nekem, hanem én neki, megértve azt, hogy még nyugdíjasként is mennyire elfoglalt ember, ami már abból is kitűnik, amikor búcsúlevelemre sem ért rá válaszolni. De... fátylat rá. Ez van, pont, különösen, hogy megtette ezt ő már máskor is.

– Az „Én, Petrozsényi Nagy Pál” című önéletrajzi dokumentumregényed mellett, számos kisregény, novella, karcolat, sőt színpadi játék is kikerült tollad alól, jobbára önéletrajzi ihletésű, de mindenképp valós történeteken alapuló írások. Mi dönti el, hogy az éppen felöltött témából regény vagy rövid próza szülessen?

– A tartalom. Ha több a mondanivalóm, abból (kis)regény lesz, ha kevesebb, többnyire csak novella vagy elbeszélés.

– Áttelepülésed óta sikerült-e olyan értékeket létrehoznod, terveket megvalósítanod – és itt nem kimondottan irodalmi vonatkozásokra célok –, amelyekre erdélyi viszonyok közt talán még '90 után sem lett volna lehetőség?

– Érzésem szerint Magyarországon, még ha nem is sikerült semmilyen irodalmi rangot, pozíciót kivívnom magamnak, önmegvalósítás tekintetében mégsem panaszkodhatom. Hogy erre Romániában, 1990 után is lett volna lehetőségem? Meggyőződésem szerint lett volna, mert engem nem az ország, a nép idegenített el hazámtól, hanem a Ceaușescu-éra ideológiája. Amiben mégis gyarapodtam, az a magyarországi élmények sokasága, plusz az anyagiak, de ez nem az én, hanem kedves feleségem érdeme.

– Véleményed szerint a mostani magyarországi olvasóközönség, az ottani kritika képes-e reálisan felmérni, megérteni azokat a történeket, melyek számukra teljesen ismeretlen közegben, egy eléggé távoli időben, idegen történelmi konjunktúrában játszódtak le – gondolok itt az ötvenes évek Petrozsényére, ahol gyermek- és serdülőkorod legjavát töltötted?

– Szerintem képes felmérni is, megérteni is, az érzelmi azonosulás szintjén nyilván már kevésbé.

– Ha most képzeletben visszatekintenél az elmúlt évtizedekre, esetleg mérleget készítenél tanári és írói pályádról, mi lenne az, amit mai ésszel és tapasztalattal esetleg másképp alakítanál? Van-e olyan téma(ötlet), ami régóta benned motoszkál, de valahogy soha sem keríthetél sort a megírására?

– Mai ésszel és temperamentummal komolyabban venném a tanári hivatást, kevesebbet romantikáznék, de annál többet tanulnék, például történelmet, matematikát, fizikát stb. A tudás nagy érték, de erre igazából csak akkor lehet rájönni, ha meg is szeretjük. Én elég későn jöttem rá, és ha újra kezdeném az életem, biztosan kitűnően tanulnék. No de 100. életévemig még lehet rá esélyem, nem igaz? Ami még motoszkál a fejemben, az ugyanolyan adósság, illetve annak törlesztése, mint amilyen az önéletrajzi regényem megírása volt annak idején, vagyis szeretnék írni egy kultikus sci-fit. Jelenleg is épp ezen dolgozom. Címe előreláthatólag: Az igazi Antikrisztus. Remélem, neked és a Kafe Főnixnek is tetszeni fog.

– Érdeklődéssel várjuk és kiváló alkotói lelkesedést, ihletet kívánunk hozzá, ahogy a többi ezután „születendő” művedhez is! És ne feledd: 100 évet ígértél, mi csak a plusz jelet tesszük utána.

– Köszönöm szépen, úgy legyen

Egy hónappal későbbi keltezésű alkotás Tamási Orosz János cikke annak alkalmából, hogy megnyertem a Cédrus Művészeti Alapítvány drámai nívódíját.

Tamási Orosz János:
Eszmék, rendszerek, smekkerék
Futamok Petrozsényi Nagy Pál darabjáról (Smekkerék)

Az emberélet útjának felét már rég elhagytam, s gyakorta kapom magam azon a klasszikus érzésen: itt már voltam. Talán álmomban, talán előző életemben, de talán csak egy hasonló kép felvillanása nyomán élem át szinte ugyanazt. Mint egy jelentős pályát befutó karakter színész, akiben az utolsó „függöny” után végigfut az eljátszott szerepek sokasága, s rádöbben: bizony, hogy összerakható megannyi megtanult jelenetből, monológból az egyedi, ami csak annyira különbözik a sok-sok drámaíró által megformált, színre álmodott sok-sok valódi avagy fiktív színpadi szituációtól, hogy egyedi módon próbálja ábrázolni s megjeleníteni a minden katarzist összekapcsoló hasonlóságot. Mert minden történet mélyén ugyanaz húzódik meg: a remény egy jobb korban, s addig is valahogy élni, túlélni a kortalan korokat. Mert minden olyan kor, mely nem egy mindenki számára élhető, méltányos társadalom felépítésén fáradozik, kortalanul hull a történelem sülyesztőjébe: a múltjától maga fordult el, a jövő már tőle teszi ugyanezt – marad kortalan, hisz az idő bölcsességét nem gyarapította tovább.

Legutóbb Petrozsényi Nagy Pál egyfelvonásosát (Smekkerék) olvasván tűnődtem el ezen. A darab maga – ha már gyarapodás – tovább gazdagította a Cédrus Művészeti Alapítvány és a Napút folyóirat remek hagyományát, hisz annak rendes éves pályázatán legutóbb nívó-díjjal jutalmazták, s azóta meg is jelent a folyóirat elektronikus felületén. A szerző testközelből ismeri a darabban felvonultatott karaktereit, ugyanakkor nem szeretném életrajzi ihletésű munkának nevezni azt. Mondjuk inkább szerencsének, hogy átélhette azt a kort (igen, szerencse, hiszen tehetsége által az utókorra örökítette annak „milyenségét”); más kérdés, hogy a mindenkori utókor semmiből sem tanulva szinte „szakmányban” termeli újra s újra az élnetetlen korokat

és azokat, akik – szentekként és álszentekként, tisztákként és tisztátalanokként, s leginkább bizonyos smekkerékként csupán a példázatok s példabeszédek halmazát növelik, avagy az afféle frivol verbális legyintések érvényét, mint eme bizonyos: hogy egymillió légy nem tévedhet...

Már Palivec z kocsmáros utalt erre; de elég volt egy frivol válasza arra a kérdésre, hogy hová tűnt a falról a császár öfelségének arcképe. „Ott lógott, és leszarták a legyek, hát félraktam a padlásra”, felelte a titkosrendőr ártatlannak látszó kérdésére – és a háború végéig börtönben ült. Hiszen a merénylet napján nyilvános helyen kijelentette, hogy Ferenc Jóskát leszarták a legyek.

A Smekkerék-ben is felvillan a jelenet abszurdja, a főszereplőt a Securitate tisztje húzza csőbe, a román diktátor arcképére rajzoltat vele egy Hitler-bajuszt, majd ezzel zsarolja meg, együttműködésre bírva. Előtte, persze, főbenjáróbb bűnökkel vádolja, tulajdonképpen nem is alaptalanul; a főhős a Ceaușescu-éra évtizedeinek túlélésre berendezkedett szélhámosa, aki nem is igazán nevezhető annak – csupán élni próbál néhány nem egészen törvényes vagy éppen erkölcsös lehetőséggel; s tegyünk különbséget, hiszen azért annak jelzése is felvillan: maga a morális válságát érzékelni sem akaró társadalom sem veti ki magából, de sokkal inkább kitermeli a hozzá hasonló félig tisztességes, félig nem olyan umbuldákat és azok smekkerkeit. Petrozsényi főhőse is Hašek tollára illő figura, bár legfeljebb, ha nyomokban emlékeztet bennünket Švejk-re; élethelyzetei sokkal inkább kiszolgáltatottak, esélyeit a túlélésre növelheti ugyan, de minden egyes szituációban bármikor elbukhat.

Mégis innen kell indulnunk – adódik ugyanis a kérdés, hogy a darab alcíme – történelmi játék – megfelel-e a valóságnak? A felelet Hašek esetében sem egyértelmű, történelmi szemlélet és szemlélet között meglehetősen erős különbségek húzódnak, nyilvánvalóan nehéz ugyanis kacagtató szatírákat olvasni sorsukról az első „professzionális” világháború maradandó sérültjeinek. S ha megtanulunk nevetni a történelmen, embertársaink kiszolgáltatottságán, ez a nevetés vajon nem távolít-e el a tragédiák helyes és pontos értelmezésétől? Aki a nevetés felől érkezik az első világháborút megelőző évek, évtizedek történéseinek értelmezéséig, az vajon valóban érti-e, mennyi jóvátehetetlen történt akkor az emberiséggel; s mennyire kiszolgáltatottá váltak a kisemberek, így Švejk is, koruknak, korának?

Lényeges szempont ez, talán, Petrozsényi darabját olvasván, hiszen félő, hogy a hozzánk sokkal közelebb lévő kor megannyi tapasztalata, történése még korántsem állt össze mindenki előtt történelemmé, s így találkozáskor azzal először egy fiatalabb olvasó, esetleg néző, fel sem fogja a látszólag könnyed s frivol események láncolatából összefüzdő láncot, béklyót, a pillanatok vasra vertségét. Pedig ez az egyetlen felvonásnyi – ne adj isten, másfél órás filmszatíra, Menzel vagy Bacsó (utóbbinál a Banánhéjkeringőre, vagy a Titánia, Titániára gondolok) modorában megkomponálva – történet a legfeszesebb dráma kiindulópontjait is megvillantja. Hiszen a középpontban álló s látszólag az ügyeskedéseket kiötlő s végrehajtó főhős partnerei nem kevésbé kiszolgáltatottak önmaguk kiutat kereső létvergődéseinek; talán részben, talán teljes egészében átlátnak a kissé átlátszó helyzeteken – de belelépnek a csapdába, hogy végül ők ejtsék csapdába a cselvetőt. A maga szintjén és pozíciójában mindenki smekker, erre utaló erőteljes szerzői jelzés a cím többes száma – s ha mindenki, akkor (természetesen) a darab nem emelhető el az ábrázolt kor tragikomédiájától.

E ponton a recenzióknak konkrét epizódokkal kellene kirukkolnia, de hát ez illetlenség lenne a leendő nézővel, olvasóval szemben. Annyit persze nevesítsünk: a már említett utolsó évtized felhalmozódott stratégiáit vonultatja fel a történet, szerepel benne a névházasság útján külföldre jutás illúziója, vesztegetés, kisipari feketézés, tömbházon belüli román-magyar „rossz szomszédság”, s hogy a falaknak is, de a radiátoroknak mindenképp fülük van. A háttértörténet pedig pontosan kirajzolódik a dialógusokban; szó esik a magyarországi politikai változásokról, alakulhatnak már az alternatív szervezetek, pártok, készülődik a történelem, megismerjük szinte a teljes erdélyi magyar irodalom akkori jeleseit, név szerint is, összerakható tehát a hol, a mikor s a miért. Ahogyan a zárójelenet végül elmeséli azt is, hogy – mi.

Mi történt akkor s ott, s hogy végül is az már vagy az még történelem volt-e? A diktátorok arcképe ugyan összegyűrhető – de a lenyomatok kreatúrái, az emberi lelkek-lenyomatok hogyan élnek majd a szabadság lehetőségével? Nem tudjuk. Ahogyan azt sem, s ez legyen Petrosényi darabjának itt és most záróakkordja: fölfogjuk-e teljes komolyságában annak jelentőségét, hogy mindaz, amit felvonásvégnek gondolunk, valójában egyetlen szereplőnek sem kínál újratezdési lehetőséget. De hát soha nincs ez másképp – a történelem, ha nüánsznyi különbségekkel is, mindig csak ismétli önmagát. Katarzisok jönnek s mennek, időnk olykor emberkedik, ám leginkább – smekkerkedik.

(Forrás: naputonline.hu, febr. 21.)

Ezzel a cikkel passz, kifulladt minden laudáció. És erre kellett nekem várnom 75 évet! De legalább játszanák azt a nyavalyás darabot! Például Kolozsvárt, ahol a díszpáholyból sandítanék a nagytudományú Igazgató úr felé. Önök mit gondolnak, a premierre eljönne? Hú, álmodik a nyomor! Vajon mit diagnosztizálna ilyen álmra egy pszichiáter?

Miközben idebenn én még csak birkóztam a nyavalyáimmal, odakinn a világban már hulltak is az emberek, mint az őszi légy. Az epicentrum pillanatnyilag Európa. Legérintettebb területek Olaszország, Spanyolország, Franciaország. És Afrika, jaj, az óriási Afrika még csak ezután következik, a tetőzésnek meg még híre hamva sincs. Rémhírnek tűnik, de hátha nem az, hogy miután ez az egész lezajlik, lassan áthömpölyög rajtunk a járvány második hulláma, jövőre pedig kezdődik minden előről. Mamma mia, csak ez ne! Gomba módra szaporodnak a karanténba zárt városok, sokan önkéntes karanténba vonulnak. A világvárosok utcáin milliók tüszögnek, a kórházak pedig olyan zsúfoltak, hogy már a folyósók is betegek fekszenek. Apokaliptikus látvány, ez cáfolhatatlan. Az egyetlen óvóhely saját lakásunk. Itt bújtam meg én is, ami azt jelenti, hogy legnagyobbbrészt Gyuszira vagyok utalva. Ő vásárol be, és hoz nekem vasárnaponként ebédet, amit Csöpi is megtold egy zupával. Pontosabban megtoldott, mert ma már azzal sem bajlódik.

Gyuszi érkezik az ebéddel.

A többiek hol segítenek, hol nem, ki-ki a maga módján. Gyuszi lánya finanszírozza Fifi ellátását, Csöpi a gáz és villany bejelentésével.

– Köszönöm.

– Nincs mit, nem érted teszem – sietett hozzátenni –, hanem Juditért. Ő is sokszor meglátogatott, amikor a kórházban kezeltek.

Tehát nem értem teszi. Gyanítottam, de hogy miért orrol rám ennyi sorscsapás után is, már kevésbé. Pétert és Eszter lányát, a másik két örököst a temetés óta nem láttam. Egyetlen egyszer sem nyitották rám az ajtót, hogy megkérdezzék, hogy vagyok, nincs szükségem valamire. Nem így a lapszerkesztők. Igen, igen, jól tetszett olvasni, olyan emberek, akik személyesen még csak nem is ismernek: L. Csépanyi Katalin (Hetedhéthatár), Cseke Gábor (Káfé Főnix), Bene Zoltán (Irodalmi Jelen), Csernák Árpád (Búvópatak), Ködöböcz Gábor (Agria). Valamennyien végig biztattak és drukkoltak nekem a nehéz napokban.

Hogy mennyire jólesett, nem is próbálom ecsetelni, és csak az bánt, hogy emberségüket semmivel sem tudom viszonzni. Mindenesetre az ő nevüket is bejegyeztem agyam emlékkönyvébe.

Miután senki sem látogatott meg, és én sem mozdultam ki otthonról, viszonylag biztonságban éreztem magamat. Azért elképesztő ez a hirtelen... páfördulás: azelőtt meghalni, most meg élni akartam. Így vagy úgy, bármilyen eszközzel, de élni, élni, élni! Maradjon otthon, intettek a moziban, tévében, plakátokon. Én, sokakkal ellentétben készséggel engedelmeskedtem, és az eddigieknél is jobban begubóztam. Nemrégén még bebecsöngettek hozzám az Idősgondozó Szolgálat szolgálatkész, kedves gondozói, meg ott volt Balogh Csaba, a hórihorgas Jehova Tanúja, akivel remekül lehet beszélgetni, vitázni. Ezúttal senki, még a puják (cigánygyerekek) sem, akik azzal szoktak szórakozni, hogy becsöngetnek a házakba. Megállapodtunk Csabával, ha lecseng a járvány, újból összejövünk, majd rendszeresen meglátogatom őket a Királyságteremben is, hogy végül magam is egyike lehessék Jehova Tanúinak. Az ajánlat szinte önkénytelenül, megfontolás nélkül csúszott ki belőlem, és inkább a sorozatos kudarc, betegség, a kirekesztettség érzése, mint a vallási meggyőződés vezetett erre a vágányra. Azóta kezdem belátni, hogy sokszor nemesak a harag, de az effajta készítés sem jó tanácsadó, és egyáltalán nincs kizárva egy újabb vakvágány, ez viszont valóban végzetes lehetne. Megmagyarázom. Az én szememben a hit, akárcsak a szerelem, magánügy, amihez elég egy biblia. Nem kell hozzá közösség (felekezet), sem meghatározott hely (templom), miután ott lakozik a szívünkben, úgyhogy Csabával lesz még egy kis problémám. Ámde ki tudja! Talán mégis beválí. Ha Patrick Duffyból lehetett buddhista, talán belőlem is válhat még Jehova Tanúja, nem igaz?

Egészségem javulásával megjött az étvágyam. Nagyszerű, ugyanakkor újabb dilemma, merthogy lehet jóllakni egyetlen diétás ebédrel, úgyhogy reggelire és vacsorára is maradjon? Szégyellem bevallani, de már csak bevallom, hogy ugyancsak összefutott a nyál a számban, amikor elképzelttem Zsolti családját néhány méterre tőlem a vasárnapi ebédnél. Na, most szürcsölik a levest. Vajon csirke- vagy kacsacombot talál Csöpi a krumplihoz? Bár nagyon szerettem, Judit ritkán kényeztetett el sütivel. A nővére asztalán minden vasárnap ott illatozott valamilyen sütemény, hozzá bor, pálinka a Marsa család urának. Egészségedre! – ürítettem rá én is a poharam tele jófajta csapvízzel, amit onnan természetesen egyikük sem láthatott, mint ahogy azt sem, miként potyognak bele kibuggyanó könnyeim. Állj, állj meg vándor, mit csinálsz? – ütköztem meg magamon. Egy öregember nem sír, vagy ha mégis, akkor még mindig nagyon dúl, kavarog odabent nála valami. Márpedig mi is az én mottóm? Mens sana in corpore sano: ép testben ép lélek. Ha valaki ezt nem érti, annak nem árt, sőt, egyenesen ajánlatos alaposabb kezelésbe venni a pszichéjét. Ámen! – csorgattam fejemre ekkor a vizet a pohárból. Átkozott Ceușescu, ha a sátán nem szabadítja a világra, ma már én is Egivel együtt poharazgatnék Nagyváradon vagy Kolozsvárt boldogan hancúrozó unokáim körében. Ettől az élménytől azonban maga Judit is megfosztott azzal, hogy nem akart gyereket. Ráhagytam, ha nem, nem, nekem volt egy, én ennyivel is beérem. Pedig, ha akkor egy kicsit is elgondolkozom egy második gyerek előnyén, ma én is vidáman ebédelnék saját családom körében. Esetleg egy új asszony... Bingó! – ütöttem a homlokomra. Ez az az ugródeszka, aminek a segítségével újra visszatornászhatnám magam egy korábbihoz hasonló életmódba. A kor nyilván nem akadály, mert ha bármelyik társkeresőbe is lapozunk, rögtön láthatjuk, hány özvegy akarja egy férfi oldalán újrakezdeni az életét. Oké, regisztráljunk! Az Első Találkozás és Randivonal épp megfelelőnek mutatkozik. Bocsáss meg, Muci, de mi mást tehetnék, minthogy én is alkalmazkodjam a szokáshoz. Talán árulásnak tűnik, de nézd, Kamil is öregkorára nősült újra, és milyen jól tette. Ő biztosan nem nyafog Botond utcai lakásán (mint a te bolond exférjed), hanem főzöcskéz, ír, napozik, és fütyöl a világra. A társkeresőben sokan megnéztek, de megismerkedni velem már senki sem óhajtott. Hogy a csudába, ilyen csúf lennék! Beletelt vagy két

hét, amíg rájöttem, mit kifogásolnak bennem az özvegyek. Csendes, házias, otthonülő férfi – jellemeztem magamat. Hát ez az! Melyik özvegyasszony akar manapság otthon ülni az élettársával/ férjével, sütni-főzni, takarítani? Legfeljebb kizárólag magának, mert azt, amit eddig tett annyi éven át a gyerekéért, férjéért, annak slussz, ezentúl már csak az utazásra, múzeumlátogatásokra, tengerparti nyaralásokra stb. fókuszál, és ehhez bőven elég egy gardámé-féle szerepet betöltő úriember is. Barátság, őszinteség, gazdag lelkvilág. Frázisok, cél a szórakozás, hogy végre valahára bepótolja azt, amit sok asszony a gyerekek, férj, munka miatt vagy egyszerűen pénz híján képtelen megvalósítani. Jogos igény, igaz van? Fogas kérdés, de nem is ez a lényeg, hanem az, hogy megint csak hoppon maradtam.

Türelmetlenül várom a nyugdíjam. Ez az első alkalom, amikor házhoz kapom a pénzeimet, bár arra még várnom kell kerek egy hónapot, meg arra is, hogy tisztázzam általában mekkora havi kiadással kell számolnom, hogy a kettőt összevetve kiszámíthassam, meddig az eddig, és stop, nincs tovább. Ezt persze sokan nem értik, főleg Gyuszi, a gondozóm, aki mindenből, kerül, amibe kerül, a legjobbat akarja megvenni.

– De Gyuszikám, fogd már fel végre, hogy nekem nem a legjobb, hanem a legolcsóbb árura van szükségem. Tudod, hogy nincs lóvém, vagyis egyelőre van, de az a tartalék, amihez csak akkor nyúlok, ha nemcsak ígérik, hanem de facto, meg is adják az özvegyi pótléket.

– Miért, még nem adták meg, különben is én csak kedveskedni akartam, Palikám.

De ne az én pénzemen – vágtam volna vissza, de lenyeltem. Minek sértsem meg ezt a derék gyereket, amikor csakugyan jót akar, no, meg a további magyarázkodásnak sincs értelme. Olyan emberként, aki még életében nem nélkülözött, úgysem tudná felfogni, miért osztja valaki három részre az ebédjét, ha reggelizni és vacsorázni is szeretne.

A híreket hallgatva meglepődve vettem tudomásul, hogy már a szociális otthonok is megteltek Covid –19-cel fertőzött beteggel. Hogy mik vannak! Eddig azt hittem, ha valami biztonságot nyújthat ezekben a hónapokban, az éppen egy ilyen jól védett és igazgatott intézmény. Vajon a kecskeméti Margaréta Otthon is fertőzött? Ilyen szempontból nézve tiszta szerencse, hogy még mindig az ajtaja előtt toporgok, és ahogy elnézem, még jó sokáig. Ám ez- alkalommal nem az ügyintézés miatt, hanem mert mindenütt jó, de legjobb a megszokott komfortzónánkban. Itt senki sem zavar, dirigál, azt csinállok, amit akarok. Nem kell megosztanom másokkal a „szobámon”, és éjjelről éjjelre sem kell bedugnom a fületem, hogy ne halljam szobatársaim fűrészelését. Még szép, olyan bolond azért nem vagyok, hogy Trabantra cseréljek egy Mercedest. Hacsak nem kényszerből, konkrétan szólva, amennyiben nem szorulok állandó orvosi kezelésre. Ebben az esetben, de csakis ebben jöhet számításba az a virágszál, amelynek a kegyéért eddig hiába versenyeztem. Hogy aztán mi lesz, amikor egyszerűen kijelentik, ha nem foglalom el a szobát azonnal, kezdhetem a várakozást előlről, még csak el sem merem képzelni, és akár az is előfordulhat, hogy megint egy diliházban kötök ki.

Akárhogy is alakul, minden jel arra mutat, hogy nem kevés időt töltök még ebben a vityillóban, következésképp nem árt, ha alaposan kitakarítom, és rendbe rakom a fészkeket. Könnyelmű elhatározás volt, mert ekkora rendetlenséget, mint amit szegény Judit hagyott maga után, csak úgy számolhattam volna föl, ha a cuccai háromnegyed részét kidobom. Hát igen, azért, bocsánat az őszinteségemért, de neki is megvolt a maga gyöngéje. Egy darabig tettem-vettem, próbálkoztam, végül feladtam. Ma is ott áll minden, ahova ő rakta, itt-ott rendben, de a legtöbb helyen egymás hegyén-hátán, mint a szardíniák a dobozban.

A rendrakás felfüggesztése újabb tétlenségre kényszerített. Egyszerűen nem tudtam mit kezdeni magammal, csak ültem, sétáltam, amit hosszú távon biztosan nem lehet ép testtel és lélekkel kibírni. Ezt vette figyelembe maga a kormány is, amikor itt-ott megpróbál enyhíteni a járványintézkedések szigorán. Úgy hírlík, májustól a kijárási korlátozást is feloldják, csupán maszkot kell továbbra is viselni, és persze betartani az egymástól való

másfél méteres távolságot. A szobában fel-alá sétálva képzeletemben sűrűn felbukkant Stefan Zweig sakknovellájának főhőse, dr. B., aki egy szűk zárkában hozzám hasonlóan sétálgatott, mint a ketrecbe zárt oroszlán, aztán feltalálta magát, és elkezdett önmagával sakkozni. De mit csináljak én? – kérdeztem Fifitől. Nem sok sikerrel, annál nagyobb érdeklődéssel bámulta a maszkomat.

Fifi megbámulja a szájmaszkom.

– Írjál! – biztatgatott Kamil ismételten.

– Élteszen, hogy van miért élned: az írás, a műveid, melyek sokkal értékesebbek annál, hogy szükségük lenne a szentmártonijánosok kegyes rábólintására – egészítette B. Tomos Hajnal is a Káfé Főnixtől.

Merci, Hajnalka, ezt nem felejem el neked. Nem is halogattam sokáig, hiszen eddig is alig bírtam ki, hogy ne írjak. Megszokás, unalom, szórakozásvágy, vagy valami egész más, megmagyarázhatatlan erő hajtott a billentyűzethez? Persze nemcsak most, hanem úgy, általában. Ez sem fogatlan kérdés, ugyanakkor szakállas is, ezért fátylat rá, rágódjanak rajta a nálam okosabbak. Ismerve fiam megcáfolhatatlan logikáját, ő bizonyára így felelne: az írás nálad nem egyéb, mint a lúzerek pótcselekvése. Nem baj, én mégis nekivágok. Amúgy lúzeresen. Eleget írtam magamban Ceașescu és a Balaton utcai ideiglenes vesztegzár idején. Témának meg itt a valóban való világ, amilyennek azt egy öregember érzékeli. Így született meg az Én, Petrosényi Nagy Pál önéletrajzi regény 2. része. Tegyük hozzá, ennek is csak egy része, aminek folytatását maga a jövő fogja megírni. Cseke Gábor, a Káfé Főnix szerkesztője örömmel fogadta az ötletet, és nyomban biztosított számomra egy helyet a lap hétfői számában. Az első oldalak megírása után unalmam úgy eltűnt, mint a tavalyi hó, és én ismét elememben éreztem magamat. Írás közben, bármilyen hihetetlennek tűnik is, megfeledkeztem Jancsi, Judit haláláról, Egi elvesztéséről, meg hogy néhány hónap alatt sikerült aggastyánná változnom. Ez ám a varázslat, de vajon másokat is elvarázsoltam-e, tudniillik egy tollforgatónak ez lenne álmai non plus ultrája. Oké, ne általánosítsunk, az én non plus ultrám. Szerintem nem varázsolta el, sőt, bizonyos jelekből ítélve még csak el sem olvassák, amit éjt nappallá téve körmöltem. Hogy ezért ki hibás, az író vagy olvasó, megint oly kérdés, amibe nem érdemes belegabalyodni. Egy dolgot azonban mindenképp elértem: ezzel az aktussal részben kitölthettem azt a bizonyos űrt, mely csaknem megfojtott, és fojtogat ma is néhanapján. Fogalmazhatnék úgy is, hogy íróként megbuktam, ám pszichológusként a legjobb úton haladok. Akkor haladjunk tovább a magunk

esze szerint – dörzsölgettem elégedetten a kezemet. Nehéz felfogás, depresszió, álmatlanság, feledékenység, Alzheimer-kór – sorolta észrevételeit legutolsó beutalójában Dudás doktornő. Az elsőt kapásból hátrítottam. Evidens, hogy nehezen értek meg valakit, ha meg sem hallom, mit beszél. Ezért inkább a fülemet, nem az eszemet kellene kezelni, amihez bőven elég lett volna egy szimpla hallókészülék. Depresszió. Gyógyítás scippával. Nem használt, csak, amikor a szorongásaimat előidéző okok is megszűntek. Utána egyből más színben láttam a világot, már tudtam aludni, és a kezem sem reszketett úgy, ha kezembe vettem az újságot. Ugye, milyen egyszerű? Amint megszűnik az ok, az okozat is köddé, párává változik. A pszichiátrián ki is tapintották annak rendje és módja szerint a bajok gyökerét, hanem a kezelésével már a kutya sem törődött. Vagy ha mégis, gyakran annyi köze volt a beteghez, mint az allegóriának a filagóriához. Emlékezet. Na, itt elakadtam! Hogy a túróba tartsam észben, miért mentem a kamrába, udvarra, hányadika van ma, vagy mire is akartam örökké lótó-futó gondozómat a múltkor megkérni? Nem telt el sok idő, és erre is rájöttem. Túl nagy a nyomás az agyamon, melyben másodpercek alatt milliányi klip is felvillan, amire felejtéssel reagálok. Aha, tehát spontán védekezési reflexről van szó. A megoldás ezek után pofonegyszerű: kikapcsolom a klipeket, és csak a legközelebbi célpontra koncentrálok. Hát koncentráljunk! Sajnos kitalálni valamit egy, megvalósítani kettő. Sebaj, majd idővel! A földet sem egy nap alatt teremtette a Jóisten. Ezzel szemben elértem, és ez részben kárpótolt a kudarcért, hogy skartba tehettem Dudás doktornőt, világosabban szólva sikerült kiiratkoznom a Hunyadi városi körzetből. Nem bosszúból tettem, mindössze túl távol volt nekem az a rendelő, míg az ittenit kurta tíz perc alatt is elérem. Hogy ezzel mit nyertem egészségügyileg, majd elvállik, de az tuti, hogy ezentúl nem kell fuvarért könyörögnöm Gyuszinak, ha el szeretnék menni az orvoshoz. Röviden és velősen: ismét léptem egyet előre.

Általában reggel hétkor ébredtem. Pár ásítás, kis nyújtózkodás, és már siettem is a mosdóba, utána séta. Pillanat, leírom, és kifüggesztem a falra, mint II. Rákóczi Ferenc Rostóban a programját. Bár jól elvagyok az írással, nem lehet reggeltől estig körmölni, emellett dolgoztatni kell a kertben is, ásni, kapálni, kiporszívózni a szobákat... Trá-trá-trá, mellett ki, kezét fel, én így harcolok a vírussal.

Napirend

7 óra: Ébresztő

7.5: Toalett

7.10: Séta, torna

7.40: Reggeli

8: Gyógyszerbevétel

8.5: Írás

13: Ebéd

13.15: Írás

14: Gyógyszerbevétel

15: Napozás

18: Vacsora

(18.15: Írás)

20: Gyógyszerbevétel

Közben: egyéb foglalkozás (kutyaetetés, bevásárlás, porszívózás, fűnyírás stb.)

Huh, akadt már tennivalóm, csak győzzem szuflával! Május. Egyre gyakrabban és melegebben süt a nap. A kertben nyiladoznak a liliumok. Egy barackfa azonban már áprilisban megfagyott. Egyelőre vásároltam néhány paradicsom-palántát, a többit majd meglátjuk. A vírus még jelen van, de már kevésbé rettegnek tőle az emberek, főleg amióta újra-

nyílnak a boltok, éttermek, egészségügyi rendelők. Szerintem túl korán, mert a láthatatlan gyilkos még lesben áll. Én nem félek tőle, de nem is dőlök be neki. Tudom, hogy még jó párszor meg fog minket gyötörni. Csupán az a kérdés, mikor, hol és mennyire.

A haszonélvező

Bár a megszorító intézkedéseket nagyrészt feloldották, hivatalosan Magyarországot, május végén még mindig nem nyilvánították vírusmentes övezetnek. A lakosság többsége azonban fütyült a kormányrendeletekre. Már nagyon elege volt a házi fogságból, mely minden természetes életmódtól elzárta, és szeretett volna megint úgy élni, mint azelőtt.

– Úgy, mint azelőtt? – nevték ki a kijelentést többen is. – Majd, ha fagy. Olyan élet már sosem lesz, mert az egészségügytől az oktatási rendszerig itt, meg szerte az egész világon minden újjáalakul.

– Ugyan, képtelenség, csak nem gondolják, hogy amit eddig az államok évtizedekig görgettek maguk előtt, mint egy szőnyeget, azt most rendre megvalósítják – legyintettek rá mások szkeptikusan.

– Ha megérjük – tódították a még szkeptikusabbak –, mert a járvány még csak ezután fog tetőzni, és óvintézkedések híján még védtelenebbek leszünk, mint bármikor.

Csak az öregek, a 65 éven felüliek hallgattak. Védtelenek voltak ők már azelőtt is, és a járvány gyilkos ostora az ő hátukon csattant leginkább. Nem is igen vették le a maszkjukat még akkor sem, amikor már a boltosok sem igen ragaszkodtak az arcmaszkhoz. Sajnos, szégyen, nem szégyen, ezekhez a nyúlászívű veszélyeztetettekhez tartoztam magam is. De hadd folytassam a továbbiakban napló formájában kissé változatosabbá téve ezzel önélet-írásom stílusát.

2020. május 31.

Brr, már kezd nekem is idegeimre menni ez a lehetetlen időjárás! Általában 16-22 °C a prognosztizált hőmérséklet. Reggel hideg van, fúj a szél, az égen komor felhők gomolyognak, délben megjárja, később egy kis napsütés immár teljes egy hónapja. Ha fáztam, kife-küdtem a napra, vagy, zutty, be az ágyba, de a gázhoz nem nyúltam, holott már megtehettem volna. Nem, nem nyertem a lottón, csupán végre megkaptam az özvegyi pótlékkal megemelt nyugdíjam, azaz tisztán 208.470 Ft-ot. Képzeltetik, mekkora kő gördült le a szívemről! Hát ebből már meg lehet élni, nem? Megelégedettségemet fokozta, hogy nyugdíjazásom óta először kézbesítette postás a pénzt a lakásomon. Ilyen szempontból tehát nem szorulok többé Gyuszira, ami szintén nem kis előny, miután a megállónkban már régóta semmiféle buszmenetrend sem igazítja el az utazni vágyókat. Eddig nem is hiányzott, jó volt nekem az apostolok lova is, de azóta bizony jócskán megrozzantam, és gyalog már aligha tudnék eltipegni a városba. No, majd idővel, ha teljesen búcsút mondunk a Covid-19-nek, és a közlekedésben is helyreáll a rend, nyugalom, felkecmergek én is egy autóbuszra. Ja, itt, kérem, most már minden a kiváráson, túlélésen alapul.

Nézem magam a tükörben. Szent isten, megint fogytam egy keveset, és ez a napbarnított bőr...! Erre sem ártana jobban vigyázni. Úgy nézek ki, mint Shakespeare Othellója. Még csak az kéne, hogy a sok nyavalya mellé még egy melanómát vagy effélét is fölszedjek! Na, nem, mától csökkentjük a napozást! – adtam ki magamnak a parancsot, viszont javítunk a kosztomon, úgyhogy épp kapóra jött ez a kis pluszpénzecske. A kérdés csupán az, miként étkezzek úgy (főleg reggel és este), hogy egyik betegségemnek se ártsak. Tudniillik vannak ételek, melyek fogyasztása jelentős vastartalmuk miatt igencsak ajánlott, például a lencse, szárazbab, annál kevésbé azonban egy cukorbetegnek tekintettel a magas szénhidrátindexre. A vérnyomásról jut eszembe, ideje volna feltölteni a kimerülő félben lévő gyógyszerkészletem.

– Halló, Czollner utcai rendelő? – próbáltam ki az új háziiorvosi körzetet, nevezetesen dr. Palotai Ferenc főorvost.

Úgy félóraig hallóztam, és láss csodát, akadály nélkül kapcsoltak. De nem kukacoskodtak gyógyszereim megrendelésével kapcsolatban sem.

– Köszönöm szépen, kezit csóklom, és a főorvos úr mikor fogadhat?

– Mi a panasza?

– Nagyon gyengének érzem magamat, száraz a szám, és...

– Holnap negyed ötkor megfelel?

– Hogyne, tökéletesen. Még egyszer hálásan köszönöm.

Hihetetlen, hogy ez milyen gyorsan ment! Az előző körzetben napokig rostokolhattam volna a telefonnál, és még utána sem volt biztos, hogy azt írják fel, amit én kérek. Másnap pontosan negyed ötkor jelentkeztem a dokinál.

– Ez ám a pontosság! – nézett nagyot az ápolónő is, meg én is. – Fáradjon be, Nagy úr!

Ezt nevezem figyelemreméltó gondosságnak: még a nevemre is emlékszik. A főorvos, egy 60-70 év körüli öregúr némán mutatott az előtte lévő székre.

– Mi a panasza?

– Nagyon szárad a szám, elsősorban éjjel, álmomban oda- odatapad a nyelvem a szájpadrólomhoz. Továbbá azt is meg szeretném kérdezni, van még víz a tüdőmön, amivel a volt háziorvosom engedett haza legutóbb.

– Vízrel a tüdején? – ingatta fejét bele-belepislantva a kezében tartott legfrissebb laboratóriumi leletbe. – És még milyen betegséget helyezett kilátásba?

– Alzheimer-kor, pangásos szívelégtelenség...

– Elég, ne is folytassa!

– Ezt értsem úgy, hogy... ?

– Magának, uram, a laboratóriumi lelet szerint semmi ilyesféle baja sincs, bár, hm, a vörösvérsejtekkel meg a hemoglobinnal azért van egy kis probléma. Igen, enyhe vashiánya van, de remélem, ettől a B12 vitamintól helyreáll majd az egyensúly – nyomott kezembe egy receptet.

– Köszönöm, főorvos úr, ami pedig a szájszárazságot illeti...

– Öregkori betegség, próbáljon megbarátkozni vele. Vizsgálatásra!

Torkomon akadt a szó. Vettem a kalapom, és nem erőltettem tovább a konzultációt, jöllehet szívesen ejtettem volna a vérnyomásomról is egy-két szót.

Hogy ő maga, miért nem firtatott erről, sőt, meg sem mérte, nem tudom. Úgy látszik, ahány ház, annyi szokás, mit értek én jámbor laikus az efféléhez.

A második meglepetés akkor ért, amikor ki akartam váltani az egyébként nem is vényköteles receptet: 4.500 Ft. Hát igen, a tudásnak ára van, és bizony még így is saját magunk megfigyelésére vagyunk utalva. A pszichiátrián például, ki tudja, mi okból, a vérnyomásom szép lassan, de fokozatosan bukfenézni kezdett lefele. Az orvosok természetesen észlelték az anomáliát, le is tiltottak két vérnyomáscsökkentő tablettát, azzal pász, nem törődtek többé a dologgal. Na, nem oda Buda, ez valahogy nincs rendjén! Az rendben van, amennyiben alacsony a vérnyomásom, vérnyomáscsökkentésre sincs szükségem. Viszont nem állandó értelemben (ahogy a pszichiátrián képzelték), hanem csak, és csakis a mért vérnyomás értékektől függően – tapasztaltam én másfelől, és otthon már önhatalmilag ki-ki hagytam egy-egy tablettát. Egyszóval rugalmasnak kell lenni, hölgyeim és uraim, és sosem lehorgonyozni a pillanatnyi adatoknál. Ez viszont állandó és személyre szabott ápolást igényel. Személyre szabott? Majdnem elnevettem magamat. Majd egyszer... talán, ha milliomos vagy híres ember leszek, aminek kb. ugyanaz az esélye, mint hogy én matematikai antitalentum létemre Abel-díjat kapjak differenciál- és integrálszámításból. Nem szaporítom a szót, a módszer bevált: már kielégítő a vérnyomásom, és azóta sem szédülök a legváratlanabb pillanatban. Vagy ha mégis, irány a vérnyomásmérő, a többi már tablet-

ta, illetve különböző praktikák kérdése. Hát nem csodálatos, milyen találékonnyá teszi az embert a szükség! – állapítottam meg ismételten magamban. Azért persze szívesebben venném, ha nem kényszerülnék mindig Robinson szerepére, és inkább egy képzett ápolónő vagy szakorvos kúrálna valamelyik otthonban, hogy ne kéne folyton azon izgulnom, milyen végzetes hibát követhettem el magammal.

Hallom a rádióban, hogy a román Országos Diszkriminációs Tanács ötezer lejre büntette Klaus Iohannis elnököt a magyarok elleni uszítása miatt. Alig hittem a fülemnek. Bárcsak a Kárpátok Géniusza ellen is elhangzott volna hasonló vád valamikor, akkor most nem kéne egyedül hallgatnom a tenger mormolását, tenger habja felett futó szél zúgását. Egyedül, egyedül a bujdosók közül. Szabadon idézett versrészlet Lévy József Mikes című verséből. De már ez is haladás, örülök, hogy megértem, és erősen bízom benne, legközelebb már nemcsak a Diszkriminációs Tanács, hanem az egész román közvélemény ítéli el azt, amiért odaát ma még csak egyszerű amenda¹ jár.

Pünkösöd. A Marsa-család ma ünnepi ebédet kap Csöpitől. Vajon ebből nekem is juttatnak egy finomabb falatot? Nem juttattak, meg sem hívtak, ami Judit idejében elképzelhetetlen lett volna. Most úgy kitöröltek az életükből (különösen Eszter és Marsa Zsolt), mintha sose lett volna semmi közünk egymáshoz. Hogy ez csak egyszerű közömbösség lenne? Talán több annál, amire ismételten rádöbbenek, amikor néha elkapom egy-egy kárörvendő tekintetüket. Szavamra ezek még mindig azt hiszik, hogy mind a Marsa, mind az Oszlányi családot lenézem. Pedig de hányszor magyaráztam el Mucinak, hogy szó sincs ilyesmiről, egy papcsalád gyermeke sohasem becsül le senkit sem, bár az is igaz, nem tagadom, hogy unom a társaságukat. Hiába, egész más az érdeklődési körünk – vallottam be a nejemnek. De csakis neki. Hogy aztán továbbadta-e vagy sem, nem tudom. Feltehetően nem, de nem is kellett, kiült az az arcomra. Visszatérve a pünkösdi ebédre Csöpitől bizony még a vallásunk egyik legszentebb ünnepén is éhen maradok, ha Marsa Gyuszi nem dob meg egy ebéddel, isten áldja meg érte. Ezt sosem felejttem el neki.

Más. Mostanában nincs kedvem az íráshoz. Ha néha felvillan bennem egy érzés, gondolat, egyből rávágom: eh, megírták ezt már mások is. Vagy: talán megeshet, hogy én valamivel nívósabban írnám meg, de a számomra évtizedek óta megközelíthetetlen lapok akkor sem közölnének belőle egy karcot sem. Nyilván sokak gyomrát meg-megfekszi hasonló portál vagy folyóirat, de nem annyi, mint az enyémet, íme a lista, kellemes tallózást!

Negatívan reagáló szerkesztőségek

Alföld (Szirák Péter), Ambroózia (Sütő Csaba András), A Napkelet (Szemerjay K. Dénes), Aranylant * (Paál Zsolt), A vörös postakocsi (Kulin Borbála), Bárka (Elek Tibor), Confessio (Csoma Áron), Egypercesek (?), Élet és Irodalom (Grecsó Krisztián), Előretolt Helyőrség (Nagy Koppány Zsolt), Eső (Jenei Gyula), Forrás (Füzi László), Föveny (Góg János), Helikon (Karácsonyi Zsolt), Hitel (Papp Endre), IPM (Metykó Vivien), Jel (Sára Judit), Jelenkor (Ágoston Zoltán), Képzeld el (Kutasi Horváth Katalin), 2000 (Ambrus Judit), Kislant (Németh Dezső), Korunk (Kovács Kiss Gyöngy), Kortárs (Falvai Mátyás/ Juhász Tibor), Kultúr (Juhász Tibor), Látó (Vida Gábor), Liget (Levendel Júlia), Magyar Napló (Bíró Gergely), Műút (Mezei Gábor), Napút (Szondi György), Népszava (Olasz Andrea), Readers Digest (?), Spanyolnátha (Vass Tibor), Súrlott Grádics (Bölöni Domokos), Szőrös Kő (Balázs F. Attila), Tekintet (Kácsor Zsolt), Tiszatáj (Hász Róbert), Székelyföld (Fekete Vince), Szif (Hász Róbert), Új Forrás (Szénási Zoltán), Várad (Szücs László), Vigília (Bende József).

Mellőzöttségem okát ma is keresem-kutatom. El képzelni sem tudom, mi az, amit a megjelölt szerkesztők hiányolnak belőlem, mások viszont nem. Az meg végképp homá-

¹ Bíróság. (rom.)

lyos, hogy lehet valakit évekig foglalkoztatni, utána pedig alkalmatlanság címén útilaput kötni a lábára (mint ahogy Tinkó Máté a Félonline-tól, Cságoly Péterfia Béla a Szózáttól tette például).

Holnap június. Bárcsak vele együtt a nyár, meleg is bekopogtatna Európába, a járvány meg elpucolna a fenébe!

2020. augusztus 26.

Jó nagyot ugrottam az időben, de hát mit tegyek, ha időközben semmi feljegyezni való nem akadt. Csak nem írom tele a naplóm azzal, hogy aludtam az éjjel, hánszor sétálok, kinek és hány levelet írogatok naponta. Egyszóval átmenetileg nyugalmas kikötőben dekkolok. Persze dögunalmas, de részben megnyugtató is, mert mitől fél egy vénember legjobban? A változástól, ugyanis mit hozhat egy öregember életébe a változás? Többnyire még rosszabbat a jelennél. Sokkal valószínűbb, hogy, mondjuk, vérszegény leszek, mint az, hogy kigyógyuljak a cukorbetegségtől. Az elmúlt nyár megint meggyötört bennünket. A hőmérő gyakran 30 fok fölé is felkúszott. Az ilyenkor szokásos szárazság azonban elmaradt, helyette (jég)eső, szélvihar és áradások keserítették meg elsősorban a gazdák életét. Engem nem zavart sem a hőmérséklet-ingadozás, sem a kánikula. A Balaton utcai diliház huzatos helyiségeinek köszönhetően, ahol annyi hideget sikerült elraktároznom magamban, hogy még most, a legforróbb napokon is volt mit kiengednem belőle. Ezért még a légkondítót sem kapcsoltam be. Az én kertembe is be-bevágott a fagy, szélvihar és jégeső, de az sem sokat érdekelt, hiszen nem ültettem belé csak 7 paradicsom-, és nyolc paprikapalántát, úgyhogy nem volt sok féltendő. Azokat öntözgetem rendszeresen, de nem sok eredményt nyel. Alig nőttek fél méter magasra, csak a gaz nő szorgalmasan. A legtöbb, amit egy ilyen kertben tehetek, ha legalább füvet nyírok időnként. A házat egyébként továbbra is ritkán hagyom el. Néha bevásárolok, megsétáltatom Fifi 2-öt, aki, képzeljék, úgy megsüketült, mint a gazdája. Már hiába hívom, Fifi, Fifi, gyere ide! Nem hallja, látni ugyan lát, de azt is gyengén, vagyis nemsokára, úgy nézem, nemsokára ő is Fifi 1 mellé fog feküdni. Az emberek egyre merészebben sétálnak ki a városba, amiért részben az egészségügy is felelős, hiszen egy sereg óvintézkedést visszavont, miközben a környező államok fertőzöttsége újra növekszik. Szerintem most megint átestünk a ló túloldalára. Nem lazítani kellett volna, hanem szigorítani, amivel nyilván tisztában van az egészségügy is, de olyan nyomás alatt lehetnek, hogy néha még ők is kénytelenek engedni. Summa summa-rum megérkezett a járvány 2. hulláma, és oltóanyag még sehol, bár az oroszok már dicsekednek egy csodaszérummal. Gratula, csak nekünk is adjanak belőle, mielőtt ez a hullám is átszívároga a határon. Írtam is ezzel kapcsolatban egy novellát, címe: Ez is benne van a pakliban. Elsőnek Striker Juditot, az Ezredvég szerkesztőjét célozom meg vele. Hogy miért pont egy baloldali szerkesztőt? Mert általa irodalmilag igényes, számon tartott folyóiratba kerülök. Ha kerülök, mert Judit szigorúan ki szokta szűrni a folyóirat szellemiségével összeegyeztethetetlen műveket, így engem is gyakran taccsra tett, de lenyeltem. Hja, mi más tehet egy író, ha több ezren várokoznak még mögötte?

Apropó, jut eszembe, a napokban újfent végigsuhintott kaszájával a Puskás Tivadar utcán a Nagy Kaszás. Ezúttal Dezső, a közvetlen szomszédom volt az áldozat. Infarktust kapott, ott esett össze az utcán úgy 20 méterre az ablakom előtt. Két órán át élesztgették. Sikertelenül, végül feladták, és betették az ott várakozó mentőkocsiba. Érdeklődésünkre pár nap múlva megtudtuk, hogy a kórházban komába esett, majd ezt követően exitált. 41 éves volt, két gyerek maradt utána. Nyugodjék békében!

Nem jó egyedül. Megállapítottam én már ezt többször is, de még semmit sem tettem ellene. Talán egy társkereső webhely segíthet. Még nem járt ugyan le a gyászév, és nem illendő ilyen hamar gyógyír után kapkodni, de mikor adtam én az illemre? Próbálkoztam

ezzel, próbálkoztam azzal, de ki szeretne élettársi kapcsolatba lépni egy 78 éves özvegygel? Pedig akadt ám választék, százával sorakoztak a nagy Őről álmodozó özvegyek, elváltak, akiknek nagy része még öregkorára sincs tisztában magával, így azt sem tudja mit akar. Ezeknél a *conosce te ipsum* ismeretlen fogalom, így mindig azt az arcukat mutatják, amilyenek ők látják magukat. Másik része tisztában van ugyan magával, ám csak a saját érdekében sürgölődik, és eszébe sem jut, hogy a partnernek is lehetnek álmai, melyek megvalósításáért neki is be kellene néha segítenie. Az én szövegem a következőképp hangzott (megjelent többek közt a *Kézcsók, Első találkozás, Szív küldi, Párt keresek és Love. hu* társkeresőben):

Otthon ülő, átlagos egészségű tanár vagyok, aki kb. hasonló korú, egészségű és érdeklődésű élettársat keres. De levelezőtárs is számításba jöhet. Amiről szívesen leveleznék: írói alkotó munka, irodalom, a te és én életem, nyelvek stb. Kecskemétiak előnyben. Szórakozni vágyók kíméljenek.

Bogarásszunk egy picit tárgyilagosan a szövegben! Otthon ülő nyugdíjas. A levélírók 99 %-a nem otthon ülő, aki kifelé, nem befelé siet behozni, amire eddig a munka, házi kötelességek miatt, úgy tűnik, nem volt elég ideje, mint: külföldi turizmus, hazai kirándulások, bulik, múzeumlátogatások, színházba járás stb. Szíve joga, miért ne, ha őt ez boldogítja? Ezek a nők alkotják az élni vágyó, unatkozó hölgyek csoportját, más szóval a szabadidő- és beszélgetőtársakat. Az otthon ülők a szintén otthon ülő, nyugalmas, békés otthon biztosító társat keresik, akik beleuntak már a külföldi utazásokba, flörtökbe, ha ugyan valaha egyáltalán is érdekelte őket, és inkább a sütés-főzésben, virágok ápolásában, és választott partnerük társaságában lelik örömüket. Ilyent kerestem én is, egyelőre nulla eredménnyel, és már nem is igen hiszem, hogy ez a tendencia megfordul. Ha másért nem, mert valamennyi társkereső már korából adódóan is olyan rugalmatlan, mint az acél, lépten nyomon megsértődik, és az első őszinte szóra faképnél hagy. Groteszk, nem? Pont az bántja, amitől zeng az egész társkereső. De akad itt egyéb bibi is: az értetlenség, a félreértések sorozata. A társkeresők zöme, nem, mindnyájan „félrehallanak”, amit a modern pedagógiában funkcionális analfabetizmusnak neveznek. Zárójelben mondva talán épp emiatt nem népszerűek az opusaim sem, ugyanis az olvasók többsége egyszerűen fel sem fogja az írásaimban rejlő eszmei mondanivalót, sőt, tovább megyek, talán nem is igényli a szociális, bíráló jellegű szépprózát. Hogy ki ezért a felelős? Erre most hadd ne válaszoljak, azért nem ártana elgondolkozni néha ezen is, különösen azoknak a szerkesztőknek, akik felismervén az olvasók igényét még teret is adnak az ilyen típusú tollforgatóknak. De térjünk vissza a nyanyáimhoz! Áldozatvállalás. Ugyanolyan szóvirág, mint az őszinte, empátikus, megértő. Az emberek zöme egyáltalán nem ilyen, s minél jobban hangoztatja, annál biztosabb, hogy távolról sem empátikus. Azért csak szöveg, szöveg, mert mindenképp jó színben akar feltűnni. Áldozatvállalásról általában ritkán esik szó, de ha mégis, mindent vállalnak mindaddig, amíg már nemcsak beszélni, hanem de facto tenni is kéne érte valamit. Legutóbb egy pápai nővel jártam így. Először beleegyezett, hogy kölcsönös szimpátia esetén hozzám költözzék, később meggondolta magát, és inkább a saját otthonát választotta. Ezt is, azt is akceptáltam, majd felvázoltam néhány ciki részletet, amit valószínűleg közösen kellene megoldanunk. Másnap már küldte is az elbocsátó szép üzenetét, melyben közölte, ne haragudjak, de túl idős ő már ahhoz, hogy kilépjen a komfortzónájából. No comment. Egy másik özvegy Ceglédről semmi kivétnivalót nem talált abban, hogy hozzám költözzék, ám ezúttal én visszakoztam, amikor megtudtam, milyen betegségekben szenved a jelöltem. Sorolom: magas vérnyomás, gyulladásokra való hajlam, gyakori szédülés, általános gyöngeség, lábödéma, depresszió, tériszony. Önök mit tettek volna a helyemben? Szerencsére akadt dolgom fiatalabb és kevésbé beteg hölgygel is. Egy 26 éves, két-

gyermekes mama volt, akinek a gyermekeit nekem kellett volna felnevelnem. Bumm! Egyelőre ennyi, a társkeresés témára még visszatérek.

Ennek kapcsán tisztázódott előttem néhány Juditot érintő kérdés is. Megosszam? Nem szeretnék profánnak tűnni, de egy realista alkotás (mint például a jelenlevő regény is) mindenképp torzó, amennyiben hiányzik belőle az őszinteség, igazság. Mellesleg már az ókori bölcsék is leszögezték: de mortuis nil nisi veritas, a halottakról semmit, csak az igazat. Szóval Judit, ha nem is tökéletes, de nagyszerű élettársam volt. Viszont sosem voltam belé szerelmes. A szerelem ugyanis vak, elfogult, én meg minden hibáját megláttam: görbe orr, hosszú áll, visszeres láb, enyhe púposág, az irodalomban nulla, ráadásul olyan rendetlen, hogy utólag alig győztem rendbe hozni a szekrényekben a cuccait. Elnézést, drága szívem ott a mennyekben, de ez az igazság, amitől azonban még szerettelek, becsültelek, és soha el nem múló hálával áldalak, amiért kihoztál nem kis áldozattal Ceaușescu elnök poklából. Judit elhúzódó betegsége végül már nemcsak lelkileg, hanem fizikailag is kicsinált. Képtelen voltam egy éjszakát is végigaludni, vérnyomásom, cukrom az egekben, és a kezem is annyira reszketett, hogy ki-kiloccsantottam a levest a kanalamból. Ma már nem, meggyógyultam, amihez az kellett, hogy Judit, kérem, ne botránkozzanak meg, jobblétre szenderüljön. De hát érthető, nem, mert ugyan bizony ki képes szeretett kedvese fokozatos leépülését napról napra közömbösen végignézni? Pár hónappal azelőtt Jancsi bátyám agóniáját, utána mindjárt a Juditét anélkül, hogy valaki ott állt volna mellettem, lelkileg vagy az ápolásában segített volna. A rokonok tudomásul vették, hogy rákos, néha meglátogatták, és ennyi, még a saját nővére és öccse sem verte fejbe a fejét emiatt. Rokonait ismerve nem is vártam tőlük egyebet, egyedül azon csodálkoztam, miként lehetséges, hogy nem éreztem meg Judit bekövetkezendő halálát, jöllehet azelőtt minden bajt egy nappal hamarabb megszoktam érezni. Nem viccelek, és nem is először állítottam már ilyesmit, a Hatodik érzék című novellámban részletesen is foglalkoztam a dologgal. Oké, de mi ez a dolog? Nos, tudtommal ezt a parapszichológiában extraszenzoriális percepciónak nevezik, más szóval clairvoyance-nak. Az én látnoki képességem csupán abban különbözik a többitől, hogy 1. csak az én személyemet érinti, 2. csak a tragédiát érzem meg előre. A szerencsét, boldogságot nem. És az előérzeteim mindig beváltak, ezért nem értem, Judittal miért mondtam csütörtököt. Sokat törtem rajta a fejem, és azt hiszem, vettem a lapot. Egyszerűen azért, mert Judit halála mindkettőnk számára sokkal inkább megváltás volt, mint dráma, amit legjobban az bizonyít, hogy halála után, mi csoda paradoxon, végre... Lecsihadtam? Hm, így is mondható. Leszámítva a Balaton utcai élményeimet, a végkifejlett mégiscsak pozitív, és ez a lényeg, a happy end. Nos...nem tudom, akár így is lehet magyarázni. Mindenesetre a jövőbelátás kérdése amellet, hogy komplikált, máig vitatott dilemma is. A Biblia szerint a jövőndőt nem csak Atyánk ismeri, hanem a szent lelkek által megszállott proféták és a démonoktól megszállt emberek is. Hát ez elég elképesztő információ, mert ha ez igaz, akkor én próféta vagy, irgalmas Isten, akár démonoktól megszállt ember is lehetnék. Na, nem, ebből azért nem kérek!

20-án ünnepeltük Szent István és az új kenyér napját. Ünnepség minimális, a tömegekkel való kontaktus elkerülése miatt éppen csak hogy megemlékeztek az államalapító szent királyról. Aha, aha, hát mégis kezdik észrevenni azt a bizonyos 2. hullámot. És ez a külföldi jelentések szerint már most erősebbnek tűnik a 1-nél. Egyébként várható volt, ezért mi sem természetesebb, hogy szeptember 1-jétől mi is szigorúbb intézkedéseket léptetünk életbe. A világ a járvány elterjedésének szempontjából pillanatnyilag három zónára tagolódik. Zöld jelzést kaptak a kevésbé fertőzött területek, sárgát az enyhén és pirosat a súlyosan fertőzött államok, melyek mértéke azonban annyira labilis, hogy már meg sem érdemes jegezni. Magyarország egyelőre zölden pompázik, de hogy nem sokáig, az máris borítékolható, és akkor isten legyen hozzánk könyörületes.

24-én endoszkópos vizsgálatra, konkrétan hólyagtükrözésre rendelték a kórházba.

Hólyagtükrözés

– Köszönöm, felöltözhet – közölte fáradtan a szép arcú, harminc év körüli doktornő.
– A maga prosztatája, Pali bácsi, szépen megduzzadt, de ne féljen, nem rosszindulatú a túltengés.

– Hála istennek! Már régóta tartok attól, hogy rákom van.

– Nincs, ám rendszeres kezelést igényel. Három eljárás közül választhat. Az első a gyógyszeres kezelés, második a hőterápia, végül, ha egyik sem használ, akkor bizony meg kell műtenünk.

Természetesen az elsőt választottam. Kicsit drága mulatság, de kényelmes, semmi előjegyzés, várakozás, katéter.

– Rendben. Kezdjük ezzel a gyógyszerrel: Finasteride Pharmacenter – lobogtatott meg kezébe egy receptet. – Kiváló szer, bár a hatását csak fél év múlva fogja érezni. Ha elfogy, írassa fel a háziorvossal. Vizsontlátásra! Fél év múlva várom kontrollra.

Hurrá, ezt megint megúsztam! – poroszkáltam haza elégedetten. Szóval nincs rákom, azonkívül a látnoki képességem is működik. Igaz, a vizsgálatot még két nap fájdalmas és enyhén véres vizelés követett, de utána tényleg dalolva emlékeztem vissza, min estem át legutóbb.

2020. október 15.

Boér Péter Pál után nem sokkal elhunyt Molnár Péter is, a Holdkatlan, majd Lajtai Gábor, a Napsziget internetes portál főszerkesztője. Apropos Boér Péter Pál! Érdekes, izomsorvadásban szenvedő író volt. A kór kerekesszékhez kötötte, s még beszélni is alig tudott a szerencsétlen, ennek ellenére töretlen optimizmussal alkotott. Művei: Nagyító alatt (novelláskötet), Le a láncokkal! (novelláskötet), Megtisztult ablakok (regény) stb. Mint főszerkesztő saját irodalmi portált gondozott Kóborlovagok címmel. Hogy mi fűtötte, hajtotta annyira, nem tudom, mert a munkái alapján én bizony nem jósoltam neki fényes írói karriert. Tény, hogy eredeti a stílusod, dobtam sutba egyszer a betegsége miatt érzett tapintatomat, látszik, hogy a nagyváradi Bajor Andor a mestered, de neki volt mondanivalója, a tied meg, bocs az őszinteségemért, elég sekélyes, tiszta l'art pour l'art, ami öreg hiba, mert a forma és tartalom egysége nélkül valamennyi irodalmi alkotás semmitmondó frázisok sokasága. A kritika hatott olyan értelemben, hogy ettől kezdve szóba sem akart állni velem.

Molnár Péterrel egy időben leveleztem, aztán itt is megálltunk. A főszerkesztő úr nem szeretett levelezni. Egyébként kitűnő író volt, még az én tetszésemet is megnyerte. Más: Zsidó Ferenc kinevezése a Székelyföld lap élére. Hurrá, ma jó napom van! – kiáltottam fel örömben, ugyanis az eddigi Főszerkesztőtől, Fekete Vincétől legutóbb azzal váltam el, hogy amíg ő a Székelyföld prózarovatának vezetője, addig nekik egy sort, nem sok annyit sem írok többé. Vezető tisztsége ugyan megmaradt, viszont olyan főnököt neveztek ki föléje, akiben én föltétlenül megbízom, plusz értékel is annyira (lásd az írószövetséghez írt ajánlást!), hogy fölülbíráljon egy szerkesztőségi munkatársat. Tévedtem, annyira azért mégsem értékelt, hogy beleavatkozzék Fekete Vince hatáskörébe. Nem kommentálom, de

hogy ezentúl mennyire bízhatok meg Feriben, egy fokkal tisztábban körvonalazódott előttem.

Ősz. Általában nem szeretem, de most élvezem, ugyanis meleg van, a hőmérő higanyszála néha még 30 C-fokig is felkúszik. Ilyenkor, ami elég ritkán szokott előfordulni életemben, pucérra vetkőzve napozom, és ugyanígy sétálgatok is az udvaron. Megtettem volna én ezt Judit életében is, de szégyelltem. Most nincs kitől, miután olyan egyedül élek, mint egy remete. Még Gyuszi is csak akkor zörget be hozzám, amikor bevásárol, és akkor se igen csicssergünk, mert örökké rohan, mintha a török kergetné. Ez persze rosszul esik, szóvá is tettem jó párszor.

– Majd meglátogatunk, ne bánkódj, Katival együtt, hetenként egyszer minimum – ígérgette nagylelkűen, amiből persze semmi sem lett.

Gyuszi, Gyuszi, miért vagy te ilyen hazudós! Vajon felfogtad-e, hogy füllentettél, vagy ha igen, tulajdonítasz-e ennek bármilyen jelentőséget? Érzésem szerint nem igen (javíts ki, ha tévednék!), ugyanis nem ez az első eset, hogy lódítasz. Mellesleg nem csodálom, mert a mai erkölcsök... Folytassam? Eddig legalább a templomban magukba szívhatták az emberek az igaz élet igaz tanait, de ma már az sem jár templomba, aki amúgy istenhívő keresztény. Rosszul látom? Bár így lenne! Valamikor Jézus pont ezért szállt le a mennyekből, és bűneinket magára vállalva váltotta meg a világot. Tudom, szentségtörés megkérdezni, mégis megkérdem: és aztán? Mea culpa, érdemes volt, megváltozott-e ezáltal, vagy immár másodszor is meg kellene váltani? Micsoda bolond eszmefuttatás! Hogy mit nem patint ki olykor az egyedüllét belőlünk! Már csak az hiányzik, hogy magamban is hangosan beszéljek. Hoppá, ezt most jól eltrafáltam, tudniillik, töredelmesen bevallom, már megtörtént. Hol Istennel, hol magammal vagy a kutyámmal cserélek eszmét beszélgetőtárs híján. Judittal nem merek. Fogalmam sincs, miért, de inkább elterelem a figyelmem róla. Talán a vele kapcsolatos tragikus emlékek felelevenedésétől félttem önkénytelenül magamat? Meglehet. A Balaton utcai diliházban valószínűleg meg tudnák magyarázni. Uram, csak az eszemet ne vedd el! Egészségem amúgy tűrhető. Minden reggel nyitott ablak előtt tornászom, aztán kimegyek az udvarra sétálni, kocogni. Persze csak úgy öregurasan, az Easy Sharper kondigépet azonban ezen a nyáron kiiktattam a programból. Ráuntam, majd a jövő nyáron ismét előveszem. Ha megérem. Izmaim satnyulását guggolással és az előkert vasrácsos kerítésébe kapaszkodva fekvő támasszal semlegesítem. Sokszor egész az izomlázig, meg is van a haszna, mert, lassan bár, de megint keményednek az izmaim. Csak ne fogyjak tovább, merthogy fogyok, remélem, említettem már. A sors újabb fintora: harminc éves korom óta küzdök az obézitással, most meg minden reggel meztelenül állok a mérlegre, és aggodalmasan lesem, fogytam-e még tegnap óta valamit. Képzelnék, odajutottam, hogy már Judit ruhái: zoknik, meleg ingek, kabátok is rám férnek. Másik vadonatúj fejlemény egy kezdődő székelési inkontinencia. De hát egy öregembernek számolnia kell ezzel is, divatos szóval élve ez is benne van a pakliban. Mint az egyensúlyérzésem fokozatos elvesztése is. Korábban szédüléssel, vérnyomásom rakoncátlankodásával magyaráztam, míg világossá nem vált, hogy kissé dülöngő járásom bizony egyensúlyérzéki probléma, amivel élete utolsó szakaszában maga Jancsi bátyám is szembesült. Jó hír viszont, hogy elkerült az országban taroló szénanátha, amitől szeptembertől október végéig harmincöt éve szenvedek, és most semmi tüsszentés, orrfúvás, könnyezés. A vérnyomásom sem ingadozik annyira, üzenem tisztelt exápolóimnak a Balaton utcai pszichiátriáról, akik még csak meg sem próbáltak bármit is tenni ellene. Pedig csak annyi lett volna a dolguk, hogy személyre szabott kezelésben részesítsenek, és a szükségletek arányában adagolják a vérnyomás-szabályozó szereket, mint ahogy én tettem itthon tudatlan laikus létemre. Ó, bocsánat, milyen feledékeny vagyok, már megint összetévesztettem önöket egy magánklinikával, nem szólva arról, hogy önök nem is pszichiáterek, hanem belgyógyászok, így csöppet sem meglepő, hogy nem is foglalkoztak érdemben a dologgal. Vagy erre nem is

voltak kötelesek? Tegyük fel, hogy így van. Egy házi orvos sem köteles például műteni, viszont igenis köteles a páciens a megfelelő szakorvoshoz irányítani. Csak úgy informatív jegyzem meg, hogy azóta az is kiderült, mi okozta a váratlan vérnyomáscsökkenést. Eláruljam? Az ottani diabetikus diéta, melynek folyamán nem csak lefogytam, de vérszerény is lettem ráadásul.

Az internetes társvadászat még mindig nulla ponton áll. Nem nagyon tülekednek értem sem a párkeresők, sem az írogató levelezőtársak. Minden valószínűség szerint az érdeklődési köröm (irodalom, csillagászat, nyelvek, pedagógia, filozófia, lélektan) riasztja el tőlem a néniket. Igazából nem bánom, ha arra gondolok, mennyi hazug, buta és műveletlen nő vadászik ránk, pasikra. Majd mindegyik őszintének, romantikusnak, empatikusnak festi le magát, de a szög valahogy mindig kibújik a zsákból, és pár levélváltás, randi után rájövünk, hogy becses választottunk köszönő viszonyban sincs egyikkel sem. Az egyik az életkorát tagadja le, a másik az iskoláit, nyugdíját, és tanár létére helyesírási hibáktól hemzsegő leveleket írogat. Néhány példa. HZS Portugáliában élő mérnöknő, de úgy számol, mint egy diszkalkuliás, és Brazíliát, Angliát, Belgiumot is megjárt sikeres mérnök létére csupán százezer forint (sic!) a nyugdíja. Állítólag mélyen vallásos, mégis lépten-nyomon hazudik, 73 évet tüntet fel az adatlapján, holott 80 éves, ismeri be pirulva, aztán tovább variál, és kiböki, valójában 83 éves. KL diplomás gyógymasször, aztán kiderül, sem diploma, sem szakmai tudás birtokában nincs a mámika, csupán a palik pénzére utazik. Amikor HV-nál a nyugdíja felől érdeklődöm, egyből elküld a fenébe, amiért kíváncsibb vagyok a brifkójára, mint a lelkére. Színes világ ez a társkereső, ám veszélyes is: Kis figyelmetlenség, jóhiszeműség, és úgy belegázolnak a lelkünkbe vagy a pénztárcánkba, hogy hosszú időre, ha nem örökre elmegy a kedvünk az internetes ismerkedéstől.

Egyik nap nagy meglepetésemre meglátogatott Faludy György-hajú barátom, Turai Kamil.

– Hoztam neked egy Bécsi Naplót benne az egyik novelláddal meg egy könyvet Thomas Manntól – újságolta.

– Köszí szépen, de fölösleges volt, hiszen tudod, milyen rosszak a szemeim. Nem olvasok én már többé se Thomas Mannt, sem másokat. Analfabéta lettem, barátom. Egyébként mi újság? Olyan régen nem dugtad ide az orrod, hogy még a számodra félretett pálinkát is megittam. Máskülönben mi újság?

Erre rákezdté, és megállíthatatlanul folyt belőle a panasz. Most Éva, második felesége került terítékre.

– Sajnálom, úgy tűnik, te sem vagy olyan szerencsés, mint képzeltem. Ezek után elváltak, vagy lenyeled a békát, és beletörödsz a sorsodba?

Sokáig ötölt-hatolt, míg nagy nehezen kinyögte, hogy nem válik. Hogy miért? Azt már nem kötötte az orromra, úgymint mai napig is nyitott kérdés: vallási okokból, lustaságból, vagy még mindig szereti az erdélyi származású festőnőt. Ezt is megkérdezhettem volna, de minek, hogy megint elkezdjen hebegni-habogni. Ekkor vált világossá, miért nem látogatott meg Éva sem a kórházban, sem máskor: neheztel rám a kis földi, ugyanis annak idején kezeskedtem Kamilért, ő meg bolond fejjel hallgatott rám, és hozzáment egy ilyen idegesítő alakhoz.

Hagyatéki tárgyalás. Végre ezt is kitűzték, és két óra alatt le is tárgyalták az ügyünket, melyben elismerték a végrendeletben megjelölt örökösöket és az én haszonélvezeti jogomat. Ekkor tudtam meg, hogy az OTP bankbetétem is ingóságnak minősül, tehát azt is az örökösök között kell felosztani. Erre nem számítottam, de a jegyző sem, aki megjegyezte legalább ennyi járt volna nekem is. Judit, Judit, mit tettél? Olyanokra hagytad a vagyonod, akik egész betegséged ideje alatt csak ünnepnapokon látogattak meg téged, míg én nap mint nap ápoltalak, vigyáztam rád. A ház oké, arról közösen döntöttünk így, de a bankbetétet, melyben, zárójelben szólva, néhány írói honoráriumom is lapul, megérdemel-

tem volna. Az örökösök, Gyuszi, Péter és Eszter tudomásul vették az ítéletet, de már megköszönni egyiknek sem jutott eszébe. Ekkora érzéketlenséget sem vártam. Utóvégre az én megértésem is múlt, hogy ilyen szép örökséghez jutottak. Más valószínűleg fel-lebbezett, és nyilván nyert is volna, mert Judit törvényes örököse én vagyok, ami felülírta volna a végrendeletét is. De én eleve egyetértettem Judittal, aki semmiképp sem akarta, hogy az én halálom esetén Egon örökölje a Puskás Tivadar utcai ingatlant. Látod, fiam mit tettél a gyűlölködéssel, dacoddal? Elestél egy háztól, ami bizony téged illetve. Harcolnék is érte, ha lenne értelme, így hát hármunk közül Judit rokonai profitáltak, amiért halálból még csak nem is üdvözöltek, amikor a jegyzőhivatalban összegyűltünk! Még maga Gyuszi száját sem hagyta el egy köszönöm, aki pedig a legrendesebb az Oszlányi – Marsa családban. Csupán zárójelben jegyzem meg, hogy ezzel a bonyodalmaknak még nincs vége, mert ha az OTP-bankbetétem is az örökösök markát ütötte, még megmaradt az Erste Bank betétje és némi készpénz odahaza, amit Egit mellőzve nincs kire hagynom momentán. Most ébredtem rá igazán, milyen igaza volt Juditnak, amikor megsúgta: jó, ha tudod, hogy halálom után nemcsak Egi, de a rokonaim jóindulatára vagy megértésére sem számíthatsz.

A kertemben virulnak a gyomok, más nincs is benne. A paradicsom- és paprikaszüret eredménye 3 kg paradicsom, 1 kg paprika 8+7 palánta után. Ezért kár volt őket egész nyáron öntözni. Ugyanannyit kaptam érte, mint Judit ápolásáért. Jaj, már megint milyen kegyeletsértő vagyok, pedig isten a tanúm, bármennyire is fáj ez az OTP-s végrendeletkezés, ápoltam volna én mindentől függetlenül. Hiszen a feleségem volt, szüksége volt rám, szenvedett, hogy nézhettem volna ezt végig tétlenül?

A koronavírus második rohama immár bennünket is teljes erővel irt, mint burjánt a kertészek. Nem ért készületlenül, a kormány, illetve lakosság mégsem reagált rá a fertőzés intenzitásának arányában, így mi sem természetesebb, hogy már most kétszer annyi a fertőzés, haláleset, mint az első megpróbáltatások idején. Máskor azért imádkoztam esténként Istenhez, mentse meg Juditkát, most meg azért, hogy könnyörüljön a világon. Na ja, nem imádkozhatok egyért, hát könnyörgök mindenkiért: Én istenem, jó istenem, lecsukódik már a szemem, de a tiéd nyitva, Atyám, amíg alszunk, vigyázz reánk. Csaknem a 24. órában született meg a határozat az orvosok fizetésének 120%-os emeléséről és egyéb reformról. Nem titkolt cél a külföldön dolgozó orvosok hazacsábítása. Merész lépés. Kormányok jöttek-mentek, s noha mindegyiknél felmerült az egészségügy megreformálása, már a hálapénz felszámolása miatt is, még egyik kormány sem tudott elmozdulni a szavak, álmodozások szintjéről. Napjainkban ez is megtörtént. Hú, micsoda gyűlöletet, irigységet fog ez kelteni! Sokan bosszúból mellőzik majd a hálapénzt, sokan még bosszúból sem, ebben biztos vagyok, ha ezáltal differenciált kezelésben részesülhetnek. A miniszterelnök helyébe, én még egy rövid, de velős szózatot is intéznék a külföldön ügyködő dokikhoz. Valahogy így: ébresztő, tisztelt doktorok urak és ápolók, az utolsó órában fordulok önökhöz. A haza veszélyben van, nyergeljenek, forduljanak, és mentsek meg honfitársaink életét. Főlöszlegesen aggódom? Hiszen gőzerővel folynak a munkálatok egy hatásos vakcina előállításának érdekében, az ugyanis abszolút nyilvánvaló, hogy maszk ide, kézmosás oda, megfelelő oltóanyag hiányában sorra néptelenednek el az országok. Először az AEÁ (nyolc millió halott), őt követi India, Brazília. Akár az is előfordulhat, hogy én személy szerint ugyan szépen meghúdom magamat, minden egészségügyi előírást betartok, aztán egy szép napon kimerészkedvén az utcára halálos csend fogad, a boltok üresek, sehol egy autó, ember, minden élőlény kipusztult. Fantasy? Bár így lenne, de hogy a fekete leves még hátra van, az szinte bizonyos. Hacsak ki nem találják végül mégis azt a nyomorult vakcinát.

Félrehúszom a függönyt, kibámulok az utcára. Fél tíz, várom az idősotthoni ételhordót. Még jó, hogy léteznek ilyenek, mert mit csinálnék én nélkülük. A koszt egész jó volna, ha

a leves nem lenne majdnem mindig répaleves. Nyugdíjas lévén munkahelyi és megélhetési gondjaim sincsenek. Nem függök senkitől, és immár zenebona, kutyaugatás sem zavar. Bevallom, mindig ilyen életről álmodtam. Igaz, hogy nem vesznek körül pálmafák, meg öreg is vagyok, mégis úgy érzem, kaptam, egy utolsó esélyt a sorsomtól. Hogy aztán ez az esély hova vezet, egy társkereső matróna reszkető karjaiba, valamelyik szociális otthonba vagy egy kórház betegágyába, ki tudja? Számomra legideálisabb lenne munkásságom betetőzése a Nagy Művel, amiről minden író fantáziál, de csak kevésnek adatik meg, mint ahogy nagy valószínűséggel nekem sem. Ugyan miről írhatnék még nyolcvan éves koromban! Ami érdekelt, foglalkoztatott, már rég megírtam. Van két nagy, néhány kisebb regényem, egy színművem és tucatnyi elbeszélésem, novellám. Életműnek nem sok, de így is belefért az egész életem. Hát, ha belefért, ki kell tenni az utolsó pontot és The End. Logikus, de még várok ezzel, bár magam sem értem, mire, miért, ha egyszer nincs több mondanivalóm, kiégtem.

2020. november 1.

Visszatekintve eddigi írásaimra megállapítom, hogy nagy része érdekes, narratív jelleű alkotás. Amiről azonban mostanában szövegelek, nyilván tök unalmas. És méltán, mert mi érdekes lehet abban, hogy állok a vérnyomásommal, cukrommal, hánykor kelek, mit főztem, kikkel levelezek, és így tovább. Reálisnak persze reális, aminek mindig megvan a maga vonzereje, de ha egy író ennél többre nem képes, szántson, vessen, és hagyja másnak az áldozatot. Prodesse et delectare: tanítani és gyönyörködtetni – tanította Horatius. Megszívelendő tanács, ars poeticámnak is tekintettem mindeddig. De mit kezdjek vele most, hiszen egy karanténba vonult ember élete még a foglyok életénél is egyhangúbb. Ezt érdekessé, mi több, izgalmassá formálni ugyancsak író próbáló feladat. Már ha egyáltalán lehetséges. Ennek egyik módja lenne... Hm, talán, ha regényemet átszöném a múltba nyúló emlékezés képeivel, amivel egyből színt és dinamizmust lophatnék a sivár hétköznapiakba. Nem rossz trükk, csak éppen nem tetszik – vettem el savanyúan az ötletet. Elég volt a múltból, hadd írjak végre másról is. Második lépésben kirukkolhatnék valamilyen stílusbravúrral, hogy legalább azzal feledtessem el a semmitmondó tartalmat. Ez sem rossz éca, sokan megpróbálták már vele figyelemreméltó sikerrel. Mindössze az a bökkenő, hogy világéletemben idegenkedtem a fellengzős, papírizű irálytól, melynek annyi köze van a valósághoz, mint egy kálomista embernek szűz Máriához – tűnődtem el tegnap reggel a számítógép előtt. Akkor hát hogyan tovább, barátom: tényleg kiteszük az utolsó pontot írói munkásságunk végére, vagy írunk, ahogyan írunk, és megvárjuk, míg a halál teszi meg helyettünk? Fél óráig rágtam a körmömet, vártam a választ magamtól, persze hasztalan, mire majdnem belevágtam az egeret a monitorba. Csapó, ennyi! A mór mehet, a mór megtette a kötelességét. Nem írok többé, és kész. Nem írok, nem olvasok, én magyar nem vagyok. Lepakcsoltam a gépet, és estig céltalanul sétáltam szobáról szobára, onnan ki az udvarra, az udvarról a kertbe, és újra vissza. Úgy éreztem, lassan megfagy a lelkem, kiürül az életem annál is inkább, mert nem tudtam az írást semmi mással pótolni. Társadalmi élet nuku, családi, baráti kapcsolatok nulla a köbön, szórakozni nem járok, ugyan bizony mi értelme van egy ilyen vegetálásnak? Másnap, vagyis ma már fel sem akartam kelni, csak feküdtem, feküdtem, amíg a lelkem hidegsége bele nem kúszott a testembe. Eddig nem féltem, de ettől már ugyanúgy kivert a hideg veríték, mint amikor Judit testébe próbáltam életet lehelni, vagy szellőztetés címén nyitották rám a pszichiátria összes ajtaját, ablakát. Kipattantam az ágyból, és el kezdtem tornászni, hogy a mozgástól újra beinduljon a normális vérkeringésem. Nem sokkal ezután pedig... Találják ki, hova menekültem! Hát a PC-hez, kérem tisztelettel. Rákattintottam a naplómra, és néhány perc múlva megfeledkeztem a világról. Érdekes, milyen folyamatokat indít be néha a halálféle-

lem, merthogy megint megrohant, az nem vitás, következésképp még mindig nem vagyok túl rajta, és az írói alkotást spontánul, mintegy védekező reflexként vettem be a rettentő Kaszás ellen. És úgy tűnik, mint mindig, most is szuperál. Nem tudom, meddig, milyen intenzitással, de meggyőződéseim ellenére is újra hatásos ellenszernek bizonyult. Voilà, az én depresszió elleni szérumom! – gratuláltam magamnak; ilyenformán kiégés ide-oda, amatőr-szinten-e vagy sem, de ajánlatos folytatni a 11-12 éves koromban elkezdett írói munkámat, hobbit, bárminek is nevezzük. Aztán, ha valóban minden kötél szakad, és semmilyen antidotum sem jöhet többé számításba, akkor, de csakis akkor dobom be esetleg a törülközőt. Más szóval akármilyen „lúzer” vagyok is, és még mindig nem nőttem fel igazán (legalább is Nagy Egon tanár úr szerint), de... Mít is mondott Pierre Cambronne, Napóleon tábornoka? La garde meurt et ne se rend pas!: a gárda meghal, de nem adja meg magát! Ezt vallom én is, ezért fogcsikorgatva, és akár térden állva is harcolok, verekszem, bár sokszor magam sem értem, mi célból. Talán azért, mert „az élet küzdelem, ./ S az ember célja e küzdelem maga?” Meglehet.

2020. december 25.

A koronavírus 2. hulláma alaposan próbára tette a kormányt és vele együtt az országot, mit ország, világ teljes lakosságát. Naponként ezrek estek áldozatul a járványnak, ennek ellenére a húzd meg, ereszd meg taktika maradt, bár újabban arról kezdenek suttogni, hogy az egyedüli megoldás az általános és teljes védekezés lenne mindaddig, amíg a Covid-19 legalább 60%-ban eltűnik a bolygóról. Szerencsére megérkeztek az első amerikai vakcinák, amit állítólag még sok más fog követni. Adja isten, hogy ne túl későn annál is inkább, mert Angliában máris új, mutálódott vírus ütötte fel a fejét, mely majdnem kétszer olyan gyorsan terjed, mint az eredeti Covid-19 – jelentette be Müller Cecília, MO. országos tisztifőorvosa a rá jellemző objektív tömörséggel. És csak idő kérdése – jegyzem meg én –, mikor rohanja le Európát, majd sorban a világ minden államát.

Megszüntettem az OTP bankbetétem, ami a négy örökös, plusz köztem oszlott meg. Nem részletezem a pénzügyi tranzakciót, mert utálok számolni. Hanem az utolsó elszámolásra a temetési költségek kapcsán piszkosul ráfáztam. Eredetileg én álltam a költséget, aztán kiderült, hogy nem is nekem, hanem a rokonaimnak kellett volna állnia. Viszont a törvény az törvény, ezt az összeget utólag ugyan, de ki kellett fizetniük, azaz pontosan 240 E. forintot. Lett belőle 142 E. készpénzben. Számla nélkül, aminek átadására azonban már nem volt hajlandó a tiszteletreméltó sógornóm. Gyanús, nem? Nyilván azért, hogy ne tudjam ellenőrizni mikor, mire, mennyit költött Juditira. De ez még nem minden, ezenfelül aláírtam velem egy papírt, mely szerint átvettem tőlük fejenként 41 E. 250 forintot, ami persze távolról sem felelt meg a valóságnak. Nem vitatkoztam velük, aláírtam, hogy ne feszítsem tovább a húrt, meg aztán rájuk is vagyok szorulva: Gyuszi bevásárol, csekket fizet, vasárnaponként ebédet hoz, Csöpi mondja be a telefonba a gáz- és villanyszámla adatait. Ez sem semmi, mondhatnám úgy is, hogy ennyi kárpótlást meg is érdemelnek tőlem hálából. A baj csupán az, hogy mindezzel ők hozakodtak elő először, vagyis amint összejöttünk, Eszter már le is rohant egy hosszú listával. Ennyit a tapintatról, illetve rokoni szeretetből végzett szívességről. Na ja, a szeretetből nem lehet megélni. Köszönöm Oszlányi Eszter, isten fizesse meg az önzetlenségéd! És a tiedet is Gyuszi, akitől ezek után már csak egyet várok: mikor nyújtod be te is a magad külön számláját nem feledkezve meg olyan dolgokról sem, mint benzinköltség, parkoló díj, budi pénz. A heti egyszeri rokonságlátogatóról pedig ezennel lemondok. Igaz, hogy eddig sem látogatott meg, bár többször is megjegyeztem, ez az egyetlen feltétele annak, hogy örökölhesse tőlem a bankbetétemet, csak mosolygott, és persze azóta is adós a látogatásával. Valószínűleg nem vett komolyan, és el sem tudja képzelni, hogy ennyire fontos lehet valakinek egy-egy hétvégi purparlé. De

már nem igénylem, mert... Már majdnem azt mondtam, hogy kétes jellemű emberek társaságára nem vágyom. Világos, csak az a bökkenő, hogy ilyen szempontból én sem vagyok ám olyan feddhetetlen. Mint mindenki más én is képmutatóskodom, hazudok. Nem gyakran, de előfordul, és olyanokra mosolygok, akiket ki nem állhatok, ilyen habitussal pedig vajmi kevés jogom van gerincesebb társaságot kívánni magamnak. Na, csakhogy ezen is túlvagyunk! – lélegeztem fel otthon, és nagyon szégyelltem, hogy szerettem volna megint valahova elfutni, valahova messze, hegyen-völgyön túlra, ahol az ember nem embernek farkasa. No de van ilyen hely kerek-e világon?

Esetleg papíron, a könyvek, írók világában. Ide szoktam menekülni én is, meg is írtam ezúttal a Nyugodj meg, bogaram! című novellát. Recenzense Turai Kamil barátom. Az ismertetésből rögtön kiderül, hogy szerzője nem irodalomkritikus, de amit ír, az bizony figyelemreméltó műveltséggel és sok eredeti szóalkotással megírt méltatás. Csupán egyet, a legfontosabb dolgot hiányoltam belőle: a novella csattanójának és a hozzákapcsolódó eszmei mondanivalójának a kommentjét. Természetesen szóvá is tettem Kamilnak, mert szóvá tettem, naná, még irodalmi kérdésekben is hallgassak? Sajnos hiába. Kamil eleinte (szokása szerint) összevissza hadovált. Bocs, öregfiú, de tényleg ez a szokásod, ahelyett, hogy egy mondatba sűríténéd a lényegét. Később úgy tett, mint aki nem érti, tulajdonképp mi a problémám. Vajon tényleg nem értette? Alig hihető, inkább az lehetett a baj (bár ez sem állt sokkal távolabb a hajmeresztőtől), hogy eszébe sem jutott ilyen csekélységen filózni. Vagyis úgy jártam, mint néhány kecskeméti iskolával, illetve irodalmi portállal, ahol ugyanezt firtattam anélkül, hogy bárki is reagált volna a kérdésre. Akkor sejtettem meg először, általában miért hiányzik a kortárs írók műveiből az eszmei mondanivaló. Pedig már hozzászokhattam volna, hogy a szerkesztők alfa és ómegája a domináns korstílus, ami azon kívül van, például olvasmányosság, érdekesség, kerekdedség, természetesség, írói átélés, feszültség, gondolati mélység stb. mind-mind nem számít, ha azok nem a szerkesztők által megkövetelt esztétikai normákban konkretizálódnak. Erre feladtam. Nem akartam használni újra ezt a szót, de erősen idekívánkozik: no comment.

Szenteste. Ülök a karácsonyfa előtt, és visszaidézem 2020 számomra kiemelkedő társadalmi eseményeit.

Jan. 30.: az *(WHO) nemzetközi egészségügyi vészhelyzetet hirdet a kínai kiindult, később világjárvánnyá vált miatt.*

Jan. 31.: életbe lép a *(az Egyesült Királyság kilépése az Európai Unióból).*

Február 5.: meghal Kirk Douglas, Oszkár-díjas amerikai színész.

Február 24.: meghal Csukás István, Kossuth-díjas magyar író és költő.

Március 11.: Magyarország *rendel el a miatt.*

Március 27.: Észak-Macedóniát felveszik a NATO-ba.

Április 2.: a Covid-19 koronavírus-járvány regisztrált eseteinek száma világszerte átlépi az egymilliót.

November 25: meghal Diego Maradona, az argentin származású, „minden idők valaha élt legnagyobb focistája.”

December 2.: Szájer József, a Fidesz alapító tagja, egy szexbotrány kapcsán kilép a Fideszből, majd a szülővárosától kapott díszpolgári címéről is lemond.

Személyi vonatkozásban semmi érdemleges változás nem történt. Legfeljebb anyyi, hogy tanár úrból haszonélvezővé változtam, vagyis vegetáló parazitává. Az én olvasatomban. Lám, most is Gyuszi lányának a jóvoltából csipegethetek az asztalon illatozó sütiből. Még Csöpi, Judit nővére is átkacsázott hozzám egy ételhordóval a kezében. Egyedül Gyuszi felesége maradt adós egy megrendelt cukormentes orosz tortával. Elfelejtette, vagy füttyölt rá, annak ellenére, hogy öt ezrest ígértem a tortáért, ami, ugye, nem semmi? Ki

tudja, nem magyarázta meg. Annyira már nem tellett a rokoni figyelmisségéből, hogy elnézést kérjen emiatt. Ugyanúgy, mint a múlt télen, amikor zavar támadt a gázfűtésben. Halálomig sem felejttem el, hogy hallgatott, amikor szállást kértem tőle éjszakára. Legálább annyi időre, amíg sikerül kijavítani a defektet. Pedig milyen rosszul voltam, istenem, de rosszul voltam! Csak úgy rázott egyfelől a természetes hideg, másfelől a belső láz, és szinte szó szerint éreztem a halál leheletét a testemben. Mindegy, fátylat rá! De hogy ez a tél se teljen el minden gáz nélkül, az égiek elintézték, hogy most meg a vécémosdóm mondja be az unalmast. Még csak ez hiányzott! Ide vízvezeték-szerelő kell, ami ugyan még akadna, de kinek a kötelessége fedezni a javítás költségeit? Gyuszi szerint az én kötelességem, miután a rezszi fizetése is az én feladatom, a Polgári Törvénykönyv XXX. fejezete értelmében azonban, ahogy én értettem (kicsit homályos nekem ez a fejezet) a tulajdonos feladata. Erre meg Gyuszi fütyöl. Nem korrekt dolog, de hát ilyen a Marsa család: mindig fütyöl valamire vagy valakire. Az anya az ígéretére, az apa a törvényre, és tulajdonképpen reám is, mert miként magyarázom, hogy a jelenlétemben csak én veszem fel a kímélő arcmaszkot, vagy: Eszter becsstelen pénzügyi tranzakcióit utólag Gyuszi maga is elismerte, de helyrehozni a svindlit már nem hajlandó, amit persze, én boldog, a tudomására is hoztam. Más biztosan felkapta volna erre a vizet, ő csak sunyin mosolygott, és hozta, hozza ma is tovább a vasárnapi ebédet. Ez aztán a krisztusi megbocsátás! Most már csak arra lennék kíváncsi, akkor is hozná-e, ha kijelenteném, meggondoltam magamat, és nem rá, hanem a református egyházra hagyom a megtakarított pénzeimet.

2021. március 15.

A Kaláka megszűnését követően eltűnt az irodalom palettájáról a Kóbor lovagok, főszerkesztője Boér Péter Pál, Tárcaán Kínalom, főszerkesztő M. Szlávik Tünde, Magyar Irodalmi Lap, főszerkesztő (?), Eirodalom, főszerkesztő Lőrincz György, Napsziget, főszerkesztő Lajtai Gábor, Börzsönyi Helikon, főszerkesztő Karaffa Gyula. Megszűnő félbennek tűnik a Szabad Szalon (Kepes Károly). Elég fájdalmas megélni azoknak a lapoknak a jobblétre szenderülését, melyekbe magunk is írogattunk, de hát már Hérakleitosz is megmondta: minden folyik, minden változik. Miért lenne más sorsa hát a könyveknek, lapoknak, bármilyen értékesek és hasznosak is egyébként?

Más. Szintén változás, csak kissé más szinten: Donald Trump helyett Joe Biden választották meg az USA 46. elnökének. Elég kritikus pillanatban, mert az USA-ra nehezedő gondokat ezúttal olyan bajok tetézik, melyekkel szemben még a nagy Amerika is tehetetlen. És ez a baj, hónapról hónapra nő, terjeszkedik a Covid-19 brit mutánsának köszönhetően. Nem megjósoltam? Alig telt el pár hónap, és máris utolérte a harmadik hullám a világot, melynek gyorsaságát mindaddig egyetlen állam sem fogja felülmúlni, amíg meg nem érti, hogy a vakcinánál egyelőre nincs gyorsabb és hatékonyabb ellenszer. Én megértettem, és be is oltattam magam annak rendje és módja szerint. Mások még reménykednek, ki saját szerencséjében, ki virtusból vagy naivan azt hiszi, mindez magától elmúlik. Kormányunk nemcsak érzékeli, át is érzi a helyzet drámaiságát, mindezek ellenére senkit sem oltanak be erőszakkal. Kívánhat-e valaki ennél humánusabb és demokratikusabb ügyintézkést? Vajon a múltban, a nagy pestis-, kolera-, himlőjárványok idején is ilyen kesztyűs kézzel bántak a beteggel, vagy kimondták a vis majort, a többi pedig a puskák és orvosok dolga volt? Jelenlegi helyzetünk sajnos semmivel sem biztatóbb, és nem ártana imádkozni azért, hogy a jövőbeli mutánsokra továbbra is hassanak a Priser, AstraZeneca, Johnson & Johnson, Valneva és egyéb szérumok, mert ha nem... Három hullámot kiálltunk, az élelmiszerboltok, bankok, patikák előtt kigyózó sorok mégis fokozatosan hosszabbodnak, miközben pár kilométerrel odébb sötét tekintetű migránsok próbálnak átlógni a határon. És

még mindig nincs vége. Ember legyen a talpán, aki mindezt kibírja, és az ember bizony fura lény, sokszor annak kezébe harap, aki cirógatja, istápolja.

Megkapván az oltást viszonylag nyugodtan élem tovább egyhangú, de egyelőre komplikációmentes életem. Etetem-itatom a kutyát, madarakat, nézem a tévét, és írok, írok, írok. Nem is tudom, mit kezdhetnék magammal, ha nem lennék írásfüggő. Lám-lám, így válhat még egy szenvedélybetegség is hasznossá. Szerencsére időm még van hozzá, hiszen még csak 80 leszek jövőre, és ha számításba veszem, mennyi ideig élt apai nagyapám (92 év) vagy anyai nagyanyám (94 év), talán nekem is ajándékoz még egy kis időt a Jóisten, hogy a változatosság kedvéért regényírásra adjam a fejemet. Legtöbb írásom kispróza, holott szerintem a regény, azon belül pedig a történelmi regény lenne az igazi lételemem. Ja, csak bírjam idegekkel, mert ez az izoláltság elég életveszélyes állapot. Vérrokonaim, barátaim nincsenek, a szomszédság többnyire házon kívül van, így az égvilágon senki sem segítene, ha például elesnék vagy kapnék egy infarktust. Ugyanezen okok miatt a pénzemmel és könyvtárammal sem tudok mit kezdeni. Eddig Kamilra gondoltam, de ahogy telik-múlik az idő, egyre inkább belátom, hogy ő sem egyéb szimpla ismerősnél. Ellenkező esetben nem hagyna ennyire magamra. Tudom, hogy magába zárkózott poéta, és megvan neki is a maga gondja-baja, plusz itt van még ez az átkozott koronavírus a nyakunkon, de egy igaz barát számára ez nem lehet akadály, kiváltképp, ha látja, milyen lelki válságban vergődik a barátja. Jóformán ímélt sem igen ír nekem, bár, ha írok, válaszol, de amit ír, az is személytelen, egysíkú és visszafogott. Arról, hogy mi jár a fejében, konkrétan mivel foglalkozik napközben, mi szomorítja, vidítja, nem köti az orromra. Megjegyzem, az emberek egymástól való elidegenülése nem egyedi sajátosság, még csak nem is hungaricum, hanem világjelenség. Mint az istentagadás, ide-odarohanás, érzelmi-értelmi sivárság, a politika és gazdasági érdekek összefonódása... Igen, ez tény, miközben az is tagadhatatlan, hogy azért még létezik szeretet, barátság stb. is a világon, melyek adott esetben akár felül is írhatják ezeket. Ha viszont nem, szeretetről, barátságról sem beszélhetünk. Házasságom tükrében elemezve a problémát, nagy valószínűséggel Maja (Holi Mária), még kevésbé Emi (Szécsi Emília), de Judit (Oszlányi Judit) sem szerethetett igazán. Ehhez sokkal meghittebb, kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló kapcsolatban kellett volna állnunk egymással. Részemről ennek a követelménynek, Emit leszámítva meg is feleltem, míg őket ezek hiánya jellemezte, egyszóval inkább én szerettem őket, mint ők engem. A hagyaték kérdése tehát még bizonytalan. Hagyjak mindent a fiamra? Kétségtelenül a megbocsátás félreérthetetlen jele lenne, de vajon rászorul-e? Aligha, az igazgató úrnak tudtommal van mit aprítania a tejbe, míg sok szegény ember akár 1000 forintnak is örülne. Mit tegyek, uram, mit tegyek? Soha életemben nem hittem volna, hogy valaha ilyen groteszk dilemma elé állítasz.

Reggel nyolc óra. Hirtelen felberreg a vekker jelezvén, hogy be kéne vennem a Co-val-sacort, Meforalt és egyéb bogyókat, melyek nélkül már régóta alulról szagolnám az ibolyát.

– Jól van Pontoska. Most az egyszer méltó vagy a nevedre. (Így nevezem legújabb beszélgetőtársamat, a csörgőórámot). Igaz, elsősorban én hanyagollak el téged, csak tudod, a felejtés... És ez lesz még rosszabb is, szokta mondogatni elhunyt Jancsi bátyám. Ma egy kis lapszus, holnap kis szédülés, vércukor-emelkedés, effélék. Rossz ómen, mi? Többek között ezért kellene bemasíroznom a Margaréta Otthonba, ahol életem végéig orvosi felügyelet alatt hallgathatnám szobatársaim horkolását. Hacsak nem valamelyik más, egyágyas szobákkal is rendelkező otthonba költöznék. Hanem ehhez jókora summa kellene, sokkal több, mint amennyi megtakarított pénzem van. Lehetőség ugyan már eleve lett volna, amennyiben Judit rám íratja a házunkat. Annak árából biztosan telt volna egy apartmanra, teszem fel a kecskeméti Sion nyugdíjas otthonok egyikében. Csakhogy Judit nem az én, hanem rokonai javára végrendelkezett, ezért életem végéig másokkal kell megosztan-

nom a szobámat. Vagy maradok, ahol jelenleg is vegetálok, azaz a Puskás Tivadar utcában. Tökegyedül, egyszerű haszonélvezői minőségben, részben Judit Egi iránti antipátiájának köszönhetően. Akceptáltam, de hogy ez milyen negatív következményekkel járhat még, csak most mértem fel igazán. Hogy annak idején Judit is felmérte, kérdés. Néhány eljuttatott megjegyzéséből ítélve nagyon is tisztában volt a helyzettel. Szerintem már ebből is lehet következtetni, mennyire szerethetett engem ez a jóasszony, akinek az urnájára férlájtaltan borultam. Bevallom, elég mellbevágó reveláció. De hát ez van, az idő múlik, az ember lehiggad, el kezd önkénytelenül is analizálni, szintetizálni, és lassan-lassan összeáll a kép. Ó, bár hamarabb összeállt volna! De törődtem én akkor a jövővel! Volt mit ennem-innom, fedél a fejem fölött, dolgoznom nem kellett, mégsem szenvedtem szükségét semmiben. A mindennapok gondjai, főzés, mosás, rezsi, közügyek intézése, minden, minden Judit vállán nyugodott. Zokszó nélkül vállalta, isten fizessen meg ezért, meg is jutalmazta magát, illetve rokonait utólag, ami nyilván sohasem sikerült volna neki, ha életem irodalmi jellegű alakulása mellett a piszkos anyagiakkal is törődöm. Nem akartam erről nyilatkozni, de most kicsúszott belőlem, vagyis ki, mint vet, úgy arat – társalgok legújabb beszélgetőtársammal, a csörgő órámmal.

Hiába, az ember nem bírja a némaságot. Néha elszavalok egy-két verset, imádkozom, vagy purparlézom magammal Fifi helyett, aki valószínűleg saját ugatását sem hallja már. Legütősebb szenvedélyem a feketekávé. Mindennap kb. két deci, reggelenként, szombaton kettő – Frontin és Scippa helyett, amikkel a pszichiátrián nyugtatgattak. Akkor az hatott, most ez. Mennyivel más lenne az életem, ha legalább olvasni tudnék, mint te, kedves Kamil barátom, vagy jobb híján a tévét, rádiót hallhatnám zavartalanul, mert azokat is csak félig-meddig értegetem. Helyettük be kell érnem egy kávéval. Oké, Uram, te tudod, de legalább mindennap kettőt adnál belőle.

2021. május 23.

Ma oltották be az ötmilliomodik magyar polgárt, melynek eredményeképp majdnem minden korlátozást feloldottak. Én legjobban annak örültem, hogy az utcákon már nem kötelező a maszkviselés. Mindig úgy behomályosodott szemüvegem a maszk miatt, hogy gyakran inkább zsebre vágtam az okulárét, és anélkül közlekedtem a városban. Képzeltetik, hogy félvakon. Hogy mikor szabadulhatunk meg teljesen a fertőzés veszélyétől, és ezzel párhuzamosan minden korlátozástól, egyelőre kérdéses. Egyesek szerint, majd, ha odáig fejlődik az orvostudomány, hogy az influenzát is legyőzzük.

Nézzük, mi történt az elmúlt bő két hónapban? Április 16-án elhunyt 86 éves korában Töröcsik Mari mindenki kedvence, a Nemzet Színésze. „Van-e, aki e nevet nem ismeri?” Színművészetünk pótolhatatlan tehetsége, akit csak a legnagyobbak közt említhetünk. Az egész ország napokig gyászolta. Isten nyugosztalja. Másik veszteség Szász András író, nagyváradi földim. Ő Kiskunfélegyházán él, mert még él, viszont olyan állapotban, amelyet legádázabb ellenségemnek sem kívánok. Idegroncsként fekszik félegyházi otthonában, keze-lába remeg, állandó orvosi felügyeletet igényel. Összeomlásának okát nem ismerem. Szavaiból következtetve, mint sok más esetben őt is a román Securitate segítette ebbe az állapotba. Hasonló cipőben járt Varró János kolozsvári irodalomtörténész és író is. Ő Kecskeméten talált menedékre. De már irodalommal csak a Kecskeméti Pedagógiai Tanítóképző Főiskola tanáraként foglalkozott. Még előszót sem akart írni legelső nyomtatásban megjelent (*Cirkusz*) könyvemhez, meg is haragudtam rá akkoriban.

Egészség. A változatosság kedvéért elkezdett fájni a derekam, a szívem meg rendszeresen 130-at ver. Elcsoszogtam a háziorvoshoz, aki felírt nekem valami szívgyógyszert, de hogy ez hatni is fog, már nem tenném rá a nagy esküt. Mint mindig persze most sem mért sem vérnyomást, sem vércukrot, nem kopogtatta meg a hátam, mint általában az orvosok,

noha cukor- és vérnyomásos beteg is vagyok. Rutinvizsgálat – világosított fel egyszer egyikük. Dudás Edit dr. megtette, mégsem mennék vissza hozzá a nagy távolság miatt. Itt negyed órára sincs szükség ahhoz, hogy, hipp-hopp, a rendelőben teremjek, és várakozni sem kell annyi órán át. Hol is tartottunk? Igen, a pulzusom. Ilyen pulzusszámmal persze nem merek kávé sem inni már. Érzékeny veszteség, ezzel pont a nap fénypontja marad ki az életemből. Hogy elment a kedvem az írástól, evidens, hiszen a kávé jelentette eddig nálam a benzint a motorban. Nincs benzin, nem megy a motor, legfeljebb árammal, de ilyenfajta pótszert még nem találtam ki magamnak. Ez részben rossz, részben jó, mert az utóbbi hetekben majd megbolondultam a kávéért. Igazából most értettem meg azokat, akik alkoholhoz, droghoz nyúltak azért, hogy kiszínezzék az életük. Ugyanis velem is pontosan ez történt: ha megittam a magam kávéadagját, egyből rózsaszínben láttam a világot, lelkem megkönnyebbült, gondjaim elszálltak, és még az ujjaim is fűrgébben zongoráztak a számítógép billentyűzetén. Ezzel szemben emelkedett a pulzusom, nehezebben alszom, és isten tudja, mi lenne még ebből, ha nem mondanék le a kávéról. De lemondtam! Fájó szívvel öntöttem ki a megmaradt kávé a kertbe, mert, megmondjam az őszintét? Bármilyen értékes számomra egy fekete, számomra még ennél is értékesebb az egészség, és ha ez a kávé múlik, addio, istenek itala!

2021. jún. 9.

Most három napja kiszökött Fifi az utcára. Éppen a fűnyíróval igyekeztem volna ki-fele, amikor a kutya kifurakodott a lábam között. Gondoltam, csavarog egyet, aztán visszajön, mint ahogy azt már máskor is megtette. Nem jött vissza. Elütötte egy autó, befogták, sejtelmem sincs. Mindenesetre az esetleges gazdi nem sokat nyert egy ilyen öreg, félig süket kutyával. Az igazat megvallva nem is nagyon bánkódom miatta. Nem volt ragaszkodó, hűséges kutya, élete során többször is meg is harapott, meg butácska is volt Fifi 2. Az elődjét, Fifi 1-et szerettem. Vadász-, pászási és egyéb ösztönétől vezérelve ugyan ő is ki-kiszökött az utcára, viszont mindig visszatért. Isten veled, öreg cimbor! Nem állítom, hogy egyáltalán nem bánt Fifi 2 szökése, elvégre mégiscsak 15 évig éltünk egy helyen, de legalább nem kell majd végignéznem küszöbön álló haláltusáját, mint annak idején a Fifi 1-ét. Az eset nem tűnt nagy veszteségnek, ezért nem éreztem meg előre, hogy ilyen „baj” érhet Fifivel kapcsolatban. De az is lehet, majd később, egy-három napon belül bukkan fel a kapuban. Hát, ha ott nem is bukkant fel, felbukkant a sintértelepen, ugyanis elfogták a pecérek; megtalálták a beléje ültetett mikrochipet, és ma délben már mehettem is a kutyáért. Rám se hederített, és még a menhelyi alkalmazott is megjegyezte, miszerint ez a kutya nem nagyon repes ám az örömtől. Ennyit a kutyahűségről. Most mit csináljak vele? Verjem meg, hogy megtanulja, máskor ne szökjön ki az utcára? De vajon megérti-e, miért tángálta el a gazdája? Aligha, akkor meg minek? Ennyit a kutyahűségről.

A megérzéssel kapcsolatban érdekes gondolat fészkel az agyamba. Egyesek szerint létezik predesztináció (eleve elrendelés), mások szerint nem. Nem szeretnék teológiai elemzésbe bonyolódni, ezért csak saját példámat említem, mely szerint előre megérzem, ha az elkövetkező napon átlagosnál nagyobb baj vár rám. De ha ez így van, márpedig így van, hogy lehet olyasmit érezni, ami nincs, vagy ha igen, csupán átmenetileg. Kérdezem, és nem állítom, mert a választ én biz isten nem tudom.

2021. jún. 10.

Alig hoztuk haza Marsa Gyuszival a kutyát, már meg is mutatta, ki az úr a házban. Nekitámadt egy udvarunkba tévedt galambnak, és már-már szét is marcangolta, ha közbe nem avatkozom. Látszólag nem sok kárt okozott benne, legfeljebb a szárnyának, de a sor-

sa így is megpecsételődött, mert meddig élhet egy galamb szárny nélkül. Bevittem a kertbe, elláttam vízzel, kenyérmorzsával. Hozzá sem nyúlt. Ezek szerint sokkal súlyosabban sérült meg, mint sejtettem. Pár óráig élt még, aztán visszaadta lelkét a teremtőjének. Pár perccel előtte odaröppent hozzá a párja, és megpróbálta magával vinni, de már nem volt kit, a galamb szeme örökre lecsukódott. Hogy mit éreztem eközben, arról inkább nem írnék, de az biztos, hogy ez olyan pillanatok egyike, amikor bánom, amiért megszülettem. Na, de ki kérdezte meg tőlem, hogy egyáltalán meg akarok-e születni?

2021. júl. 13.

Ezt a hónapot szélsőséges viharok, hideg és meleg napok jellemezték. Az emberek éjjel-nappal szenvednek, különösen az öregek és hajléktalanok. Ez utóbbiakat külön rendelet védik, és minden szociális intézménynek kötelessége őket befogadni. Képzelem, mekkora lehet az áramfogyasztás. És nekem pont a tegnap romlottak el a redőnyeim. Egyik a másik után. Redőnyös viszont nincs, illetve van bőven, csak redőnyjavítással nem foglalkozik. Na ja, túl olcsó, nem sokat lehet nyerni rajta. Szóltam Gyuszinak, szerezzon egyet, kerül, amibe kerül, mert ezt a hőséget már én sem bírom elviselni. Még jó, hogy befejeződött az idei európai focibajnokság, amit szerintem a kánikulát kiküszöbölendő helyesebb lett volna ősszel lebonyolítani. De még hátra van a tokiói olimpia, tehát a fuldoklásnak még nincs vége.

A kánikula állítólag étvágytalanságot okoz. Lehet, nálam nem vált be. Szinte napról napra nő az appetitusom. Mivel étkezébe lusta vagyok menni, kénytelen vagyok magam kotyvasztani rántottát, krumplipürét, paradicsomlevest, sajtos tésztát, effélét. Ezek a kedvenceim. Te jó ég, nehogy visszakapjam a hajdani kilóimat! Sokáig 130 körüli kilót nyomtam. Hiába tornáztam, sétáltam, koplaltam néha, a mérleg mindig ugyanannyit mutatott. Aztán jöttek a 100-112, harmadszorra 90-100 kilók, a pszichiátrián 80. Ezzel a tettel birkózom jelenleg is, melynek következményeként úgy beráncosodott a bőröm, mint egy 85-90 éves aggastyáné. Állítom én, más szóval nem az öregedés eredményeképpen ráncosodtam meg ennyire. Vajon, ha visszaállnék a régi formámra, a bőröm is kismulna?

Új fejlemény: fájni kezdett a derekam. Nem mintha nem fájt volna máskor is, de eddig még egy kis tornával mindig kigyógyultam belőle. Most nem, már fél éve fáj, és az istennek sem akar elmúlni. Nincs kizárva, hogy a rengeteg ülés, számítógépezés miatt, de az is lehet, porckopásom van, amit a túlzásba vitt gyerek/ifjúkori tornászás okozhatott. Különösen nem gyötör, csak ha köhögök, vagy le kell hajolnom, akkor viszont cudarul. El kellene ballagnom az orvoshoz, de ez a járványmizéria, no meg a doki mogorvasága nem igen csábít a rendelőjébe. Így persze elég nehéz a kertben öntözni, gyomlálni, de ki tenné meg helyettem? Gyuszi vagy pláne a fia biztosan nem, pedig már a koromra való tekintettel is megtehetné. Egyelőre tűrök, amíg tűrhetek, aztán majd meglátom.

A baj nem jár egyedül. Romlik a hallásom is, csakhogy most a bal fülemre hallok rozszabbul. Azelőtt a jobbra, most a balra. A változatosság kedvéért. Még ilyet! Mi a francos franc ez? Vándorsüketség?

A Margaréta Otthon továbbra sem érdeklődik irántam. Elfeledkezett volna rólam Sárkány Eszter önagysága? De hát feljegyezte az adataimat, azaz várakozó listás tag lennék, vagy azt hiszi, nagyobb biztonságban vagyok a saját lakásomban? Inkább ez a valószínűbb. A hónap elejétől ugyan szinte minden korlátozást megszüntettek, de azóta újabb, még veszélyesebb Covid-vírus (indiai variáns) bukkant fel a láthatáron. Ezzel számolva már a járvány 4. hullámáról beszélnek, annál is inkább, mert egyesek szerint a kínai oltóanyag sem felel meg a követelményeknek. Ezek után nem csoda, hogy némely országban már ajándékot is kap az oltakozó, illetve kötelezővé tették a francia, görög, lett és magyar

egészségügyi dolgozók beoltását. Augusztustól pedig már jelentkeznünk lehet a 3. vakcinára. Épp ideje, bár a föld egész lakosságának is előírnák.

Hű, de meleg van! 28 fok kint-bent. Munkakedvem nulla, bár elszűröcsöltem a szokott kávéadagomat is. Jó volna írni, alkotni, de csak ücsörgök a PC előtt, és bámulom azt az ímélt, melyben egyik Petőfi Sándor Sajtószabadság-díjas (!) szerkesztőm, nevezetesen Csernák Árpád közli velem, a jövőben nem tart igényt az írásaimra. Ha mégis kedvem szottyán írni neki, vegyem tudomásul, ezentúl minden leveletem olvasás nélkül kitörli. Hogy mivel érdemeltem ki ezt az ultimátumot? Csupán azzal, hogy ellent mertem mondani neki egy novellám befejezésével kapcsolatban. Mindezek ellenére közölte a novellám. Az engedélyem nélkül, és az ő elképzelése szerint, mely pont az ellenkező mondanivalót sugallta, mint amit én akartam a novellából kihozni. Valószínűleg meg sem értette a novella eszmei mondanivalóját. De mertem én ezt neki megírni? Nem mertem, csupán arra kértem, ezentúl csak olyan szöveget közöljön, melynek esetleges módosításával én is egyetértek. Eredmény: fel is út, le is út, a jövőben hanyagoljam el őket. Hát igen, vanitatum vanitas, vannak ilyen szerkesztők is szép számmal. Abban a percben lapátra tesznek, amint nem nekik adunk igazat. Lásd Kaskötő Istvánt (Kanada) a kimúlt Kalákától vagy a marosvásárhelyi író, szerkesztő Bölöni Domokossal való afférom, akik szintén emiatt tanácsoltak el a lapjuktól. Tehették, hiszen ők a főnökök, ami mindent fölülír: tehetséget, barátságot, sajtóetikát etcetera. Ez lenne az írói szabadság, amiről nemrég még olyan dicsérőleg nyilatkozott nekem L. Csépanyi Katalin? (Hetedhéthatár). Én ezt (Csernák Árpád esetében) inkább kicsinyes bosszúnak nevezném, amit mi, írók, sajtószabadság ide-oda, vagy lenyelünk, vagy nem, de ez utóbbi esetben már kereshetünk is jobb redaktort magunknak. Még szerencse, hogy csak külsősként dolgoztam a Búvópataknak, különben ezzel a gesztussal még a munkahelyemet is elveszítettem volna. Nos, ilyen szempontból az irodalmi úzus mit sem változott. Talán régen, az átkosban vagy bármikor másfélék voltak a szerkesztők? Ugye, hogy nem, ezért őszintén szólva Árpád retorziója sem lepett meg igazán, annak ellenére, hogy valamikor még magyar írószövetségi tagnak is javasolt. Én elsősorban azon ámulok a rendszerváltozástól napjainkig, honnan a csudából bújnak elő az írók, költők ezrei, amikor az emberek zöme még olvasni sem szeret, legalábbis kortárs szépirodalmat? Ha egy szerző valamilyen okból kifolyólag kidől a sorból, száz ugrik a helyébe, így mi sem természetesebb, hogy a tiszteletreméltó szerkesztő urak legott elküldik a maguk elbocsátó szép üzenetét. Hát ezt én is szépen megkaptam, hálás köszönet érte, kedves Csernák Árpád „barátom”, amiért a személyeddel is gyarapítottad azok táborát, akik sokévi konfliktusmentes együttműködés után, immár 80 éves koromban is rám ütik a persona non grata bélyegét. Pár elmarasztaló ominózus megjegyzés miatt. Ilyet én nemcsak a sokévi ismeretség miatt sem tennék, hanem azért sem, hogy ne veszítsek el egy tehetséges munkatársat. Mindenesetre engem annak tekintett. Eddig. Legutóbbi reakciója azonban azt sugallja, hogy nem mondott igazat, mert ki olyan ostoba, hogy egyetlen kommentár miatt lemondjon egy értékes kollega szolgálatairól. Vagy azt hiszi, van még száz szerzője tartalékban helyettem? Stimmel, no, de milyenek? Nem szeretném minősíteni a lapot, de ha én lennék a tulajdonos, a lap szerzőinek fele nálam bizony nem rúghatna labdába. (Zárójelben szólva el tudom képzelni, hogyan reagálna kedves exbarátom, ha én bírálnám meg valamelyik opusát.)

Íme, az ominózus írás egyik mozzanata Várai Artúr remekművű illusztrációjában. Aki el kívánná olvasni a novellát, megtalálhatja a Napútonline, a Csernák Árpád-féle változatot pedig a Búvópatak folyóirat 2021. júliusi számában.

A béke szigete.

2021. szept. 3.

Dél körül kaptam meg a 3. vakcinát. Érdekes, mennyire beváltak a járványra vonatkozó előrejelzéseim. Már a kezdet kezdetén jeleztem, hogy ennek a rémálomnak sok más véleménnyel ellentétben még koránt sincs vége. Most az indiai delta-variáns dúl a bolygónkon, holnap meg más – a Covid-mutációknak köszönhetően. Amit elméletileg csak egy minimum 80%-os beoltottság szüntethet meg-tegyük hozzá tárgyilagosan. Erre azonban semmi remény mindaddig, amíg a lakosság nagy százaléka még mindig nem olttatja be magát. Hogy miért ózdkodik ettől? Az okok ismertek, nem is ismétlem az egészségügy iránti bizalmatlanságot kivéve. Itt azonban megállnék egy szőke pillanatra. Miért nem hisznek az emberek a virológusoknak, akik ilyen szempontból, már akárhogy is csűrjük-csavarjuk, mégiscsak a legkompetensebbek a világon? Nehezét kérdeztem? Nézzük: vajon minden virológus egységesen ugyanazt vallja? Egyáltalán létezik az orvostudománynak olyan ága, melyben mindenki egységes álláspontot képvisel? Nem létezik. Akkor hogyan várjunk több határozottságot egy betegőtől? És ez még csak az érem egyik oldala. Sajna a másik oldal sem sokkal reménykeltőbb, úgy hívják, hogy hitetlenségből származó bizalmatlanság, más szóval senki sem akar, de nem is tud már hinni olyan gyógyszerekben, kutyukban, melyek segítségével pár hét, ma már óra alatt (sic!) megtanulunk angolul, megjavul a hallásunk, látásunk vagy dús sörény virul a kobakunkon. Mi lenne hát a megoldás? Kétségtelenül kötelezővé tenni a vakcinát. Nem éppen demokratikus módszer, viszont célravezető, nevezhetjük akár vis maiornak is. Kisebb hatékonyságú ötletek persze akadnak, például az AEÁ újabban pénzadományok kíséretében oltogat, Izrael meg már éjjel is. Ez sem haszontalan kísérlet, de csak egy pohár víz, kérem tisztelettel, ami az alábbi közismert viccet juttatja eszembe:

– *Jean, hozzon egy pohár vizet!*

– *Igen, uram.*

Kis idő múlva:

– *Jean, hozzon még egy pohár vizet!*

– *Igenis, uram.*

Újabb kis idő múlva:

– *Jean, hozzon még egy pohár vizet!*

– *Ennyire szomjas, uram?*

– *Nem, ég a könyvtár.*

Az oltás után megkérdeztem (a körzeti) főorvost, felírta-e nekem valamit derékfájás ellen.

– Most? Szó sem lehet róla! Pillanatnyilag oltunk, nem látja? – válaszolta a szokott hangnemben mogorván.

– Értem. Máskor? Mikor tetszene akkor máskor fogadni?

– Mit tudom én! Holnap, holnapután?

Tovább nem mertem puhatolózni, mert mi az, hogy nem tudja. Ha ő sem tudja, ki ebben a kompetens? Másrészt a hangneme, a tisztelt főorvos úr inkább földhöz vágó, mint bizalomgerjesztő modora... Nyilvánvalóan mindenkit bosszant, ha valamit többször el kell ismételn, de hát ilyen a nagyothallás, mit tehetünk erről mi, szegény sükebókák?

Hazasétálva a rendelőből megebédeltem, majd következett a napi szieszta. Ilyenkor szoktam hallgatni Magyarország nemrégén felfedezett második nem zenei rádióját, a Klubrádió régi frekvenciáján sugárzó Karc FM-et. Végre egy prózai rádió! Jobboldali, de nem számít. Addig, amíg ilyen ellenzéke van egy kormánynak, örülnék, ha a baloldal meg sem mukkanna. Megjegyzem, azért a Karc FM is rendelkezik olyan fórummal, ami az én ízlésemet is sérti néhanapján, lásd a Paláver nevű, tabutémák, -kérdések és -vélemények nélküli kétórás interaktív műsorát. A beszélgető partnerek gyakran szenvedélyes hangja ugyan nem zavar, azért mindennek van határa. Ha az érzelmek (akár vélemény szabadság, akár demokrácia vagy liberalizmus köntösben) gyűlöletbe és személyeskedésbe csapnak át, az már engem is elbizonytalanít. És itt, valljuk be őszintén, néha éppen ez történik. Pedig a harag, gyűlölet, mindenki tudja, rossz tanácsadó, azt viszont már kevesen, hogy kétélű fegyver is, mellyel saját magunknak is árthatunk. Ezért (no, meg a kulturált társalgási stílus kedvéért) ajánlatos visszafognunk magunkat. Erre törekszem újabban magam is, és azóta, higgyék el, sokkal jobb a közérzetem, kevesebb rémálom gyötör stb. Bárcsak a hangom is kedves, barátságos lenne, tudniillik a mai napig is hajszállra olyan morózus, mint a felejthetetlen emlékű N. Ceaușescu idejében, amikor csak az az állampolgár boldogult, aki a fölényes és ellentmondást nem tűrő pártmukik modorában beszélt, viselkedett. Erről ugrik be a következő nagyváradi anekdota. Egy román tanárkollégám mesélte, hogy egyszer szinte bliccelésen kapták a villamoson. Hétköznapi eset, sok emberrel előfordult akkoriban, hogy megfricskázta az államot. Így álltak bosszút némelyek a rajtuk esett sérelmek sorozatán, amit éveken át kénytelenek voltak a Kárpátok géniuszának lenyelni. Elég kicsinyes bosszú, de hát a mamaliga (puliszka) nem robban. Utóbb persze robbant, de ez már egy másik história. A kollégám esete csupán annyiban különbözött a többitől, hogy tanárként bizonyos értelemben vezetői tisztséget töltött be, ugyanakkor párttag is volt, ami nem kis vihart kavart volna, ha lebukik.

– Doamne, și te-ai ars? (*Uram, és leégtél?*)

Nem sokon múlt, de megúszta azzal, hogy hidegvérét megőrizve pirított az ellenőrre: nem szégyelli magát ilyen tinglitangli munkát végezni, miközben társai a mezőkön, gyárakban fáradoznak a hazáért. A csontsovány, horpadt hasú ellenőr elsápadt, és alig halhatóan rebegte, hogy azért az ilyen munkára is szükség van, és a hazáját is szereti úgy, mint bárki más Romániában.

– Hogyne, de nézzen magára: keze, lába erős, kitűnően lát, hall, míg ezt a munkát akár a mozgássérültek is elláthatnák. Nem volna humánusabb, ha ők építenék ezen a gyönyörű villamoson a szocializmust, maga meg valamelyik vasgyárban gyúrná az ipart, tisztelt... Mit is mondott, hogy hívják? – vette elő kollégám a noteszét.

A tag nem válaszolt, mi több, úgy zavarba jött, hogy csapatot, jegyellenőrzést feladva iszkolt a kijáráthoz.

Elálmosodtam, lekapcsoltam a rádiót, és aludtam egyet fél négyig, utána megnéztem két török filmsorozatot. A nagykövet lánya volt az egyik. Különösképpen egyik sem köt le, és inkább csak a török világ ábrázolása és a remek színészi alakítások miatt kísérem fi-

gyelemmel. De már nagyon unom, főképp azt a rendezési elképzelést, melynek értelmében a színészek a hangsúlyos részek kiemelése céljából hosszan merednek egymásra. Módszernek nem rossz, csupán olyan gyakran folyamodnak ehhez a trükkhöz, hogy egy idő után pont az ellenkező hatást gyakorolják a nézőkre. Nem sokkal izgalmasabb A bosszú csapdájában film sem egyrészt a gyakori ismétlések, másrészt a lírai, ugyancsak terjengős betétek miatt. Ahol viszont izgalmas, ott az események irreális jellege teszi hiteltelenné a sorozatot. Film után kimentem az udvarra sétálni. Na ja, benne van a napi programban. Általában nem egyedül sétálok, mint mindig, velem tart Fifi 2 is. De már némán, mint egy kísértet cammog utánam. Kíváncsi lennék, hogyan hat rá a süketsége, a viselkedésében mindenestre ennek semmi jelét nem látom. Ugyanúgy viselkedik, mint a régi szép időkben, amikor még a fű növést is meghallotta.

– Nesze, itt a vacsikád! – etettem meg csakhamar, majd visszacsoszogtam az odúmba, és én is megöttem a hasamat a szokásos tejjel és pirítós kenyérral.

Nem nevezném pazar vacsorának, de hát figyelnem kell a testsúlyomra. Étvágyam van, még hozzá nem is akármilyen, tehát vigyázat, a jójó-hatás éppúgy lesben áll, mint legújabb mutáns barátunk, a C.36.3. Mi, hogy erről még nem hallottak? Hát most hallanak, még akkor is, ha egyesek homokba dugják a fejüket. Istenem, de nehéz ilyen körülmények között optimistának maradni. És a kávéról még nem is beszéltem, amivel meg mostanában az a dilemmám, hogy egyre kevésbé érzem a serkentő hatását, ezért egyre sűrűbben nyúlok az istenek italához. Ma naponta egy, néha két csésze fekete, holnap három... Ó, ne, ne, ekkora adag nektár okvetlenül végez velem tekintettel a magas vérnyomásomra. Nem szívesen, de leszoknék, le kell szoknom róla, hanem nélküle ihletem sincs, és még egy egypercest sem tudnék megírni. Ja, de legalább öröömöm telne benne. Nos, ki kell ábrándítsam a kedves olvasót, nem telik. Az írás számomra kőkemény szellemi munka, kín és verejték, és csupán akkor érzek örömet, ha már befejeztem egyik-másik opusom. Elismerem, ez sem semmi, mégis mennyivel klasszabb lenne, ha folyton, nem csak az utolsó pont után érezném az alkotás gyönyörét. Ördögi kör, nemdebar, ahonnan számtalanszor megpróbáltam kitörni, de fel-feldobott kőként mindig visszahulltam a magasból. Hát igen, nem lehet mindenki olyan termékeny, mint Jókai Mór, Krúdy Gyula, Nemere István (15 oldal naponta!), Lope de Véga, La Fontaine, Alexandre Dumas, akik állítólag a kabátjuk ujjából rázták ki a műveiket. Nagy valószínűséggel én sem lennék ilyen, pestiesen szólva, béna tollforgató, ha kissé több stimulációt kapnék azzal, hogy nemcsak olvassák (ha ugyan olvassák!), hanem értékelik is a munkáim. Érdektelen, alábecsülő vagy pláne ellenséges miliőben nehéz alkotni. Ez utóbbihoz tartozik... Ab ovo: család, Románia. Otthon senki sem tudta, sőt, eleinte direkt szégyelltem, hogy írogatok. Persze nem meglepő, miután a nagyanyám és Jancsi bátyám jócskán lenézték a költőket, írókat, anyámnak pedig legfeljebb Courths Mahler, Sherlock Holmes, Arthur Conan Doyle tetszettek. Ezek viszont engem untattak, aztán felfedeztem a népmeséket, Jókait, Jack Londont, May Károlyt, Verne Gyulát, és velük együtt az igazi irodalmat. De ekkor még csak olvasónak számítottam. Talán annak is maradok, ha nem bukkanok rá édesapám naplójára és Cigányfaggatás című színművére. Akkor közölte velem édesanyám először, hogy édesapám és nagyapám is kacérkodott az irodalommal, verseket, tanulmányokat és efféléket irkálhattak. Erre lesz, ami lesz, én is megpróbáltam. Sikertelenül, ugyanis a cikkeken kívül valamennyi versem a tisztelt szerkesztő elvtársak szemétkosarában kötött ki. Kissé változott a helyzet Magyarországon, bár egyes folyóiratok, megjegyzem, máig sem kérnek belőlem (Forrás, Tiszatáj, Élet és Irodalom, Vigilia...), ugyanígy a magyar írószövetség sem, és persze díjaim, kitüntetésem sincsenek. Igaz, van néhány könyvem, de azokat is a saját költségemen adtam ki, melyek zöme ma is ott porosodik valamelyik raktárban, köztük Az én német nyelvtankönyvem című 633 oldalas opusom. Ennek ellenére írok, körmölök. Honorárium, és sokszor felkérés

nélkül is. Magam sem értem, mi késztet erre, de, sikerélmény ide-oda, a mai napig is ez az éltető elemem. Édes istenem, lehet, hogy nemcsak dilettáns, hanem hülye is vagyok?

Hét óra. Még korai volna lefeküdni. Akkor olvassunk, ímhol a Magyar Művelődéstörténet 5. kötete! Kicsit nehéz lesz annál is inkább, mert egy két kg-os könyvet (lemértem a súlyát) még kézben tartani sem könnyű, viszont megígértem magamnak, hogy addig nem halok meg, míg el nem olvasom ezt az egész életemet elkísérő monumentális alkotást. A könyvet 1939-1942 között írta Domanovszky Sándor, Balanyi György, Mályusz Elemér, Szentpéteri Imre, Varjú Elemér és sokan mások a magyar ősműveltséget és az új Magyarországot átölelő időszakról. Lenyűgöző olvasmány. Kár, hogy már az utolsó oldalakat nagyítózom. Gratulálok, édesapám, értékes és érdekes könyvel gazdagítottad a tékadat. A fiam biztosan örülne neki, mindössze az a bökkenő, hogy fogalmam sincs, miként hagyjam rá örökül, hiszen még a lak-címét sem ismerem, másrészt gyanítom, hogy el sem fogadná. Fura gyerek ez az Egi, talán a félig szerb származású nagyapja volt ennyire hajthatatlan. Képtelen vagyok megérteni, miért nem tud egy ilyen szuperintelligens ember megbocsájtani az apjának. Persze ez inkább szív és nevelés, mint intelligencia kérdése. Csakhogy erről az oldalról egyáltalán nem ismerem a fiamat. Gondolkozásmódja, tettei alapján nekem kőszívűnek tűnik, de ki garantálja, hogy a valóságban is az? Az tény, hogy elhagytam, és engedtem apa nélkül felnőni. De tehettem-e mást azokban az időkben, amikor csak három út állt előttem: éhen halni, börtönbe kerülni, vagy elmenekülni a süllyedő hajóról? Én az utóbbit választottam, így lettem patkány, jobb esetben lúzer egyetemi tanár fiam szemében. Pedig én minden törvényes gyerektartási kötelességemnek eleget téve távoztam. Ilyen szempontból tehát még ő sem vádolhat. A többi, törvényen kívüli támogatás is csak azért maradt el, mert eltitkolta, hol lakik. Büszkeségből, mint ahogy utólag maga is bevallotta, úgyhogy akár így is mondhatnám: a mór megtette kötelességét, a mór mehet. Mellékesen szólva egyébként sem segíthettem volna, miután egy ideig én magam is segítségre szorultam. Ezúttal azonban Magyarban ért el a munkanélküliség átka, amit szegény feleségem nélkül, isten nyugosztalja, aligha tudtam volna átvészelni – bizonygattam EGINEK nemegyszer. Ő mégis dül-fül mérgében, mi több, meg is tagadott. Ilyen alapon akár én is elmarasztalhatnám szegény apámat, amiért öngyilkos (?) lett, és három gyermeket hagyott apa nélkül. Képzeljék el, mennyire másként alakult volna az életem, ha tovább él! Akkor valószínűleg sosem kerülök Petrozsényba, ahol szinte kicsusszantak a könnyeim, amikor Makkai tiszteletes úrnál járva láttam, mit reggeliznek. Félreértés ne essék, nem volt az olyan fejedelmi lakoma. Naná, pont egy „osztályidegen” tiszteletesnek, aki ráadásul magyar is, biztosítson a Ceaușescu rendszere fejedelmi jómódot! Néha egy kis rántotta, marmeládé, vaj, szalámi, ilyesmi került az asztalra. De mikor jutottam efféléhez én, aki mindig ugyanazt kaptam szegény édesanyámtól: egy pohár tejet fekete kenyérral. Bevallom, majd kicsúsztak a könnyeim, de lenyeltem. Tudomásul vettem, mint olyan tény, ami ellen nincs apelláta. Ez van, ezt kell szeretni, égett belém az akkoriban menő aforizma, az meg pláne nem jutott soha eszembe, hogy mindezért apámat-anyámat vádoljam.

2021. szept. 4.

Reggel arra ébredtem, hogy valami nagyon szúrja a szememet. Mi a franc lehet: por, csipa? Eh, majd kijön magától, fordultam oldalra és szundítottam még egy órácskát. Nem jött ki. Begyulladtam, és szokás szerint meglódukt a fantáziám. Már-már láttam magam a műtőasztalon, később vakon tapogatózni a szobámban, amikor eszembe jutott a Jóisten. Eladogtam egy imát, és, próba szerencse, megkértem, fújja ki azt az izét a szememből. Eláruljam, mi történt? Teljesítette a kérésem, és a következő pillanatban újból simán pislogtam. Nem volt egyedi eset, előfordult ez már máskor is, és újabban sikerrel. Az Úr mindig meghallgatja imámat. Van Isten – kezdem a beszélgetést Vele ilyenkor, ami többnyire még-

is azzal zárul, hogy lehet ez egyszerű véletlen is. Most is ezt mondtam. Hiába, gyarló ember vagyok, és emberül is reagálok, amiből sohasem hiányozhat a kételkedés, tagadás. Hogy még biztosabb legyek a dolgomban, leteszteltem Fifi 2-t is, akiről tudtam, hogy éppen gyengélkedik, és olyankor egy-két napig tutira nem eszik egy falatot sem.

– Parancsolj, egy kis keksz, egyél, egyél! – dobtam eléje kedvenc csemegéjét, és fohászkoztam istenhez, ne várjon a gyógyítással holnapig, hadd ehesse meg ezt a kis kekszet most azonnal.

Lám-lám, mire jut ideje egy magányos nyuggernek! A kutya megszagolta a kekszet és megette. Nem hittem a szememnek. Ha ez nem csoda, akkor újra kell értelmezni a csoda fogalmát.

– Van isten! Köszönöm, hogy bebizonyítottad, létezel – nyújtottam kezemet az ég felé, aztán most mit kozmetikázzam, újból megszállt a kételkedés ördöge. – Vagy mégsem? Uram, Atyám, életem-halálom kezédbe ajánlom, nem lehet ez mégis véletlen? Hú, a kutyafáját, hogy én mindig idelyukadok! Fifi, neked sincs semmi ötleted? De bambán nézel rám. Persze, nem hallod, ha meg hallanád, sem értenéd. Heuréka! – pattant ki agyamból ekkor a tökéletes megoldás, amivel végleg kiszúrhatom a véletlent. – Atyám, életem-halálom kezédbe ajánlom, emelj fel a földről tíz centiméterre! – ágaskodtam újfent az ég felé.

Értik, nem? Ha felelmelekem, van Isten, ha nem, nincs. Ez ilyen egyszerű, véletlen ki zárva. Alig mondtam ki az utolsó szót, valami szelíden megrázott, és a következő pillanatban ég és föld felett lebegtem.

2021. szept. 8.

Ma reggel megint megviccelt az élet, pontosabban a Pannontükör és Irodalmi Jelen szerkesztője, név szerint Bene Zoltán szerkesztő és írókollega. A lavina akkor indult meg, amikor bejelentettem, hogy elbúcsúzom tőle, mert túl sokat kell várnom (kb. 1-2 évet), amíg a várólistán sorra kerülök. Jó, tudom, hogy ez az úzus, miután manapság hová több az író, mint olvasó, csupán az a 80 év ne lenne, melynek éveit éppen taposom. Más szóval könnyen megeshet, hogy beküldött novelláimat már csak odafenn olvasom, miközben én, most mit hazudjak, még idelelni szeretném élvezni. Viszont ne búsuljon, ettől függetlenül szívesen állok máskor is rendelkezésére, ha alkalomadtán kér tőlem valamit. Na, ezt szépen eltrafáltam! Annyira nem búsult a tisztelt írókollega, hogy a már elfogadott, de még közlésre váró novelláimat is delejeze. Mi ez: vics, bosszú, Kaskötő István, Bölöni Domokos, Csernák Árpád, Hekl Krisztina 2? De miért, már megint sértően fejeztem ki magam? Nocsak, hát tényleg ennyire rosszul fogalmaznék. Becsületszavamra már alig merek írni valakinek, nehogy felkapja a vizet valamiért. Mindegy, egy dolgot megtanultam: ha szerkesztővel beszélsz, semmiképp se felejtse otthon a maszkodat. Nos, igen. Valahogy így szorulunk ki mi, öregek lassan-lassan előbb a társadalomból, aztán az életből.

Más, de az már nem vics, bárki elolvashatja az interneten, hogy Amerika 46. elnökére, Joe Bidenre 78 éves korában rátört a demencia, olvasom én is az interneten. Isten legyen hozzá irgalmas, és bocsássa meg a bűneit. A jelek szerint új elnökválasztás elé néz az Egyesült Államok. Talán jobb is így, és talán sikerül visszaállítania foszladozó tekintélyét, ami eddig még az afganisztáni kivonulással sem sikerült, főleg, hogy ezzel egy újabb népvándorlás zúdul a világra.

Derű a borúban, hogy ebben az allergiaszezonban egy napot sem szipogtam. Hihetetlen, nem? Kb. 30 éve szenvedek az átkozott parlagfűpollentől, és egy napon arra ébredek, hogy volt allergiám nincs allergiám. Erre szokták mondani, hogy megáll az eszem, és egy helyben toporog. Amúgy gyönyörű idő van, Magyarországra visszaszökött a nyár, ki is nyitok minden ajtót, ablakot. Megtehetem, ugyanis a szúnyogok eltűntek a környékről, ebből

kifolyólag még meztelenkedni is bátorkodom. Úgy ám, nudizom. Még szerencse, hogy csak úgy, egymagamban, így senkit sem rettentek meg iszonyatosan ráncos bőrömmel.

Visszatérve a szept. 4-i levitációra sietve kijelentem, hogy csak vicceltem. Természetesen nem lebegtem. Ezer bocsánat, de nem tudtam ellenállni a kísértésnek, hogy egyszer én is megvicceljek valakit.

2021. szept. 11.

Ma rövid leszek, mindössze egy rövid e-mailt kommentálok:

Ezennel kijelentem, hogy bármiféle örökséget visszautasítok tőled. Ezt az elhatározásomat magyarországi ügyvéddel is bejegyeztetem.

Nagy Egon

Előzmény. Nagyon furdalt a lelkiismeret, amiért még mindig nem adtam jelét a fiamnak, hogy megbocsátottam neki. Addig-addig vacilláltam, gyötrődtem, amíg első lépésként elküldtem öméltóságának a következő ímélnét:

Légy szíves, add meg a pontos címedet, hogy rád hagyhassam az ingóságaimat. Ingatlannal sajnos nem rendelkezem, mert a házat Dita a saját rokonaira testálta. Apuka.

A válasz percek alatt megérkezett: nem tart rá igényt. Erre mit válaszolhattam? Köszönöm, tudomásul vettem. Őszintén szólva számítottam rá. Hát nem buzog benne a krisztusi megbocsátás, az bizonyos. Még tárgyi emlék formájában sem érdeklik a dolgaim. Azt nem feltételezem, hogy értéktelen voltuk miatt utasította el őket, a házat azonban elfogadta volna. Nem, azt sem fogadta volna el. Számára én már most kipurcantom, és egyáltalán nem érdeklí, egészséges vagyok vagy beteg, el tudom-e látni magamat 80 éves koromban, és ha nincs házam, az utcán lakom-e, vagy valamelyik szeretetotthonban? Szavamra ilyen kőszívű, bosszúvágyó emberrel egész életemben nem találkoztam, illetve csak eggyel, Egi nagyapjával. Szegény megtévedt fiam sok mindenben ráütött. Persze ebbe feltételezhetően besegíthetett az anyja is. Hát legyen meg isten akarata. Még megjegyezhettem volna, ha bármilyen örökséget visszautasít tőlem, miért nem utasítja vissza a Nagyváradon önkényesen lefoglalt könyvtáramat is? Nem jegyeztem meg. Minek csipkelődjem, egyébként is mit kezdenék vele, amikor a többi ingóságomra sem találok örökösöt, beleértve Tibit, Jancsi bátyám fiát is, aki még annyit sem törődik velem, hogy legalább a szülinapomon köszöntsön fel egyszer egy évben. Vagyis egyik kutya másik eb, másik élő rokonom viszont nincs. Hogy hogy érezhetem magam ilyen társtalanul, el lehet képzelni. Minden reggel arra ébredek: hogy nem tudom ki és hol vagyok. Pár percbe is beletelik, míg ráébredek a valóságra. Tiszta örület, ehhez hasonlót akkor éreztem először, amikor Magyarországra települtem. De akkor még éltek a szüleim, testvéreim, barátaim, és ez óriási különbség. Szóval lóttak a békülési tervemnek. A második lépésre ilyenformán már nem is kerülhetett sor, pedig akkor szerettem volna bevallani Eginak... Eh, hagyjuk, ugyan bizony mit valljak be olyan gyermeknek, aki kenyér helyett kövel dobja meg az édesapját? A helyében én biztos nem tenném. Még egy ezer idegennel sem. De hát én én vagyok, ő meg ő. Két párhuzamos egyenes, melyek csak a végtelenben találkoznak állítólag.

2021. szept. 27.

Fifi megint kiszökött az utcára. Hogy visszajön-e később, illetve a napokban? Megérzésem szerint visszajön, bár ezt, intuíció ide-oda, igen nehéz ám határozottan megállapítani. Lásd Juditka halálát, amikor a sejtésemet semmilyen vészcsengő sem jelezte, mégis elhunyt a feleségem. Akkor jutottam arra a következtetésre, hogy nem az számít, miként vélekedek én valamiről, hanem a **sors, a Jóisten** mit tart jónak vagy rossznak számomra.

Dodonai jóslat? Így is lehet mondani, tehát: előfordulhat, hogy boldog lennék, ha Fifi 2 hazatalálna – szerintem. De még boldogabb, ha soha többé nem látnám – a sors szerint. Be kell vallanom, ilyen értelmezésben már kevésbé vagyok/leszek biztos saját prognózisomban, sőt, tovább megyek, az sem kizárt, hogy egyszerűen elvesztettem a jövőt megérző képességemet. Szegény Fifi, vajon hol lehetsz, elütött egy autó vagy megint befogtak a sintérek? Nem szégyelled, hogy pont öregkorunkra hagyta faképnél a gazdidat, bár az tény, hogy a ragaszkodás, hűség sosem volt az erős oldalad. Ez a tény némileg enyhíti a bánatom, no meg attól is megkímél, hogy lássam őt is Fifi 1-hez hasonlóan a szemem láttára kinyúlni.

2021. okt. 7.

Fifi nem került elő, ezzel szemben megérkezett a koronavírus 4. hulláma. Az EU egy része azonnal visszatért a megszorítási intézkedésekhez (maszk, távolságtartás stb.). Mások nagyobb hangsúlyt fektettek a lakosság beoltására, miközben egyre többen kérik az oltások kötelezővé tételét. Kevés: demokrácia ide-oda, nem kérni kell itt immár, uraim, hanem cselekedni és pont. Mint Portugália, aki azon kevesek egyike, mely elérte a nyájimmunitást, vagyis a 80%-os beoltási arányt, és így momentán járványmentes zónának minősül. Szemben Romániával, mely viszont Európa legfertőzöttebb állama. Bezzeg most jól fog Magyarország támogatása, mint ahogy nekünk is jól jönne, ha hálából a szomszéd is engedne megmerevedett nacionalista elveiből beleértve a többi szomszédot is, akiket szintén több módon támogat(t)unk külföldre szakadt honfitársaink megsegítésének reményében.

Mi, köszönöm szépen, itt, Magyarban megvagyunk. A kormány, sokak öröme, átmenetileg nem él az újabb megszorítások lehetőségével. Én persze nem bánám, utóvégre jelenleg is egy soha nem tapasztalt erősségű világvárossal birkózunk, és az ember ilyen vészhelyzetben sohasem lehet elég óvatos. De ez az én privát kommentem. Ami engem illet, felvevén a harmadik oltást, viszonylag nyugodtan vegetálhatok ezután is. Már amennyire nyugodt lehet valaki, aki csak vegetál. A Puskás Tivadar utcai otthonom eddig megfelelő bunkernek bizonyult. Itt aztán tényleg senki sem adja egymásnak a kilincset, lármára, szúnyogokra sincs panaszom, pénzem van, a kosztom úgy-ahogy biztosított, Marsa Gyuszi lelkiismeretesen bevásárol, és azóta is hozza nekem a vasárnapi ebédet. Sajnos hidegen, így többnyire nem is igen ízlik. Ezzel szemben az idősek otthonának ebédje még friss, meleg, ezért amint megkapom de. 10 körül, kénytelen kellelten azonnal elfogyasztom. De mit tehetnék, bele kell ebbe is törődnöm, ha meg akarom őrizni az appetitem. Az ugyanis, istennek hála, még szuperál. Csak ne másnapos, hideg kaját etessenek meg velem. Hanem a társkeresést feladtam. Rájöttem, hogy az öregasszonyok, bármennyire is egyedül érzik magukat, már nem ismerkednek. Aki meg mégis, az csakis a nálam fiatalabb, problémátlan férfiakkal kokettál. Ehelyett fokoztam a vadászatot az egyférőhelyes idősothonokra. Ugyancsak sikertelenül. Számomra valamennyi költséges, nem futja ki a nyugdíjból. Pedig a végállomás mégis csak, és csakis az lehet, ha következetesen ragaszkodom az állandó orvosi felügyelethez. Vagy mégse ragaszkodjam, annak ellenére, hogy három hónap múlva, pár krónikus nyavalyával halódó testemben már a 80. Évemet taposom?

2021. okt. 9.

12 nap csavargás után megkerült őfelsége második Fifi. A menhelyről telefonáltak Marsa, illetve most már Balla Katikának, menjünk érte sürgősen. Elhoztuk, és most megint itt kísérget az udvaron. Kicsit lefogyva, fáradtan és ugyanolyan közömbösen,

mint első eltűnése idején. Szavamra még sosem találkoztam ilyen hűtlen kutyával. Mind-ezek ellenére azért jó, hogy újra itthon van!

2021. okt. 17.

Portugália után immár Izrael is immunis. Ilyeneket hallva fel-felcsillan a remény: hát-ha mégsem most következik be a föld utolsó apokalipszise. Én hiszek benne, de abban is, hogy addig is számtalanszor lemeztelenítjük még a karunkat. Tehetnék róla, de nem tesszük, pedig csak annyi szükséges, hogy az eddigieknél gyorsabban és többen nyújtsák karjukat az emberek. Igen ám, de ha ez ennyire elhúzódik, mikor költözzek be a szociális otthonba? Az rendben van, miszerint itthon biztonságosabb, következésképp ésszerűbb ezzel várni még, no de meddig ésszerű egy 80 esztendő embernek várnia, kérem tisztelettel?

Jelenleg egy falusi otthonnal levelezem. Itt vannak egyágyas szobák is, csupán az a bibi, hogy 75 km-re van Kecskeméttől. Már fel is vettem a kapcsolatát Zsanával. Íme, egyik ímélem a sok közül!

Tisztelt Horváth Mariann!

Meggondolkoztattott ezzel az eltanácsolással, mert mint említettem, ha lemondok a ház hasznélvezeti jogáról, már nem mehetek vissza régi otthonomba, mely jelen pillanatban sem a saját tulajdonom. Ami a szabad helyet illeti, egyelőre nem is költöznék addig be, míg vége nem lesz a járváynak. Akárhogy is nézem, itthon mégiscsak nagyobb biztonságban vagyok, hiszen hozzám nem jár senki, annál is inkább, mert nincs is senkim sem. Se rokonom, se barátom, ezért is gondoltam, hogy az ingóságaimat, beleértve természetesen a banki betétemet is, az önök otthonára testálnám. Emellett szól az is, hogy az én édesapám is református lelkész volt. Az egyszemélyes férőhelyhez meg azért ragaszkodom, már ha szoba hoztam, elárulom, hogy írói munkával foglalkozom, ahhoz pedig megfelelő környezet is szükségeltetik. Remélem, önöknél ezt meg is találom. Bizonyítékul hadd szolgáljon az internet, ahova, ha beírja a Petrozsényi Nagy Pál nevet, több száz oldalon is olvashat rólam, illetve tőlem. Ön mit tanácsol?

Tisztelettel

Petrozsényi Nagy Pál

Bizalmas levél, nem? Kíváncsi vagyok, hogyan reagál erre majd az intézményvezető. De csak ennyi, inkább kíváncsi, mint bizakodó, mert nekem az a 75 km, tekintetbe véve, mennyi cuccot kell áthurcolnom Zsanára, túl nagy távolság. És még kérdés, Marsa Gyuszi vállalja-e a szállítást.

2021. nov. 2.

Szerintem elég figyelemkeltő ímélt írtam Zsanára ahhoz, hogy legalább válaszoljanak rá. Mégsem válaszoltak. Elképesztő! Hogyhogy nem érdekli Horváth Mariannt még a kilátásba helyezett ajándék-bankutalvány sem? Hacsak azzal nem hibáztam, hogy nem közöltem, miszerint nem néhány ezer, hanem néhány millió forint lapul ám a betétben.

Más. Nem cövekelek le a fenti abszurd témánál, mert még felugrik a vérnyomásom. A dilemmámat sajnos továbbra is tetézte a többi idősotthon hallgatása, illetve elutasítása. Ilyen kilátásokkal aligha fogok én egyágyas szobába költözni. Legjobb esetben egy 2–4 ágyasba, ahol éjjel-nappal hortyog valaki, dübörög a tévé, csipog egy okostelefon, és ezzel addió írói munka, mert melyik író tudna ilyen körülmények között alkotni. Én biztos nem, és valószínűleg átkoznám a percet, amiért nem maradtam inkább a Puskás Tivadar utcai kégliben.

Halottak napja lévén kilátogattam Judit, isten nyugosztalja, sírjához. Nézem a sírköbe vésett feliratot:

Nagyné Oszlányi Judit
1945 – 2020

Alatta semmi, vagyis a jelek szerint engem már nem ide fognak temetni. Gratulálok Oszlányi Eszter, ezt szépen kifundáltad (ti. ő intézte a temetési ügyeket). Hozzá tartozik az igazsághoz, hogy annakidején én magam kívántam így. Betegen és lázasan, azt sem tudva, mit beszélek. Eszter kapott az alkalmon, és a család jóváhagyásával le is hagyott a sírkőről. Pedig képzett ápolónő létére mindenkinél jobban láthatta, milyen beszámíthatatlan állapotban vergődöm. Vajon mit tett volna ebben a helyzetben egy okos, de becsületes „rokon”? Nem válaszolok rá, tekintsék költői kérdésnek.

De hogy ne csak kellemetlen hírekről regéljek, örömmel tudatom, hogy bekerültem az interneten a Wikipédiába. Talán ez sem semmi. Ezért is meg kell, nemde bár, dolgozni. Elismerem, nem kaptam József Attila, sem más, hasonló díjat sem, és a nagy mű is várat még magára, ennek ellenére mégiscsak lettem valamit az asztalra. Most már csak a betegségeim és halál gondolatával kellene megbékülnöm valahogy. Egínek megbocsátottam, a magányt, létbizonytalanságot is el tudom többé-kevésbé viselni, kivéve azt, hogy nemcsak a Puskás utcai ház kulcsát, hanem egy másfajta kulcsot is be kell adnom maholnap. Ez az én Achilles-sarkom, hölgyeim és uraim, csak senki sem látja, gyanítja.

2021. nov. 12.

Sajnálom, de már megint a jólismert, elkoptatott mondattal kezdem a beszámolómat: ismét tombol a pandémia Európában. Legveszélyeztetettebb állama továbbra is Románia. Bár több ország is a segítségére sietett, rövidesen már a román kórházak folyosóin sem lesz hely a betegek számára. Most persze áldom a sorsom, hogy itt élek. Még ha önkéntes karanténban is, de viszonylag mégis csak biztonságban. Hogy meddig, rejtély. Úgy hírlik, a koronavírust előbb-utóbb mindenki elkapja, bárhova is menekül, és akárhányszor is be van oltva a szerencsétlen. A különbség csupán annyi az oltottak és oltatlanok közt, hogy az előbbiek könnyebben lábálnak ki ebből az átkozott nyavalyából. Úgy hírlik. De én személy szerint nem vennék erre sem mérget már, bármennyire is hiszek az orvosokban. Túl-ságosan sok itt a bizonytalansági tényező ahhoz, hogy mindent megegyek. Nem túl ragyogóak a kilátásaink az EU-ban sem, ennek ellenére fokozódik a migrációs nyomás Európán. Más szavakkal Európán kívül még kilátástalanabb a jövő, mint idehaza annyira, hogy tömegek milliói vállalják a fertőzés kockázatát is csakhogy bejuthassanak álmaik országába, Germániába, miközben ott... Javaslom, utazzanak oda pár napra tájékozódás céljából, de az is elég, ha csak bekapcsolják tv-híradót, és nyomban meglátják, hova kívánkoznak az afgánok, irakiak, szírek stb. Napjainkban éppen több száz migráns bontogatja a kerítést a fehérorosz–lengyel határnál. Úticél: Németország. Naná, mi is lehetne más? Most Lukasenkovék az önzetlen jótévők, akik létrákkal, ruhával és élelmiszerrel segítik az átkelést. Valójában azonban egyszerű bosszúból, amiért az EU szankciókkal merte Fehéroroszországot sújtani. De annyira már nem terjed Belorusszia önzetlensége sem, hogy tekintettel legyen a lengyelek érdekeire is, és akár maga is befogadja a felbízott migránsokat. Lám-lám, mit tesz a politika! Még most, a kommunista éra után is a politika szövi át a teljes társadalmat, életet.

Egy idő óta szokatlan agyi tevékenységre figyeltem fel. Néha felbukkan agyamban egy régen hallott vagy olvasott szó, például Miltiadész, vagy málcsik, és utána azonnal a jelentés: Miltiadész = a marathóni csata vezére, malcsik = fiú. Ez ugyan előfordult máskor is, de jelentés nélkül. Különösen az idegen szavakra való emlékezésem fantasztikus, ugyanis

minden szóra emlékszem. Még akkor is, ha évtizedek óta nem használtam, vagy ha igen, egyszer-kétszer, nem többször. Ez különösen az orosz szavakra jellemző, holott oroszból voltam a leggyengébb. Különös, hogy lehet az, hogy egy nyelv szavát sem felejtettem el, amikor már réges-rég nem beszélek vagy olvasok románul, németül, olaszul, spanyolul, franciául, oroszul? A sors iróniája, hogy nincs is semmi jelentősége, hiszen nagyothalló lévén, nem is hallom már a szavakat. No, meg társam sincs, akivel elbeszélgethetnék.

Mirk Laci változatlanul hallgat. Ő is csak addig írt, tartott velem kapcsolatot, amíg szíveséget kértem tőle, nevezetesen, hogy ajánljon be a Székelyföld lapnál, ahol a lánya is dolgozik. Kerek perccel visszautasított, szlengesen szólva azonnal beadta az unalmast. És még egy ilyen ember merre nekem beadni, mennyire sajnálja, hogy Marosvásárhelyen nem kerültünk közelebb egymáshoz. Most közel kerültünk, és az eredmény? Újfent bagózik rám. Kb. ez a helyzet a kolozsvári Makkai Jánossal is. Míg úgy táncoltam, ahogy ő fütyölt, más szóval, az őt érdeklő témákról írogattunk egymásnak, addig minden oké volt, de amint el kezdtem én is fütyölni, és őt kértem meg, hogy táncoljon, egyből érdektelenné váltam a számára. Vagy itt van Zagyva Laci, az idősgondozó szolgálat tisztviselője. Hónapokig be-beszólt hozzám hetenként, és megkérdezte, hogy vagyok. Később feljebb hágott kissé a ranglétrán, azóta nem csörög rám a mobilja, és vele együtt hallgat az egész időszakos szolgálat. Az ebédet ugyan kihozzák, de már a hó végi ebédpénzt újabban nekem személyesen kell elvinnem a Horváth Döme utcába. Addig nincs is baj, amíg képes vagyok rá, de mi lesz akkor, ha fáj a lábam, szédülök? Nyilván erre is van megoldás a részükről, pl. 500 Ft bármilyen szolgáltatásért óránként. Ja, ilyen az élet, és amíg ilyen, az a mondás is érvényes, miszerint Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen. Kamil. Na, ő a régi: szerény, szolgálatkész és rendkívül jóindulatú, de egy baráti kapcsolattól ma is éppoly távol áll, mint 30 évvel ezelőtt. Ahhoz ő túl unempatikus és zárkózott. Jó ismerősnek ideális, barátoknak viszont már kevésbé, mert egy barát nem hagyja annyira magamra, hogy egy évig se csengetessen be az ajtómon. Elismerem, én sem csengetek be az ő ajtaján, úgyhogy akár kvittet is mondhatna. Igen ám, de én tíz évvel vagyok idősebb, ráadásul nehezen is közlekedek, ő meg, ugye, egyedül sincs, van felesége, gyermeke, unokái, akárcsak Makkainak. Mit törődnek ők egy remetével – morfondírozok sokszor magamban, de hogy ők is morfondíroznak-e, nem mernék megesküdni. Hogy miért? Mert számukra a barátság egyszerűen nem téma. Mit, számukra, a legtöbb embernek sem. Ilyen szempontból el kell könyvelnem magam konzervatív öregúrnak, akinek a barátság még mindig szent dolog. Marsa Gyuszi. A Jéghegy csúcsa, tudniillik azzal szédít, hogy nem szeretné, ha egy távoli otthonba költözne, mert akkor csak nagyobb ünnepnapokon tudna engem felkeresni. Hogy el ne bögjem magamat! Ő akar engem felkeresni, hiszen még akkor sem látogatott meg, amikor lázasan feküdtem az ágyamban. Azt sem felejttem el neki, amikor elromlott a gáz a lakásban, mégis feleségestől mélyen hallgatott, amikor menedéket kértem tőlük pár napra. De hadd ne legyenek igazságtalan! Akad ám a mérleg másik serpenyőjén egyéb is: ő vásárol be nekem, és ebédet is hoz ingyen minden vasárnap. Igaz, csak másnapos ebédet, miközben majd megőrülök egy friss, meleg fogásért, de szólhatok-e egy szót is emiatt, mert, hogy is tartja a közmondás? Ajándéklónak ne nézd a fogát! Ezért szoktam magam főzni (magad, uram, ha szolgád nincs), ha megkívánom a friss túrós puliszkát, sajtos makarónit, krumplipürét, Dio mio, babfőzeléket, tócsnit. Úgy, ahogy én szeretem.

2021. dec. 12.

Szia, omikron-vírus Dél-Afrikából! Már nagyon vártunk. Remélem, te fürgébb leszel derék delta társadnál. Az lett, és újabb pánikhullám söpör végig a világon. Szigorítások vissza, most már tényleg komolyabban vehetnék azt a fránya vakcinát. Aki meg nem veszi, azt kötelezően be kell oltani – hangoztatják Bécestől Canberráig. Hm, bárcsak igaz len-

ne, mert a szólamokon túl egész más képet mutat az aktuális valóság. És ez a kép még borúsabb a többinél, mert alig tudunk valamit róla, azonkívül, hogy 70-szer gyorsabban terjed a légúti szövetekben, mint a delta változat. Hogy a boldogságom még teljesebb legyen, hírül vettem, miszerint régi főiskolástársam, Csergőffy László a földi színház helyett az égiekhez szerződött. Vajon ő is ennek az átkozott vírusnak esett áldozatul? Isten nyugosztaljon, drága Lacikám! Bár korán elváltunk, én azóta sem felejtettem el. Pályatársa, Nászta Katalin emlékezett meg róla a Káfé Főnixben. Csak az érdekesség kedvéért jegyzem meg, hogy megkértem, készítsen rólam is egy interjút. Mit gondolnak, készített kedves szerző- és honfitársam? Még csak nem is válaszolt az íméltre. Tegyük hozzá, nem méltatlanul, utóvégre egy interjút adnak, nem kérnek, ugyebár. De elutasított Turai Kamil is, pedig neki már bizonyítottam. Hogy fájt, az nem kifejezés. Istenem, úgy látszik, nekem már minden fáj. Régen haragudtam, kiabáltam, verekedtem, most tudomásul veszem a tényeket, s legfeljebb kisírom magamban magamat.

Kis gyógyír a sebemre dr. Bence Erika, újvidéki irodalomtörténész és kritikus ma írt levele a Túrós puliszka című novellámról, amit tökéletesnek minősített. Lám, nem hiába ez nekem is a kedvenc novellám. Csöpp a tengerben, de milyen csöpp? Mint egy korty Spirytusz (96%-os alkoholtartalmú ital). Öröm az örömben. Miután Bence Erika azelőtt már közölte a Szöveg irodalmi magazinban a *Sprechen Sie Deutsch?* beszélyem, feltételeztem, hogy ezúttal is kap az alkalmon és lehozza az opusom. Nem hozta le, arra hivatkozva, hogy ők általában csak újszerű írást közölnek, az enyém azonban jellegzetesen hagyományos. Jó, mi? De hát ilyen az én szerencsém.

Oké, kapcsoljuk be a rádiót, és próbáljunk fátylat borítani az örömről! Covid-19, delta és omikron-variáns, influenzajárvány, levegőszennyeződés, Nyugat-Európa energiaválságban vergődik – röpködtek a hírek az éterben. Hopp, ez új: Nyugat-Európa energiaválságban vergődne? Ilyet sem hallottam, mióta, Móricz Zsigmond szavával élve, az én fogam is kicsírázott. Szóval Nyugat-Európa, a jólét, ipar és kultúra fellegvéra energiaválsággal bajlódik. Nem mi, magyarok, hanem azok az államok, akikre mindeddig félistenként felnéztünk. Hát nagyot változott a világ, annyi szent! Még a végén megérjük... De hadd ne politizáljak! Egy dolog mindenképp nyilvánvaló: jelen pillanatban az eddig lenézett Közép- és Kelet-Európa lassan, óvatosan kezd kiszabadulni Nyugat és az Amerikai Egyesült Államok bűvköréből. Vajon megállítható-e ez az eltávolodási folyamat, és ha igen, mikor, milyen módszerrel? Európa iszlamosításával én személy szerint nem hiszem, és ugyanígy nem vezethet sikerre az EU bővítése a világjárvánnyal és klímával sem. Vagy nevezük inkább bénáskodásnak? Ha engem kérdeznek, én a kerítésre, rezsicsökkentésre, vakcinákra és 13. nyugdíjra adom a voksomat. Na, nem azért, mert napjainkban még a csapból is ez folyik, hanem mert, politika ide, politika oda, ennél jobbat még senki sem talált ki. Jólisznak? Nem adok egy évet, és az egész világ a magyar modellt fogja követni.

Ja, és még a nadrágszíjon sem kell szorítanunk. Úgy ám, felejthetetlen emlékű Gheorghiu Dej, Ceaușescu és Kádár elvtársak.

2021. dec. 24.

Felállítottam a karácsonyfát. Tetszett.

– Szia, Judit! – szólítottam meg Juditot hangosan halála után két évvel először. – Ha még tényleg létezel valahol valamilyen dimenzióban, most nézz le rám és hallgass meg! Ugye, tudod, még mindig macerál, hogy a házunkat rokonaidra hagytad, nem énreám, jóllehet ebben az én munkám, pénzem is benne van. De nem is ez az érdekes, hanem az, hogy az árából bármikor bekerülhettem volna egy egyágyas szobába, és nem kéne még ma is ezekre vadásznom. Hogy te számítottál-e erre, nem tudom. Én sajnos nem számított-

tam, viszont egyet mondok, és kettő lesz belőle: tekintettel a karácsonyra felejtjük el az egészséget!

Pezsgőt nem bontottam, nem is bonthattam, miután egy csöpp alkohol sem szerénykedik a bárszekerényben. Ehelyett lefeküdtem, és mint mindig belemerültem a Hír tv Csörte műsorába. Utána bepörgött a Vezércikk, amibe természetesen megint belealudtam. Pedig a játékfilmek csak ezután következnek. De már nem érdekelnek. Még a sci-filmek sem. Túlságosan elgépiesedett a világuk, engem pedig a technika sosem nyűgözött le. Mindezen túlmenően a szöveget sem értem, hallom, tehát nem csoda. Ezen próbálok segíteni egy jóféle hallókészülékkel, amit már meg is rendeltem a napokban. A baj csak az, hogy borzasztó drága valamennyi szerkentyű. A webáruházakban úgy 10.000, a kecskeméti Victofonnál ugyanazért az áruért a tízszerese, vagyis 100.000 Ft egy fülre. Gyanús árkülönbözet! Hogy legyen a vevőnek mersze, bizalma belevágni egy ilyen ügyletbe? Szinte bizonyos, hogy valamelyik cég sumákol. De melyik? Tapasztalatom szerint inkább a webáruház, úgyhogy próba, szerencse, részesítsük a Victofont előnybe. Talán befürdök vele, talán nem, de mi mást tehetnék, ha ismét normálisan szeretnék hallani?

– 50% hallásvesztés – állapította meg az audiológus. – Mikor vesztette el így a hallását?

– Két éve, elhunyt feleségem betegsége idején, kb. pár hónap alatt.

– Vagyis a stressz miatt. Hát igen, ilyen is van.

Nos, ez álmomban sem jutott eddig eszembe. Most döböntem csak rá igazán, milyen rombolást okozott bennem feleségem betegsége, halála. Az meg egyenesen égbekiáltó milyen kezelést kaptam erre a Balaton utcai honvédkórházban, ami 70%-ban abban merült ki, hogy nyugtatókkal (Scippa, Frontin) tömködtek. Ez persze alacsony vérnyomást eredményezett, amivel azonban nem sokat törődtek, miután nem ez volt a profiljuk. Ó, hogy oda ne rohanjak!

Lekapcsolom a tévét, jöhet ismét a rádió. Többnyire ezen csüggök, különösen elalvás előtt, ugyanis ezt hallom aránylag a legtisztábban. Covid-19, delta és omikron-variáns, influenzajárvány, levegőszennyeződés, Nyugat-Európa energiaválságban vergődik... Stop, ezt a szöveget már ismerem, készítsünk inkább, mint azt karácsony és új év előtt megszoktuk, év végi mérleget! Nézzük, mi az, amin 2022-ben változtatnom kellene!

1. Jóval többször sétáltatom meg magamat meg Fifit is. (Látván azt, mennyire didereg ő kutyasága a hidegben, sokszor kísértést érek, hogy éjjelre beengedjem a szobámba. Régebben be is engedtem, de olyankor általában jókora rakással szentelte be a fekhelyét, úgyhogy erről a reformról ismételtelen lemondok.)

2. Írni kéne nem írogatni.

3. Dűlőre kell jutni az idősoththonok ügyében. (Könnyű mondani, annál nehezebb egy ilyen fészekbe bejutni. Már vagy 100 helyen bebekopogtam, de valami váltig nem stimel: nincs egyágyas szoba, van egyágyas szoba, de oda egy millió forint feletti belépési díjat számolnak, nincs kivel tárgyalni, mert az intézményvezető már az első ímél után felszívódik, nincs bútorozott szoba, van bútorozott szoba, de oda még egy tévéállványt sem szabad berakni. Képzeljék, még a könyvtáram is felajánlottam egy otthonnak, ha megengedik, hogy életem végéig velem lehessen a szobámban. Nem kértek belőle, túl sok helyet foglalna az otthonban, mely már így is túlzsúfolt, úgymond, de azért köszönik. Folytassam?)

Kudarccal, kudarc lépten nyomon! Csak aztán komoly depresszió ne legyen belőle, mert azzal nem lehet, nem szabad tréfálni. Az ám, csak hogy a depresszió-ellenes gyógyszereket kidobtam. Ekkor jutott eszembe a Jóisten.

– Uram, Atyám, ments meg a depressziótól – könyörögtem hozzá hangosan, és elszégyelltem magamat, amiért ilyen gyakran és sokszor apróságokért sem átallok hozzáfordulni.

Attól kezdve, hiszik, nem hiszik, elmaradtak a depressziógyanús tünetek, amihez gondolom, hozzájárulhatott egy-két sikerélmény is. Például: kikúráltam a hátfájásom, az aranyerem és lábkörömgombám. Magától értetődik, hogy nem a házi orvosomnak köszönhetően. No de mire való az internet, a gyógyszerész meg a józan parasztlégy? Hű, de álmos vagyok! Ideje volna elköszönni mindenható Atyámtól: Én Istenem, Jóistenem, / Le-csukódik már a szemem, / De a tiéd nyitva Atyám, / *Amíg alszom, vigyázz reám!*

2021. dec. 26.

Reggel enyhe havazásra ébredtem. Végre egy kis hó. Ez már igazi fehér karácsony, olyan, amilyennek mindenki szereti. Kíváncsian vártam, Csöpi meghív-e majd ebédre. Amíg Judit élt, mindig meghívott, utána passz, már nem voltunk többé rokonok, más szóval nem hívott meg. Az ellenszenv vitathatatlan. Hogy haragudhat, becsszó nem értem, egy hívő katolikus ennyire? Ez lenne az a krisztusi megbocsátás, amiről annyiszor prédikálnak a templomban? Rettenetesen sajnálom. A logikus az lett volna szerintem, ha Judit halála közelebb hoz, nem eltávolít bennünket. Bennem meg lett volna a jóindulat, de miután maga Csöpi nyilatkozott úgy, hogy amit tesz (például havonként bejelenti a gáz- és villanyfogyasztásomat), nem a kedvemért, hanem Judit emlékére teszi, nos, ezt hallva, bizony nagyon elment a kedvem önagyságtól.

Délután vendégeim érkeztek: Marsáék! Isten áldja meg őket!

Balról jobbra: Katika, Zsolt, Kati, én, lent: Gyuszi, Zsolt, Katika, Gyuszika, én

A Marsa család és én nálam.

Úgy látszik, nem mindenki osztozik Csöpi „szeretetében.” Nem is jöttek üres kézzel. Ajándékot ugyan egyiktől sem kaptam (bevallom, saját kifejezett óhajomra), de kóstolót igen: pár szelet tortát, két tekercs beigli, cukormentes csokit és töltött káposztát. Ezzel az én ünnepi ebédemről is gondoskodott a Jóisten. Csöpi, Öcsi, Eszter távollétükkel tündettek. Természetesen nem is vártam, hogy meglátogassanak. Igaz, nem is látogathatnak, miután Öcsi is beteg, strokeja van, és a lánya is covidos.

2022. jan. 6.

Makkai János nem üdvözölt sem karácsonykor, sem újévkor. Gyanút fogtam, ilyesmi még sosem fordult elő, ugyanis bármilyen rapszodikus János levelezése, a nagy ünnepeket sosem szokta kihagyni. Uristen, csak nem halt meg a barátom! Talán Varga József megírja, ha szépen megkérem. Makkai János a múlt hónapban meghalt, elvitte a Covid-19 – értesített Jóska a rá jellemző lakonikusággal. Erre gyanakodtam. Mint egy liszteszák dőltem a fotelbe. Isten nyugosztaljon petrozsényi cimborám! Hát te is elmentél? Micsoda csapás lehetett ez rendkívül népes családotnak Romániától Amerikáig, hogy magamról ne is beszéljek. Nyugi, öreg, vigyázz magadra, ha meg akarod élni a holnapot! – nyugtatgattam magamat összeszorított ököllel. Pár percig lehunytt szemmel pihegtem, majd odatámo-lyogtam a karácsonyfához. Ezt most leszedelem, különben is vízkereszt van – pislantottam a naptárra. Eszembe jutott, mit mondogattam Juditnak, amikor meghalt egy-egy ismerősöm, barátom: jobb, ha senkink sincs, akkor nekünk sem sajog a szívünk senkiért. Én ezt is, azt is megpróbáltam, és be kell vallanom, egyik változat sem elviselhetőbb a másikinál, mert-hogy egyedül élni sem jó, az is hétszentség. Jánost két-három éves korától ismertem, és gyakran találkoztam vele az apjánál anélkül azonban, hogy szorosabb kapcsolatba kerül-tünk volna egymással. Mivel nem volt közös érdeklődési körünk, nem is kerestük egymás társaságát. Csak jöttem, mentem, de egyszer sem állt le velem purpárlézni. Abszurd, de igaz: jobban megtaláltam a közös hangot az apjával, pedig hát mekkora volt a korkülönbség közöttünk! Nemrég bevallotta, hogy azért nem közeledett hozzám, mert túl kisfiúnak érezte magát mellettem. Egyrészt a korkülönbség, másrészt a műveltsége hiányosságai miatt. Mert mit értett ő akkor a Marxizmushoz, Ady Endre szimbolizmusához, meg amiről még áldott emlékű apjával szoktam beszélgetni. Nos, van benne logika. De elválasztott tőle János anyagi és családi helyzete is. Ő *hozzám* (!) képest jól szituált, úri gyerek volt, apja szuper intelligens, megyszerte tisztelt lelkipásztor, egy igazi polihisztor, mert Einstein relativitás-elméletétől az újságszerkesztésig mindenhez konyított. Én pedig világeletemben vonzódtam a művelt emberekhez. Ezért emeltem kalapot egykori osztálytársam Nagy Miklós Kund előtt a marosvásárhelyi főiskolán, és nyugőz le napjainkban G. Turai Kamil is a filozófiában és művészetekben való jártasságával. Egyszóval irigyl(t)em őket? Szó sincs róla. Még Makkai Jánost sem, mi több, örültem, hogy ilyen kegyes hozzá a Jóisten. Engem csupán az bántott, hogy nekem viszont semmivel sem kedveskedett. Hát igen, a Nagy családnak bizony nem tellett fehér kenyérre, és nemegyszer meztláb csavarogtam Petrozsény utcáin. A sors szele aztán elfújtt Petrozsényből is, és csupán sok-sok év után, itt, Magyarországon kezdtem vele levelezni. Hanem a közös hangot ezután sem találtam meg szegény fiúval, és bizony össze-összekaptunk időnként. Hogy mit kifogásolt bennem, igazából sosem értettem. Ami engem illet, én leginkább a levelezési stílusát bíráltam, ugyanis borzasztóan dühített, hogy néha hetet-havat összehordott (bocs, Jánoskám, de ez itt most az igazság órája!) anélkül, hogy egyetlen kérdésemre válaszolt volna. Ilyenkor az volt az érzésem, mintha csöppet sem érdekelném, és csak azért levelezik velem, hogy ma-

gáról, elképzeléseiről írhasson. Erre fogtam magam, és minden fontosabb kérdést aláhúztam. Ez sem használt. Rendben, akkor ismételjük meg őket következő levelünkben is. Semmi reakció. Továbbra is ugyanúgy csapongott és háborgott. Valahogy mindig ingerelte valami, és bármennyire is titkolta, ki-kibuggyant belőle a csalódás, keserűség. Többek közt az frusztrálta, hogy ő miért más, mint a többiek.

– Rossz vagy jó értelemben? – bámultam rá a videón. – Egyáltalán miért foglalkoztat ez téged? Magyarázd meg, mert nem vágom.

– Téged nem foglalkoztat?

– Nem. Persze, hogy más vagy. Te is, én is, mindenki. Szerintem pont ez a jó az egészben, hogy nem vagyunk egyformák.

– Igen, de... – próbálta megértetni magát.

Sikertelenül, így aztán máig is azon morfondírozok, mi ingerelte az amúgy boldog családi életet élő, festői tehetséggel megáldott bányamérnököt. Várjunk csak, festő? Esetleg itt van a kutya elásva. Az tény, hogy rajzolgatott, festegetett, de érettségi után még a Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetbe sem vették fel. Hogy jogosan vagy sem (lásd a kommunista pártpolitika diszkriminációs jellegét), kérdés. De nem adta fel, és utána is szorgalmasan festegetett, sőt, ki-kiállította a képeit, ám festőként tudtommal sosem jegyezték. Egyszer megmutatta képeit Nagy Miklós Kundnak is. Hát nem lett tőle boldogabb. Hja, művészsors! Melyik alkotót nem érte méltán vagy méltatlanul hasonló sérelem?

Kész, leszedtem a műfenyőfát, vihetem a „garázsba”, ahonnan jövőre ismét előveszem. Ha megérem. Addig is kellemes pihenést, és neked is, drága Jánoskám!

2022. jan. 18.

Ma éjjel sokat forgolódtam, nyugtalankodtam. Nagyon úgy nézett ki, hogy megint valami baj, szerencsétlenség vár rám. Isten őrizz tőle, még a meglévő is túl sok. Nyugtalankodom? Hát persze, miután bedöglött a számítógémem. Azonnal szóltam Marsa Katika férjének, Zsoltinak, nézze már meg mi baja. Nem kötelezte el magát, majd beugrik, ha lesz rá ideje. Nesze semmi, fogd meg jól! Ha tudná, mit jelent nekem ebben az állapotban a számítógép... Többek között ez tart életben, ezen írom a novelláim, már ha van még egyáltalán értelme. Egy szó, mint száz, van okom az aggodalomra. Vagy mégis rossz ómen? Nem a számítógép itt a lényeg, valami jóval komolyabb megpróbáltatás fenyeget? Fogas kérdés. Mennyivel könnyebb volna eltalálni, ha nem volna semmi problémám, és látszólag alaptalanul nyugtalankodom, mert akkor borítékolható a baj, a rossz ómen.

2022. jan. 30.

A kérdés eldőlt: nyugtalanságom oka tényleg az előre feltételezett szerencsétlenséget jelezte. Konkrétan: a PC után bedöglött a gázkazán is. Télvíz idején, amikor még a legfogyosabb hónap még hátra van. Eszembe jutott a múlt évi kálváriajárásom a fűtéssel, és felülvoltam az iszonyattól. Úgy látszik, az van megírva, hogy halálra fagyjak egy fűtetlen szobában. Fél nap is eltelt, míg magamtól rájöttem, mit kell tennem ahhoz, hogy működőképes maradjon a kazánom. Igaz, hogy ez kis vízszivárgással járt, de nem annyival, hogy a víz egy egész lavort 24 óra alatt megtöltsön. Ideiglenes megoldásnak megfelel, de meddig, Uram, meddig? Muszáj szereznem egy szerelőt. 20-án jött is egy, megvizsgálta a kazánt, majd széttárta a karjait: hát ezen a kazánon már csak az isten segíthet! Ez egy régi, elavult Buderus, amit már sehol sem gyártanak, így cserealkatrész sincs hozzá. Pedig kis hibája van, csak a biztonsági szelepet kellene kicserélni. Az a tanácsom, merítgesse a vizet tavaszig, aztán vegyen egy új kazánt, kb. 400 000 Ft-ba kerül, más megoldást nem látok. A következő napokat Buderus-szerelő kutatásával töltöttem. Az idősgondozás, ne-

vezetesen Török Katalin és Zagyva László jóvoltából hozzájutottam jó pár címhez. Ezek egy részét nem tudtam elérni, más része meg nem Buderus-szerelő volt. Még az országos Hírös gáz sem tudott rajtam segíteni. De uraim, azért valakit csak küldjenek. Még a végén felrobbanok, vagy magukat az sem érdekli? – kiáltottam a telefonba. Válaszként letették a telefont. 30-án, azaz ma éjjel szokás szerint kikapcsolt a gáz. Kifolydogált a víz a tartályból. Újratöltöttem, és bementem a mosdóba pisilni. Ekkor újabb rémület fogadott: defektet kapott a VC is. Továbbalvásról ilyenformán szó sem lehetett. Mit csináljak, kihez forduljak? Ötletem se volt, közben folyamatosan csordogált a víz a vécéből. Keltsem fel Gyuszit? Nem mertem, borzasztóan megharagudna, meg értelme sincs, hiszen úgy sem tudna segíteni. Beleolvasva a havonta kapott gázcskek egyikébe, hátha találok benne valami használható elérhetőséget, rábukkantam a gázszivárgások bejelentésének telefonszámára. Felhívtam őket, ha nem is konstatálják a szivárgást, valami tanácsot csak adnak kazán- vagy vécéügyben – kapaszkodtam az utolsó szalmaszálba. Húsz perc múlva berobogtak. Szivárgás sehol, tanács nuku, csak egy vízcsapot zártak el szívességből a toaletten. Ki szállási költség 25 000 ezer Ft. Szinte sírva fakadtam. De, uram, miből fizessem én ezt most ki hirtelen maguknak? Kis nyugger vagyok én, kérem, könyörüljenek meg rajtam. Gondolják el, nemsokára egy félmilliós kazánt kell vásárolnom, nem túl sok ez egy kicsit? Falra hányt borsó volt, nem könyörültek. Ezt a pechet! Ja, most mit tagadjam: peches ember vagyok, és kész. Ezt már maga a fiam, Egi is észrevette. Ilyen esetekben az emberek kétféleképp reagálnak: *megsajnálják* a szegény lúzert, vagy *lenézik*, és mulyának, impotensnek titulálják. Hogy Egi miként vélekedik, már volt szerencsém prezentálni, és bevallom azóta is fáj, nagyon fáj, de hát, mi tegyek? Ez volt megírva. Mint ahogy az is, hogy a bajok sorozata ne érjen véget csak így ilyen egyszerűen. Pár óra múlva beütött egy újabb katasztrófa: leszakított pár cserepet a vihar a tetőről. Mit tehettem, 80 év ide-oda felmásztam a tetőre és visszahelyeztem. Bár ne tettem volna. Másodszor is letépte, és azzal össze is törte valamennyit. Úgy hagytam. Szóltam Gyuszinak, intézkedjen, főleg amikor pár perccel utóbb a szél tönkretette az udvari vaskaput is. (Fifi persze kihasználta az alkalmat, de csodák csodája ezúttal visszajött.) Most én mit csináljak, hova telefonáljak, nem ismerek egy elérhetőséget sem – húzogatta a vállát Gyuzsi bosszúsan. Jó kis vigasztalás, vajon később is ilyen félvállról fog kezelni, holott ő a tulaj, neki kellene intézkedni. Három óra körül felhívtam a katasztrófa-elhárítást, és megnyugtattak máris küldik a biztosítót, mérjék fel a káromat. Nem küldték, vagy a kárfelmérők nem jöttek, mindenesetre elég egy kis eső, hogy elázzon a lakásom.

2022. jan. 31.

Mára kellett volna mennem audióvizsgálatra az audiológushoz hallókészülék vásárlása céljából. Lemondtam. Hogy vegyek én pont most ilyen kiadásokkal terheltén egy 250 000 Ft-os készüléket? Hallgatom a rádiót: óriási szélvihar Budapest, Pest és Bács-Kiskun megyében. Jaj, és a biztosítók még mindig nem jönnek ki. Eszembe jutott Zagyva Laci az idősgondozástól. Megint felhívtam, hátha újból segíteni fog. Nem csalódtam, még abban az órában felvette a kapcsolatot Sárkány Eszterrel, aki kilátásba helyezett egy kétágyas szobát, csak várjak türelemmel, mert náluk még zárlat van. Naná, 2 év várakozás után épp itt az ideje. Remélem, ezt komolyan is gondolja. A jelek szerint komolyan, ugyanis egy óra múlva már újságolja Zagyva Laci, hogy találtak számomra egy szobát a Levendula Idősothonban, febr. 10-én már költözhetek is? Majd leestem a lábamról. Hát mégis van Isten! Estig örömmámorban úsztam, aztán újra megjelentek a jövő baljós árnyai, mert, ugye, a tetőfedés még függőben van, és hogy egy elázás mit jelent, már kaptam belőle ízelet, isten őrizzen meg tőle!

2022. febr. 1.

Kálvária, 2. rész. Kiderült, hogy a Levendulába ugyan lesz üresedés, de előtte szükség van néhány iratra, mint tüdőszűrési igazolás, széklettenyésztés, a házi orvos terápiás lapja stb. Na, ebből sem lesz költözködés egyhamar, mert mire ezeket a bizonylatokat beszerezem, százszor is megfagyhatok, vagy elázhatok, ugyanis a viharkárt téves címen jelentettem be. Kezdek bedilizni, csupa hülyeséget cselekszem: nyitva felejttem a gázt, vízcsapot, elfelejttem bevenni a gyógyszereimet... Nyugi, csak semmi idegesség! – csitítgattam önmagam. Nagy álmod teljesült, inkább örülj, hogy nemsokára kiszabadulsz ebből a kutya-szorítótból. Elsőre felhívtam a tüdőszűrőt. 10-ére adtak időpontot, vagyis pont arra a napra, amikor költözködnöm lehetne. Második lépésben átléptem a házi orvoshoz, ahol egy órai várakozás után bejelentették, nem tudnak kiszolgálni, mert nem mellékeltem a kérésemhez egy Margaréta Otthon illetőségi nyomtatványt, aminek alapján kiállítsák a beutalót stb. Holtfáradtan döcögtem haza egyelőre meleg otthonomba, ami felett azonban még mindig ott lebeg Damoklész kardja. Éjjel 12-kor kell megtöltenem a kiürült kazánt. Istenem, meddig bírom még!

2022. febr. 2.

Lóttak a korábbi zavartalan alvásnak. Egész éjjel nem aludtam a gondoktól. Reggel folytattam az ügyintézést. Az idősgondozó Szolgálat, különösen Szényeiné Tóth Anikó nagyon készséges, segítenek is rendszeren, csak az a baj, hogy nehezen értjük meg egymást, ugyanis egy kommunikáció mindig többértelmű. Én értek egyet, a másik más, talán épp az ellenkezőjét, melynek következtében egyre több a félreértés, zűrzavar. Ehhez még hozzájárul, hogy a segítők sokszor egymás intézkedéseit sem ismerik, és nekem folyton magyarázkodnom kell, hogy összekössem az itt-ott elszakadt szálat, egyszóval koordinálásra volna szükség. Sokszor nekem kell mondanom, mi kell, mi nem kell az ügyeim intézéséhez, holott pont azért fordultam a szolgálathoz, hogy ők mondják meg nekem. Most például fel kellene hajtani egy ügyvédet a haszonélvezeti jogom megszüntetésének céljából. Oké, felhajtjuk! – ígérte meg Zagyva László lakonikusan. (Sajnos hovatovább egyre szűkszavúbban, tehát semmi biztatás, vigasztalás, amire annyira vágynak a lelkem, annyira.)

2022. febr. 3.

Hurrá, Németh István megjavította a vécét és a gázt! Az anyját, milyen jó, hogy nem tudok káromkodni. Újra bedöglött a Buderus! Rátelefonálok a mesterre. Jött, javított, és két óra múlva, megint csöpögött a víz a kazánból. Nosza, megint rácsörgök a mesterre. De most már hiába, kikapcsolta a mobilját. És én ezért fizettem neki 35.000 Ft-ot. Tudom, tudom, kitalációnak tűnik, tréfának, bárminek, csak hihetőnek nem, mégis igaz. Ilyenkor szokták mondani, hogy az élet néha olyan helyzetet produkál, ami még az írók agyában sem fordul meg, ha viszont mégis, irreálisnak minősítjük. Hogy mi vár rám még ezentúl, el sem merem képzelni. Pedig mennyit imádkozom Istenhez, hogy segítsen rajtam, ehelyett gödrökből szakadékokba zuhanok. Azért még imádkozom, de csak a miatyánkot rebegem, külön monológok nélkül, bármennyire is hiányzik. Végül is minek, ha úgysem segít rajtam még a föld és mennyi ura sem.

2022. febr. 4.

Végre tisztázódott, mi a baj a kazánnal: nem bírja a nyomást, új alkatrészt kell kötni hozzá, ára 50 000 Ft.

- Ez tuti jó, utána minden perfektül fog működni – bizonygatta a mester úr.
- Garantáltan?
- Garantáltan, de ha azt mondja költözik, szerintem ne költsön rá egy forintot sem. Tényleg költözik?

- Igen a kecskeméti Levendula otthonba.
- Akkor hadd foglalkozzék Gyuszi a kazánnal, végül is ő a tulaj, nem?
- Igen, de nem akar. Szerinte ez az én kötelességem.
- Kis árakban számolva, igen. De ez a javítás minimum 90 000 Ft-ba kerül magának, és ez már nem kis összeg.
- Nem akarok konfliktust.
- Inkább fizet. Lehet, hogy most megharagszik rám, de tudja, ez a fiú irtó fukar, amelllett, hogy unintelligens. Én még gyerekkora óta ismerem, és azóta semmit sem változott. Na, ez mellékes, a lényeg a pénz, és egy ilyen ember, mint Marsa Gyuszi nem érdemel meg ennyi tapintatot, már elnézést. Bizony, maga viszont igen, ezért ha rám hallgat, bírja ki valahogy, míg beveszik az otthonba, azzal megoldódik minden magától.

Nesze neked, Gyuszi, most megkaptad a magadét! Hogy mit szólok én mindehhez? Semmit, mert tény, ami tény, hogy akármilyen furcsa és fukar ember, nekem tett és tesz a mai napig is bizonyos szolgáltatásokat: vasárnapi ingyen ebéd, csekkbefizetések, heti bevásárlás... Igaz, amikor bejelentettem neki, lemondok a haszonélvezeti jogomról, cserében azt kérem, írassák a nevükre a rezsit, teljesen kikelt magából. Csak nehogy megbosszulja magát. Épp ez hiányzik nekem ebben az öngyilkos állapotomban.

Estefelé nem bírván tovább a bennem felhalmozott feszültséget felhívtam a kecskeméti Lelki Segélyszolgálatot. Egy nő jelentkezett, de olyan rossz volt a vonal, hogy egyetlen szavát sem értettem. Közben megint rakoncátlankodott a gáz, kialudt. Ezt meg a következő hetet, előreláthatólag fűtetlen szobában fogom átvészelni.

Szokásom ellenére késő estig tévéztem. Próbáltam elzavarni azt a sok-sok kérdőjelet, ami állandóan tépi, marja a szívemet, agyamat. Például: vajon nem betegszem bele a sok cidribe, vajon csakugyan szavának áll Sárkány Eszter, és befogad a Levendula Otthonba, úgy ahogy legutóbb is ígérte? Ki fogja elszállítani a személyes holmimat? Gyuszi ugyan vállalta, de most lehet, hogy bosszúból bevásárolni és ebédet hozni sem fog többé. Lámpaoltás után – csakhogy kibeszélhessem magamat – létrehoztam én egy Lelki Segélyszolgálatot egy képzeletbeli asszonnyal. Jó estét mélyen tisztelt Asszonyom – mondtam hangosan. Meghallgat? Köszönöm. Nagy az én szívem bánata: túl sok bajt, szenvedést zúdít egyszerre nyakamba a mi édes Terem... Elharaptam a szót. Róla vagy jót, vagy semmit. És tetszik tudni, mi a legrosszabb az egészben? Hogy nem tehetek semmit ellene. Már nincs elég fizikai és lelkiezőm sem hozzá. Hála az öregségnek, ami íme, engem is kezd lelökni a trapézáról. El kell intézni egyet-mást? Elgyalogolok, pontosabban vánszorgok. Naná, magad uram, ha szolgád nincs. Igen, igen, nem kell magyarázni: ez az öregség. Természetes dolog, meg kell barátkozni az ilyesmivel. Hát ezen nem múlik, de ha valamit *muszáj elintézni, mert nincs senki, aki segítene*, akkor itt már többről van szó, mint öregség. Itt már felvetődik az embertársak kölcsönös segélynyújtásának kérdése is. Ennek elmaradása azonban már eddig is túlságosan nehéz próba elé állított. Legalább tanácsot, lelki vigaszt kapnék valakitől. Már régebben szóltam a református egyháznak, küldjenek egy lelkészt hozzám. Nem küldtek, nem jöttek, noha titokban azt forgattam a fejemben, hogy ráhagyok néhány milliócskát. No, mindegy, már az átkosban megtanultam: ez van, ezt kell szeretni. Jó lecke volt, segített hozzászokni az élet mocskához, ami a történelem hajnalától mostanig jellemezte az emberiséget. Azért igyekszem helytállni. Más a helyemben valószínűleg régen összeroppant volna ennyi sorscsapásra, de én akrobata voltam ám valamikor, ami átlagon felüli kitartást, akaratot és makacsságot fejlesztett ki bennem. Glória, dicsőség a tornának! Köszönöm, hogy meghallgatott.

2022. febr. 5.

Szombat. Gyuszi eljött az ételhordóért. Meghatódtam: valaki azért mégis gondol rám. Blazírtan közölte, hogy ne okozzon gondot a rezsiköltség, ezt ők mint tulajdonosok fogják fizetni, de *csak ha előbb lemondok a haszonélvezeti jogomról*. Hm, meggondolandó, nagyon meggondolandó, mert mi lesz, ha utána nem tartják be a szavukat. Azt viszont nem akarják, hogy fordítva legyen, azaz előbb ők írassák nevükre a rezsit, mert mi lesz, ha én sem tartom be a szavamat. Szép kis bizalom, ugye? Nem tudom, mikor érem meg, egyáltalán megérem, hogy mi, emberek, jobban bízunk egymásban. Valahogy úgy, mint Dániában, ahol, ha két ember üzletet köt, gyakran még a szerződéskötés is elmarad, és beérik egy parolával.

Hogy megint csak nem tudtam éjjel elaludni az csak természetes. Ha buta ember lennék, nyilván nem volna, mi zavarna, hiszen fel sem fogom, milyen veszélyek fenyegethetnek. Ez tény, de az is tény, hogy akkor felkészülni, kicselezni sem tudnám őket. Most például az ötlött az eszembe, mi a fenének akarok én ügyvédet fogadni, ha lemondok a haszonélvezeti jogomról. Fogadjon ügyvédet az, akinek ez az érdeke, mert nekem csöppet sem az. Legfeljebb nem mondok le, amennyiben továbbra is nekem kell fizetnem a rezsiköltséget. A Levendula Otthonba költözve valószínűleg erre nem is lesz módom, miután kommunikációs lehetőségek hiányában el leszek vágva a világtól. Annyi baj legyen, legrosszabb esetben, kijönnek a szerelők, és kikapcsolják a gázt, áramot, vizet, nem hozzák ki a szemetet, de miután már nem lakom a Puskás Tivadar utcában, ez nem engem, hanem a tulajdonosokat érinti. Egyszóval az ő, csakis az ő érdekük a haszonélvezeti jogom lemondásának ügyében eljárni. Megnyugodtam, bár nincs kizárva, hogy naivan, mi több, ostobán okoskodom. No, majd kiderül.

2022. febr. 6.

Szörfözök az interneten, keresem az információkat a haszonélvezeti joggal kapcsolatban. Az éjjel alighanem rosszul okoskodtam, mert az ügyvédet nem lehet mellőzni. Ez kb. 50 000 Ft. Hát nem vagyok a szerencse kedveltje, ezt még a vak is láthatja. Bármibe fogok, balul üt ki. Még a Levendula Otthonnal sem tudok kommunikálni. Nem ismeri senki sem a telefonszámát, ami azért fontos lenne, mert mi van, ha éppen látogatási tilalom van. Hogy viszi akkor be Gyuszi a cuccaimat? Vajon mit szólna Egi mindehhez? Szegény öreg, kissé szenilis és impotens – legyintene, és lenézően mosolyogna. Hát igen, így érvényesül nála a tízparancsolat: tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú ideig élhess azon a földön, amelyet Istened, az Úr ad neked! Apró vigasztalás: fantasztikus paradicsomleves főztem magamnak, feltehetőleg az utolsót ebben az életben. Utolsó leves, utolsó vacsora. Jó kis asszociáció, nemdebar? Vajon mikor szürcsölgethetek én még ilyen magam főzte leveskét? Látjátok, nagyra becsült öngyilkosjelölt társaim. Ezért érdemes élni, ma fincsi ebéd, holnap kellemes pancsolás a fürdőkádban, holnapután egy klassz játékfilm. Én speciel már a legkisebb sikernek is örülök. Például: megjavítottam a radiátorokat, azóta nagyon kellemes meleg van a szobában, kikúráltam a derékfájásom, körömgombám, már nem kelek fel négyszer éjszaka pisilni. Hogy is mondta Szilvási Lajos? „Minden órának szakítsd le a virágát, találd meg minden percben a szépet, a kellemest, az örömet adót, s a többiről igyekezz elfeledkezni, vedd ki az agyadból a gondot, élvezd a percet, amíg élvezheted, hiszen ki tudja, mi vár rád holnap, s egyáltalán, megéred-e a holnaputánt.” Azzal meg aztán végképp ne törődj, hogy túl kicsi az a virág, és az öröm sem éppen mennyei, de a sírban, legyetek nyugodtak, még ennyi sem vár szegény fejünkre. Ja, és az ilyen Egi-féle lenéző mosolyokat pedig, amikben biztosan mások is részesültek és részesülnek ma is szüntele-

nül, legjobb, ha szintén elfelejtjük, és akkor nekünk is hosszú életünk lesz ezen a földön, hölgyeim és uraim – mondom én. Most mi van, miért néznek úgy rám, nagyot mondtam? Hát ... gyerünk pakolni!

2022. febr. 8.

A riasztórendszerem teljes kapacitással működik. Felvilágosítást kérek innen, telefonálgatok oda, amivel sikerül mindenkit magam ellen hangolnom. De legalább tiszta képet kapok arról, kinek mi a szerepe elsősorban Sárkány Eszternek, Zagyva Lászlónak (Kápolna utca), és Gréczi Ákosnak (a Horváth Döme telephelyvezetője). Épp ideje volt az időskori alapellátás összedolgozásának hiánya és saját tehetetlenségem miatt elő-elálló homályt, bizonytalanságot megszüntetni. Ez is valami, még ha ezért sokan meg is haragudtak rám. Például Zagyva Péter mintha már nem lenne a régi, szolgálatkész fiatalember. Persze igyekszik nem mutatni, de érzem a hangján, hogy kegyvesztett lettem nála. Vagy? Valamelyik nap megkértem egy idősgondozói ápolót, segítsen ráírni a monogramom az ágyneműmre, fehérneműmre. Jaj, Pali bácsi, erre nekünk nincs időnk, mi ápolunk, ezért alkalmaztak bennünket – rázott le a nyakáról az ápoló. Ez is fájt. Már minden fáj. Hogy lehet valaki ilyen baromian érzékeny? Pedig ha jól meggondolom, van is valami igazság a hölgy válaszában. Írtam Kamilnak, jeleztem, milyen nagy bajban vagyok, és mennyire elkelne a legkisebb segítség is. Félve, titokban rá gondoltam. Nem reagált rá, illetve reagált, de hogy? Olvassam el a Napút irodalmi lapban megjelent költeményét, és írjam meg, mi a véleményem róla. Megérttem, sok a dolga, de az én esetem szerintem annyira katasztrofális, hogy ilyen helyzetben még egy nem barát is legalább megvigasztalná kollégáját, ismerőst.

2022. febr. 9.

Az egész éjszakát végigaludtam. Jó ómen. Teljes gőzzel írom a monogramokat, és pakolok, egyre pakolok, miközben éjjel-nappal fohászkodok. Ezen magam is meglepődtem. Azért ez már túlzás, a fenébe! Később rájöttem, mi az oka ennek a szokatlan áhítatnak: életem második legkritikusabb korszakába eveztem. Az első a nagyváradi meneküléshez fűződik, anno 1986-1987. Annál válságosabb időszakon, mint akkor még sosem mentem át: munkanélküliség, akadozó ügyintézés, retorziók, megaláztatások sorozata várt két évig rám, csak azért mert vissza akartam térni őseim hazájába. Egyedüli anyagi-lelki támaszom Judit volt, amit sohasem fogok, és nem is akarok elfelejteni. Hallod, ott fenn a mennyekben, Mucikám? De nem akarom a másikat sem, akinek mindezt köszönhettem, az immár halhatatlanná vált N. Ceaușescu őexcellenciájának. Érdekes, hogy a jelenlegi baloldali elnökjelölt, Márki-Zay Péter mennyire hasonlít a volt diktátorra:

N. Ceaușescu és Márki-Zay Péter.

Most megint káromkodnék egyet, ha tudnék. Szóval nehéz időszakot éltem át, borzasztóan nehezet, és meg voltam győződve, hogy ennél nehezebbet valószínűleg nem is fogok

még egyszer átélni. Tévedtem, a mostani még inkább az. Csak most nincs Judit mellettem. Igaz, van helyette Rigó Kis Éva és a kecskeméti időszolgálat, továbbá Sárkány Eszter a Margaréta Otthontól, de ez azért más, kevésbé pszichikai jellegű. Kivéve az olyan pillanatok, amikor egy-egy lamentációmra ilyeneket mondanak: márpedig Pali bácsi, ezt magának kell megoldania. Ilyenkor hol hideg, hol meleg szalad át a hátamon. Nekem, persze, hogy nekem, de hogy, amikor nem tudok járni, és stresszes idegállapotom miatt most már koncentrálni sem, ráadásul félig vak és süket vagyok. Úgy általában, de izgatott lelkiállapotban már $\frac{3}{4}$ részben. Lennének csak ők az én helyemben. Nem csoda, ha néha olyasmiket mondok Zagyva Lászlónak, hogy nem bírom tovább, jaj nem bírom tovább, én öngyilkos leszek. (Pfuj, Paji, nem szégyelled magadat!) Bár ne mondtam volna, azonnal letette a telefont. Nem tudom felfogni, miért veszik tőlem rossz néven, ha ilyesmiket mondogatok. Az tény, hogy egyelőre még beteg sem vagyok, ezért talán furcsának veszi ki magát, amiért olykor panaszkodom. Hanem a betegségen túl még számolni kell ám valamivel, amit úgy hívnak, öregségi gyengeség. Igen, igen, nem túlzás, meglátásom szerint ráléptem a végelgyengyengülés első lépcsőfokára, még ha ez pillanatnyilag nem is kiabál le rólam.

Ha jobban megnézem ennek az önéletrajzi regénynek, nem is az lenne a legtalálóbb címe, hogy ÉN, PETROZSÉNYI NAGY PÁL, hanem MENEKÜLÉSEIM TÖRTÉNETE. Visszatérve gyakori imádkozásaimra, rájöttem, hogy mindezt ugyanúgy cselekszem, mint gyermekkoromban, amikor meghalt az édesapám (Lásd a Nyugodj meg, kisfiam című novellámat.). Még számomra is érthetetlen, hogyan hathatott rám annyira drámaian apám halála, hiszen nem lehettem több 4-5 évesnél. Akkoriban szörnyű vízióim voltak. Mindig úgy láttam, hogy édesapám ugrik felém valamelyik sarokból. Többnyire mosolyogva, vidáman, és én, ötletem sincs, miért, mégis féltem tőle. Szegény édesanyám azt sem tudta, mit csináljon, hogy csitítgasson, segítsen. Azt hitte, megőrültem, végül összetette a két kezem, és együtt imádkoztunk, mire, csodák csodája, egyből megnyugodtam. Lám, mekkora ereje van az imának. Azóta is a megnyugtatásom végett imádkozom, és ez most is ugyanúgy bejön, mint gyerekkoromban. Csodálatos gyógyszer, mi, már persze annak, aki hisz Istenben. És én hiszek, bár még mindig nem fenntartás nélkül. De hát ember vagyok, gyarló homo sapiens, és úgy is érzek, gondolkodom, mint az emberek. Ráadásul új szlogent is választottam: fogadd el a megváltoztathatatlant, hiszen úgysem tudsz rajta segíteni. Kezdek nem ismerni saját magamra. Szép kis fatalista lett az egykor lázadó emberből. Hej, ha Egi itt lenne! A fejem sem fájna, ha szeretne. Ha-ha-ha, ha szeretne! Hol vagyok én attól, hiszen már akkor sem ugrott a nyakamba, amikor külön éltünk, és meglátogattam olykor a feleségemnél. Más gyerek ezt tette (volna), irigyeltem is sokszor az apukákat. Csakhogy mit szeressen egy fiú, ugye, olyan apán, aki „egyetemista korában hagyta őt éhezni.”

2022. febr. 10.

Ma délben elvitt Gyuszi az egyik oltópontba felvenni a 4. vakcinát. Csodálkozott, miért vagyok olyan ideges. Nem érti, senki sem érti, se Sárkány Eszter, se Zagyva Laci. Pedig ha semmit sem érzékelnének is a gondjaimból, már az is untig lenne a megértéshez, hogy ez az ember a végét járja. Testileg egyre fogy, és olyan gyenge, hogy már csak az akarat tartja benne a lelket, miközben agyilag abszolút normális, logikusan ír, beszél. Talán ez vezeti félre őket. Kamil még mindig nem reagál az SOS-hívásomra. Erre írtam neki még egyet:

Kedves Kamil! Vártam, hogy írj, te meg rám vártál, valószínűleg a verssel kapcsolatban. Nos, a poémád igen érdekes, elűt a többitől, más a stílusa. Javadra, a hangja komoly, mint Vörösmartyé, és főleg filozofikus, mint Madáché. Leginkább rá, illetve az Ember tragédiájára emlé-

keztetett. Most kevés volt a nyelvi bravúr, de annál inkább költői ez a vers. Több értelmet is rejt magában, amire azonban sajnos nem sikerült rájönnöm. Tetszett. Egyébiránt óriási gondban vagyok a költözés, de főleg a hivatalos elintézők miatt, mert nem bírok járni stb., nem folytatom, te is tudod. Hej, ha a fiam itt lenne, a fejem sem fájna emiatt. De hát ez van, igyekszem legutolsó szlogenemhez igazodni: fogadd el a megváltozhatatlant, hiszen úgysem tudsz rajta segíteni. Hát igen, ez lett az egykor lázadó emberből. Pali

Nulla válasz. Esetleg később ez is beérkezik, és ha akkor sem, bár ezt őszintén szólva nem hiszem, életbe léptetem a szlogenem: fogadd el a megváltozhatatlant, hiszen úgysem tudsz rajta segíteni. Közben tartom a kapcsolatot Rigó Kis Évával is. Nem könnyű, kicsit késve válaszol a leveleimre, és nem is mindig olvassa el őket. Ez gyakran összezavar, elvesztem a szálakat. No, de szólhatok-e ezért bármit is? Örülöm kell, hogy ennyire türelmes volt hozzám eddig is, és egyáltalán szóba áll ennyi kapacitálás után még velem. Balogh Csaba, Jehova tanúja egész nyáron mellőzött, holott abban állapotunk meg, hogy időnként felkeres egy-egy vallásos beszélgetésre, lelki gyakorlatra vagy mi erre a szokásos kifejezés. Lehet, hogy az a baj, amiért végül mégsem tértem át a Jehova tanúja hitre? Pedig ugyancsak hiányzik, valakivel Istenről beszélgetni. Hiába, ez ma már nem divat, szerintem lehulló félben van a kereszténység csillaga. Legalább Éva vigasztalna olyanformán, mint egy pap, elvégre mégiscsak a kecskeméti Máltai Szeretetszolgálat főnöke.

Öröm az örömben, hogy, most fogóddzanak meg, hölgyeim és uraim, megszüntettem a vízszivárgást a kazánból. Igen, én, a műszaki antitalentum, egy olyan defektet, amin két gázszerelő sem tudott segíteni. A megoldás: levettem a gázt 22 fokról 21 fokra. Íziben megállt a csöpögés, és azóta minden zavartalanul működik. Még ilyen! Ajándékozz meg máskor is ilyen meglepetéssel, jó Atyám! Szalad az idő, örülten pakolok, rámolok, hogy aztán miként szállítom el az egészset, Rigó Éva vagy Gyuszi segítségével, továbbá egyáltalán be is veszik mindet az otthonba, újabb nagy kérdés. Nem lennék ilyen kétségben, ha ismerném a szobámat, hány és milyen szekrény, komód van benne és hasonlók. Az interneten semmit sem írnak ezekről, külön információkat pedig nem adtak, még a Levendula telefonját sem akarták elárulni. Másrészt nyugtalanít Fifi betegsége is. Nem eszik, ő tántorog balra, én jobbra, merthogy én sem igen eszem ám rendesen. Már ki is készítettem a kutyaemenhely telefonszámát, hogy azonnal becsörögjek, ha eljön a vég, szállítsák el a tetemét.

2022. febr. 13.

Ennyi baj, szenvedés, hercehurca után meg kell állapítanom, hogy jelenleg én is a kálváriák útját járogatom. De már se nem panaszkodom, se nem lázongok. Ma éjjel például így fohászkodtam: én Istenem, jó Istenem, megint én vagyok. Nem tudom, mi a terved Fiffivel, én mindenesetre csak azért könyörgöm, engedd meg a kutyámnak megérni a holnapot vagy legalább könnyítsd meg a halálát. Ezúttal fenntartás nélkül bízom benned, és minden ítéletedet elfogadom, ugyanis ráébredtem, miszerint te csak jót akarsz az embernek. Ami rossz, az mind a Sátán műve, következésképp nem téged bírálhatunk meg az emberiségre zúdult rengeteg baj, betegség, pusztulás és szomorúság miatt. Szó se róla, te a Sátánnak is Ura vagy, és sokan nem értik, lázonganak, hogy mindezt megengeded neki. Mint ahogy én is nemrég, de azóta rájöttem, hogy még ezért sem zúgolódhatunk, mert nem vagyunk elég intelligensek felmérni, miért cselekszel úgy, ahogy cselekszel. Ezt elimádkoztam később még egyszer és még egyszer, míg rám nem hajnalodott.

Reggel benézek a kutyaórlba. Fifi még mindig él. Tehát Isten kérésem első változatát teljesítette. Délben csöngetnek, Gyuszi hozza a vasárnapi ebédet.

- Fifi haldoklik. Napok óta nem eszik. Nem nézed meg? – kérdezem tőle bús arccal.
- Á! – legyintett és elrohant.

Megjegyzem, én is ugyanezt tettem volna, ti. nem bírom végignézni, ha szenved valaki. Lásd Jancsi szenvedését például. Hogy Gyuszi is emiatt rohant el, az egyelőre kérdés. Még egy a többi között, amivel irtó tele van ugyan a hócipóm, de kinek nincs a mai vad időkben. Ahogy Gyuszi elrohant, nyomban értesítettem e-mailben a lányát is:

Kedves Katika! Miután voltál szíves gondjaidba venni Fifit, szomorú kötelességemnek tartom veled közölni, hogy Fifi napok óta nem eszik, és láthatólag a végét járja. Mi legyen vele, kéred az elaltatását, vagy várjuk meg, míg magától kimúlik? Te döntesz. Előrebocsátom, hogy az utóbbi időben már több mint 80 000 Ft-t fizettem ki víz- és gázjavításra (nem Gyuszi, én személy szerint), így az elaltatás költségét nem tudom magamra vállalni, tehát a magam részéről a kimúlás mellett döntenék. Gondold meg, és bocsásd meg, hogy zavartalak. Pali

Hát nem nagy állatszeretetet süt ezekből a sorokból, viszont tény, ami tény, hogy Katika részben tényleg vállalta a kutya ellátását.

Állítólag ma tetőzött a coronavirus 5. hulláma. Ez azt jelenti nemsokára megszűnhet az idősotthonok, kórházak, hivatalok szigorú elszigetelése. Erről jut eszembe a Fanniusról szóló epigramma! „*Hős Fannius a harcból elfutott, / S utána kardjába dőlt legott . / No lám! Meghalt az ostoba / Hogy meg ne kelljen halnia.*” Magyarán: minden igyekezéssel azon vagyok, hogy elmeneküljek a Kaszás elöl, aki orvosi felügyelet, segítő hozzátartozók hiányában nyilván elég hamar utolérhet. Ezt úgy próbálom kicselezni, hogy a Levendula otthonba iszkolok. Otthonról, a Puskás Tivadar utcából, ahol eddig, orvos ide, hozzátartozó oda, elszigetelődésemnek köszönhetően viszonylag biztonságban élhettem. Erre mit sütök ki? Besurranok egy zsúfolt otthonba, ahol jönnek-mennek az emberek, és akik között biztosan akad egy-két (ex) fertőzött nyugger is. Vagyis éppen odafutok védelemért, ami elöl hanyatt-homlok menekülök. Groteszk, ugye? Csak be ne váljon, a kakas csípje meg!

2022. febr. 14.

Kamil még mindig hallgat. Megijeszthették a problémáim, úgy véli, jobb, ha ebből inkább kimarad? Elképzelhető, de más ok is, úgyhogy hagyjuk Kamilt, mit gyötörjön még ez a kérdés is. Sajnos Marsa Gyuszi lánya, Katika is hallgat, noha a levélnyomkövető jelzése szerint elolvasta a levelem. Várjak még, ne várjak? Á, írok, öntsünk legalább Katinál tiszta vizet a pohárba. Íme, a levél:

Kedves Kata!

Nyugodj meg, Fifi él. Reménykedem benne, hogy meggyógyul, bár enni még mindig nem eszik. Kérlek, kommunikálj velem, mert úgy nehezen értjük meg egymást, ha csak én írok. Mindenesetre, ha intézkedsz ez ügyben, előzőleg értesíts engem is. Mindezeket azért írom, mert tudom, mennyire szereted az állatokat, különösen Fifit, akiért eddig is nagyon sokat tettél már. Ha ezúttal ezzel a kérdéssel mégiscsak zavarnálak, írd meg világosan és sürgősen, és Fifi-ügyben tovább nem zavarlak. Köszönöm, hogy elolvastál.

Pali bácsi

Hogy kaptam-e választ, ne is kérdezzék. Beugrott-e hozzám meglátogatni, milyen állapotban van a kedvence? Nem. Nos, szükségben mutatkozik meg az ember igazi jelleme. Erről ennyit. Ellenben megérkezett a várva-várt ímé! Sárkány Esztertől, melyben közölte, febr. 22-én kedden reggel 9 órakor legyek nála a Margaréta Otthonban, hogy aláírassam

az iratokat. Alleluja, Gréczi Ákos és Szarvák Lajos mégiscsak rendes munkát végeztek. Ha ők nincsenek, beleszámítva Zagyva Lacit is, még mindig az idősotthonokat hajkurásznám szerte az országban. Azért hozzátartozik az igazsághoz, most mit tagadjam, nem a legjobb otthonban ütök tanyát. Képzeljék, még toalett sincs a szobában, se fürdőszoba, se számítógép, ami még hagyján, de még bevinni is tilos. Ez már nem is kórteremhez hasonló kégli, hanem börtön-, legjobb esetben szerzetesi cella, amiből csak a kereszt hiányzik. Úristen, hova kerülök, hova kerülök. Kibírom-e itt egyáltalán? Sárkány levele nyomán neki láttam szerkesztőimhez búcsúleveleket írni, és végezetül küldtem mindegyiknek egy-egy novellát. Levelem tartalmai nagyjából:

Kedves...! Eljött a búcsú pillanata, idősotthonba költözöm, ahol viszont fájdalom nincs internet. Hogy mi lesz így velem, nem tudom, de az biztos, hogy számítógép nélkül megszűnök íróként létezni. Köszönöm eddigi barátságod és a sok közlést, mely megédesítette a napjaimat. Sosem foglak elfelejteni. Pali

Néhány válasz:

Cseke Gábor (Káfé Főnix): Köszönjük, Pali! S nagyon sok szerencsét a jövődökhöz! Élvezet volt Veled dolgozni... Szeretettel:csg

Striker Judit(Ezredvég): Kedves Pali! Sajnálom, hogy így alakul a sorsa, gondolom egészségi állapota miatt kellett meghoznia ezt a döntést. Utolsóként küldött, az Égig érő hegy című írását beteszem a május-júniusi számba, ezért kérem, szíveskedjék megadni új címét, hogy a tiszteletpéldányt postázhassuk Önnek. Köszönöm kedves szavaid, minden jót kívánok. Szívvelyes üdvözléssel: Judit

Szondi György (Napút): Köszöntelek, Pali mester - erős vagy! Mindig derűt kívánok...

Az utolsó levél elég lakonikus, már-már érthetetlen. A Napút mestere ezúttal sem tagadta meg önmagát.

Este tévézés. Figyelemelterelés céljából. Ha szerencsém lesz, átalszom az éjszakát, bár ez elég valószínűtlen, ha elképzelem, miközben én a meleg ágyban forgolódom, Fifi pár méterre tőlem haldoklik. Én Istenem, Jó Istenem / Lecsukódik már a szemem /, de a tied nyitva, Atyám /, Amíg alszom, vigyázz reánk. Ámen.

2022. febr. 15.

Szívós állat ez a Fifi, már egy hete nem eszik, és még mindig lábon van. Próbálom kanállal táplálni, hasztalan, legyűrni a torkán az ételt azonban nem tudom. Hát öregem, nem sokára nekünk is búcsúznunk kell egymástól, és utána bizony már nem lesz ki esténként kitessekeljen az erkélyi vackodról a kutyaólba, nehogy megfagyj a hideg téli éjszakában. No meg a kaput sem lesed többé árgus szemekkel, hogy kiszökhess az utcára. Tudod, ugye, hogy a hűség nem a legerősebb oldalad, de, bár nem esett jól, megbocsátom ezt is neked, öreg komám. Adjon az Úr könnyű halált és békés pihenést!

Amikor bekapcsoltam a számítógépet, Sárkány Eszter levele várt rám, melyben ismételtén felhívta a figyelmem, tartsam be szigorúan, szó szerint, mit és mennyi holmit vihetek az otthonba. Elborzadtam, és most már nem az volt a legnagyobb aggodalmam, hogy fér be majd ilyen sok személyes holmi a szobájukba, hanem az, mitévő legyek ilyen kevéske holmival, mikor én ennek a többszörösét szoktam otthon használni. Gyerünk újra pakolni, pakolni, és sipirc innen minél hamarabb! Azért, hm, válaszoljunk Sárkánynak is:

Tisztelt Sárkány Eszter!

Köszönöm a listát. Tehát jól emlékeztem: a holmik nagy része után nincsen szám. Ez pedig elég kétértelmű, mert azt is jelentheti, hogy bármennyi lehet, de azt is, hogy csak 1 db. Én az

előbbi értelmezést választottam, ami azért is logikus, mert ennyire bizony minden normális esetben szükség van. Én mindenesetre idehaza ezek többszörösét használom, mert mi történik, ha az előírt mennyiséget pár hét, hónap alatt elkoptatom. Vásároljak másikat, mikor itt marad a rengeteg holmim a Puskás Tivadar utcában, ahova valószínűleg sosem térhetek vissza, ha ki-teszem onnan a lábamat. Mondhatni itt hagyom könyvtárostól együtt az egész vagyonom. Fél-reértés ne essék, nem panaszként mondom, hiszen tudom, a szabály, az szabály, de... Bocsánat, csak úgy mondom. Ezenkívül még ott vannak az irataim, néhány füzet, ceruza stb. Ezekről bizony nem találtam semmit a listában. Tisztelettel.

Nagy Pál

Nem provokatív ímél, ugye, de máris borítékolhatom, hogy ezért is megorrol rám a szuperérzékeny ügyintéző.

Még 6 nap, és befezem kalandozásaimat az interneten meg az írás, fantázia világában. Hogy legalább legutolsó munkáimat (Az égisz érő hegy) és önéletrajzi regényem 2. részét is megmenthessem az utókornak, illetve MEK-nek, megkértem Várnagy Mártát a Holdkorongtól, amikor ráér, küldje el őket az Országos Széchényi Könyvtárnak. Elvállalta. Ezt sem feltételeztem volna róla, miután olykor összeszólalkoztunk egymással, de látom, túltette magát ezen, és segített a szükségben. Ezzel megint bebizonyosodott, hogy szükségben mutatkozik meg az ember igazi jelleme. Isten áldjon meg érte, drága Márta.

Az égisz érő hegy címlapképe.

2022. febr. 16.

Még 5 nap. Kamil változatlanul hallgat. Nem baj, én nem hallgatok:

Kedves Kamil! Várva várt leveled még mindig nem kaptam meg. Mivel nem biztos, hogy egyáltalán kapok tőled ilyesmit, hadd búcsúzzam el tőled legutoljára. Először is köszönöm, hogy ennyi ideig el tudtál viselni, főleg azokat az irgalmas szavakat, melyekkel megvigasztaltál, amikor feleségem halála után válságba kerültem. Sajnos ez már nem következett be akkor is, amikor menekülni voltam kénytelen a Puskás Tivadar utcából. Pedig de nagyon jólesett volna, nem szólva az ilyen-olyan segítségről, amiket titokban vártam tőled. De hát te tudod, bizonyára nem értél rá, vagy gőzöm sincs. Kár, mert annyi év, lényegében laza kapcsolat után végre mi is olyan igaz barátok lehettünk volna, amilyenek, valljuk be őszintén, igazából sosem voltunk.

Pali

Fifi el kezdett enni, helyesebben csipegetni. Szörnyen lesoványodott és legyengült, alig tud fel és levánszorogni a lépcsőkön. Hogy ez a koplalástól van vagy a végelgyengüléstől, ki tudja. Mindezek ellenére a végén talán mégis meggyógyul a vén csavargó. Holnap beteszem a bankba a pénzem, majd ellépek a nyugdíjintézetbe, hogy ezentúl a Levendulába folyósítsák a nyugdíjam.

2022. febr. 17.

Újabb döntést kellett hoznom a pénzemet illetőleg, konkrétan: hogyan férjek hozzá, ha beteg vagyok, és nem tudok bemenni érte a bankba? Nyilván csak, ha mást küldök helyettem, persze meghatalmazással, és volt probléma, nincs probléma. Én Gyuszira gondoltam, ki másra gondolhattam volna? Jól tettem, nem tettem jól? Kérdés, majd a jövő eldönti. Járhatok úgy is, hogy meglop a „gondozóm”, ezzel lőttek 8 millió forintnak, de az sem kizárt, hogy végig becsületes marad. Én is igyekeztem vele az maradni, szótartó és egyenes, akit a jótett helyébe jót várj elv vezérel. Tény, hogy Gyuszi nagyon sokat segített, becsstelen ember lennék, ha ezt viszonzás nélkül hagynám. Ugyanakkor azt sem felejttem el neki, (hiába, én már csak ilyen vagyok, *ține minte (észben tart)*), ahogy nagymama szokott gyerekkoromban jellemezni), mennyi bosszúságot okozott azzal, hogy nem kellő komolysággal kezel(t) engem. Bizony, ez az igazság: felszínes, nemtörődöm, megbízhatatlan, és utál kommunikálni, vagyis zárkózott férfi, ígéreteit nem teljesíti stb. Még azt a megállapodásunkat sem tartotta be egyszer sem, hogyha ráhagyom a bankbetétem, cserében legalább egyszer hetente meglátogat a Puskás Tivadar útcai bungalóban. Az meg már a jéghegy csúcsa, hogy nem ajánlotta fel a lakását, amikor két évvel ezelőtt fűtés nélkül maradtam. Elnézte, hogy 5 fokos hidegben, ráadásul betegen dideregjem át az éjszakát. Ebből nem nehéz következtetni, milyen lehet az ilyen ember jelleme, de hagyjuk. Mégiscsak ő az, aki minden vasárnap hoz nekem ingyenebédet, és bevásárol, szintén grátisz. Juditot is számtalanszor elfuvaroztatta a kórházba bevásárolni. Hanem az anyja... Na, attól aztán akár fel is fordulhatnék. Egyetlen karitatív gesztusa abban merül ki, hogy minden hónapban egyszer bemondja helyettem telefonba a gáz- és villanyfogyasztást. (Juditra való tekintettel, úgymond kegyeletből.)

Folyik belőlem a panasz? Untatom az olvasót? Elképzelhető, bár minden igyekezéssel azon fáradozok, hogy ne legyek sem unalmas, sem érzelgős. Főleg az utóbbi, de hát ennyi érzelemdús, drámai három év után, szinte lehetetlen tompítani a fájdalmat, szűrkiétni az eseményeket. Nem lenne reális, egyszerűen nagyon nehéz egybevetni a sokszor sentimentálisnak tűnő hangnemet a józan tárgyilagossággal. Ha ez nekem ebben a regényben mégis sikerült, rögtön József Attila-díjat adok magamnak.

2022. febr. 19.

Szombat. Fürdős nap. Alig várom, hogy a kád illatos vízébe merüljek. Bezzeg ebből többé nem eszek, mert a Levendulában csak a közös zuhany vár rám. Gyuszi nyugtalankodik a végrendeletem miatt. Retteg attól, hogy konfliktusba keveredhet a fiammal, ugyanis ő a törvényes örökös. Felvilágosítottam, hogy mindez könnyen elrendezhető egy végrendelettel, amit azonban csak akkor íratjuk meg az ügyvéddel, amíg a kezemben nem tartom a rezi átírásának okmányát. Határidő: április 1-je. Megegyeztünk. Na, Gyuszi, most már főhet a te fejed is. Eddig csak én izgultam, mi lesz ezzel-azzal az ügyel, most rajtad a sor, vakarhatod a fejedet. Épp itt az ideje, mert eddig szinte semmit sem csináltál e célból. A jóindulat, úgy látom, nem hiányzik belőled, egyedül az a baj, hogy túl tájékozatlan és könnyen manipulálható vagy, no meg nem is igen akarsz szembeszállni a többi tulajjal, ami nyilván annak a következménye, hogy utálsz a konfrontációt. (Ezt sem tudtam eddig rólad, kedves „gondozóm”!)

Ma egész nap feküdtem. Az idő is ronda, fázom. Már festem is az ördögöt a falra, azaz el-elmerengek jövőendő életemen. Lakótárs: köhögős, krákogó vénember, éjjel horkol, nem fogok tudni tőle aludni. A szoba börtön vagy szerzetesi cellához hasonló. Fürdéshez majd sorba kell állni, a vécén meg nulla vécépapír. Ismerős ábra, a pszichiátrián már átéltem.

Állítólag műsorokat is szoktak szervezni. Oda azonban öltöny is szükségeltetik, nekem pedig egy sincsen, ti. mindegyikből kifogytam. Mivel nem írok, olvasok, nem tudok majd mit kezdeni magammal. Egyetlen célom lesz csupán: olyan tevékenységeket kitalálni, melyben az általános jó közérzet megtartása érdekében alaposan kifárasztom magamat, meg, ugye, az időt is ki kell tölteni valamivel. Hát... meglátjuk. Adná isten, hogy semmi se váljon ezekből valóra.

2022. febr. 20.

Az izgalomtól most már napokon át nem alszom normálisan, és a gyomrom is rakoncátlanokodik. Magától értetődik, hogy szintén a stressztől. Ennyire még a katonaságban sem vártam, hogy múltjanak a napok, hónapok. Istenem, még két nap, és leléphetek Dámoklész lebegő kardja alól! Csak a szél ne fújjon, eső ne essen, hogy az emiatt okozott károk az utolsó pillanatban is rajtam vasalják be a tulajok. Írtam egy ímélt L. Csépanyi Katalinnak is a Hetedhétországtól, amiben engedélyt kértem, hogy elküldhessem önéletrajzi regényem második részét is, bár az írás így, ebben az állapotban befejezetlen, azaz torzó. De legyen inkább torzó, mint semmi, előfordult ez már másokkal is pl. Kuncz Aladár: Felleg a város felett, Márai naplói, Kertész Imre: A végső kocsmá stb. esetében.

Kedves Kati,

Elérkezett az ideje, hogy elküldjem neked önéletrajzi regényem 2. részét MEK-közlésre. Tudod, ahogy megegyeztünk. Az ehhez való információt megtalálhatod a köv. linken: DOKUMENTUMOK KÜLDŐK RÉSZÉRE(<https://mek.oszk.hu/html/kapcsolat.html>.) Hogy mikor lesz vele időd foglalkozni, számomra lényegtelen. Amikor ráérsz. Kérj ISBN-számot is. Miután előreláthatólag sokáig nem kerülök számítógép közelbe, már ha egyáltalán kerülök, plusz az egészségi állapotom is siralmas, tekinthetjük a kéréssem akár utolsó kívánságnak is. Küldhetem a regényrészletet? Teljesíted az utolsó kívánságom? Gyors választ várnék, ti. már csak órák kérdése, amikor a számítógéphez ülhetek. További erőt, egészséget kívánok. Szia, Astor! Pali

Teljesíti. Még ma beleegyezését adta, nem váratott meg a válasszal, mint mások általában. Le a kalappal előtte. Holnap, biztos, ami biztos, postázom ugyanezt a regényt Várnagy Mártának is (Holdkorong). Talán nem fair elhallgatni előttük, hogy mást is megbíztam ezzel a feladattal, de attól tartok, ha ezt elárulom, már nem végzik el a kellő lelkiismerettel a dolgukat, és én két szék közül a földre zuhanok. Mea culpa, ezer utólagos bocsánatot kérek tőletek.

Alkonyodik. Ideje kitessékelnem Fifit az erkélyről, mert ha ottfelejtí magát éjszakára, figyelmeztettem ismételtén magamat, meg is fagyhat a kis buta. Vagy mégsem? Mindegy, akkor sem hagyom dideregni, amikor ott a jól kibélelt ólacsakája. A csomagolással készen vagyok, más tennivalóm nincs, ezért csak ülök vagy fekszem, aminél nincs unalmasabb a világon. És az otthonban már írni, számítógépezni sem fogok. Szerintem ebbe bele lehet halni, ez nem játék, legfeljebb játék a halállal, állítják a tudósok. Jó volna tévézni időközben, vagy aludni, de csöppet sem ajánlatos. A túl sok tévézés árt a szemnek, másrészt odavezethet, hogy végül azt is megunom. Tehát várjunk még, várjunk, majd 6-7 órakor lefekszem, és rajta, válogathatok több száz csatornából. Március 2-ig, akkor a TV-met is kikapcsolom, és nézem majd azt a pár csatornát, amit majd kegyesen rendelkezésünkre bocsátanak az Otthonban. A játékfilmeket kihagyom. Már nem kötnek le. Ennyire megváltoztam volna? Hiszen azelőtt szinte kizárólag csak azok érdekelték. Most viszont a politikai műsorok: hírek, Radar, Csörte, Párbaj, Egyenes beszéd, meg a tudományos csatornák:

Spektrum, National Geographic, Animal Planet, History... Hű, nemsokára éppen hat óra! Megiszom a kis tejecském, és pont, viszontlátásra kedves, hűséges számítógémem!

2022. febr. 21.

Roppant idegesít, hogy nem tudom normálisan használni az Office 2007 szövegszerkesztőmet. Ezzel a művel most kivételesen „hanyagul” szerkesztett művet adok ki a kezemből, ami rám messziről sem jellemző. Na, majd a laptopnál újra áttérek a korrekt szerkesztésre. Már ha egyáltalán lesz ebből a laptopos álomból valami. A sors fintora lenne, ha csak ennek hiányában nem támadhatnék fel újra, mint a hamvaiból feléled Főnix madár, amikor végre úgy érzem, megtaláltam a stílusom. Egész életemben kínos verejtékkel körmöltem. Lényegében apróságok miatt: ne legyen két szótagos szó a mondat végén, inkább egyszerű, mint összetett mondatokban fejezzem ki magam stb. Hát ennek vége, letisztultam, és 70 év írás után végre hülye megkötések nélkül és könnyedén fogalmazok. Oka? Egyelőre rejtély, de ha a Jóisten megsegít, ezt is megoldom, és, mint életemben annyiszor, megint új életet kezdek a kecskeméti Idősek Otthonában. Ámen, úgy legyen! (Na, mondja ezek után még valaki, hogy nem állok pozitívan a dolgokhoz.)

Ave, Caesar...

A virágot a napfény bontja ki, az emberi lelket a szeretet. (Gárdonyi Géza)

Egy hónapja sincs, hogy sikerült kiverekednem magam a Puskás utcai „karanténból”, mert sikerült, miközben a világ, immár ki tudja, hányadszor, újból teljesen kifordult a sarkából. Egy ideig minden csapból Covid folyt, aztán következett a Márki Zay-Péter-örület, a migránsok rohama és persze Anonymus, egy titokzatos megmondó ember blogja, melyben sorra leplezte le és leplezi le ma is a háttérben zajló korrupciós ügyeket. De ez még mind nem minden, ez év március 17-én a 144 milliós Oroszország megtámadta a 44 milliós Ukrainát, azaz Góliát Dávidot. Célja az Ukrajna feletti politikai, gazdasági befolyás megtartása. Az ukránok SOS-ei, és a háború okozta pusztítások számtalan államot humanitárius segítségre ösztökélték, abban is csaknem mindnyájan megegyeztek, hogy Oroszországot agresszornak minősítsék, és ... ennyi. Ennél messzebb már kevesen merészkednek. Szerintem joggal, még ha az Ukrainának nyújtott fegyveres katonai segítség igazságos és méltányos is, ezzel szemben hallatlanul veszélyes, mert bármelyik percben olyan világháborúba torkolhat, melyből ezúttal már senki sem kerülhet ki győztesen. Ezért viszont mi értelme van harcolni? Gondolom én józan paraszti ésszel, meglehet Gyurcsány Ferenc, Márki-Zay úr és a hasonszőrűek másképp vélekednek a dolgról. Ennek tudatában reagált Orbán Viktor miniszterelnök is, bár másokkal ellentétben sokkal tudatosabb határozottsággal:

„A szomszédunkban háború zajlik. A biztonságunkat fenyegető kihívással eltökélten és egységesen kell szembeszállnunk. Így tettünk a koronavírus és az azzal járó gazdasági válság idején is. Ma erősebbek vagyunk, mint korábban, a szövetségeseinkkel közösen képesek vagyunk megőrizni a biztonságunkat. Meg kell védenünk a magyar gazdaságot is, fékeznünk kell az energiaárak emelkedését, ne mi, magyarok fizessük meg a háború árát. Történelmünkben túl jól ismerjük a háborúk következményeit, ezért nem sodródhatunk bele egy fegyveres konfliktusba. Ebből a háborúból ki kell maradnunk”.

Hát igen, nagy a tét, és nem is igen maradt számunkra más megoldás, mert egy világ mégiscsak értékesebb számunkra két államnál, és ha már mindenképpen pusztulnia kell

valakinek, pusztuljon el inkább egy állam, mint az egész bolygó. Mea culpa, beismerem, szomorú és kegyetlen igazság ez, de igazság, és az vesse rám az első követ, aki ennél jobbat, többet tud.

Háború Ukrajnában.

Ilyen események és gondok közepette próbáltam beilleszkedni a Levendula Otthon-i minitársadalomba. A legelső és legnagyobb meglepetés akkor ért, amikor rá kellett döbbennem, milyen otthonba helyezett a Margaréta otthon bölcs vezetősége. Nem, nem zajos otthonba, amitől erősen tartottam, sem egy lerobbant, ócska ingatlanba. Ellenkezőleg: csend, síri csend fogadott, a teraszokon, udvaron senki, jóllehet már jócskán tavaszba hajlott az idő. Az épület maga elég tetszetős, viszonylag kicsi, de korszerűen felújított panzió.

A kecskeméti Levendula Idősek Otthona.

– Csinos kégli – állapította meg Marsa Gyuszi. – Használd egészséggel!

Az épület belsejében 13 kétágyas lakószoba nyújtott menedéket a rászoruló öregeknek. Eddig rendben, hanem ezek az én öregeimen, hogy is mondjam, csupa kerekesszékes, alig mozgó és beszélő lakótárs értendő, egyszóval egy régi vályogházból modern, de rokkant öregek lakta börtönébe pottyantam. Hogy miért börtönbe? Elárulom, nem titok, de hadd ne vágjak a történések elébe! Nagy Pál vagyok, az új szobatárs – mutatkoztam be a féllábú, mozgó szájú lakótársnak. Még közöltem magamról néhány információt, azzal abbahagytam, ugyanis alig reagált a kérdéseimre. Hát ezzel sem fogok sokat dumcsizni az bizonyos. Így is lett, mert a mai napig is csak köszönünk egymásnak, és ugyanez a helyzet a többi rokkanttal. Itt tanultam meg először, mekkora különbség van normális és rokkant öregember közt, ami persze érthető, mert melyik demensnek, bénának vagy Parkinson-kórosnak van kedve kedélyesen csevegni, amikor sokuknak még a beszéd is nehezebbre esik. Nesze neked kommunikáció, közösség, amire annyira vágytam Puskás utcai magányomban! Elszigetelődésemet külön fokozta, hogy én még félig vak és süket is vagyok ráadásul.

– Mit szólna ahhoz, ha megrendelnénk magának egy hallókészüléket? – érzékelt a galibát jóindulatúan egy meglehetősen dundi ápolónő.

Érdekes, hogy ennek az intézménynek az ápolói is éppolyan testesek, mint a Balaton utcai pszichiátrián beleértve a modorukat is. Talán nem annyira katonásak, mint amazok, de itt is valamennyi nővér ellentmondást nem tűrő személyiség, élén a langaléta intézményvezetővel, akivel már a kezdet kezdetén összeakadt a bajuszunk. El is neveztem Vaskalaposnak, és ha valakinek, hát neki azóta is alaposan sikerül megkeserítenie az életem. Istenem, istenem, jó kis börtönkórházba zsuppoltad a fiadat. Már ha tényleg neked és nem a sátánnak köszönhetem, hogy ilyen körülmények között kell leélnem utolsó éveim. Hiszen itt még az otthonból sem engednek ki, nehogy bajunk essék valahogy. Szó se róla, rokkantak esetében ez bizony indokolt. Csakhogy én nem vagyok se kerethez, se kerekesszékhez kötve ahhoz hogy joguk lenne bárkinek is megfosztania a szabadságomtól. De még ha csak eddig terjedne az ápolónők önkénye. Nem érvényesül ebben az odúban a szólásszabadság sem, továbbá a szabad akarat, emberi méltóság, de van helyette szabályzat, házirend. Egy írott és egy főleg íratlan formában, hogy a rokkant öregek szabadságát ilyen módon is korlátozzák. Kérni lehet, akár repetát is az ebédlőben, akarni nem. Semmit, ez az ápolónők és mindenekelőtt Forgács Dávid intézményvezető előjoga. Képzeljék csak el, még azt is előírják, az ágy melyék végébe tegyük a fejünket, hányszor fürödjünk, váltsunk ruhát, miként rendezkedjünk be a szekrényben, mekkora hangerővel beszéljünk (miközben az ápolónők hangjától zeng az egész folyosó.) Kivétel nincs, még a nagyothallók is csak moderált hangnemben kommunikálhatnak a folyosón. Tiltakozásomra azt felelték, menjek ki beszélgetőtársammal a teraszra, ott senkit sem zavarunk. Mi ez, kettős mérce? Végig minden téren. Valakit még az is ingerelt, miért beszélek románul, amikor el kezdtem egy erdélyi lakótársammal románul dumcsizni. Elgondolkoztató, nem? El is gondolkozom rajta nemegyszer, minek nevezzem azt, amit nap mint nap, hétről hétre megélek. Puha diktatúrának, helytelenül felfogott terápiának, melyben a léleknek annyi szerep jut, mint sónak a diétás étrendben? Mivel több rendszert is átéltem, és két országban is volt alkalmam megismerni az életet, azonnal rájöttem, hogy ez, kérem, tiszta szocializmus, vagyis olyan minitársadalomra bukkantam, ahol megállt az idő, és némelyek még mindig Ceaușescu és Kádár szellemében gondolkoznak. Első látásra ugyan a Levendulában sincs semmi probléma. Szegény öregek többnyire hallgatnak, nem mernek, vagy nincs is erejük protestálni, de ha mégis megesik, meg is kapják a magukét. Tanulság: tapsolj (Ceaușescu) vagy hallgass (Kádár), vágj jó képet mindenhez, és túléljed. Lehet, hogy csak füvet legelve, néha önmagadat is leköpve, de a túlélés mindenképpen garantált.

Nem akartam elébe vágni a történetemnek, de úgy látom, bizonyos mértékig mégis csak megtettem, ezért engedelmükkel visszaugornék ahhoz az ápolónőhöz, aki hallókészülék megvásárlására próbált rávenni.

– Nem rossz ötlet, csak hát a pénz... Sokba kerül az, nővérke, azonkívül itt ez a milió – válaszoltam habozva, legyen-e őszinte vagy hallgassak az eszemre, mely folytonosan azt súgja, fogjam be a számat, és inkább hazudjak, hazudjak orrvérzésig, nehogy a végén még „beilleszkedésre képtelen” minősítés ürügyén kipenderítsenek az otthonból.

– Millió?

– Környezet.

– Miért, mi baja magának a környezettel? Kevesli a fákat a parkunkban, kicsik a szobák, tévék, vagy mi a gond?

– Ha még csak ennyi baj lenne – sóhajtottam csüggedten –, de erről nem szeretnék egyelőre beszélni. Előbb feldolgoznom a benyomásaimat, ha nem haragszik.

– Hát csak dolgozza, Pali bácsi, dolgozza, és ha valami nem tetszik, közölje velünk egyenesen. Mi mindenkit meghallgatunk, végül is ez a feladatunk: meghallgatni és segíteni.

Hacsak – tette hozzá kacsintva – kacsalábon forgó kastélyt nem kívánna magának, mert ebben nem segíthetünk.

Ismerős frázis, ugyanazok a szlogenek, mint amelyeket el-elpuffogtattak valamikor az elvtársak. És ezeknek az ápolóknak nagy része még meg sem érte a múlt rendszert. Vajon hány társadalmi rendszernek és ideológiának kell eltelnie ahhoz, hogy Marx, Lenin, Kádár szelleme ne fészkelje be magát az utódok szívébe, agyába? Egy megjegyzés azonban mégis kikíváncozott belőlem, ki is kottyantottam üstöllést.

– Kastélyt nem, megelégednék én azzal is, ha a szobatársam nem tévézne reggeltől estig, illetve dehogyis is tévézik, csupán a tévét járhatja, miközben ő a tévének háttal ülve játszik a mobilján.

– Igen, tudjuk, így szokta, de miután a szabályzat nem tiltja, megteheti nyugodtan, nálunk ez is meg van engedve.

– Szép, de engem zavar ám. Vagy ez nem számít? Még szerencse, hogy süketségem folytán alig hallok valamit a tévéből, és ön még azt ajánlja, vegyek hallókészüléket magamnak?

Pedig nemrég még majdnem megvettem. Ja, ilyen az élet, forgandó, mint a szerencse. De nem sokra megyek itt a szememmel sem, tévét mindenesetre nem igen nézhetek. Ahhoz túl gyenge a látásom, és felhangosítanom sem ajánlatos a készüléket, mert azzal már én zavarnék másokat, vagyis elestem az egyetlen szórakozási lehetőségtől is. Mi jöhet még ezután? Este szorongva bújtam az ágyamba, és vártam az éjszakát, amikor el kezd horkolni a féllábú. Nem horkolt, és másnap sem istennek hála. Végre valami jó is ér ennyi rossz után. Reggel hatkor megélelénkült a folyosó, és nemsokára megérkezett a váltás is. Vajon hány ápoló ügyködhet itt összesen? Hét-nyolc? Nem mertem megkérdezni. Még csak pár órája tartózkodom új „kastélyomban”, de máris pedzettem, hogy valahogy nem csípi, ha valaki túl sokat kíváncsiskodik. Inkább ők kérdeznek, s mint utóbb megtudtam, információikat fel is jegyzik egy noteszbe. Akárcsak az iskolákban az osztályfőnökök. Nos, talán tartsunk egy kis terepszemlét, hadd lássam, milyen az a kacsalábon forgó kastély, melyben élnem-halnom kell. A folyosón végig székek sorakoztak. Itt szoktak gubbasztani a férfiak, nők vegyesen, mielőtt bebotorkálnak az ebédlőbe burkolni. Ez itt az orvosi rendelő, az a látogatói helyiség és betegszoba – sétáltam fel-alá a folyosón. Lám-lám, még ez is van!

– Maga meg mit császál itt, mint fing a feredőben? – reccsentett rám egy rövid hajjú, kerekese székben ülő anyóka.

– Tessék? – mosolyogtam rá kedvesen, jóllehet minden szavát értettem.

– Maga meg mit flangál itt, mint fing a feredőben?

– Megismételne a kérdését? Csak egy kicsit hangosabban, mert nem hallok jól.

Dehogy ismételte, csak legyintett, és ezzel megszabadultam a nénikétől. Jó módszer, ezentúl gyakrabban alkalmazom, ha le akarok rázni a nyakamról valakit. A jelek szerint a bosszúvágy, visszavágás ingere még mindig birizgálja a lelkemet annak ellenére, hogy a közelmúltban még a krisztusi megbocsátásra esküdtem. Ilyen apró szurkálásokkal azonban elég nehéz lesz igaz útra térni, és ha ehhez hozzáteszem, hogyha a körülmények képmutatószkodásra, lódtításra, és csalásra is kényszerítenek, aligha fognak már engem ebben az életben szentté avatni. Az egyik kecóban rábukkantam Károly bára, akiről tudtam, hogy erdélyi.

– Bună ziua, bade Károly!

– Bună! – nézett nagyot az atyafi.

Leültem az ágyára és elbeszélgettünk. Folyt belőle a szó, amit erős hangja lévén nagyjából meg is értettem. Az öreg köpcös, 83 éves székelly volt állítólag Marosvásárhelyről, hivatásos exfruntaş (*exőrvezető*) kitűnő román tudással, amire egy szobája előtt masírozó

matróna megvető köpködéssel reagált. Összenéztünk, becsuktam volna az ajtót, lebeszél róla.

– Nem szabad, nem engedi a szabályzat. Itt minden lakószobának nyitva kell lennie.

– Az anyját, akár a Balaton utcai pszichiátrián! De hát ez a magánszféránk abszolút semmibevevését jelenti. Így mindenki kihallgathatja a beszélgetéseinket, beláthat a szobánkba, nő a férfiba, férfi a nőébe, a folyósokról beszüremlik a lárma, a neonfény... Mi a céljuk ezzel?

– Az ellenőrzés, vagyis hogy bármelyik pillanatban a segítségünkre siethessenek.

– Milyen szolgálatkészek. És a nővérhívó, sze minden ágy felett ott lóg egy. Az mire való?

– Jó kérdés. Te honnan jöttél Kecskemétre?

– Nagyváradról.

– Szép nagy város, én Marosvásárhelyről, amíg a feleségem el nem adta a házamat, és vett helyette egy másikat Tatárszentgyörgyön, méghozzá úgy, hogy nem is tudtam róla – panaszkolt bánatosan.

– A tudodon kívül? Na ne! Ilyen rosszban voltatok?

– Nem, csak... Mindegy, hosszú, utána nemsokára meg is halt szegény, a rokonaim erre, kitalálod, mit tettek?

– Bedugtak egy kacsalábon forgó kastélyba.

– Hova?

– Ebbe az otthonba.

Ismerős ábra: a feleség, férj meghal, a hozzátartozók dolgoznak, „nincs idejük” a nagypapival törődni, ezért szépen elsüllyeszti valamelyik szociális otthonba, és volt probléma, nincs probléma – erősítik meg a többiek is, amikor a beköltözésük okait firtatom.

– Részvétem. És tetszik a kégli?

– Miért, neked tetszik?

– Mint púposnak a puklija. Nálad mi nem szuperál?

– Hát a szabályok, ez a nyavalyás házirend, meg amit még hozzátoldanak. Pedig én fruntaş létemre ugyancsak megszokhattam a kommandákat (*parancsokat*): Ne álljon ide, ne álljon oda, ne tegye ezt, ne tegye azt! Még azt is megszabják, hányszor fürödjek meg hetente.

– Hányszor?

– Lehetőleg mindennap, de legalább háromszor mindenképp, utána ruhaváltás, mert az is kötelező.

– Mert vigyáznak ránk, tovarăşu fruntaş (*örvezető elvtárs*), még a fűvó széltől is megóvnak. Tudod, hány szépkorú adna hálát istennek, ha ilyen helyen lakhatna?

– Te most viccelsz, vagy komolyan beszélsz? – vörösödött el Károly bá, akit utóbb elneveztem Dühöngőnek. – Mindjárt felmegy a vérnyomásom. Viszontlátásra! Majd később folytatjuk, ha lecsihadtam.

Oké, tovább, interjúvoljuk meg a többi lakótársat is! – perdültem ki a vásárhelyi székelly barlangjából. Nem árt, ha ezt-azt jó előre megtudok, hogy még idejében elkerüljem a konfliktusokat, emellett el kezdett bennem az író is dolgozni. Ez itt az élet a maga tiszta meztelenségében, talán az utolsó lehetőség, hogy ne a tévéből meg a könyvekből ismerjem meg a valóságot. Károly bá mellett egy pakombartos, 60 év körüli roma lakótárs tévézett. Ezzel nem traccsolok. Már egyszer megpróbáltam, de miért, miért nem, egyszerűen kijelentette, semmi kedve velem vakeregni (*beszélni*). Jól van, öreg, maradj meg hát magadnak, de nini, milyen tipp-top teraszos szobát kapott a kollega! Egyedül ő meg egy másik roma lakótárs 26 szerencsétlen rokkant közül. Mi tagadás elfogott az irigység. Milyen klassz lehet kiülni a teraszra, és elnézni a fel-alá suhanó vonatokat, autókat. Na, nem azért, de számomra ez mozgalmas, életet sugárzó panoráma, míg idebent bármerre nézek, szánal-

mas, alig lélegző rokkontra esik a tekintetem. Eh, fátylat rá, ez a politika, merthogy nagyra becsült sorstársam nem véletlenül kaphatta ezt a szobát, arra mérget veszek.

– Ebéd! – kiáltotta el magát egy ápolónő.

Fél tizenkettő. Ilyen korán ebédelünk!

– Ne tolakodjunk, kérem, csak szépen rendben, jóóó? Elöl a kocsisok, utánuk a keretesek. Hallotta, Pali bácsi? Volna szíves hátra fáradni!

– Elnézést!

Tíz perc csoszogás után végre elértem a szobámtól fél percre található ebédlőt.

– Bemutatom az új lakótársukat Nagy Pált Kecskemétről. Fogadják szeretettel – süvöltötte egy ápoló, hogy mindenki meghallja.

Egy arc sem fordult felém. Talán meg sem hallották.

Leves, szigorúan karimáig, az is hideg, mintha ki tudja, milyen messziről szállítanak. A második fogás krumplipaprikás. Remek, csak legalább langyos lenne, ha nem is forró, ahogy én szeretem.

– Kíván valaki repetát?

Felkapom a kezem. Észre sem veszik. Várom egy-két percet, míg felém fordul valamilyen egészségügyi dolgozó.

– Bocsánat!

– Maga meg mit akar?

– Repetát. Krumplít, ha lehetne?

– Na, jó reggelt! Miért nem szólt akkor, amikor megkérdeztem.

Az egyik ápoltból kirobbant a nevetés.

– Én szóltam, vagyis intettem önnek, de nem tetszett észre...

Elakadt a hangom, berekedtem. Már én is pontosan úgy motyogok, mint Judit betegsége utolsó stádiumában. Akkor meghülésre gyanakodtam, de miután még ma is ugyanolyan rekedt vagyok, már semmire sem gondolok. Hacsak nem az öregségtől vagy stressztől kukultam meg ennyire, a kutyafáját ennek a kur... Már majdnem kimondtam, pedig soha életemben nem káromkodtam. Várom. Semmi paprikás. Elfelejtkeztek volna róla?

– Szólhatok?

– Hozom a krumplít, ne siessen már úgy! Nekem is csak két kezem van, jóember.

Hű, de körülményes itt repetát kívánni – töröltem meg a homlokom.

Evés után irány az ágy. Naná, hova máshova ballaghattam volna. Fél nyolckor reggeli, utána pihenés, fél tizenkettőkor ebéd, utána szieszta, fél ötkor vacsora, és vége a napnak, lámpaoltás. Kb., ebből állt nagyjából egy levendulai otthon lakójának napi programja. Vegetálás ez ám a javából. Nem mintha azelőtt nem vegetáltam volna, de ez a mostani sokszorososan túltesz a Puskás utcai tengődésen. Sokszor afféle virágállatnak érzem magamat, mely él, táplálkozik, de élete végéig sem mozdul el a helyéről.

Másnap hajnalban motoszválásra ébredtem, Fél öt, úgy látszik, nem tud a féllábú aludni.

– Józsi, még nincs hat óra. Olvastad a házirendet? Ne haragudj, hogy megjegyzem, de hatkor, nem fél ötkor van a Levendulában ébresztő.

Nem válaszolt, csak nézett rám alulról felfele, és ütemesen mozgatta a száját meg a lábcsontját. Felkecmeregtem, és elkezdtem a folyosón idegesen fel-alá sétálni, mint annak idején Váradon, a Ceușescu-diktatúra idején. Akkor azért fohászkoztam, bárcsak vonná ki ezt a parazitát a forgalomból valaki. Most még csak nem is fohászkoztam, mert még eredménytelenebbnek tűnt, hogy innen valaha is kijussak. A legtöbb, amit elérhetek, ha megszabadulnék ettől a pasitól, márpedig ez csak és csakis a halála révén képzelhető el. Kívánjam a halálát? Soha, itt még nem tartok, még sok víznek kell lefolynia a Dunán, hogy én bárkinek a halálát kívánjam.

– Maga mit keres itt ilyen korán a folyosón? – ripakodott rám az éjjeli szolgálatos ápolónő. – Fáradjon csak vissza szépen az ágyikójába, és várja meg legalább a hat órát.

– Igenis.

Reklamáljak, panaszkodjam, mártsam be a féllábút is? Fölösleges, valahányszor megtettem, mindig odalyukadtunk, egyezzünk meg, ők semmit sem tehetnek. Visszacsoszogtam a szobámba, és a féllábúra meredtem: az igazak álmát aludta. Hogy mennyit durmol ez a szerencsétlen, az nem kifejezés. El is nevezem Héttalvónak. Igaz, jobb, ha durmol, minthogy reggeltől estig, nem viccelek, az M2 rajzfilmjeit bámulja. Háttal neki, mialatt engem a guta kerülget. Fél óra fészkelődés után kimenekültem a teraszra. Hideg szél fúj, kifejezetten fáztam, de maradtam, sőt, tovább kerestem-kutattam, hogy felfedezzek a szobámon kívül még egy zugot, ahol zavartalanul üldögélhetek. Hoppá, egy körsétány! Köröskörül fák, padok. Ezt sem láttam mostanáig. Szemben vele vasúti pálya, mögötte pedig a 3-as busz megállója sárgállott. A pakombartos romához hasonlóan, nevezzük Rominak, ezentúl most már én is közvetlen közelről figyelhetem, hogyan zajlik az élet odakinn, csiripelnek a madarak, zöldellnek a platánfák. És nyáron még szebb, kellemesebb lesz itt üldögélni, hacsak el nem özönlik a kerekesszékesek ezt a helyet is. Egyelőre néptelen, egyetlen levenduláit sem érdekli a macskaköves promenádom, de később változhat a helyzet, és akkor erről a rejtekhelyről is kikopok.

Be más lenne az életem, ha elhozhatnám a számítógépet magammal. Elvileg semmi akadály. Internethálózat ugyan nincs, de egy mobilnet mindent megoldhat. Csábító ötlet, s mivel pénzben sincs hiány, érdemes volna minél előbb nekivágni a dolognak. Az ötletet csakhamar tett követte, és elkezdtem néhány technikai megoldásról Vaskalappal tárgyalni, mint olyannal aki legtöbbet ért az informatikához. Egy ideig válaszolt is sorra-rendre minden kérdésre, aztán megunt, és lerázott a nyakáról.

– Egyéb óhaj, sóhaj? Döntse el már végre, mit akar.

– Abban járok, de miután nem sokat konyítok a PC-hez, elég nehéz eligazodnom.

– Jó, de nekem, képzelje, más dolgom is van, minthogy csak magával foglalkozzam.

– Kérem, elnézést a zavarásért.

Telt az idő. Semmi változás. Még a számítógép-asztalt sem sikerült behozatnom.

– Sajnálom, nem fér el a szobájában, máshol meg még annyi hely sincsen – közölte velem halkán, de kategorikusan a 190 cm magas fiatalember.

– Volna szíves hangosabban beszélni? Köszönöm, nagyon kedves, de ha kiabál még úgysem hallom, Forgács úr

Erre éppúgy feldühödött, mint a volt főorvosom, Palotai Ferenc doktor, amikor megkértem, beszéljen egy kicsit hangosabban. Megértem, valamikor én is pontosan így reagáltam, ha egy nagyothallóval beszéltem. A sors fintora, hogy most én vagyok a nagyothalló. Egy szó, mint száz sikerült összevesznünk annyira, hogy fogtam magam, és kértem egy ív papírt a szolgálatos ápolónőtől.

– Mi célból?

– Felmondok, más otthonba akarok költözni.

Hogy mégsem került rá sor, végül mégiscsak a főnöknek köszönhettem, más szóval beadta a derekát, hozhattam az asztalt meg a PC-t is. Megenyhültem, azért nem is olyan vaskalapos a barátunk, hiszen még a kábeleket is saját kezűleg szerelte a gépembe. Ami pedig a teamjét illeti, hát azok sem olyan szőrös szívű emberek. Bár stimmel, hogy hébe-hóba kikelnek magukból, de ennyi ilyen-olyan sérült beteget sem olyan könnyű ám ápolni, gondozni.

Ettől a naptól kezdve jócskán megváltozott az életem. Már el tudtam foglalni magamat, mindenekelőtt pedig újra alkothatok, írhatok. Na és, olyan nagy dolog? – biggyesztetné le erre az ajkát valaki. Nos, kinek nagy, kinek nem. Nekem nagy, bár igazán akkor volna értéke, ha mindaz, amit írok, valóban irodalmi értékkel bírna. Egyesek szerint bír is,

mások szerint egy fenéket, de ha engem kérdeznek, csak egyet mondhatok: nem tudom. És ha számításba veszem, hány irodalmi lap utasított vissza (Élet és Irodalom, Forrás, Alföld, Magyar Napló stb.), milyen irodalmi díjakat nyertem, egyáltalán tud-e rólam valaki (ahogy Turai Laura kérdezte egyszer a Kecskeméti Naplóban), a maradék önbecsülésem is füstté-köddé válik. Hogy van bennem elhivatottság, alkotóvágy, az kétségtelen, hanem ez lehet rögeszme is, magyarul: egyszerűen nem vagyok teljesen épeszű, amit az is alátámasztani látszik, hogy évtizedek óta írogatok, nyelem egyre-másra a gombócokat, és még mindig nem vágtam kukába a PC-met.

Szóval írogatok. Reggel félhét és 14 óra között. Így állapotom meg Álomkórossal. Én írok, ő meg húzza a lóbórt, igaz, mit is tehetne mást? Délután én alszom, illetve inkább csak fetrengök az ágyon vagy sétálok, hogy éjjel tudjak aludni. Néha bekukkantok az Origo hírportálra, vagy bekapcsolom a rádiót, és hallgatom a híreket. Természetesen fülhallgatóval számolva szobatársam érzékenységeivel. Mióta kitört az orosz-ukrán háború, alábbhagyott a Márki-Zay-örület, aztán következett a választási kampány, és most ez a fősláger. A tét ezúttal sokkal nagyobb, mint bármikor, mert ha netalán a baloldal nyeri meg a választást, Magyarország azonnal ukrán testvéreink segítségére fog sietni – borzolja kedélyeinket az ellenzék miniszterelnöke. Hát lehet, hogy én nem vagyok teljesen épeszű, de hogy Márki-Zay sem az, arra ráteszem a nyakamat. Csak azt nem vágom, és velem együtt több százezer szavazó, miért hagyják Gyurcsányék, hogy ez az agybajos ilyen lényegében népszerűtlen ötletekkel bombázza Magyarország lakosságát. Mert ki szereti a háborút, vagy energiatakarékosság céljából 16 fokos hidegben dideregni a lakásban, ahogy Márki-Zay javasolja?

– Ha minden jól megy, holnaptól átvesszük a hatalmat – bizakodott a levendulai otthon egyik búzavirág kékszemű gondozónője.

Na, mit mondtam: ebben az otthonban még mindig Kádár szelleme kujtorog.

– Épp itt az ideje, hiszen kerek 12 éve nézzük tétlenül, hogyan adja el külföldnek az Orbán-kormány az országot, arcátlanul hazudik, bűvészkedik a rezsivel, nyugdíjjal, manipulálja a benzint, gyógyszereket... – kontrázott egy másik ápoló.

Netene, hogy milyen jól informáltak egyesek! Mintha ők is ott ülnének közvetlenül a tűzhelynél, azaz parlamentben, jóllehet az az igazság, hogy az emberek zöme csupán azt szajkózza, amit a különböző pártok téglái hühognak az ATV-ben, Népszavában és egyéb fórumokon. Logikus, más forrás nem is igen jöhet számításba. És sajna sokan hisznek nekik, mert Márki-Zay Péterrel szemben ügyesen és meggyőzően hazudnak. Van, aki hitelt ad nekik, van, aki nem. Én kizárólag csak azt hiszem el, amit saját szememmel látok, saját bőrömmön tapasztalok, és nekem az azt súgja, hogy az Orbán-kormány teljesítménye igenis szuperlatív. Erre cáfol rá, pontosabban úgy tűnik, mintha rácáfolna saját egyéni tragédiám, melynek során szinte minden személyi szabadságomat elvesztettem, plusz az önrendelkezéshez és szórakozáshoz való lehetőséget. Nem tagadom, valóban elvesztettem, de korántsem az Orbán-rendszer, hanem saját balgaságom jóvoltából. Ennek bizonyításához hadd villantsak fel néhány baklövést a múltamból. 1. Petrozsény, Marosvásárhely. Rossz tanuló voltam, lazáltam. Nem hallgattam szegény édesanyámra. Most már bánom, de már persze túl késő, ennek következményeit halálomig kell viselnem. Pedig ha többet tudok, folytonos tanulással élesítem az elmémet, talán nem jutottam volna oda, ahol jelenleg tengetem a napjaim. 2. Elhagytam a szülőföldemet, hazámat, holott csak két évet kellett volna kibírnom ahhoz, hogy megdöntsék a Kárpátok Géniuszának hatalmát. 3. Elhanyagoltam a családépítést. Több utódot kellett volna nemzenem, akik közül csak akadt volna egy gyerek, unoka, aki nem hagy sorsomra, mint Egi tette bosszúból. Olykor megkérdezem magamban, vajon érezhet-e egy ilyen kőszívű ember lelkiismeret-furdalást. Utóvégre az igazság nem mentség. Még ha Egi nek is lenne igaza a köztünk folyó vitában, egy református pap unokájának akkor sem kellene megtagadnia saját édesapját, különösen

olyan helyzetben, melyhez hasonlót nem kívánok sem neki, sem senkinek. Hát megéri egy bosszúért feláldozni a lelkünket, mert hiszen a bosszú, könyörtelenség elégtételért kiált, édes fiam, és könnyen meglehet, hogy éppen ezért kerülsz a pokolba. Nevetségesen hangzik, vagy inkább kegyetlenül? Attól függ, hiszünk-e vagy sem az isteni igazságszolgáltatásban. De hagyjuk, én a mai napig is csak egyet kívánok: mielőtt meghalnék, nyissa fel az Úr a szemedet.

Április 3-án reggel hat órakor Magyarország megnyitotta a szavazóhelyiségek ajtaját. A levendulai rokkantak természetesen helyben szavaztak, köztük én is. Hát igen, lelki rokkant a testi rokkantak között. Sajnos Álomkórosnak köszönhetően csak a rádióból követhettem az eseményeket. A szavazók részvétele példátlan volt, ekkora érdeklődésre senki sem számított, tegyük hozzá, arra sem, hogy a főváros a Fidesz felett tör lándzsát. Lám, ebben is Orbánnak van igaza, aki szerint sohasem szabad lebecsülni az ellenfélt. A voksok összeszámolása után a következők gratuláltak Orbánnak: Vlagyimir Putyin orosz államfő, Narendra Modi India miniszterelnöke, Karl Nehammer osztrák kancellár, Alekszandar Vucsics szerb elnök, Andrej Plenkovic horvát miniszterelnök stb. Hm, lehet, hogy a közeljövőben Budapest lesz a Közép-Európa-i érdeklődés középpontja? Ekkor megszólalt végre az eddig háttérben sunyító Gyurcsány is Márki-Zayt okolva mindenért, Márki-Zay Gyurcsányt, mert mindig kell egy bűnbak, nemdebár? Az ebédfutárok ezen a napon ünnepi menüt szállítottak, és még a Levendula is kitett magáért egy szelet torta erejéig, bár csak a szavazás idején, amikor még reménykedhetett abban hogy Márki-Zayék nyerik meg a választást.

Megnyugodtam, nem nyerték meg, és folytattam az írást, amikor izgalmas ötlet fészkelte magát az agyamba: mi volna, ha megkérném Tibit, vegyen ki az otthonból, és fogadjon a házába. Szép álmokat! – vigyorogtam magamon nagyon jól tudván, hogy Tibi sem különb a Deákné vásznánál. Esetleg udvariasabb Eginél, nem mutatja ki annyira a foga fehérjét, de ugyanúgy elutasít, mint az unokatestvére. Egy ideig játszadoztam az ötlettel, aztán mégiscsak rászántam magamat, és elküldtem Tibinek a levelet. Íme, a válasz:

Raspunsul la intrebarea care mi-ai pus-o, ca daca te-as lua in casa impreuna cu 8 milioane de forinti, este categoric NU. (Arra a kérdésre, hogy magamhoz vennélek-e 8 millió forinttal, kategorikusan Nemmel válaszolok.) Cum sa te iau in casa? (Hogy vegyelek az otthonomba!) Pai copiii isi fac case sau o parasesc pe cea familiala imediat ce au ocazia, tocmai pentru a evita certurile cu parintii, fiind persoane de generatii diferite. (Hiszen a gyermekek éppen azért vesznek új házat, hagyják el a szülői otthont, hogy elkerüljék a civakodást a két generáció között.) Nu stau impreuna cu maica-mea (chiar daca e vitrega) si o sa-l aduc acum pe unchi... (Én sem lakom együtt a mostohaanyámmal, erre hoztam a házamba még a nagybátyámat is?) Hai sa fim seriosi. (Legyünk már komolyak...) Deci varianta asta este exclusa din start. (Tehát ez a variáns ki van zárva a startból.) Si, inca odata, nici nu te-ar fi ajutat prea mult. (És nem is olyan sokat segíthet.) La noi in casa gasesti mancare gatita cam jumatate din timp (o saptamana da, una ba), intrucat eu manac des in oras (si imi place sa mananc in oras) sau mananc conserve (imi plac foarte mult - cele bune, bineintele, de asemenea, nevasta-mea calca rar rufeale, de regula pe ale ei, fiindca eu ma imbrac mai mereu "casual" si nu va vrea sa o faca mai des. (Nálunk csak egyszer főznek, vasalnak hetente, ezért sokszor a városban étkezek, szeretek is ott étkezni, vagy felnyitok egy jó minőségű konzervet.) Deci nu pot avea "grija de tine. (Tehát nem tudok rólad gondoskodni.) Nu imi pot lua o astfel de responsabilitate. (Ilyen felelősséget nem vállalhatok magamra.) Nu am nici timp, nici chef. (Ehhez sem időm, sem kedvem sincs.) Iar tu nu ai, cel putin deocamdata, nici o problema de mobilitate. (Neked viszont egyelőre semmi mozgásproblémád nincs.) Dar hai sa spunem ca nevasta-mea ar gati mai mult, astfel incat sa ai mereu mancare gatita. (De hadd mondjuk, hogy a feleségem többször főz, és mindig ehethél főtt ételt.) Ii place sa gateasca si ma gandesc ca nu ar fi

o problema. (Ő szeret főzni, és azt hiszem, ez nem is okozna neki különösebb problémát). Tot mai raman celelalte aspecte, de care ar trebui sa te ocupi. (De így is maradt a dolognak más aspektusa is.) Spalatul rufelor e simplu, il face masina de spalat, dar calcatul, curatenia etc, iti raman in sarcina. (A mosás egyszerű, ezt megteszi a mosógép, de a vasalás, takarítás stb. már a te feladatod lenne.) Impedimentul mare este insa intimitatea, pe care nu sunt dispus sa o sacrific. (A nagy akadály lenne a feleséggel való intimitás, amit nem vagyok hajlandó feláldozni miattad.) Am facut casa pentru mine, sotie si copil, si asa vreau sa ramana. (A házat magunknak csináltattam meg a feleségemnek, fiamnak, és szeretném, ha ez így is maradna.) Deci in concluzie, daca esti amenintat sa fii dat afara sau sa nu te poti intoarce in casa ta, putem discuta anumite solutii, gen sa-ti gasesc o chirie mai ieftina pe undeva, eventual aproape de mine si eventual sa-ti aduc mancare gatita o data sau de doua ori pe saptamana, dar cam atat, si daca cazi la pat, sa te vizitez mai des. In rest, nu te pot ajuta cu altceva. (Következésképp, ha ki akarna valaki utasítani a házadból, megbeszélhetünk néhány megoldást, pl. kereshetünk neked valahol egy olcsó albérletet, esetleg hozzám közel, és hozhatnék neked főt ételt egyszer-kétszer hetente, és ennyi.) Cheltuielile inasa, utilitatile, va trebui sa le suporti singur. (A felmerülő költségeket azonban mindig neked kell fedezned.)

A kép világos. Olyan embert ábrázol, aki sem értelmileg, sem érzelmileg nem tudja felmérni, hol szorít a cipő, és végig helytelen következtetéseken lovagol. Nem veszi számításba, hány éves vagyok, azt sem, hogy egyetlen hozzátartozóm sincs a közelemben, továbbá alig látok, hallok, és a mozgás, közlekedés sem éppen az erős oldalam, ezért nem csoda, hogy nem is lát, következtet helyesen. Legfőbb példája Sanda, Jancsi felesége, akinek szintén meghalt a házaspárja, mégsem siránkozik senkinek. De lenne csak ő is külföldön, rokonok nélkül, egyedül, ráadásul 10 évvel idősebb, tele vérnyomás- és diabétesz-problémákkal, meg vagyok győződve, hogy azonnal mindent másképp látna, érezne. Ami pedig drága unokaöcsém együttérzését illeti... Nos, az épp annyira egocentrikus, mint a fi-amé. El tudom képzelni, miként reagálna ő is, meg Egon is, ha egy szép napon valamelyik földönfutó ukrán vagy afgán kopogtatna az ajtaján.

Benne lévén a levélírásban eleresztettem egy levelet Kamilnak is. Viszonylag gyorsan válaszolt, de annyira érdektelenül, hogy inkább távolabb, mint közelebb éreztem magamhoz. Ahhoz képest, hogy teológiára járt, és istenes verseket írogat, elég hűvös az ember-szeretete, vallásos hite, mondhatnám úgy, hogy inkább filozofikus, mint érzelmi jellegű. Kb. olyan, mint amikor dicsőhimnuszokat zeng egy költeményről, elismeri, hogy szép, értékes alkotás, csupán a lelkében nem mozdul meg semmi sem. Valahogy így viszonyul(t) hozzám Kamil is, bár én igazából azokat az embereket kedvelem, akik nemcsak filozófiai magaslatokból értekeznek Istenről, szeretetről, barátságról, hanem le is tesznek értük az asztalra valamit. Kamil sajnos nem tett le, ahhoz ő túlságosan tartozkodó, introvertált személyiség, mi több, szinte hűvösen passzív, amire azonban csak idővel sikerült ráeszmélnem. (Állítólag J. W. Goethét is ilyennek ismerték.) Hej, legalább gyakrabban írt volna, telefonál vagy meglátogat. Le is tettem a tervemről, mely szerint neki ajándékozom a könyvtáram, plusz 1.000.000 forintot legújabb versei kiadásának céljából. Bocs, de ez van, kedves exbarátom, amilyen az adjon isten, olyan a fogadj isten.

Sehogy sem akar kimelegedni. Néha egyenesen didergek, miközben lassanként belépünk a májusba. A koszt továbbra is jó, csak kevés.

– Ideje volna felfrissíteni a spázzomat – jelentem be egyik délelőtt az intézmény legfiatalabb gondozónőjének. – Volna szíves kiengedni?

– Azt már nem! Még csak az hiányzik, hogy elüsse egy autó, elszédüljön, elessen meg ilyesmi, én meg tartsam maga miatt a hátamat. Nem, Pali bácsi, ilyen felelősséget nem vállalhatok magamra.

– Vagyis megtiltja, hogy elhagyjam az intézményt. De hisz ez hallatlan! – pirultam el mérgemben. – Egy rokkant esetében még megértem, de én egyelőre még biztosan állok a lábamon.

– Akkor is, ne felejtse, hány éves. Kérem, fogadjon szót, és menjen vissza a szobájába, jóóó?

– Nem jó. Várjon csak, felolvasom a jogaim – húztam elő zsebemből egy papírlapot, amit pont az ilyen alkalmakra készítettem elő.

Teljes körű ellátottsághoz való jog. Személyes adatok, magánéletről kapcsolatos titkok védelme. Szabad mozgáshoz való jog – hangsúlyoztam. Tájékoztatáshoz való jog. Önrendelkezéshez való jog. Emberi méltósághoz való jog. Egyenlő bánásmóddhoz való jog. Kapcsolattartáshoz való jog.

– Elmagyarázzam azt is, milyen következményekkel jár, ha egy szabad állampolgárt tartanak akarata ellenére elzárva egy szobában?

Úgy elrohant, mintha puskából lőtték volna ki. Egy óra múlva elengedett. És azóta is bármikor, valahányszor kikívánkozom a Műkertbe vagy központba.

– Köszönje a főnököknek, de ha valami történik, én mosom kezeimet.

Ritka pillanat, győztem! Ezen felbuzdulva elővettem a házirendet is. Hátha csiszolhatok egy kicsit a lámpagyújtást, illetve -oltást illetően.

– Az rendben van, hogy reggel hatkor villanygyújtás van a szobákban, nyolckor pedig a folyosón – okoskodtam óvatosan egy másik, rutinosabb ápolónőnek –, de kinek?

– Hogyhogy kinek? – hökkent meg a maszkos, isten tudja, hogy hívják nővérke (?). – Hát mindenkinek.

Ettől a maszktól minden olyan személytelen, egyforma, s miután a látásom sem a legkitűnőbb, alig tudom megkülönböztetni őket egymástól.

– Csak azért bátorkodom megjegyezni, mert...

Elhallgattam: megláttam a szeme körül összefutó ráncokat.

– Bizalmas ügy, nem tudom, lehetek-e őszinte.

– Velem lehet, megnyugtatom, de maga tudja.

– Szóval a házirend egységes, olyan törvényféle, amit *mindenkinek* be kell tartani.

– Úgy van.

– Akkor miért nem tartják be önök is? – rukkoltam ki merészen az igazsággal, bár abban a pillanatban már meg is bántam, hogy megnyíltam, mert, ugye, mondj igazat, és betörök a fejedet, különösen a Levendula Otthonban.

– Mi? Folytassa! Van egyéb is a begyében, Pali bácsi?

– A hangos beszélés. Engem már figyelmeztettek, ne beszéljek túl hangosan, ugyanis itt nagyon visszhangosak a folyosók. Stimmel, csakhogy ez miért nem vonatkozik önökre is?

– No, azért mi sem mindig kiabálunk, ha viszont igen, csakis szakmai szükségből. Mi, Pali bácsi, dolgozunk, nem diskurálunk, és bizony vannak esetek, amikor a hangos beszélést sem tudjuk elkerülni – magyarázta meg a bizonyítványát az ápolónő, és ő is elrohant.

Jellemző, a kimagyarázkodás meg a rohanás is, mely egyre nyomasztóbban cincálja az idegei. Ó, legalább azt a nyomorult ajtót lehetne néha becsukni, hogy ne világítson a folyosói fény a szemembe, amikor éppen aludni szeretnék. Fények, hangok, rohanás a barátságos félhomály, csend és béke helyett tölti be reggeltől estig az életem. Ehhez hasonló környezetben éltem valamikor a vásárhelyi diákotthonban is, amire Jancsi bátyám azt mondta, hogy soha életében nem tudná megszokni. Én megszoktam. *Akkor, 20 éves koromban*, amikor egy ember, még ha hétrét hajlik is, mégsem roppan össze. Momentán azonban 80 vagyok, ráadásul művészlélek, s mint ilyen százszor érzékenyebb és törékenyebb az át-

lagnál. Ahhoz, hogy ne roppanjak össze, minimum egy kis beszélgetésre, zavartalan meditációra vagy egyéb kikapcsolódásra volna szükségem. Hiú ábránd? Nagyon úgy tűnik. Itt vagy nem hall valaki, magyarulán süket, vagy már maga is dirib-darabra tört, hölgyeim és uraim. Az ápolókkal éppen purparlázhatnánk, nekük viszont idejük nincs, ezért szinte külön kasztot alkotnak. Ami összetart bennünket, az kizárólag a szükség. A lakók többsége egyedül maradt, vagy rokonaitól persona non gratának minősített szerencsétlen, aki jobb híján ide jött meghalni. Néha eszembe jut, mi áll az otthon ajtajára öles betűkkel felírva :

A virágot a napfény bontja ki, az emberi lelket a szeretet.

Vagy gyűlölet, jobb esetben közöny, tegyük hozzá tárgyilagosan, ami általában a hosszú időre összezárt emberek között alakul ki. Kivétel nincs, és szégyenkezve bár, de bevallom, hogy magam is ezt az ösvényt taposom. Lassan kezdem nem észrevenni, mikén remeg keze-lába egyik-másik öregnek, és milyen nehezen vonszolja magát a folyosón. Tudom, hogy éjjel alig alszik valamit, és egy hétig sincs széklete. Tudom, de már nem indít meg, és időnként azon fogom magamat, hogy azért füstölgök, mert az egyik kerekesszékes túl lassan halad a libasorban. Visszatérve a házirendre arra a következtetésre jutottam, hogy hagyjuk olyannak, amilyennek Fogács úr vagy valamelyik másik fejes kitalálta, tehát vagy megszokom vagy megszököm, harmadik lehetőség nincs, ami ugyanígy értendő az egész levendulai otthonra. Mi, hogy már megint megismétlem önmagam? Nincs kizárva, csupán attól tartok, hogy mire az ismétlésekről is leszokok, már nem is lesz többé, mit mondanom.

Jó volna felvenni ismét a kapcsolatot Istennel. De most már ez sem olyan egyszerű, mint Puskás utcai hajlékomban, ahol hangosan imádkozhattam. Ha itt vetemednék efféltre, tutti, hogy rögvést átszállítanának a Balaton utcai diliházba. A mindenit, már megint hogy csörög, zörög körülöttem ez a takarítónő! Vajon képes leszek-e valaha ekkora zajban, jövés-menésben dolgozni?

Kamillal még nem végeztem. Néha megfordul ugyan ez is a fejemben, de kenyértörésre mégsem szeretném vinni a dolgot velem. Ennyit azért, barát, nem barát, nem érdemel. Nekem már az is sokat jelent, ha valaki megdicsér, és elismeri a munkám, tehetségem. Ő pedig éppen egyike ezeknek, ezért nagyon megörvendtem, amikor végre meglátogatott az egyik délután. Nem jött üres kézzel, hozott nekem banánt, almát, kolbászt meg egy számomra ismeretlen folyóiratot Madár János szerkesztésében. Madár János? Ki az Kimen-tünk az erkélyre. Csend, körülöttünk senki, pár lépésnyire tőlünk a park fái bólogattak.

– Hogy vagy, haver? Megsúgjak valamit? Tetszik az otthonod – nézett körül vidáman.

– Így kívülről. De látnád csak közelebről, belülről, és ha az sem elég, élnél csak benne magad is!

– Mert? Milyen belülről?

– Elmeséljem? – tétováztam; ismerve Kamil „empátiáját” nem igen hittem, hogy érdemes volna ilyen részletekbe belemenni. – Nem mesélem, ismered a mondást: nem minden arany, ami fénylik.

– Rossz a koszt?

Már megint ez a koszt! Miért érdekli mindenkit folyton, mit eszem, mit iszom?

– Nem rossz, csak kevés. De ez a legkevesebb – vágtam bele mégis a levendulai „édes élet” ecsetelésébe. – Na, ehhez szólj hozzá! Te hogy éreznéd magad egy ilyen börtönispótyban? – fejeztem be rekedt hangon, csaknem sírva fakadva.

Nem hatotta meg, és inkább észérvekkkel, mint a szív hangján próbált vigasztalni.

– Nézd, szabályok mindenütt vannak, ezzel szemben te végre biztonságban vagy. Ápolók vesznek körül, vigyáznak rád. Ha tudnád, hányan cserélnének veled – fújta, mintha könyvből olvasná.

– Igen, biztonságban vagyok, de milyen áron? Cserében elveszik a szabad akaratom, mozgásterem, nem lehet véleményem, és naponta többször is belegázolnak az emberi méltóságomba. Egyszóval eladtam a lelkemet. Szerinted megéri? Ó, bár sose repatriáltam volna Magyarországra! – csúszott ki akaratlanul belőlem.

Ezen még elvitatkoztunk kissé, majd ment ki-ki a maga dolgára. Kamil felemelt fejjel, derűsen a nagybetűs Életbe, én letaglózva, reménytelenül a szívdermesztő semmibe. Magyar Múzsza – olvasom később a Kamiltól kapott nyomtatványt. Elég sokatmondó cím, de vajon a tartalma is érdekes? Nem csalódtam, az volt. Utánanézttem Madárnak, és örömmel fedeztem fel benne a Nemzeti Írószövetség elnökét. Kamil tanácsára azonnal elküldtem neki is egyik írásom. Még aznap válaszolt, és, képzeljék, megdicsérte a novellát. Ezen felbuzdulva elküldtem neki még egyet, végül felvételemet kértem a Szövetségbe:

Tárgy: tagfelvételi ajánlás

*A Magyar Nemzeti Írószövetség figyelmébe
Tisztelt Cím!*

Alulírott Demeter József (DeJó), a Magyar Írószövetség/nek is/ tagja, igazolványszám: 904/2009. Tisztelettel ajánlom tagfelvételre – Petrozsényi Nagy Pál urat. Régóta ismerem, földiek vagyunk... Írásai, írói munkássága érdemesíti arra, hogy a szóban forgó Szövetség sorraiban tudhassa. Íróként, emberként egyaránt elkötelezett híve a közép-kelet-európai magyar nemzetfogalom kitételének... Sajátosan. A nemzettudat erősítése tükröződik prózájában, publicisztikájában, és minden megjelent munkájában. Áttelepült, visszahonosított, erdélyi származású lévén, eme kulturális nemzet koncepciót, sugallják, jelentik, erősítik írásai. Hozzáférhető stílusban. A kisebbségi sorban lévő magyarok azonosságtudata egészen sajátos, közvetítő szerepet tölt be – anyaországi irodalmunkban. A kiszolgáltatottság „csakazértja” hatékony erőforrásnak számít, ha írói tehetséggel párosul. Funkciója van. Nemzet tudatunk óvása hatékony fejlesztése – fontos hittétel anyaországunkban is, ahol több mint tíz törvény által elismert kisebbségi közösség él. Alkot. Példás egyenjogúságban.

Petrozsényi Nagy Pál ízes írói nyelvezetére az egyszerűség nagyszerűsége jellemző, ami! A stílus teremtőerejének fő ismérve. Távol áll tőle a zavaros modernkedés. Diplomás emberként kerüli az ilyen jellegű kátyúkat, csapdákat. Közérthetően – a közérthetőségért alkot, ami nála nem mondanivaló-sekélységet jelent. A Szó nemes értelmében: köz-helyesen!

Felvételre ajánlom – tisztelettel:

*Demeter József (DeJó), Ballószög – 6035
Bem utca 3/b.
2022. április 28.*

Hogy ebből mi lesz, sejtem: újabb fiaskó. Akárcsak a másik János, Szentmártoni esetében. Nem esküdnék meg rá, azért még remélek, mert a remény mindig utoljára hal meg, nem igaz? Addig is ismerkedem, alkalmazkodom, ami nélkül lehetetlenség bármit is túlélni. Eljárok a foglalkozásokra, betartom a szabályokat, s bár rengeteg dolgot meglátok, megtartom magamnak. Ne szólj szám, nem fáj fejem, tartja a közmondás. Csak legyen erőm is hozzá, ami tekintetbe véve egyrészt szókimondó, másrészt indulatos természetemet, nem is olyan egyszerű. Azt hiszem, rövidesen olyan novellát írok ezzel a témával kapcsolatban, melyben a főhős fellázad. Én személyesen nem talákoztam ugyan hasonló alakokkal, de biztosan van, lehet ilyen ember is, és amit nem merek az életben megtenni, megtétem vele, hogy legalább így könnyítsek a lelkemen. Verne Gyula sem sokat utazott, és ugyanígy tett, mint jómagam: *írásban* elégítette ki utazási vágyait.

Mint említettem volt, ugyancsak menedéknek tekintem az otthon körsétányos parkját is, amit egyelőre csupán azért nem szemelt ki magának egy rokkant sem, mert minden erkély ajtaját lezáratta a Vaskalapos. De mi lesz, ha kinyitattja? Agyó csend, magány, mada-rak, kereshetek új búvóhelyet magamnak. Ja, akár otthon témában is. Itt vannak például a kecskeméti Református Egyházközség Sion-Házai. Miért ne fordulhatnék hozzájuk is még egyszer? Persze előfordulhat, hogy most sem járok sikerrel, de próba szerencse, hátha ezúttal megsegít a Jóisten – ballagtam el a lelkészi hivatalba, és előadtam egy fiatal, Kerekes Márton nevezetű lelkésznek, mi célból folyamodnék hozzájuk.

– Köszönöm a bizalmát – válaszolt kurtán a lelképásztor –, de az idősothoni ügyek nem a lelkészi hivatalra tartoznak. Forduljon talán a SION Nyugdíjsház és Gondozási Központoz.

– Igen, tudom, de az a helyzet, hogy én nem egyszerű otthont keresek, hanem olyan intézményt, akire ráhagyhatnám a könyvtáramat, pénzemet. Tudniillik senkim sincs, hozzátartozóim elhaltak, ezért is kerültem a Levendula otthonba. Többet nem árultam el magamról, ugyanis egyszer már jártam itt, akkor éppen szponzort kerestem az Egy tiszta lelkű ember művemhez, hozzátéve, hogy erdélyi menekült vagyok, László Dezső volt a keresztapám, Makkai Endre a mesterem stb. Eredmény nulla, ebből okulva most jobbnak láttam mindezekről hallgatni.

– Értem, kivéve azt, hogy mit kíván akkor a Sion-Házától.

– Hát bekerülni, miután magam is református papcsaládból származom, meg aztán a komfort, az egész légkör is más önöknél. Nálunk, bevallom, elég katasztrofális a helyzet ilyen szempontból, itt ugyanis az együttérzés, szeretet helyett szigorú szabályok nehezítik a szegény rokkantak amúgy is keserves életét. Jó, elismerem, szabályokra is szükség van, de egy az önként vállalt fegyelem, és kettő, amit ránk erőltetnek felülről.

– Nono, nem túloz maga, Nagy úr?

– Sajnos nem. Az önök otthonában viszont, valljuk be kereken, a költségek, térítési díjak magasak. 20 millió forint, vagy még több? Egy szó mint száz annyi pénzem azért nincs. Ezért hagynám önökre, de valahogy úgy, hogy potom 8 millió forinttal is lehessen kezdeni valamit.

– Hol, kinek? – nézett rám gyanakvóan. – A Sion-Házra tetszik célozni?

– Igenis, kérem tisztelettel. Megadnám az ímél-, illetve telefoncímem. Remélhetem, hogy felveszik a kapcsolatot a Sion-Házak igazgatóinál e célból?

Megígérte, aztán szilencium: sem levél, sem telefon nem érkezett a számomra. Természetesen nem lepett meg, nem ez az első eset, hogy ilyen komiszul cserbenhagyott az egyházam. Istenem, mennyivel más, mennyivel különb volt a néhai tiszteletes, Makkai Endre Petrozsényban. Mint pap, mint ember, mint irodalmár, mindenben, nem is találkoztam azóta sem ilyen karizmatikus egyéniséggel. Bezzeg ő, ha tőle függ, nem hagyott volna így a lekvárban.

Utóbb többször visszaidéztem magamban a beszélgetésem Kerekes tiszteletessel, és... Még feljebb szökött a vércukrom? Ellenkezőleg: rá kellett döbbernem, hogy a tiszteletes úr minden valószínűség szerint simliskedéssel gyanúsít, és az egész hagyatékozás kamu, mert engem csak az otthonba való elhelyezés motivál. Puff neki, ezt jól elmagyaráztam neki, nem meglepő hát, hogy félreértett! Kissé jobban oda kellett volna figyelnem, miket zagyvások neki összevissza.

Húsvét a Levendulában.

A költözési remény elszálltával nem láttam értelmét továbbhalogatni a haszonélvezeti jogom lemondását. A többi gyorsan ment: egy ügyvédi találkozás az otthonban, kb. húsz aláírás, és azzal örökre búcsút mondtam Puskás utcai lakomnak. Visszatekintve az ott töltött évekre meg kell állapítanom, hogy többnyire boldogan éltem ott Judittal. Nem találtam ugyan meg benne az igazi szerelmet, szellemi társat, de még barátot sem, amikre egy életen át vágyakoztam, ezzel szemben minden házi munkát ellátott, törődött velem, meghallgatott, és én, valljuk be őszintén, ezzel is beértem igazodva a közmondáshoz, mely szerint ki a kicsit nem becsüli, a nagyot nem érdemli. Azért persze átéltem ott keserves időket is a szomszédos kft. kutyáival való hadakozásától a másik, a zenebonás szomszéd parittyázásáig, de annak is vége szakadt egyszer, és én zavartalanul élhettem az írásnak. Erről jut eszembe, hogy befejeztem a Levendulai élet feldolgozását egy vadonatúj novellában, címe: *Otthon, édes otthon*, el is küldtem rögtön a Holdkatlan szerkesztőjének. Remélem, tetszeni fog Várnagy Mártának. Az otthon miniatűr könyvtárában ráakadtam Vas Zoltán Kossuthjára. Tetszik, csak kissé túlszűfolt. Annyi adat, évszám, esemény van benne, hogy már egész beleszédültem. De hát ilyen volt maga a kor, Kossuth élete is: mozgalmas, bonyolult és szerzteágazó. Amint kiolvastam Kossuthot, nekifogtam Asztalos István Táltos ökrök című könyvének. Valaha Asztalos, a Napsugár folyóirat egykori főszerkesztője volt a példaképem. Irtón bírtam a román szavakkal kevert kalotaszegi nyelvjárását, az egyszerűségét, népiességét, mely a mai napig is lenyűgöz, s csupán az ábrázolt kor avíttága távolít el immár végérvényesen Asztalostól. Egyébként erre a sorsra jutott Jókai is, Mikszáth, Nagy Lajos, Herceg Ferenc, Bibó Lajos meg a többi kedvencem. Értékelem őket, szeretem, de már ritkán veszem őket a kezembe. Közben olvasgatom a mai kor irodalmát. Azzal meg az a bökkenő, hogy számomra túl szürreális, magyarán életidegen formailag és tartalmilag egyaránt. Különösen a költészet, melynek szépségeit a mai napig is leginkább Petőfi verseiben izlelgetem. Ilyen preferenciákkal azonban elég nehéz ám olvasni, hát még ha ehhez látási nehézségek is járulnak. Jelenleg ugyanis már csak úgy látok, mint Kajántón az 1940-es években petróleumlámpa-fény mellett. Azért erőltetem, és naponként minimum félórát lapozgatok, böngészek, mert ezzel is múlik az idő, és végre az agyamat is, fantáziámat is megdolgoztathatom. De már nem a saját könyveimben lapozgatok. Azok bizony ott árválkodnak Gyuszinál. Fáj a szívem értük, ezért is kínáltam fel Kamil által Laurának. Nála mégis csak jobb helyen lesznek, mint olyannál, aki sosem vesz egy könyvet sem vesz a kezébe. Kamil azonban, mint sok más egyébben ebben is elutasított.

– Beszélj vele személyesen. Ő, kérlek egy „entitás”, nem szereti a közbenjárást.

– Hogy mi köze van az entitásnak a közbenjáráshoz, nem tudom, de az sem éppen ildomos, hogy ilyen ajánlatot tegyek valakinek, akit gyermekkorra óta nem láttam – szabadkozom megütődve. Válasz? Nulla, de már kezdem megszokni.

Oké, várok, majd csak kitalálok valamit, ti pedig, édes könyveim, nyugodjatok meg addig is, a gazdátok nem feledkezik meg rólatok.

Egyik nap kihullt két fogkoronám. Nosza, gyerünk az orvoshoz!

– Ennek a gyökérnek befellegzett, ki kell húzni minél hamarabb – vizsgálta meg a fogaim egy kedves, negyven év körüli orvosnő. – Mikor ér rá?

– Most.

Kaptam három injekciót, és nagy kínkeservesen kihúzta. Ezzel megvolnánk. Ideiglenesen, mert ami később történt az otthonban, azt senkinek sem kívánom. Folyt a vérem az ínyemből, csak folyt és folyt, sehogy sem akart elállni a cukorbetegségemből kifolyólag. Három napig szédelegtem az udvaron, amíg helyre nem billent ismét az egyensúly. Közben lefogytam három kilót, és ittam egy csomó édes vért a saját véremből. Folytatás egy hónap múlva, amikor még egy fogamtól szabadít meg dr. Kun Éva.

Fifi megint megszökött. Buta jószág, nem tanult ez a saját kárán sem. Elfelejtette mennyit fázott, éhezett, amikor legutóbb is elköszált. Gyuszi is haragszik rá, és hűtlenséggel vádolja.

– Egy hű kutya mindig visszatér a gazdájához. Én hülye, pedig már azt hittem, megszeretett a kis bolhás.

Valamikor én is ezt hittem, de úgy látszik, bizonyos dolgok a hűséget is fölülírják, például a szabadság, párzási ösztön, egyedüllét. Hasonló eszmefuttatást taglal az *Otthon, édes otthon* is, ahol Bereczki Ábris és Tóth Tóni az elvesztett szabadság miatt érzett fájdalomukban már-már gyilkolásra is képesek. Sugalmaznám én. De melyik olvasó tud vagy akar egy-egy novella vagy vers kapcsán bármilyen üzenetet, eszmei mondanivalót is kiásni? Még jó, ha a szerkesztők megteszik, már aki megteszi, miután a legtöbben inkább a Dinók Zoltán-féle írócskák színes, de elszomorítóan üres szappanbuborékait részesítik gyakorlatilag előnyben.

Károly bácsi betelefonált egy felesnek, hogyha lehet, helyezték át a Margaréta otthonba.

– Brávó, látom, nem törődtél bele a sorsodba – dicsértem meg a marosvásárhelyi székeltyt, alias Dühöngőt. – Megemlítenél engem is?

– Már megemlítettetek.

– Mire ők? – ágaskodott fel bennem a remény.

– Megígérték, hogy kivizsgálják az ügyünket.

– Nagyszerű, csak ne húznák el sokáig.

Nem húzták, mi több, be sem rendeltek kihallgatásra a központba, hanem maga az igazgatónő keresett fel bennünket. A kölcsönös bemutatkozás után el kezdte vallasni az öreget. Az ki is pakolt neki atyásan. Ezt sem tételeztem fel az öregről. Nyilván azt hitte, ha őszinte lesz, sikerül levennie lábáról a sötét bőrű, negyvenes éveiben járó tisztviselőt. Még kezét is csókolt neki a legvégén, de olyan sután, hogy majdnem elnevettem magamat. Engem szinte meg sem kérdezett, ezért semmiben sem erősítettem meg, de nem is cáfoltam Hegyi Károly szavait. Pedig hej de szerettem volna a magam néhány külön észrevételét is az orra alá dörgölni annak ellenére, hogy én, Károly bával ellentétben, abszolút kilátástalannak ítéltam a helyzetem. Tudtam, éreztem, hogy nem lesz itt semmiféle áthelyezés. Ellenkezőleg: ezentúl kétszeres figyelemmel lesik minden mozdulatunkat. Tiszta sor, akár a Ceaușescu-rendszerben, ahol minden lépésünket a Securitate figyelte.

– Viszontlátásra! – köszönt el az igazgatónő kegyesen. – Köszönjük a türelmet és bizalmat, de legyenek szívesek, és máskor ne nekünk telefonáljanak először. Előbb beszél-

jék meg itt, helyben a problémáikat. A nővérek, élén az intézmény vezetőjével, mindenben szívesen segítenek, végül is ez a dolguk, Károly bácsi.

– Igen, persze, csak...

– Meghallgatna? Most hagyjon engem is beszélni, jóóó? Ismételten kérem, bízzanak meg a Levendula dolgozóiban, mert kölcsönös bizalom és jóakarát nélkül elég nehéz lesz elrendezni közös dolgainkat.

Milyen igaz! Ki is próbáltam íziben, és megkértem a nőt engedje becsuknom a szoba ajtaját, mert nagyon zajos a folyosó, ahol reggeltől estig jönnek-mennek a nővérek, takarítónők, lakótársak, és bizony sokszor nem tudok internetezni emiatt. Arra nem kérdezett rá, mit szoktam benne böngészni, hogy ilyen csendre van szükségem, Nem kizárt, hogy már előzőleg megsúgták, mire használom én valójában a PC-t, mindenesetre jóváhagyta, s csupán hétalvó lakótársam jóakarátán múltott, hogy semmi sem lett belőle. Előrelátható volt, hogy többet nyom a latba egy volt kollégájuk óhaja, mint az enyém, csupán azért, mert nyitott ajtóval sokkal kényelmesebben közlekedhet a kerekesszékén. Pedig csak annyit kellene tennie, hogy lenyomjon egy kilincset, mint például a vécéajtó kilincset, és ha azt le tudja nyomni, miért ne tudná a szobáét is ugyanazzal a fáradtsággal? – kérdezhettem volna, meg más egyebet is, mondjuk azt, hogy miért nem kapunk soha meleg ebédet, hol szórakozzunk, napozzunk, vagy miért csattannak fel azonnal a nővérek a legfélénkebb „nem”re is. Képzelem, milyen arcot vágnának, ha azt is megkérdezném, miért engedélyezik úgy a tévézést, hogy közben sokan rá se néznek a képernyőre, jönnek-mennek, reggeliznek, ebédelnek, a tévék meg mennek csak úgy, magukban. A házirend szerint este nyolckor lámpaoltás lenne a folyosókon, ugyanígy reggel hatig a szobákban. Velünk betartatják, az ápolókkal nem, így nemegyszer fényes nappal is égnek a villanyok, különösképp az irodákban. Gáz. Télen nyitott ablak mellett fűtenek, miközben benn 28 fokos hőség tombol. Ejnye-bejnye, uraim, tisztelt Vaskalapos úr, hol marad ilyenkor a legendás következetessége? Vagy az egész Európán végigviharzó energiaválság, a kormány erőfeszítései, hogy valahogy mi, magyarok maradjunk talpon, nem számít? Félreértés ne essék, most nem a Ceaușescu-diktatúrában koplalásra és takarékosagra szorított ember szól belőlem, csupán megjegyzem, nem kellene egy kicsit visszafognunk magunkat? Nem hiszik el, de esküszöm, sokszor a Levendula helyett is szégyellem magamat. Vajon van-e tudomásuk a felsőbb szerveknek, milyen hihetetlen energiapazarlás folyik itt-ott az országban? Szóval lett volna annyi, de annyi óhajom-sóhajom, hogy estig is sorolhattam volna a tisztelt igazgatónőnek. Csakhogy minek, ha még annyit sem tudtam elérni, hogy becsukjam a *saját* szobám ajtaját, amikor írok, alkotok! Egy ápolónő szerint megtiszteltetés, hogy közöttük élek és dolgozom. Szívmelengető szavak, de csak annyit érnek, mint a Margaréta Otthonból delegált igazgatónő hegyi beszéde a bizalomról, jóakaratról. Jó, jó bizonyos fokig őt is, meg a Vaskalapot is megértem, hiszen senki sem szereti, ha valaki kitergeti egy intézmény szennyését, de mit tegyünk, ha pontosan az a kölcsönös bizalom és jóakarát hiányzik, amikről minden nővér prédikál.

Lógó orral osontam ki a mintegy 250 lépésnyi körsétányra. Mint mindig valahányszor szíven vagy kupán vágnak a smaszerek. Nem, kérem, ez nem elírás, én valóban annak tartom őket mindaddig, amíg a hegyi beszédeken túl *de facto* tisztelettel és szeretettel bánnak huszonhat kiszolgáltatót nénivel, bácsival. Június. Az eddig kopasz fák végre lombosan suhognak a magasban. A levegő császári, ez az egyetlen dolog, amit értékelni tudok a Levendulában. Annyira idekaptam, hogy újabban már itt is imádkozom. Félhangon, hogy én is halljam, mit mondok. A fűre dőlve ugyan primább lenne, még akár napozhatnék is, de félek a kullancsoktól. A legtöbb, amit megtehetek, hogy ráfekszem a padra, ami az ülésnél mégiscsak kényelmesebb. A hátránya, hogy a kemény fa ugyancsak megnyomja a hátamat, nem is bírom fél óránál több ideig. Egy napozóágy persze mindent megoldhatna, de ezt meg sem merem a Vaskalaposnak említeni. Körülnézek, van-e a közelben valaki,

hadd tornázzak kissé, ha már itt vagyok. Senki. Egy-kettő, egy-kettő, hajlítgatom jobbra-balra a derekam. Átkukkantok a szomszédos demensotthonba, és hirtelen szembesültem jövődönöm magammal. Ott hajlongott tőlem úgy ötven méterre egy másik, Platán Otthon-i szerencsétlen hátán-mellén egy-egy fehér zacskóval. Így végzed te is – pendült meg bennem egyből a gondolat. Isten legyen hozzám irgalmas!

Már szűkül azoknak az irodalmi berkekben többnyire nem is igen jegyzett irodalmi lapoknak a köre is, melyekbe én irkálhatok. Ezen azt értem, hogy egyrészt megszűnnek (Magyar Irodalmi Lap, Börzsönyi Helikon, Tárcaán kínálok), másrészt engem tesznek talonba. Egyeseket nagyon sajnálok (Regénytár, Súrlott Grádics, Lenolaj, Szózat, Fél Online, Búvópatak, Irodalmi Jelen), vagy én veszek búcsút egy-egy szerkesztőtől, tulajtól (Györgypál Katalin, Bakos József, Ferenczfy János, Szinay Balázs). Ez utóbbiak egyike a Czinige László portálja a 4 Dimenzió Online. Nem sokan írnak bele, de ha Szász András Csabának megfelelt (kiskunfélegyházi (újság)író), nekem is jó lesz, remélem. Úgy nagyjából sejtettem, mi vár rám, hiszen nem egy amatőr lapba írogattam, de már maga a lap felépítése, szerkesztése sem tetszett. Kicsit nehéz benne tájékozódni. Erénye a viszonylag sok komment lenne, ha tartalmilag is érne valamit. Csakhogy nem ér, nem is értem, Csaba miként tudott kitartani ennyi dilettáns mellett éveken. Nézzünk néhány példát, mert példa nélkül minden gondolat csak egyszerű, légből kapott állítás. Addig nem volt baj, amíg csak megköszöntem a kommentet. A bajok akkor kezdődtek, amikor konkrét választ vártam néhány kérdésre. Éppúgy nem tudtak rájuk válaszolni, illetve nem is válaszoltak, mint hajdani tanulóim az iskolában, ha egy kicsit mélyebbre ástam egy-két versben, novellában. Hiába, mindig kibújik a magyartanár belőlem. Egyik karcolatommal kapcsolatban (*Aki mindent elintéz*) megkérdeztem, szerintük mit akartam ebben a szösszenetben sugallni. *Aki papucsnak született, az úgy is végzi, hiába próbálkozik* – válaszolta tömören egy Gizi nevű olvasó. Valóban? Íme, a karcolat, olvassák el, és válaszoljanak önök is!

AKI MINDENT ELINTÉZ

Képzeld el egy elégedett embert! Kissé szokatlan jelenség, de úgy látszik, itt-ott még akadnak effélék. Ugyanis Ádám úr pontosan ilyen volt. Körülötte dúlt az infláció, növekedett a munkanélküliség, az energiaválság. Ő mégsem aggódott, örült, hogy van tető a feje fölött, rendes állása, felesége... Ő maga is példátlanul szolid volt, hiszen nem ivott, sohasem dohányzott, munkahelyére pontosan járt, olyannyira, hogy gyakran hozzá igazították a műhely óráját is.

Feleségét majd szétvetette a... Na, nem a düh, ez már későbbi fejlemény. Először a büszkeség, elvégre nem minden nő dicsekedhet ilyen mintaférjjel.

– Te vagy a világ legcukibb mackója – gügyögte hajdan, még a mézeshetek idején.

Naponta kétszer, aztán egyszer, végül egyszer sem. Csak eléje vágta az ételt, és a konyhába csörtetett.

– De hát mi bajod? – kockáztatta meg egyszer óvatosan Ádám úr.

– Még kérdésed? Mindenki sűrög-forog, bátyád villát épít, sógorod mester lett, egyedül te vagy olyan hamvában holt.

– Ezt hogy érted?

– Úgy, hogy béna vagy. Egész nap itthon tengsz-lengsz anélkül, hogy bármit csinálnál. Lehetnéd például te is a mestervizsgát, vagy

legalább a telefont tudnád elintézni. Tíz éve várunk rá. Bezzeg a Kovácsék...

Ádám úr fejében rövidzárlat támadt. Mindeddig azt hitte, elégedettek vele. Fogta a sapkáját, és elment... intézkedni.

Eltelt egy hónap, kettő. Semmi eredmény. Ezután következett a mestervizsga: húsz jelölt közül pusztán őt húzták meg.

– Még egy ilyen mulyát! – sápadozott az asszony – Pedig maholnap a gyerekekre is sor kerül. Szeretném, ha mindegyik egyetemre menne. Ehhez persze nem csak tanulni kell.

– Hanem?

– Magántanár, protekció – csóválta meg fejét az asszony, amiért az ura ilyen zöldségeket –kérdez. – Meg kell kenni a kereket, ha ugyan tudod, mi az.

Ádám úr tudta, csupán a kenéshez nem értett, így ez a tervük is dugába dőlt.

A boldogtalan apa lassan fogyni kezdett. Előbb a bánattól, később az italtól, sőt, isten bocsá' rászokott még a cigarettára is. Aztán jött a kártya, politika, felfedezte az inflációt, és csak hamar feleségével együtt szidták a kormányt, az embereket, amiért olyan jámboran tűrnek. Egymást nem csipkedték, noha Ádám úr egyre gyakrabban támolygott éjjél körül haza. Legtöbbször valamilyen „üzleti vacsoráról”, ahol a főnökeivel és más fejessel „tárgyalt”. Ezzel szemben mindent elintézett: beköttette a telefont, átszánkázott a mestervizsgán... Ádámné ismerősei nem győztek gratulálni:

– Élelmes férfi! Mit csinált vele?

Az asszony rejtélyesen mosolygott, miközben férje mind soványabb lett, szeme zavaros, mája megduzzadt, mire mindketten gondolkodóba estek.

– Azt hiszem, egy kicsit elvetted a súlykot. Ha így folytatod, a féldecik maholnap téged intéznek el.

– Igazad van – helyeselt Ádám úr, azzal szavát adta, miszerint egy kortyot, nem sok, annyit sem iszik ezután.

Ígéretét híven be is tartotta, és újfent örülni kezdett az életnek. Rendesen járt haza, a munkahelyére, és újból utána igazították az órákat.

Csupán elintézni nem tudott ismét semmit sem.

Még most is azon töröm a csontvágóm, miből gondolhatta Gizike, hogy ennek az írásnak a főhangsúlya Ádám papucssága. Meg is kérdeztem tőle, de nem válaszolt. Hát, kedves Gizike, illetve 4 Dimenzió, ezek után úgy sejtem, nem sokáig fogunk polemizálni mi egymással.

Jelen pillanatban két dolog idegesít legjobban. 1. Nem tudom, mit kezdjek a megmaradt pénzzel (kb. 80 000 Ft). Ha magamnál tartom, ellophatják, ezt maga a Vaskalapos is elismerte. Az otthonban nincs értékmegőrzés, emellett a pénzük biztonságáért sem felelünk – jelentette ki blazírtan a nagyfőnök. Marad a bank, az viszonylag biztonságos. Viszont ha beteszem, nem lesz költőpénzem. Eddig úgy oldottam meg, hogy a tárcám éjjelnappal hordtam a nyakamban. Nem vált be, mert kilátszott a zsinór az ing alól. Ezután inkább zsebre dugtam. Hanem akkor valahogy folyton ki-kicsúszott a zsebemből. Szerencsére mindig idejében észrevettem, de ki garantálja, hogy ezután is észreveszem? Senki, az Otthon meg mossa kezeit, hiszen ő figyelmeztetett, tegyük pénzünket a bankokba. Oda jutottam, hogy sokszor azért megyek a városba, hogy szabaduljak meg a pénzemtől, meg is veszem, amit szemem-szám megkíván. Jó, mi, én, aki világéletemben spóroltam, most szórom a pénzt, mint bolond a lisztet. Milyen kényelmes dolguk lehet azoknak, akik az otthonban helyezhetik letétbe a pénzüket. Az egyágyas szobalehetőségről nem is beszélve. E célból írtam megint egy ímélt Balogh Csabának, próbáljon szerezni a Jehovista Tanúinak kapcsolatait felhasználva egy különszobát nekem valamilyen otthonban. Cserében felajánlottam 8 millió forintot az egyháza számára. Amint látják, sosem adom fel, mindent megteszek és meg is tettem örökké ahhoz, hogy boldoguljak, ezért máig sem értem, miért neveznek egyesek, köztük Egon fiam is, lúzernek. Azt aláírom, hogy gyakran pórul járok, de sohasem az élethetlenségem, gyámoltalanságom miatt, hanem csak azért, mert túl nagy fába szoktam vágni a fejszemet. Itt van például az egyágyas szoba kérdése. Közismert, hogy ilyen szoba minimum 200 000 forintot kóstál havonta, plusz a gyógyszerköltség. Hogy a csudába tudnám én ezt megfizetni 183 000 forintból? És én mégis próbálkozom. Ja, erre mondják, hogy a remény hal meg utoljára.

2. Másik neuralgikus pontom a szövegszerkesztés, ugyanis elromlott az Office Word 2007 szövegszerkesztőm. Megkértem egy számítógépekhez értő ápolót, nevezetesen Nagy Róbertet töltsse le nekem az ingyenes Libre Office-t. Megtette. Két nap múlva kitöröltem, ugyanis rájöttem, hogy az én Wordöm még így, sérülten is jobb a Libre Office-nál.

Vas Zoltán Kossuthja után nekifeküdtem Móricz Virág Tíz évének. A könyv Móricz naplójegyzetein és Móricz Virág hozzáfűzött kommentárain alapszik. A naplójegyzetek igazi, íróknak való csemege tele írói, szerkesztőségi, kiadási tervekkel. Családjáról elég szűkszavúan ír, gondolatai inkább a pénz, írás, írók, művészek körül forognak. Meglepett, mennyire lebecsüli Kossuthot. Később revideál, de akkor is csak fenntartással. Magáról azt vallja, hogy a köztudattal ellentétben sajnos sohasem ábrázolja elég reálisan a parasz-
tok és hivatalnokok világát, továbbá nem elég tömör a stílusa, bár az irodalomtörténészek ilyen szempontból sem győzték dicsérni. No, nem egészen alaptalanul, hiszen közismert, hogy Móricz korában elég bőbeszédűen fogalmaztak. Lásd Jókait, Balzacot, Dickenst, Edgar Wallace-t. Mai szemmel elemezve Móricz irányát azonban inkább a mesternek adnék igazat, mely szerint nem egy regényét kurtábbra lehetne faragni. Meg is tette, és időnként csakugyan átírta egyik-másik opusát. Munkabírása példátlan, termékenysége úgyszintén, és minél többet olvasok róla, annál jobban elmegy a kedvem az írástól. Mikor fogok én ennyi és ilyen csodás regényt összeírni? Regényt? Még novellát sem. Túl kevés bennem az ösztönző erő. Nem állítom, hogy semmi sincs, mert akkor már évtizedek óta nem foglalkoztatna az irodalom, viszont ami van, édeskevés ahhoz, hogy magam is bekerüljek az irodalomba. Politikai eseményekről Móricz Virág, de Zsigmond is keveset ír, Hitlerről például szinte semmit, pedig ugyancsak érdekelt volna egy *átfogóbb* társadalmi rajz, úgy, ahogy ők látják.

Lakik az otthonban egy többnyire piros mellényben flangáló, mindenbe belekötő vénasszony. Ez ugyanaz a mámika, aki a télen kifogásolta, miért sétálgatok a folyosón, beszélek Károly bácsival románul, vagy sepregetek olyan helyen, amit a főnök speciel neki jelölt ki.

- Most megint rájött a bolondóra, és bepanaszolt, amiért románul diskurálok – újsá-
golta Dühöngő pipásan.
- Már megint? Remélem, a főnök pontra tette.
- Hogyne: azonnal felszólított, ezentúl szíveskedjek csak magyarul beszélni.
- Lehetetlen! – kiáltottam, miután az öreg is nagyothall, bár ezt fogalmam sincs, miért,
de makacsul titkolja. – La naiba (*a fenébe*), ilyet nem tilthat meg, ez... ez illegitim.
- Pedig megtiltotta, ha nem hiszed, kérdezd meg tőle.
- Nem tiltottam meg, csak megkértem, ezentúl csak négyszemközt beszéljen magyarul,
mert másokat zavar, amiért egy kukkot sem értenek – magyarázta ki magát a Levendula
főnöke.
- Tényleg? Aztán miért akarják olyan nagyon érteni? Egyébként miért nem tanultak
meg ők is románul, németül vagy oroszul, ha már annyira zavarja őket, hogy nem hallgat-
hatják ki a mások beszédét. Amúgy, ha nem tudná, az alkotmány minden polgárának biz-
tosítja, hogy olyan nyelven beszéljen, amilyenen akar, Forgács úr.
- Jaj, ne csináljon ebből alkotmányjogi kérdést, Pali bácsi, én csak udvariasan megkér-
tem, legyenek belátók, és vegyék tekintetbe a mások óhaját.
- Rendben, de csak ha ez a kérés jogos is. Csakhogy az önöké nem az, mert alkot-
mány sértő – hangsúlyoztam –, és mélyen megvagyok sértve, amiért ön mint a Levendula
Otthon vezetője helyt ad egy ilyen panasznak. Tudja, miért menekültem el valamikor Ro-
mániából? Mert folyton beleakadtak, amiért magyarul beszélek. Erre miként reagál ön? Fi-
gyelmeztet, hogy csak zárt helyen, baráti környezetben beszéljek románul – tüzesedett ki
egyre jobban a homlokom. – Más szóval *ott* bozgor voltam, *itt* meg román vagyok. Elárul-
jam, én ezt minek nevezem?

– ?

– Nyelvi diszkriminációnak – igyekeztem tekintetemmel a védőmaszkja alá hatolni. – Pontosabban, igen, nevezzük nevén a gyereket: nacionalizmusnak. Károly bácsi szerint az egész panasz irigységgel magyarázható. Azért ingerültek, mert mi idegen nyelven is tudunk, a panaszosok meg nem. Én, itt-ott elejtett szavaikból ítélve, inkább rományülöletnek aposztrofálnám.

– Ugyan, miket beszél. Én csak arra figyelmeztettem...

– Köszönöm, tudomásul vettem – hagytam faképnél nem túl udvariasan, de hát ő is így szokta, meg a nővérek is, valahányszor le akartak rázni a nyakukról.

Pedig lett volna még, mit hozzáfűznöm az esethez. Például azt, hogy román tanár is vagyok, uraim. Miért tanultam annyi évig, hogy utána még a nyelvet is elfelejtsem néhány rosszindulatú vénasszony kedvéért? Hogy így Ceaușescu, meg a román kormány. Hát aztán, attól a nyelve még lehet gyönyörű. A Vaskalapos szerint tulajdonképp nem is a román nyelven van a nyomaték. Lehet az bármilyen nyelv, de csak akkor használjuk, ha nem zavarunk vele senkit sem. Megáll az eszem! Ezek szerint nála speciálisan csak külön engedéllyel lehet idegen nyelven beszélni. Hogy ez a saját ötlete vagy amolyan felülről kapott margaréta utasítás, nem tudom, de egy okkal több, hogy továbbálljak egy házzal. A Dühöngő szerint Jancsiknének is ez a véleménye. Hm, valami nagyon nem stimmel ezekkel az ápolókkal. Mindegyre elfelejtik, hogy ők nem szimpla ápolók, hanem kiszolgálók is egyúttal, mi meg kiszolgáltuk, fizetős vendégek/ páciensek, akiket a pénzükért, nem emberbaráti szeretetből szolgálnak ki. Csakhogy egy fizetős kliensnek jogai is vannak, például megkövetelheti a tiszteletet, és soha egyetlen nővér sem erőltetheti akaratát a vendégre. Elvileg, mert a gyakorlatban épp fordítva van, így nem csoda, hogy a kiszolgáltból egy-kettőre kiszolgáltató lesz. Amúgy kíváncsi vagyok, miként fog reagálni Forgács igazgató úr, ha egy kicsit elmélázik a történeteken. Bocsánatot kér, vagy ragaszkodik hozzá, hogy ő senkit sem kíván bántani, és csak a kötelességét teljesíti, amikor megköveteli a békét, rendet és kölcsönös tiszteletet az otthonban.

– Te mit gondolsz? – érdeklődtem az öregnél. – Bocsánatot kér?

– Én semmit, én hazamegyek – húzott elő zsebéből Dühöngő egy vázlatot, melyben az otthonból való áthelyezését szorgalmazza. – Ha áthelyeznek, jó, ha nem, úgylát jó, legfeljebb hazaköltözök. Házam, nyugdíjam van, és az egészségem is elég jól szuperál, mit hadakozzak én itt folyton ezekkel?

– Tiszta sor. Bárcsak én is megtehetném – sóhajtottam fel mélabúsan –, de nekem sajnos nemcsak házam, de még egy odúm sincs, sem fiam, sem egészségem, mint neked, góbékám.

Nem hallotta. Emeljem fel a hangomat? Kockázatos, nehogy megint rám szóljon egy nővérke, amiért túl hangosan beszélek, no meg az öreg is rossz néven venné, amiért úgy ordítózom, mintha ő is nagyot hallana.

Stop, itt most megállok, ugyanis megint elhomályosodnak előttem a monitor betűi. A napokban egyre sűrűbben, vagyis közeledik az idő, amikor az Úristen örökre lehúzza ablakomon a zsalukat. Vagy előbb megsüketít? Ez is megeshet, aztán megbénulok, végül megáll a szívem is, mint harangban a harangnyelv. Bezony, de hát aki megszületett, annak egyszer, így vagy úgy, de meg is kell halnia.

Csendélet.

A nagy melegben irtó jól jön a körsétányon található zöld övezet, bár délben még az sem ad elég oxigént. Ilyenkor ki sem mozdulok a kuckómból. Amikor végül mégis rászánom magamat, mindig ott találok azt az egy szál demenst, aki jobbra-balra himbálja magát. Elképesztő ez a fizikai erő! Hogy bír reggeltől estig itt „tornászni?” Néha olyan mozdulatokat tesz, mintha gyermeket ringatna. Biztosan valami ezzel kapcsolatos sok érthette, úgyhogy ez már nem egyszerű demens, hanem dilis a szerencsétlen. Egyszer aztán megláttam egy másik dilist is. Az meg egy kisszekeket húzott maga után nagyokat kurjongatva. Elég elkedvetlenítő látvány, de nézzük a dolog pozitív oldalát: én itt vagyok, ők meg ott vannak, és ez óriási különbség.

A napokban, azaz 2022 júniusában zajlott le egy angol-magyar válogatott focimérkőzés Wolverhamptonban. Természetesen nem nézhettem, mert délután az Álomkórosé a tévé, őt pedig a rajzfilmekon kívül más nem érdekli. Győztünk 4-0-ra. Egész Magyarország ujjongott. Én csak a fogamat csikorgattam hála az Álomkóros megértésének. Köszönöm neked, arany szívű sorstársam. A nem várt győzelem hatalmas lázba hozta a focistákat. Legbeszédeesebb bizonyíték erre a Levendula melletti focipálya, mely ettől a naptól kezdve telt házzal működött. És működik ma is olyannyira, hogy még hőségriadó idején is megrohamozzák a drukkerek a lelátót. Utoljára 1961-ben, XI.-es koromban tapasztaltam effélet, amikor Nadia Comăneci román tornászlánynak olimpiai aranyérmeket sikerült nyernie. Dicsőséges, sosem felejtett napok voltak, különösen nekem, aki akkoriban szintén tornászként ügyködtem. A román sportban a torna addig az utolsó sorokban kullogott, méltó támogatásban igazából csak a foci részesült. Nadia győzelme azonban mindent megváltoztatott. Igaz, ez nemcsak Nadia, hanem a magyar edző, Károlyi Béla és hitvese érdeme is. Azt azonban már kevesen tudták/tudják, hogy milyen vadidomári módszerekkel dolgozott a házaspár. Vitathatatlan tény, hogy kimagasló eredmény csak kimagasló munkával érhető el, és ez sok erőfeszítéssel, áldozattal jár. Kivéve a testi-lelki brutalitást, Károlyiéék legfőbb fegyverét, amiben számomra az a legszomorúbb, hogy mindez egy magyar honfitársam nevéhez fűződik. Hogy mit szoltak ehhez a pszichológusok, nem tudom, de azt kötve hiszem, hogy normálisnak ítélték őket. Mégis végig hagyták őket ebben a stílusban dolgozni. Meglepő? Szerintem nem, mert minden busásan megtérült: világhírt és vagyont szereztek ezzel maguknak meg az államnak is. Mellesleg Néró, Kimir Szen, Todzsó Hidaki, Hitler, Sztálin stb. sem volt éppen normális, és csupán az utókor rántotta le arcukról a maszkjukat.

Brigitta, a nagy mellű, kontyos ápolónő. Hát ez a nő igazi különszám! Négy fiatal nő közül a legkötözködőbb hárpia. Ennek aztán semmi sem jó, ahogy megmukkansz, már rendre is utasít. Amúgy szép, kedves hangú nővér, amíg megszólal, utána már csak azt nézed, hova inál el előle. Ha ez az asszony otthon is ilyen házsártos, megverte isten azt a férjet, aki megosztja vele az ágyát és asztalát. Amúgy műveletlen is a „drágám.” A múltkor is abba kötött bele, miért tartok sószórót az éjjeliszekrény fiókjában, amikor világo-

san megmondta, ne tároljunk semmiféle élelmet a szobánkban, mert azzal odavonzzuk a bogarakat, hangyákat.

– Sót sem, merthogy a só – köztudomásúlag inkább távol tartja a hangyákat – szerettem volna megjegyezni, de leintett, ne vitatkozzam vele, és tartsam be a szabályokat.

– Megértette, drágám?

– Igenis, drágám – drágámoztam le én is mérgesen, de nem kapcsolt.

Erre udvariasan megkértem, ha lehet, szólítson inkább Pali bácsinak. Elfelejtette. Két nap múlva ugyanúgy szólított, mint azelőtt.

– Kérem, szóljon Brigitta nővérnek, ne szólítson többet drágámnak, mert eddig még nem ettünk ugyanabból a tálból cseresznyét – panasztam be a nőt Vaskalaposnál.

Megígérte, de hozzá is tette azonnal, hogy azért engedjek én is a régi, megsontoso-
dott szokásaimból, mert másnak is van stílusa, és azt is tiszteletben kell ám tartani. Nyersen fogalmazva: én engedjek, Brigitta pedig továbbra is drágámozhat, mert neki ez a stílusa. Még szerencse, hogy nem ilyen Dávid-féle békeközvetítők keresik fel Oroszországot és Ukra-
rajnát időnként, mert akkor sosem lenne béke Európában. Egyébként a Levendulában sincs, de mindenki fél a Vaskalapostól, és meg sem mer mukkanni. Dühöngő még csak csak protestál, de már ő is nagyon megelégtelt, ezért bontotta fel az otthonnal kötött szer-
ződését. Augusztus elsején végleg hazamegy. Mennék a helyére, de Vaskalapos szerint ez nem tőle, hanem Hegyi Károly szobatársától függ, ő választ, őt kellene meggyőzni. Győzi a Fennvaló, sze ez a hektikás sem különb Álomkórosnál, és még az sem biztos, hogy beleegyeznek, tartsuk csukva a szobaajtót, holott ez nálam bizony kulcskérdés.

Nina, a Fülöp-szigetek tájfunja, amúgy ügyintéző és propagandista az otthonban. Ele-
inte még el-eltűrtem, aztán rájöttem, hogy ezzel a dagival sem érdemes egy tálból cse-
resznyézni. Az egyik pillanatban egész normálisnak mutatkozik, a másikon már pattog,
és még azt is kifogásolja, ha nem nézek a szemébe, amikor vele beszélek. Egyszer For-
gácshoz hasonlóan figyelmeztetett, ne beszéljek hangosan a folyosón, különösen szilenci-
um idején, azaz 13-15 óra között. A szokott sláger, már nagyon elegendem van belőle, de mi
tegyek, ha valaki mindig frissíti a témát számítógépes nyelven szólva.

– Oké, rendben van, megfeledeztem magamról, de ha már erről van szó, akkor kérhe-
tem én is ugyanezt önöktől, ugyanis önök még rajtunk is túltesznek.

Persze tiltakozott, én ugyanúgy, de csak később jutott eszembe figyelmeztetni ökel-
mét, miszerint erről nekünk egy kicsivel több az információnk, ugyanis ő csak nyolc órát
tartózkodik az otthonban, miközben mi 24 órán át élvezzük a Levendula „csendjét, nyu-
galmát.” Sajnos én sem tudok mindent lenyelni, és vissza-visszavágok, noha ezerszer
megfogadtam, hogy ezentúl béketűrőbb leszek, és akkor is kenyérrel dobok vissza, ha kövel
dobnak meg. Egy mási alkalommal akkor förmedt rám, amikor beléptem egy olyan helyi-
ségbe, ahol Nina szerint nekünk tilos belépnünk.

Hű, még egy tilalom! Már csak az hiányzik, hogy a toalett és fürdés órarendjét is ki-
függesszék az ajtóra.

– Bocsanat, nem tudtam, de miért nem írják ki, hogy itt tilos a bemenet?

– Most mondom, és nagyon szépen megkérem, a jövőben tartsa magát ehhez, jóóó? –
mordult rám szigorúan, mint egy szófogadatlan gyerkőcre.

– És ha elfelejtem, mert ki képes ennyi szabályt észben tartani?

– Ezt mondja a főnöknek, jó? Én csak azt kérem, amit a Levendula Otthon szabályzata
előír.

Aha, azt hiszem, mondtam már, de most a Dühöngővel, azaz az egykori hivatásos ör-
vezetővel együtt újra be kell vallanom, hogy ennél nagyobb szigorúságot még a román
hadseregben sem tapasztaltam. Nesze neked boldog öregség! Ezt is mondtam már? Hát
persze, istenem, de jó lenne megnyugodni már egyszer valahol! De nem a sírban, mert ott

már úgysem éreznék sem békét, sem nyugalmat, hanem valahol túl az Óperencián, sőt, még azon is túl, egy örökké élő univerzumban.

Befejeztem a *Tanyasi balladát*. Ütös novella, van benne feszültség, konfliktus, meglepés meg minden, ami egy jó novellát jellemzi. Azért mégsem olyan, ami az én szívemet is megdobogtatná, melynek minden szava világít, és elkápráztatja a szellemet, képzeletet egyaránt. Igen, egyszer ilyen novellát is szeretnék bedobni, csak úgy a magam szórakoztatására, merthogy az olyan típusú szerkesztők, mint Grecsó Krisztián, Füzi László, Fekete Vince stb. ezt sem értékelnék, arról meg vagyok győződve. Ismét felvettem a kapcsolatot a Tollal közéleti és kulturális portállal, és már meg is jelent az *Egy tiszta lelki ember* című kisregényem. Hányadszor is? Harmadszor, különböző portálokon. Honorárium persze nem jár(t) érte, de ezt már megszoktam. Hol vannak már azok az idők, amikor a szerkesztőségek meg is fizették a (szép)írók munkáját – akár Ceaușescu és Kádár idejében is. Így díjazhatták előzőleg a Cirkusz könyvem anyagát is például a Petőfi Népe lapban Gál Sándor főszerkesztő elvtárs jóvoltából, nem beszélve a tudósításaimról, riportjaimról stb. Jelen pillanatban örülhetek, ha egyáltalán megjelenek. Annyi kárpótlást ugyan kaptam napjainkban is, hogy íróként jegyez a Wikipédia, amit viszont, tekintettel arra, hogy sehonnan semmiféle honoráriumot nem kapok, sokan már most megkérdőjeleznek. Azt hiszik, viccelek? Esküszöm, már több helyen olvastam az íráság meghatározásával kapcsolatban, miszerint az író egyik ismérve, hogy megfizetik a munkáját, ellenkező esetben nem nevezhető írónak. Szerintük tehát én sem vagyok az. Mások szerint éppen lehetnék, föltéve, hogy valamilyen formában mégis csak jutalmaznak a körmölésem, például József Attila-díj, Kossuth Lajos-díj, , Márai Sándor-díj formájában. Na és megjutalmazták? Senki, ergo ilyen szempontból sem tartozom az írók közé. Ezek szerint akkor most mi, ki vagyok? – teszem fel a kérdést gyakran én is magamban, merthogy írogatok az tény, és ha nem is mindenhol, de itt-ott publikálok is nagy néha. A válasz egyelőre még várat magára, helyette három kép jelenik meg lelki szemeim előtt. 1. A Platán Otthon demense, aki reggeltől estig ringatja a babáját. 2. Féllábú szobatársam, amint ugyancsak reggeltől estig, olykor éjjel is okostelefonja fölé görnyedve nyomogatja kutyüje gombjait. Más nem izgatja, legyen az tv, újság, könyv, aktualitások, emberek, vagyis teljesen kikapcsolja magát a világból. Végül itt vagyok én ugyanilyen pózba meredve, miközben odakinn tündöklő verőfényben fürdik a város, csicseregnek a madarak. Elgondolkoztató kép, nem, de hogy konkrétan mit sugalmaz, és mi az, ami közös bennük, pillanatnyilag még számomra is rejtély, pedig akár az is megeshet, hogy éppen ebben a képben lapul a csattanó.

Tombol a hőség. Következmény: állandó légszomj, katasztrofális termés, növekvő árak, kiszáradó vizek, fokozódó áramfogyasztás, erdőtüzek szerte a világban. És? Talán a múlt évben vagy azelőtt másfajta nyár jellemezte a klímánkat? Csöppet sem, legfeljebb szelídebb, mi mégis mindent újnak, drámaiabbnak élünk meg. Ja, ilyenek vagyunk, mi emberek: könnyen felejtünk, és a legkisebb változás is kibillent az egyensúlyunkból. Pedig az igazi változás, megsúgom önöknek, még csak ezután következik. Előbb még csak szórványosan, aztán egyre sűrűbben égeti ki a nap a búzát, kukoricát, rizst, rozst, burgonyát, gyümölcsöket. Bocsanat, már megint kibukott belőlem a science fiction-látásmód. De félre a sci-fivel, a kánikulát például úgy cselezem ki, hogy minden reggel hatkor és este nyolckor sétálok félórát az otthon parkjában, és ezzel máris megoldottam a friss oxigénnel való utánpótlás kérdését, a bőröm hidratálását pedig elvégzi a hideg zuhany. Miután így már nem szenvedek annyira a melegtől, az étvágyam, illetve testsúlyom sem változik: 71-73 kg/170 cm. Új fejlemény, hogy ez a súly, bármennyit eszem is, stabil marad. Szinte hihetetlen, hogy én, aki eddig még a víztől is meghíztam, most büntetlenül burkolhatok. Ez jó, felemelő érzés, az viszont annál kevésbé, hogy amint lefogytam, megereszkedett a hasam is, és a bőröm mai napig is olyan ráncos, mint a feleségemé volt, amikor lefogyott negyven kilóra. Hú, néha még én is irtózom magamtól! Titokban megnéztem a

nyolcvanhárom éves Dühöngőt ing nélkül. Az ő bőre ráncatlan volt, kicsit kövér, izomtalan, de teljesen sima. Egyébként az otthonlakók közül (majdnem börtönlakót mondtam) ő szenvedett legjobban a melegtől, amit a szobatársa külön azzal tetézett, hogy télen-nyáron becsukta az ablakot. Hegyi Károly ki, a társa be, így hadakoztak mindaddig, amíg a Dühöngő bírta cérnával. Aztán feladta, nem hadakozott tovább külön vele is, ugyanis a többi társával, a nővérekkel és Vaskalapossal sem tudott kijönni. Hogy mi bajuk volt az öreggel, igazából nem nagyon értettem. Szerinte irigykedtek rá, amiért tudott románul, vagyis kisebbségi érzésből. Szerintem inkább azért, mert székely volt és románul beszélt. Hihetetlen, nem, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy Kecskemét nem Erdély, ahol több nemzetiség él együtt. Itt nem élnek sem székelyek, sem románok, akkor milyen alapon gyűlölik egyesek mégis a székelyeket, románokat? Személyes érintettség, tapasztalat alapján aligha. Hacsak bizonyos sajtószervek és ilyen-olyan mendemondák nem szítják a gyűlöletet, haragot. Mi, hogy abszurdum? Meglehet, de akkor miért menekült el 2022 nyarán Hegyi Károly, volt marosvásárhelyi lakos a kecskeméti Levendula Otthonból, merthogy valaki irigység miatt hagyja el hanyatt-homlok az otthonát, elég valószerűtlennek tűnik a számomra? Emögött kell még lennie valaminek, más szóval valami büzlik Dániában. Önnek mi a véleménye, tisztelt Forgács Dávid úr? Megkérdezem tőle? Nem volt kitől, lelépett szabadságra pár hétre.

– Nem bírta a fegyelmet és a szobatársát – világosított fel Andy nővér a főnök helyett.

– Öntörvényű öreg, szabadabb élethez szokott. Hiányzik?

– Nagyon.

Mi tagadás akadt neki is olyan pontja, amit utáltam, például a nagyotmondást (székely jellegzetesség, lásd Jancsi bátyámat is), közömbösség. Csak magáról beszélt, mások gondja-baja nem érdekelték, érdekes módon mégis jószívű volt, még az ingét is odaadta volna, ha elkéri tőle. Az meg külön elgondolkoztatott, hogy a román nacionalizmus ellenére sem "felejtett el" románul, örömmel is gyakorolta volna, ha a Levendula néhány lakója meg nem torpedózza.

Szóval tombol a hőség. Most, júliusban, augusztusban, de sebjaj, majd jön a tél, a lehűlés, amikor az egyre fokozódó energiaválság miatt csak 17-18 Celsius-fokra fűthetjük be a lakásunkat, jövendőlik a gazdasági előrejelzések. Jó kis vigasz, köszönjük. Nézzük, hogy is állunk gáz és áram tekintetében momentán! A rezsicsökkentett *áram* ára 36 Ft/kWh, a lakossági piaci ár 70,1 Ft/kWh. A *földgáz* esetében a rezsicsökkentett ár az átlagfogyasztásig 102 Ft/m³, afölött pedig 747 Ft/m³. Hogy ez az állapot mivé fajul, kérdés. Egyelőre még nem próbáltuk ki élesben. Külön kérdés, hogy érint majd minket, szegény öregotthoni „rabokat.” Az EU pedig nem izgat, amit süttött egye is meg. Blokkolta az orosz gázt? Blokkolta, akkor most min csodálkozik, hogy télen előreláthatólag még nálunknál is jobban cidriznek majd Berlinben, Párizsban, Rómában stb., miközben az orosz gáz tovább csordogál például Kínába, és Putyinék röhögnek a markukban? Sőt, folytatom: fűt-fát ígér Zelenszkij elnöknek, csakhogy továbbra se hódoljon be Moszkvának, noha mindenki tisztában van azzal, hogy előbb-utóbb úgyis bedobja a törülközőt, Európa pedig még nagyobb recesszióba süllyed, mint valaha. Én, személy szerint, már ezt sem bánám, ha már ennyire megkergült, csak ne rántana magával, minket, ártatlan magyarokat is.

Már régen tervbe vettem, hogy vásárolok egy rádiót a régi Panasonic japán rádióm helyett, amit sajnos csak egyfüles fülhallgatóval hallgathattam. Gyuszi besegített (egyre aranyosabb ez a „keresztfiú”, csak ne lenne olyan locsi-fecsi), és bevált. Az Aiwa sztereóban is működik, és a hangja is tisztább, mint a Panasonice volt. Örülök, hogy megvettem, bár hamarabb rászántam volna erre a lépésre magamat (a megszokott frázis, de hát én már ilyen vagyok). Most már megint rendszeresen rádiózom, mint valamikor gyermekkoromban, amikor még tévénk sem volt, és az volt édesanyám meg az én egyetlen szórakozásunk, hogy este nyolckor bekapcsoltuk a rádiót, ugyanis általában akkor kezdődtek a rádiójáté-

kok és színházi közvetítések. Kedvenceink: Latabár Kálmán, Árpád, Páger Antal, Pécsi Sándor, Darvas Iván, Básti Lajos, Honthy Hanna, Tolnay Klári, Súlyok Mária. Sokan voltak, és mind zseniális színművészek, akik nélkül talán be sem kapcsoltuk volna a rádiókat. A rádió kérdése tehát kipipálva, már csak a szünyogok ellen kéne kispekulálnom valamit. Fellapoztam az internetet, és, hopp, már be is ugrott a megoldás: ultrahangos szünyogriasztó! Megvettem, ez is bevált, bár a nagy invázió, beleértve egy másik vérszívó fajt, az igazhívő muszlimokat is, még csak ezután következik. De erről majd később, bár csíkszeredai exbarátom, Mirk Laci szerint fölösleges, mert a média amúgyis mindent feltalál, minek kell a politikát külön, még a szépirodalomba is becsempészni. Nem kell, beszivárog az magától is, mert ez már maga az élet, kedves barátom, és aki ebből kimarad, a világ vérkeringéséből is kicsöppen. Logikus? Nekem az, és kíváncsian lesem, miként alkalmazkodnak a megváltozott igényekhez a Mirk Lászlóhoz hasonló írók, irodalmárok, akik még mindig az apolitikus, „tisztá művészet” zászlaját lengetik.

Fogynak az irodalmi lapok, író pedig rengeteg van, és ha ehhez hozzáveszem az ilyen-olyan sérelmeket, még inkább szűkül a publikálási lehetőségem. Újabban az Új Nautilus főszerkesztőjével akadt össze a bajuszom. Már több, mint három hónapja küldtem egy novellát Wagner Eszternek, de még mindig nem reagált rá, illetve csak annyiban, hogy (a levélnyomkövető szerint) elolvasta a levelet, de már válaszolni nem volt ingerenciája. Ekkor írtam az alábbi levelet Bánki Évának, hiszen Eszter úgysem válaszolt volna:

Kedves Éva! Nem árulná el őszintén, mi a probléma velem, hogy szinte máról holnapra így mellőznek. Már több mint három hónapja küldtem egy novellát, de senki sem reagált rá, és azelőtt se nagyon újabban. Nem volna becsületesebb kerek pereg közölni, hogy ezentúl nem tartanak igényt az írásaimra? Értek én a szóból, nem kell tapintatoskodni. PNP

Hogy mi a sértő ebben a levélben, számomra ma is rejtély. Pedig megsértettem vele Évát, méghozzá pizokul.

Kedves Pál! Kérem, ne beszéljen így velem. Mi nem ismerjük önt személyesen – ugyan mi bajunk lenne önnel? De ez a számon kérő hang (nekünk valamiféle "elmaradásunk" van önnel, amit okvetlenül "törlesztenünk" kell) megnehezít bármiféle kommunikációt. Én 55 éves vagyok, sokféle szerzőt láttam, de azért ez a hang ritka. Kérem, velem ne levelezzen így. Nem is ismer. Nekem semmiféle adósságom nincs önnel. Ha közlöm, az is jó, ha nem közlöm, az is. És arra a kérdésre válaszolok, amire tetszik. Hát nem?

Már ez a mondat zavaros: (nekünk valamiféle "elmaradásunk" van önnel, amit okvetlenül "törlesztenünk" kell) megnehezít bármiféle kommunikációt. Elmaradás, törlesztés, adósság. Ez a nő mit sérelmez, olyan szavakat ad a számba, melyek el sem hangzottak. Ott a levélke, ellenőrizhető. Azt meg honnan a csudából veszi, hogy senki semmilyen válaszadásra sem kényszerítheti. Ha válaszol, jó, ha, nem, úgyis jó. Nyilván, azért illene, vagy legalábbis segítő szándékból, ha már egyszer tájékoztatást kérnek tőle. És még azt kérdezi, nem? Azonnal válaszoltam:

A hang? Hát nem lehet őszinte az ember? Megbántottam volna? Kérem, egyáltalán nem állt szándékomban. Számonkérés? Hát... minden kérdés számonkérés? Erről én nem tehetek. Durva hangot nem ütöttem meg, moralizálni sem moralizáltam, úgyhogy nem értem az ön számonkérését. Az ötvenöt évéhez gratulálok, én nyolcvanegy vagyok. És? Ezért most ne kérdezzek semmit önöktől? Ön szerint, hogyan kellett volna megfogalmaznom a kérdésem, hogy ne tűnjek számon kérőnek? De komolyan, írja meg hadd tanuljak meg végre én is diplomatikusan fogalmazni. Vagy inkább hivatkozzam én is a koromra, és kikérjem magamnak az ön hangját?

Kedves Pál! Én szócséplésnek tartom ezt a vitát. Senki sem haragszik önre, senki sem rekeszti ki sehonnan – miért is tennék ezt, hiszen nem is ismerjük – de nagyon nehéz önnel kommunikálni. Ön egy szerzőnk. Miért kéne önt a szerkesztőség belügyeivel traktálni? Miért kéne nekem az ön minden – akár egy szerkesztő (az én régi tanítványom) személyére vonatkozó – kérdését megválaszolni? És egyáltalán ilyen ostoba szópárbajba bonyolódnom... Nagyon tisztetem az ön korát, személyét, de hogy hétfő délelőtt nem szívesen bonyolódom effélékbe, az egészen biztos. Nyugodtan tartson udvariatlannak, de én ezt a beszélgetést nem szeretném folytatni. Sok üdvözlettel: B. É.

Szóval nem haragszik rám, de ezt a beszélgetést még sem szeretné folytatni, ezért még csak arra sem érdemesít, hogy átfogalmazza a diplomácia nyelvére szemtelenül számon kérő ímélem. Naná, hogy nem fogalmazza, miután mindenki, ő maga is kb. ugyanígy fogalmazna a helyemben. Válaszoljak rá? Válaszoltam:

Ilyen formában én sem. Sértődékeny emberekkel nem barátkozom, illetve kommunikálok, főleg, hogy ő sem akarja. De azt csak elárulja, nem, kinek küldjem ezentúl az írásaimat, ugyanis nem lenne észszerű, ha önt az egész Új Nautilusszal azonosítanám. PNP

Ez egy diáklap. Én vagyok a lap alapítója és a főszerkesztő. Ha küld novellát, és nekem tetszik, felteszem. Ha nem, nem. De ezeket az értelmetlen számonkéréseket egyszer és mindenkorra befejeztük. B. É.

Mintha csak egy vaskalapos iskolaigazgató nyilatkozatait hallgatnám.

Ha ön a főszerkesztő, akkor inkább lemondok erről a kiváltságról, tekintettel arra, hogy ilyen levélváltás után ön, ha akarna, sem tudna már objektív lenni. Tehát Isten önnel! Még csak annyit az utolsó szó jogán, hogy ön figyelemreméltóan őszinte. Ja, csak éppen másnak nem engedti meg ugyanezt a privilégiumot. PNP

Isten Önnel! Aztán ha meggondolja magát, küldjön novellát. B. É.

Tényleg? A szaván fogom, már küldtem is egyet. Címe: Csalogányok és pacsirták. PNP

Csodálkoznék, ha erről pozitívan nyilatkozna. Ahhoz túlságosan is hiú, erőszakos és szűk látókörű. Igaz, hogy viszonylag ismert író, irodalomtörténész és két bölcész egyetemen is okít, de attól még lehetne szerényebb, toleránsabb, sőt rugalmas is. Gyöngéd nő létére majd felfalt elevenen. Állítólag a fiam, Egon is ilyen mumus a Babeş-Bolyai egyetemen. Hát... erre most mit mondjak: vannak ilyen szerkesztők, tanárok is? Vagy inkább azt, hogy sajna a legtöbb uborkafára kapaszkodott ember ilyen hiú, erőszakos és szűk látókörű? Mit gondolnak, közölte Bánki Éva a Csalogányok és pacsirtákat? Jelentem alászan, közölte. Szavamra kedvem volna visszavonni a Bánki Évára süttött hiú, erőszakos és szűk látókörű szavakat, de ez egyetlen gesztus alapján nem volna észszerű annál is inkább, mert ezzel ő szerintem csak azt akarta bizonyítani, hogy polémiánk ellenére is megmaradt igazságosnak és objektívnek. Önök szerint?

Tisztelt Bánki Éva! Köszönöm a Csalogányok és pacsirták tárcanovella közlését. Nem gondoltam volna, hogy megjelenik, az okokat ismeri. Eddig nem említettem, de most mégiscsak bevallom, miszerint eddig nem tudtam, ki az Új Nautilus főszerkesztője. Pedig már érdeklődtem egyszer eziránt, mire azt válaszolták, név szerint Wagner Szabó Eszter, hogy az Új Nautilus-

nak nincs főszerkesztője. Akkoriban nagyon elcsodálkoztam ezen, mert ilyen esettel még nem találkoztam, de hogy Eszter miért nyilatkozott így, azon még ma is értetlenkedem. Hogy a jövőben is írjak önöknek, nem tudom, mégpedig azért, mert én világeletemben őszinte ember voltam, meg is kaptam érte, legutóbb öntől a magamét. Persze udvariasnak kell lenni, világos, de mit tegyek, ha bármit állítok vagy kérdezek, azon sokszor megbotránkoznak a szerkesztők. Jelen írásom (Tetováltak) hosszabb, de talán ez is tetszeni fog.

Tisztelettel

Petrozsényi Nagy Pál

Az irodalom sínjén maradván hadd idézzem a csíkszeredai Székelyföld rovatszerkesztőjével való rövid levélváltásunkat is. A levelet annak kapcsán kaptam, hogy már régebben elküldtem F. Vincének is a Tetováltak című elbeszélésemet.

Kedves Petrozsényi Nagy Pál,

a főszerkesztő változott (újból), de az irodalmat továbbra is én szerkesztem. Emlékeztem, hogy volt köztünk valami affér, és most (megint) előkerestem, és újraolvastam a 2013-as (no meg a 2019-es) levélváltásunkat. Akkori ígéretét nem sikerült betartania: "...és ezennel igyekszem a Sz. laptól is távol tartani magamat, már legalábbis addig, amíg te leszel ott a redaktor." Ha követné, fellapozná a Székelyföldet, láthatná, hogy a kolofonban milyen változások voltak. Ettől függetlenül elolvastam a nekünk küldött írását, és ettől függetlenül szól az újabb döntés: írását közlésre nem tudjuk elfogadni.

Korábbi, személyeskedő válaszáatól pedig, de az ezután következőtől is - eltekintek.

Üdvözlettel

Fekete Vince

Hát ezt is megkaptam! Meg még egy malacfarknyi ímélt a lap főszerkesztőjétől:

Kedves Pali bátyám! Örülök, hogy meséltél székelyföldi kötődéseidről! Vince megnézte az írásodat, de elutasítóan véleményezte. Ne búsulj, van lap elég, ahol lehet közölni.

A régi barátsággal üdvözöl, Feri

Nesze semmi, fogd meg jól! És még ő búcsúzik úgy, hogy „a régi barátsággal”. Hát milyen barátság az olyan, akiért a kisujjunkt sem mozdítjuk meg!

Kedves Feri! Nem számítottam a leveledre. De még jobban örültem volna, ha plusz azt is megírod, neked viszont tetszett a novellám (vagy nem tetszett?). Tudod, ilyen elutasításkor a szerzőben mindig felmerül bizonyos kétely, kisebbségi érzés, még ha meg is van műve értékéről győződve, és ez bizony nem a legkellemesebb érzés. Érdemben nem válaszoltam Vince íméljére, falra hányt borsó lenne, ezzel szemben megnyugtatom, elolvashatja a véleményem majd az önéletrajzi regényem második részében. Apropó, az első részt olvastad-e, ti. megjelent. Rólad is írtam benne, utána érdeklődhetsz, mondjuk, Mirk Szidónia-Katánál, ő meg az apjánál, Mirk Lacinál, aki nekem Marosvásárhelyen főiskolai csoporttársam volt a régi szép időkben. Milyen kicsi a világ, nem igaz? Pali

Bocs, hogy ilyen csip-csup részletekkel traktálom a tisztelt olvasót. Ha mások kedvéért és gyönyörűségére írnék, bizonyára hallgatnék róluk, ám nekem is ugyanaz adja kezembe a tollat, mint a legtöbb írónak: az indulat. Ezt vallotta Móricz Zsigmond is, jóval előtte pedig Juvenal: *facit indignatio versum (felháborodás szüli a verset)*. Hogy a Tetováltak tetszett Zsidó Ferencnek abban szinte biztos vagyok. Elég jól ismerem az ízlését ahhoz, hogy ezt meg tudjam ítélni. Mégis hallgat(ni fog) merő kartársi szolidaritásból, mint pél-

dául Mirk Laci Fekete Vincével kapcsolatban. Tömörebben fogalmazva: első a bajtársi jó viszony. Nekem persze más az életfilozófiám, én Arisztotelésszel vallom, hogy: *amicus Plato, sed magis amica veritas.* (Platón a barátom, de még jobb barátom az igazság.) Nem állítom, hogy kifizetődő bölcsesség, főképp prominens barátok esetében, de aki nem ezt vallja, az ne tartsa magát írónak – ajánlom én, kérem tisztelettel. Bezzeg Turai Kamil barátom (maradjunk jobb híján ennél a szónál, bár már régen nem tekintem ennek) nem vonakodik bárkit is protezsálni, akinek a tehetségében megbízik. Vajon most mit csinál? Passz, nem számít, nagyon jól elvan ő a maga köreiben nélkülem.

– Oszlányi Eszter bevitték a kórházba. Épp nálam volt látogatóban, amikor összeesett a kocsiban – újságolta egyik nap Marsa Gyuszi.

A hír hallatán előbb elégtételt, majd szégyent éreztem, amiért ilyen gonosz vagyok. Eszter kb. egy hétig lebegett lélegeztető gépen élet és halál közt, aztán feladta. Megállt a szíve, exitált. Ezzel az én elégtételem is füstként illant el. Erre nem számítottam. Bármennyire is haragudtam rá, azért nem kívántam neki, hogy meghaljon. Meg is bocsátottam rögtön szegénynek, bár szó, ami szó alaposan megkínzott és át is vert Judit halála előtt és után is a hivatalos ügyek intézése alkalmából. Pedig de beteg voltam akkortájt, vérnyomásom, vércukrom az egekben, folyton szédültem, ráadásul se nem ittam, se nem ettem normálisan. Csoda, hogy túléltem, annál is inkább, mert már-már magammal is végeztem. Sosem felejtem el, milyen lázas és gyenge voltam, alig álltam a lábamon, mégis futnom kellett az utcán utána, hogy lépést tudjak vele tartani. Még annyi erőm sem maradt, hogy megkérjem, ne siessen úgy, mert mindjárt elájulok. Ápolónő létére ezt észre kellett volna vennie, és nyilván észre is vette, de... nem érdekes, elmúlt, amit csak megbocsátani tudok, elfelejteni soha. Mint ahogy, legyünk igazságosak, azt sem, hogy az ő ügyintézésének köszönhetem az özvegyi nyugdíjamat. Remélem, az Úr ezt is számításba veszi neki a végítélet napján. Nyugodjék békében! Temetés nem lesz. Öcsi, mármint a férje egy urnában viszi haza hamvait, és csak akkor temeteti el, ha ő is elhalálozik. Kényelmes megoldás: egy ügyintézőssel kevesebb, temetési költség, pap, és a halotti tor is törölve. Ezt jól kifundálta a kedves sógor.

2022. aug. 30: Mihail Gorbacsov halála. Nagy ember volt, béke az ő poraira is. Különösebben nincs mit hozzátennem, mert ki volt ő a számomra? Senki, de azért elgondolkoztat, életműve a peresztrojka (*szerkezetátalakítás*) és glasznoszty (*nyíltság*) kapcsán szinte felmérhetetlen. Csak az nem fér a fejembe, hogy hihette, miszerint pont ilyen reformok segítségével sikerül megreformálnia a marxizmus-leninizmus emlőin nevelkedett Szovjetuniót. Nem is sikerült, a hatalmas szovjet birodalom úgy összeomlott, mint egy kártyavár, és átadta hatalmi pozícióját az USA-nak, vagyis szelet vetett, és vihart aratott. De már ott ágaskodnak mellette a világ leendő új urai is: Kína, India, Indonézia, Brazília... Hogy miért ágaskodnak, világos, ugyanakkor azzal is tisztában van mindenki, hogy rivalizálás helyett inkább a háborúk, járványok, természeti csapások, erőszakba torkolló migráció és antihumánus ideológiák (pl. genderelmélet) ellen kellene együttes erővel fellépni. Hallottak a majomhímlőről, poloskainvazióról, Langya henipavírusról? Németországban betiltottak a May Károly könyvek nyomtatását, az USA-ban pedig a Huckleberry Finnt. (M. Twain), a Legyek urát (W. Golding), Ne bántsátok a fekete rigót (H. Lee), Egereket és embereket (J. Steinbeck), nálunk (régebben) Halálos tavaszt (Z. Lajos), Anne Frank naplóját, Nanát (E. Zola), Bibliát. Indoklás akad bőven, például a Huckleberry Finnben túl sokat négereznek, a Naplót viszont pornográf tartalma miatt tették indexre. Ne kutassuk tovább, nem érdemes, ti. az indoklások egytől egyig irrelevánsak, mint ahogy a betiltók nagy része sem beszámítható... agyilag. És ez a fajta gondolkodás sajnos nem csak a nyugati könyvpolitikára jellemző, megtalálható ez már hovatovább mindenütt az önkormányzatoktól egész az AEÁ elnökéig. Kezdem azt hinni, hogy a Szovjet birodalom bukása maga után vonta az EU bukását is mind gazdasági, politikai, mind morális szempontból.

Igaz, nem a legnagyobb bölcsességgel kormányozták eddig sem a világot, de ami most a szemünk láttára végbemegy, az több mint bénaság. És ez az anomália napról napra terjed felülről lefele. Ennek egyik vívmánya Márki-Zay Péter kormányfői jelöltsége és Karácsony Gergely főpolgármesterré választása is, akik mind-mind egy felülről vezényelt propaganda-hadjárat, plusz néhány százmillió dolcsi segített hatalomra. Nem a népakarat, vagyis az, de az elkábított, félrevezetett népé, hölgyeim és uraim. Na, és rájött-e erre, tanult-e ebből valaki? Remélhetőleg majd kiderül a következő választásokon, az mindenestre máris meggondolkoztató, hogy Nagybritánia épp a mai nap folyamán (2022. szept. 5.) olyan miniszterelnököt választott, aki az Egyesült Királyság érdekében nem átallná megnyomni azt a bizonyos piros gombot sem. Ezt nevezem hazafiságnak! De mégis létezik-e olyan királyság a világon, melynek kedvéért érdemes lenne elpusztítani az egész bolygónkat? Van ebben logika, hiszen ezzel maga a királyság is odavész, más szóval senki sem győzne, Madam Prime Minister, Liz Truss.

Hacsak addig is az ideológiák mocsarába nem süllyedünk! Nyilván ez sem lenne újdonság, ideológiai csapdák, labirintusok, délibábok minden korban és államban voltak, nem, de ekkora mérvűek, mint a mostani a 2. világháború óta aligha. Kezdődött mindez a Szovjetunió összeomlásától és folytatódott Angéla Merkel német kancellár világszózatával (2015., "wir schaffen das"), melyben megnyitotta Berlin kapuit a föld összes bevándorlójának. Aztán jött, na, nem a Tenkes kapitánya, hanem Covid-19 koma (2020. jan.), az orosz-ukrán háború (2022. febr.), az évszázad egyik legsúlyosabb aszálya (2022. nyár), majd az EU-szankciók eredményeképp kirobbant élelmiszer- és energiaválság (2022. ősz). Jelenleg tehát itt tartunk. Hanem a felülről induló kezdeményezések ezúttal, úgy tűnik, kezdenek az EU alsó rétegeinek ellenállásába ütközni, ti. rájöttek, miszerint nem lehet a brüsszeli politikával jóllakni. Várható volt? Szerintem igen, mint ahogy az is, hogy a migránsok előbb-utóbb nemcsak létrával, hanem Allah akbart kiáltva, fegyverrel a kezükben kívánják meghódítani Európát, amit félig-meddig, tegyük hozzá tárgyilagosan, már most megszálltak. A témára még visszatérek.

Szeptember. Brr, hideg van! Én ugyan a kánikulát sem kedvelem, de ha a kettő közül kellene választani, inkább az utóbbit választanám. A sír fagyos közelségét Judit halálakor már átéltem, és semmi porcikám sem kívánja, hogy effélén még egyszer átmenjek. Márpedig átme gyünk, főleg télvízkor az áram- és gáztakarékosság nevében. Állítólag 18 °C lesz egész Európában az állami intézmények fűtési plafonja. A tüntetések, sztrájkok borítékolva. Nesze neked szankció, Oroszország megbüntetése és hasonlók, amire az orosz-ukrán háború kényszeríti (?) az öreg kontinenst! De csak nem képzeli valaki, hogy a büszke, eddig jólétben tobzódó Nyugat: Franciaország, Belgium, Olaszország, Németország stb. el kezd a gyárakban, hivatalokban, boltokban cidrizni.

– Lehet, hogy fázunk, de ők (mármint az oroszok) még jobban fázna ám. Most már nincs mese, csak azért is megtörjük a ruszkikat – rebesgetik itt-ott az EU-ban, merthogy ilyen hangokat is lehet hallani.

Hogy Oroszország is szenved nyilvánvaló, de hogy fázna, már nem úgy tűnik. Inkább profitál, mert ott az adu a kezében: a földgáz, amit Európa megkerülésével bármikor eladhat, ráadásul drágábban is, mint azelőtt. Ezért nyugodtan dörzsölheti a kezét, csak éppen elégedettségében, nem a hideg miatt. Ennek ellenére nehezen győzhet, már ha egyáltalán győzhet az EU és főleg Amerika támogatásának köszönhetően, akik mindenképp meg akarják akadályozni, hogy Putyin visszaállítsa a levitézlett Szovjetunió egykori befolyását, területeit – hámozom ki magamnak a tanulságot a rádióban cikázó hírek alapján. A tét nagy, de még mindig semmi lenne ahhoz képest, ha eszkalálódna a háborús készülődés. Ja, itt kellene megállni, itt a 3. Világháború küszöbén, amíg még nem késő. Hadd hadakozzanak a „testvérek” (oroszok és ukránok) egymással, aztán aki győz, győz, az ő dolga. Most

cinikus, lelketlen vagyok? Talán igen, de az dobja rám az első követ, aki ennél okosabbat mond.

Gyuszi elmondása szerint Eszter férje, illetve Judit öccse kezdi alkoholba fojtani a bánatát. Tökéletesen megértem, ez várt volna rám is, ha úgy szeretem a pálinkát, mint a volt sógorom. Még egy dráma, merthogy az lesz belőle, arról meg vagyok győződve. Engem elkerült ez a kísértés, ám a drámát én sem kerülhettem el, ezért fuldoklom most itt 26 testi-szellemi fogyatékos közé zárva. Mennyivel emberibbé lenne az életem egy egyágyas szobában, ahol nem kellene reggeltől estig egy mobiltelefon csipogását hallgatnom, és ugyanazt a rajzfilmet nézmem, mint Álomkóros szobatársam az ülepével.

Sűrűn gondolok a múltra, többek közt Varga Évára is. Kértem egy fotót róla Jóskától Kolozsvárt. Íme:

Varga Éva 17 és 60 éves korában.

Szép lány volt, nemde, de hatvan évesen sem megvetendő. Ha egy kicsit jobban rokon-szenveztünk volna egymással, ma már együtt fordítgatnánk Petrozsényban a német szövegeket magyarra és fordítva. Éva szakszöveget, én akár szépirodalmat is. Én innen még ellevelezgettem volna vele, de ő még ezt sem vállalta. Volt valakije? Elképzelhető. Még az sem kizárt, hogy egyik rokonával, Bidiguţ Lacival szűrte össze a levelet. Hogy ezt miből következtetem? Hát az iránta tanúsított rendkívüli figyelmességéből, meg abból, hogy túlságosan titkolóznak, amikor a rokonai kapcsolataikat feszegetem. Igazából a mai napig sem vagyok tisztában, milyen rokonai is ők egymásnak. Szívből sajnálom, hogy így alakult. Tagadhatatlan, hogy kirándulás szempontjából nem voltam ideális partner számára, de egyekben talán igen, és mindketten elszalasztottunk egy csodálatos lehetőséget. Vagy mégsem? Valószínűleg sokkal jobban hatottam volna rá, ha szereti az irodalmat, tiszteli, becsüli az írókat, költőket. De nem sokra becsül(het)te, ergo az áhított művésztársat sem fedeztem volna fel (soha) benne. Visszatekintve három exfeleségemre még Maja, alias Holi Mária felelt meg ilyen szempontból. Még szép, hiszen ő is irodalomszakosként vágott neki a nagybetűs életnek. Maja. Vajon él-e még? Bevallom, legutolsó telefonbeszélgetésünk irtózatosan lelombozott. Olyan furcsa, férfias volt a hangja, mintha emelkedett volna a tesztoszteronszintje. Ha nem mondja be a nevét, rá sem ismertem volna. Hát igen: omnia fluunt... (*minden folyik...*). El tudom képzelni, milyen ráncos, görnyedt hátú öregasszony lett belőle, de mivel a valóságban csak fiatalon láttam, nyilván álomban is csak ilyen alakban... kísérthet. És bizony kísért is. Hü, ha Egi ezt a mondatot most hallaná, rögtön kajánul konstatálná, hogy végre felébredt a lelkiismeretem, mert hiszen mindig azt az

embert szokás kísérteni, aki vétkezik valaki ellen. Én viszont nem vétkeztem, állítom ma is bárhogyan is kételkedik ebben Maja meg az Igazgató úr. Utóvégre a törvény által előírt gyerektartási kötelezettségeimnek egytől egyig eleget tettem, az azonfelüli, úgymond fakultatívoknak pedig valószínűleg, ha akartam volna, sem tudtam volna megfelelni, magyaráztam el nekik számtalanszor, például: Egi további, egyetemi támogatását illetően. Egyrészt azért, mert Egi elzárkózott előlem. Egy ideig ugyan még leveleztünk, de aztán megszakadt a kapcsolatunk. Leveleimre, telefonhívásomra nem válaszolt, megsértődött, azontúl semmit sem hallottam felőle. Másrészt ugyan mit tudtam volna segíteni, amikor magam is támogatásra szorultam. Munkanélküli lévén Judit tartott el egy olyan kicsi lakásban, ahol még csak konyhánk sem volt, úgynevezett főzőfülkében kellett megoldanunk az étkezés, sütés-főzés kérdését. Így jutottam cseberből vederbe, Ceșescu karjaiból a Kádáréba. Talán ennek ellenére is segítettem, vagy legalábbis meg próbáltam volna segíteni rajta, ha... hagyja. De nem hagyta büszkeségből, önértetből, ahogy utóbb maga az Igazgató úr is bevallotta. Hát ez elég furcsa kettősség: miközben azt óhajtom, hogy keressenek, minden hozzám vezető utat elzárlok. És még én kérjek ezért bocsánatot? Logikusan gondolkozva nem kéne, illetve kellett volna. Mégis megtettem, s miután Judit halála drámai anyagi-lelki válságba sodort, most én kértem, vegyen magához. Nem vett, sőt, még ki is oktatott, ne legyek ilyen ügyefogyott, álljak végre talpra és legyek férfi. Hm, kalács helyett tanács, szájalom helyett megvetés, amiért nem vagyok/voltam soha életemben elég slágfertig. Nos, talán nem voltam, de miért kell egy édesapát ezért külön meg is alázni? Ezek után arra lennék kíváncsi, nem kísértem-e én is ökelmét? Megjelenek-e én is álmaiban, meghallja-e a kopogásom, mert még mindig kopogok ám? Igaz, csak álmaimban, a valóságban már nem merek, azért kopogok, várok, reménykedek egy feneketlen szakadék felé táncoló világban.

Ismétlem, leszámítva a kisebb vétkeket nem érzem magamat különösebben bűnösnek sem Majával, sem a fiammal kapcsolatban. Igen ám, de akkor miért nem hagy békén álmaimban az exfeleségem, pontosabban szólva mit akarok én tőle immár több évtizede? Bizony, nem egyszer-kétszer, hanem évtizede, amit az álomtanban (*onirologiában*) visszatérő álomnak nevezünk. Szereplői változatlanok: Maja, én, Egi, Maja szomszédai, a Magyaricsalád. Én éppen hajléktalanul és állás nélkül kóborlok, nagyon fázom, éhezem, de senki sem segít rajtam. Pont, mint a valóságban, amikor 1985 körül beadtam a repatriálási kérvényem. Azért repatriálási, mert 1942-ben születve Erdély még Magyarországhoz tartozott, aztán... Folytassam? Ezután egy lélek sem mert velem szóba állni. A Securitátétól való félelmében. Hallottak a Securitátétéről? Igen? Akkor megértik, milyen csapdába zuhantam. Ekkor jutott eszembe Maja, akivel ugyan szakítottam, de kire másra számíthattam, ha nem a gyermekem anyjára? Rosszul spekuláltam: ő sem segített. Szintén félelemből, vagy netalán bosszúból? Erre a kérdésre a mai napig sem kaptam választ még, ja, még álomban sem, és azóta is verejtékes arccal, sikoltozva ébredek.

Másik visszatérő álmom nagy gyerekkori szerelmem, Lucia Margareta, akit ugyancsak éveken át kerestem, kutattam, azzal a különbséggel, hogy vele még csak nem is találkoztam. Sosem csatlakozott a testvéreihez, ott kuksolt egyedül egy szobában. Vagy otthon sem volt? Az is meglehet, pedig érdekelték is engem a testvérei, én speciel csak az ő kedvéért járogattam Sârbuékhoz. Ez sem kellemes álom, de már csak volt, ugyanis rájöttem, miért nem találkoztam még álomban sem Lucival. Nem rejtőzködött ő senki elől, egyszerűen nem érdekeltem, és egyébként is *zárkózott, magának való leány volt*. Akár az apja, Traian bácsi, aki mióta ismertem, egyszer sem állt le velem beszélgetni, sőt, Lucihoz hasonlóan ki sem dugta az orrát a szobájából. Amióta erre rájöttem, csodák csodájára nem álmodtam többé Lucival, különösen azután, hogy a bátyja, Józsika évekkel később elküldte nekem Luci felnőttkori fotóit. Apró termet, molett alak, túlsminkelt arc. Ez lenne az az imádott lény, akinek a kedvéért évekkig *udvaroltam* a Sârbu családnak? Abszurd, ugye, a

családnak, ahelyett, hogy Lucival foglalkoztam volna. De hát nem tudtam: nem akart ve-lünk dumcsizni, játszani, és én, mulya fejem, sosem mertem a szobájából kihív(at)ni.

No, mindegy, Luci titka megoldódott (mármint, hogy miért „rejtőzködött” előlem a ki-csi lány). De miért kísért engem a volt nejem, Nagyné Holi Mária? Az tény, hogy rettenete-sen megbántott, amikor egyszer sem fogta alkoholista apjával szemben a pártomat, és elnézte, hogy egy-egy összeroffenésünket követően elkergessen a házából (ami nem is volt az övé egyébként). Ez a seb szakad fel újra meg újra álmomban, és egyelőre fogalmam sincs, miként akadályozhatnám meg ezt. Pedig de szívesen meglennék enélkül. Ha vétkeztem volna Maja ellen, még érteném, de hát ő meg az apja-anyja vétkeztek ellenem. És még hányan, te jóisten? Nagymama, apám apja, nagyapó, Jancsi bátyám, Nagyváradon: Egi, Ana Săndulescu, a Bihar megyei tanfelügyelőség mindenható vezér-tanfelügyelőnöje, hű-séges csatlósa Szikszai Tibor, 2. feleségem, Szécsi Emilia, Magyarországról a Móra Fe-renc Általános Iskola exigazgatója, sógornóm, Oszlányi Eszter, Csöpi... A lista hosszú, de kinek nincs ilyen listája? Sokan visszaálmódják, mások megátkozzák ellenségeiket. Én vá-rok, talán az idő begyógyítja ezeket a sebeket, és végre én is nyugodtan alhatok. Ami pedig a jószálmokban való hitet illeti... Most erre mit mondjak? Lehet, hogy van ilyen, lásd a bib-liai József álmait, a Jelenések könyvét, Artemidorus, Ibn Sirin, Nostradamus jóslatait. Krúdy Gyula szerint: „Hiszem, hogy az álmok ösztöneink hűséges tolmácsai, csak művé-szet dolga, hogy megfejtsük és megértsük őket.” Egyetérttek, valóban visszatükrözik a lel-künket, Freud szavával élve: az álom a tudatalattink kivetülése. Meséld el az álmaidat, és megmondom, ki vagy, ugyanúgy, ha elárulod, mit olvasol, kik a barátaid, milyen filmeket nézel stb. Én például hébe-hóba kézen állok álmomban, ami persze egy volt tornász eseté-ben nem is olyan szokatlan. De ez is csak akkor fordul elő, ha előzőleg valamilyen sikerél-ményem volt. Ha nagyobb sikerem, egy kézen, ha még nagyobb, egy ujjon, ami nyilván fi-zikai képtelenség. Hacsak nem a holdon vagy a víz alatt vállalkozik valaki ilyen mutat-ványra. Azért nem rossz érzés, sőt, boldog vagyok, ugyanis olyan dolgot műveltem, ami-vel végre én is *kitűntem*, és ezzel, hacsak álmomban is, *kitörhettem* a mindennapi élet ta-posómalmából. Más szóval álmomban törnek felszínre elfojtott törekvéseim, vágyaim. A megvalósulásuk persze még álmunkban sem biztosított, ugyanis az agy önkontrolja még alvás közben is működhet, és olyankor bizony hiába akarunk például repülni, a víz alá me-nekülni, vagy átugorni egy kerítést. Érthető, nem? Alszik az önkontrol? Sikerünk garan-tált, ha viszont nem, egy kád vízbe is belefűlladhatunk, tapasztaltam, és tapasztalom ma is függetlenül minden álmofejtő hókuszpókusztól. Az előbb említett félkezes mutatvány magyarázata is végtelenül egyszerű, egykori edzőm, Szuhánek bácsi történeteinek egyiké-hez fűződik. Nagy mesélő volt a jó öreg, azóta sem találkoztam nála lebilincselőbben me-sélő emberrel. Tőle hallottam egy olyan artistáról, aki egy sétatálcán is megállt fél kézen. Tessék elképzelni, egy sétatálcán! Elég hihetetlen, de minden tornász elhítte, hanem az utánozására már senki sem vállalkozott. Én igen, titokban, de csak az álmaimban sikerült nagy néha. Értik az összefüggést az álmaim és a valóság, illetve Szuhánek bácsi sztorija közt? Na, ja, de milyen jelek, cselekménymozzanatok utal(hat)nak a jövőre? Az biztos nem, hogy egykor majd én is világhírű artista leszek, ha kitartok. Nos, kitartottam, és nem-csak világhírű, de még artista sem lett belőlem. Álmoskönyvek? Belemagyarázás, fantázia, üzlet, mint a politika, hűség, szerelem, hölgyeim és uraim. Szép álmaim a mai napig sin-csenek, mint ahogy egy menekültnek sem. Jól mondom Márai Sándor, Wass Albert, Pás-kándi Géza, Varró János, Török Miklós és a többiek? Hogy miért éppen őket idézem? Hát mert én is ilyen erdélyi menekült vagyok, így az én sorsom is rokonítható az övékével, és én jelen pillanatban úgy érzem, bárkinek az ajtaján zörgetnék, igaz hazára, szeretetre már csak a mennyországban találnék.

Már ha van egyáltalán mennyország. Pedig milyen kevés hiányzik ahhoz, hogy bol-dognak érezze magát egy halálra készülő öregember: külön szoba, elhívatott ápolók,

akik nem csak hangzatos faliújsági szlogenekben bizonyítják szeretetüket. Ave Caesar, morituri te salutant (üdvözlégy, Caesar, a halálba indulók köszöntenek), üdvözlöm immár én is, no, nem Caesart, hanem az engem „kiszolgáló” egészségügyi személyzetet, és ezzel szerintem mindent kifejeztem. Csak éppen arról nem vagyok meggyőződve, hogy még ha ezt meg is hallotta, egyúttal meg is érti valaki, miszerint itt minden egyes öreg gladiátorként harcol a halállal. Erre jönnek az ápolók, akik segítség helyett még rátesznek egy lapáttal: ne tedd ezt, ne tedd azt, ide mehetsz, oda nem, ne beszélj hangosan, nyisd ki a szád, nem értem. Ha megkérdezik, mire jó ez a fene nagy szigorúság, azt felelik, ez a szabály, nem ők találták ki, vagy: ne legyünk már olyan ostobák, hiszen ők csak a javunkat akarják. Elhisszük. Egy feltétellel: ha közben nem feledkeznek meg az ellátottak jogairól sem: tájékoztatáshoz, önrendelkezéshez, emberi méltósághoz való jog. Bocs, már megint ismétlek, de az a szomorú valóság, hogy mindez csak papíron létezik, és szegény öregeknek már nemcsak a halállal, hanem saját ápolóikkal is meg kell nap mint nap küzdeniük. Csoda-e, hogy egyesek lassan feladják, vagy az álmaikba menekülnek, mert, ugye, hova menekülhetnének máshova. Szentséges ég, csak nem ezért szunyál 24 órából 16-ot amputált lábú szobatársam is?!

Lassan vége az ősnek, indián nyárnak, közeledik a november. A meleg kitart: isten kárpótlása a hazánkat, Európát sújtó energiai válságért. Itt, az otthonban még fűtés nélkül is 22 °C meleg van, napon néha 28. A tervek szerint 18 °C lesz ezentúl a hivatalosan engedélyezett hőmérséklet. Kivéve a kórházakban, idősök otthonaiban. Ragyogó kilátások, nemde? Már most folyik az orrom, hiába, kint mégis csak hideg van. Csak a tüdőm bírja szusszal, mostanában ugyanis sokat köhögök. A doktornő, dr. Kara Éva szerint oda se neki, mert ezzel tisztul a tüdőm, váladék (*slejm*) szabadul fel a torkomból. Megnyugtató, bár kissé abszurd, hogy azért lennék egészséges, mert köhögök. Ja, és időnként görcsöl a bal kezem is. Csak nehogy bénulás legyen belőle, de erről még hallgatok. Egyelőre vásároltam egy kis diót, izomgörcsre erősen ajánlott, sok benne a magnézium.

Az ukránok menekülthulláma további fejtörést okoz a kormánynak, de vállalja annak ellenére, hogy olyan „köszönetben” van része, ami minden képzeltet felülmúl. Csak egy példa: olvasom az Origón, hogy a Munkácsi Városi Tanács felszámolta a Turulmadár- emlékművet. Ezt nevezem hátbatámadásnak. Egy ilyen reakció még akkor is kemény lenne, ha egyetlen ukránt sem támogattunk volna gazdasági nehézségekre hivatkozva. A magyarok többsége persze háborog, és a támogatások felfüggesztését követeli. Érthető, mindössze azt ne felejtsük, hogy egy állam kormánya és nép nem mindig jár kéz a kézben egy úton, ezért szerintem ne azonosítsuk a Munkácsi Városi Tanács határozatát az egész nép akaratával. A nép, kérem, ha nem látnák, menekül, retteg, éheznek, és kisebb gondja is nagyobb annál, hogy repülő rakétákkal a feje felett szobrokat döntögessen.

Humanitárius segítség egyfelől, megszorító intézkedések másfelől! Hát... nem tudom, meddig fogjuk ezt még bírni, magyarok? A Levendulának mindenestre már megvannak az első áldozatai: egy járóbeteg szinte máról holnapra tolószékbe kényszerült, egy másik pedig jobblétre szenderült.

– A halál oka? – érdeklődtem diszkréten.

– Nem tartózik magára! – kaptam meg a választ tiszteletben tartva a tájékoztatáshoz való jog elvét.

Rá egy napra a következőket közölték:

– Mától kezdve felemeljük a kávé árát 80-ról 100 forintra csészénként, a fejadagok kisebbek lesznek, a fűtést pedig napközben 22, éjjel 20 Celsius fokra csökkentjük – pattogott Nina, a kis termetű, dagadt ügyintéző ellentmondást nem tűrő hangon. – Szellőztessünk ritkábban, és vigyázat, ezentúl csak az kapcsolja be a tévét, aki nézi is! Tudomásul vették?

Csend. Mit lehet egy ilyen meleg hangú, megértésre és szolidaritásra buzdító nyilatkozatra felelni?

– Jó, akkor írják alá ezt a papírvet!

– Kérnék egy repetát! – kiáltotta ebédnél rekedten egy nehezen beszélő anyóka; viszont, ha csak mutogatott, azt nem mindig vették észre az ápolók.

– Sajnáljuk, ma nincs repeta. Tudja, a takarékosági intézkedések...

Este, vacsora után sétáltam egyet a folyóson. Ilyenkor általában mindenki visszavonult saját kuckójába tévzni, és nem kötött belém egy nyanya sem, amiért már megint idegesítem őket a sétámmal. Egyszer csak látom, hogy kitépeg a konyhából a repetát megtagadó nővérke két nagy pakkal a kezében, kispurizik az udvarra, és otthagya nyilván azzal a céllal, hogy azt később hazaszállítsák. Hadd lám, mi van benne!, osontam közelebb a csomaghoz, és mit láttam? Ugyanazt a repetát, amit előzőleg megtagadott ebédnél a nénitől.

Más. Akadt a szocialista évekre emlékeztető ukázban egy mondat, ami különösen megfogott: „Vigyázat, ezentúl csak az kapcsolja be a tévéjét, aki nézi is.” Oké, nagyon helyes, bólogattam elégedetten. Végre belátták, amit már réges-rég be kellett volna látniuk, hogy egy üresben járatott motor, nevezetesen tévé nemcsak értelmetlen dolog, de költséges is egyúttal. Írott malaszt, mert ki törődött ezzel valójában? Egyedül én, aki személy szerint is érdekelt voltam ez ügyben, más szóval maradt minden a régiben: Álomkoros azóta is háborítatlanul tévéznek, mobilizik (olykor már éjjel is). Amikor szóvá tettem, biztosítottak, hogy megregulazzák a jóembert. Semmit sem tapasztaltam belőle, vagyis, most már holtbiztos, hogy a fickó titkos protekcióba részesül. Ami pedig a házirendet illeti, az bizony, ahány ápoló, annyiféle. Egyik így értelmez, a másik úgy, és hozzátesz még önkényesen száz szabályt a szabályhoz, csak azért, hogy mindig neki legyen igaza. Mindez persze nem újság, de eddig még egyszer sem szembesültem ilyen mellbevágóan a tényekkel, igazsággal. Igazság? Önök szerint egyáltalán van ilyesmi a világon, vagy csak szubjektív szempontok és érdekek léteznek? Milyen frappánsan fejezik ki egyesek: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság.” Néha elgondolkozom, mit keresnek az ilyen ápolók az egészségügyben? Ahogy elnézem őket, napról napra híznak, dagadnak, és ők is ugyanúgy mobilizálnak, mint a szobatársam. Úgy látszik, a munkaidőbe ez is belefér. Egy részük versenyt bagózik az ápoltakkal, miközben egészséges életmódról prédikál. Komment nincs, neki ez is meg van engedve, élvezni is piszkosul. Mi, öregek az egészre csak egyféleképp reagálhatunk: hallgatunk, mert hallgatni arany, ugyebár. Ha azt mondják, fehér, ráhagyjuk, mert egy ápolónő mindig mindent jobban tud. Én például felfedeztem, hogy a radiátor II-III. fokon hideg marad és csak a IV. fokon kezd fűteni. Csakhogy ezt senki sem tudja ám, s jöllehet pár nap múlva november, még mindig dideregve várjuk, hogy meginduljon a fűtés az otthonban, ami persze lehetetlen mindaddig, amíg tilos hozzányúlni a radiátorhoz. Én, spórolás ide, spórolás oda, hozzányúltam. Ugyanis feldühített, hogy gyakorlatilag letiltják a fűtést, holott én fűtött lakásért fizetek, arról viszont szó sem esett, hogy pénzkompensációval kárpótoljon az önkormányzat. Már ha egyáltalán tud a Margaréta és Levendula Otthon közös machinációjáról valamit. Nagy vonalakban nyilván tud, de a részletekről nem hinném, márpedig az ördög (lényeg, igazság), sokszor a részletekben van elrejtve. Persze, ami késik, nem múlik. Halálom után elolvastván ezeket a sorokat, feltehetőleg rengeteg ilyen apróság kerül majd felszínre, és ennyi: rég volt, talán igaz is volt, de ami történt, megtörtént, tehát már eleve okafogyott lenne bármiféle jóvátétel, kárpótlás, különösen, hogy a levendulai „gladiátorok” zöme réges-rég kipurcant.

– Miért nyúlt a radiátorhoz, Pali bácsi! – fedezte fel Brigitta nővér, milyen példátlan vakmerőségre vetemedtem, és dühösen visszacsavarta a fűtésszabályzót a II.-ra.

Nem tiltakoztam, félreálltam, lenyeltem. Később gondoltam egyet, bekopogtam az irodába, és engedély nélkül ellenőriztem, náluk, mi a helyzet a fűtéssel. Az ő radiátoruk is hideg volt. Hogy milyen dorgálásban részesített a nagymellű, hájas hölgyemény ezután, képzelhetik. Ezt is lenyeltem. Hiába, nem vagyunk egy súlycsoportban, és amíg ő ilyen magas lóról beszélhet, eleve fölösleges *vitázni*, mert úgymint neki van igaza. Hej, legalább a szoba-

ajtókat csukhatnánk be! Puff neki, még csak az kéne! Akkor miként tartsák szemmel a lakókat, kommunikáljanak velük stb.? Ehhez többször is be kellene ám hozzájuk „kopogni” (sic!). Kellene, hogyne, de kinek van erre ennyi energiája? Hajaj, de sokan nem tudják, mekkora felelősség terheli az ápolókat egy ilyen időszakban!

– Bizony, mindenért ő felel – erősítette meg Andi nővér. – Elesik valaki, beveri a fejét, fuldoklik, mindenért az ápolók tartják a hátukat.

– Annál inkább ráférne az intézményre, kezdve a házi renddel egy kis retusálás – jegyeztem meg óvatosan.

– Mi?

– Javítás.

– Ja, az más. Ezzel forduljon inkább Dávidhoz, a *tussolás* már az ő feladata.

Szellemes válasz, kapcsoltam is legott, azért még sem álltam ki, hogy ne tegyek néhány megjegyzést a takarékosági intézkedésekkel kapcsolatban. Vaskalapos meghökkent. Látszott rajta, hogy nem számított ilyen kérdésre. Motyogott valamit a foga közt, majd az itt dívó szokásokhoz híven faképnél hagyott. Hogy ezek után milyen további megszorító rendelkezések foganatosítására kerül(het) sor? No, milyenre, vagy előbb ebbe is bele kell még tanulni? Hát nem lesz könnyű. A román szocialista rezsim magyarjai már belekóstoltak. Mi, itt, Magyarban magától értetődően nem akarunk ilyesmit, de hát ez van, a szűkség nagy úr. Így vagy úgy, de megszorító intézkedésre – az EU zseniális szankcióinak köszönhetően – mindenképp szükség lesz. Csakhogy van ám némi különbség a feledhetlen emlékü N. Ceaușescu által diktált korlátozások és hazánk problémakezelése közt, gondolom én. De hogy mások is így látják? Hát – az árnyékkormány szüntelen aknamunkájának jóvoltából – erről csöppet sem vagyok meggyőződve.

A megszorítások kereszttüzeiben

Mióta el mertem fordítani a radiátori termosztátot, még azok is sűrűn ellenőriznek, akiket eddig bizalmamba fogadtam (Nagy Róbert, a nagyhangú Ribárné Erzsébet, a barna bőrű Kis Csabáné Andi). Szóval még ők is ellenem fordultak. Elég megalázó, de érthetetlen is egyúttal, amiért azzal a kutya sem foglalkozik, hogy a bentlakók ne kapcsolják be a tévét, ha nem nézik, holott ez is benne állt a leiratban. Kiben lehet itt, Jézusom, megbízni! Korábban szolgált itt egy Apai nevű ápoló. Benne talán még lehetett. Ő még emberségesen bánt a lakókkal, udvarias volt és megértő. Nem sokáig. Számítottam is arra, hogy egy ilyen ápolói közeg előbb-utóbb kiutálja a fiatalembert. Ráhibáztam. Akárcsak Dühöngő, Apai sem tudott (vagy tán nem is akart?) alkalmazkodni a levendulai rendszerhez. Ő az öreg székellyel ellentétben azonban hallgatott, mint a sír, aztán lelépett egyik napról a másikra. Más munkahelyet keresett magának. Nekem is csak annyit árult el, hogy túl sok errefele a regula. Akit helyette küldtek, alacsony, fiatal, tetovált karú *leányzó* (tetszik nekem ez az elavult szó), haja vörös, orrában klipsz csillogott. Neve Tapoci Tímea. Hm, amint elnézem, ez a csinibaba sem fog itt sokáig szolgálni. És nem csak a nonkonformizmust sugalló külleme miatt, de a gondjaira bízott öregekhez is másképp viszonyul. Nem üvölt rájuk, türelmes és segítőkész dolgozó, vagyis pont olyan, amilyennek az igazi nővéreknek kellene lenniük. Ezzel nincs is baj egyelőre, de vigyázz, kedves védőangyalunk, a szabályzat, a szokások téged is köteleznek, és aki ebből nem enged, ugyanolyan kiközösítetté válhat, mint Dühöngő, Apai vagy jómagam. Pedig én, esküszöm, mindent beleadtam, hogy toleráns és együttműködő tagja legyek a közösségnek. Nagyon nem sikerült. Sem Petrozsényben, sem Nagyváradon, mert, és ezt születésem óta tanulgatom, *a szókimondó, igazlelkű és talpnyalásra képtelen emberek egész életükben kívülállók maradnak*. Visszaemlékezve Makkai János barátomra őt az bántotta, hogy miért más, mint a többiek. A kérdést, megvallom, azóta sem értem. Miért baj az, ha mások vagyunk az átlagnál? Viszont annál jobban elszomorít, amiért csak azért maradunk társadalmon kívül, mert szóki-

mondó, igazlelkű és talpnyalásra képtelen emberek vagyunk. Még ha rablók, gyilkosok, notórius hazudozók stb. lennénk, érthető lenne a kirekesztés, míg így... Becsületszavamra ezt sem értem. Hát ennyire nem szereti a világ az ilyen típusú palikat? Nem pont őket kellene mindenkinél jobban pártfogolni, kedvelni? Lám, Petrozsényből is menekülnöm kellett. Képtelen voltam beilleszkedni egy tőlem idegen bányásztársadalomba. Azóta elolvastam a kalkuttai Teréz anya gondolatait, és rájöttem, a dolog azért nem olyan egyértelmű. Ha egy gyermeket nem szeretnek, az elmenekül otthonról – állítja Teréz anya a könyvében. És itt a lényeg, a többi csak hab a tortán. Anyai dédnagyapám rendszeresen vert. Nevelési célzattal, nagyanyám lebaltázott, anyám elhanyagolt, őt csak a ponyvaregények izgatták. Legalább a bátyáim szerettek volna. Nem vettem észre, hiszen egyfolytában lenéztek. Ugyanezt tapasztaltam egy másik, *hazának* nevezett anyánál is. Hát nem magától értetődik, hogy elvágtyam ebből a környezetből? Azóta is bolyongok, keresem helyem a társadalomban, mint Faludy György, Ferdinándy György, Márai Sándor, Nagy Pál (Párizs), Páskándi Géza, Wass Albert, Zilahi Lajos, hogy csak néhányukat említsem. De ők legalább letettek valamit az asztalra, én... Még annyira sem futotta a tehetségemből, hogy több lap közöljön tőlem, mint ahány elutasít. Ezért lenne óriási kárpótlás, ha cserében bevinnének például a Magyar Nemzeti Írószövetségbe, ugyanis a másikkhoz, a Magyar Írószövetséghez Szentmártoni János elnök úrnak köszönhetően nem volt szerencsém. Ha ezt elérném, valószínűleg megnyugodna az én lelkem is, és élvezném, igenis élvezném, hogy végre én is tartozom valahova. De hát erről szóló értesítést még nem kaptam. Se bűt, se bát. Ilyen nehezen forognak az új szövetség kerekerei? Kaptam viszont levelet Lengyel Jánostól, aki váratlanul közölte, megjelent a Cirkusz című novellám a Magyar Művészetben, nemsokára küldi is. Nocsak! A lapban rövid életrajz, a végén a következő mondattal: Nemrég csatlakozott a Magyar Nemzeti Írószövetség munkájához. Alig hittem a szememnek, két legyet ütöttem egy csapásra: megjelent egy novellám és elnyertem egy irodalmi tagságot. Szívem, arcom lángba borult. Leghőbb álmom vált valóra, siettem is elújságotlani a Hetedhétárban, Napútban stb. Természetesen gratuláltak. Lengyel János megtette az egészet egy felkéréssel: legyek a MUK (*Magyar Újságírók Közössége*) tagja is, ő mint elnökségi tag pártfogolja a folyamodványom. Köszöntem a megtiszteltetést, de nem vállaltam. Kicsit megkésétt ez az ajánlat, no, nemcsak a korom miatt, hanem mit kezdjen egy olyan nagyfokú agilitást követelő pályán, mint az újságírás egy félig vak és süket öregember? Már az is vakmerőség tőlem, hogy bekopogtam az MNÍ ajtaján, mentegetőztem Lengyel előtt. Az igazi a meglepetés azonban csak ezután következett: kiderült, hogy mégsem vettem fel a szövetségbe. Ettől tartottam. Azért mégiscsak különös lett volna, hogy csak úgy, minden értesítés nélkül megnyerjek egy pályázatot. Ezek szerint hazudtam Szondi Györgynek, Striker Juditnak, L. Csépanyi Katalinnak meg a többinek, vádoltam magam Madár János előtt. Megnyugtattott, ne aggódjak, ő mindentől függetlenül bizalmat szavazott nekem, és reméli, a többiek sem utasítanak el, ha eljön a szavazás ideje. Mindegy, én akkor is kompromittáltam magamat, és szemernyit sem csodálkoznék, ha ezentúl hazugnak tartanának, írtam vissza szkeptikusan. Jelen pillanatban így és itt állunk.

November 1., este hat óra az Idősek Otthonában, ahova nemrég engem is befűjt a sors szele. Nem ilyen helyen képzeltem ugyan leélni hátralevő éveim, de úgy látszik, nem érdemeltem jobbat a jóistentől. Csend, így vacsora után már egy ápolónő sem rikácsol, és a takarítónők sem csörtetnek fel-alá zörgő kocsijukkal a folyosón. De a bentlakó öregekkel sincs gubanc, ők ugyanis ilyenkor a tévét büvölik. Olvasni nem szoktak, a számítógépet is csak csak hírből ismerik. Én olvasnék is, tévéznék is, csak a szemem, hallásom... Azokkal bizony akad probléma. Hirtelen vakító fény villan a szemembe. Egy ápolónő totyogott az egyik cellába, akarom mondani, szobába. De miért kell ehhez az egész folyosónak fényárban úsznia? Várom pár percet. A kontyos, túltáplált egészségügyes ingerülten sietett vissza helyére az otthagytott okostelefonhoz az irodába. Utálta, ha internetezés közben za-

varják, de mit tegyen, ha folyton nyomogatják azt az átkozott hívócsengőt. Hülye mester-sége van, annyi szent, és még csak meg sem fizetik rendesen. Németben bezzeg mini-mum háromszor többet keres egy Schwesterchen (*nővérke*), úgyhogy bolond lenne, ha nem követné ő is az okosak példáját. Egyedül az a bökkendő, hogy egy kukkot sem tud né-metül, meg úgy hírlík – kalandoztak el a gondolatai –, hogy mostanság ott sem olyan az élet, mint amilyen régen volt. Elhiggye? Nagyon nem szeretné, hogy a végén még cseberből vödörbe kerüljön. Vödörbe? – húzta el a száját kolleganője, Loncika. Én inkább kádat mon-danék. De te tudod. Nem állítom, hogy itthon kolbászból van a kerítésünk, de legalább nem kell félnünk, ha kimegyünk az utcára. Hohohó, valaki takaréokra állította a világítást!

– Maga kapcsolta le a villanyt, papa? – sirült vissza a folyosóra.

– Igen.

– Rosszul tette, nem látja, hogy dolgozom? Egyébként se nyúljon a kapcsolókhöz. A világítás a mi feladatunk, ha nem tudná.

– Elnézést, én csak takarékoskodtam az árammal. Rosszul tettem?

– Nem tette rosszul, de mint mondtam, bízza a világítást a személyzetre.

– Igenis.

– Helyes, azzal az ablakkal meg mit akar?

– Becsukom, fázom. Tetszik tudni, az öregeknek rossz a vérkeringése.

– Tényleg? Nahát, ezt most hallok először!

– Mellesleg november van, fűtés pedig még mindig nincs – eresztettem el fülem mel-lett a csúfondáros megjegyzést; nem ajánlatos az ilyenekkel vitatkozni, mert úgyis csak én húzom a rövidet. – Megkérdezhetem, lesz-e fűtés egyáltalán?

– Nem tetszik? Felül akarja bírálni az általános takarékosági rendeletet?

– Hogy akarnám, amikor épp az imént oltottam le a villanyt is?

– Ne féljen, nem fog megfagyni. Állam bácsi gondoskodik magáról, feküdjön csak le nyugodtan! A sétáit meg rendezze le máskor odakinn! Ez a folyosó nem sétatér, úgyhogy ballagjon csak ki az udvarra, ott jó friss a levegő, az kell a maga tüdejének. Már többen panaszkodtak magára, hogy túl sokat nyüzsög a folyosón.

– Sajnálom, a sétával javul az emésztésem, erősítem a szívemet, tüdőmet, izmokat, csontokat, de jót tesz a cukorbajnak, vérnyomásnak is. Tessék csak megkérdezni a dok-tornőt! – roskadtam magamba fásultan.

Istenem, de unom már ezeket a parttalan vitákat! És mindez miért van? Mert még min-dig nem tanultam meg nyelni, hallgatni. De kommunikálni sem, az angyalát, hiszen bármit teszek, mondok, egy nővérnek sem nyeri el a tetszését. Ha hűvös udvariassággal beszélek, az a baj, ha ironikusan még nagyobb. Pedig akár rendre is utasíthatnám ezt a sok ágáló te-henet, utóvégre tanár vagyok, és sajnos most már öreg is, becsületben megöszült, bocs, megkopaszodott aggastyán, akinek kijárna egy icipici tisztelet. Hát nem járt ki. Nem is jár-hatott, mert az intézményi szabályok már eleve kizártak bármiféle differenciálást. Ilyen körülmények között nyilván nehéz, ha nem lehetetlen megőrizni emberi méltóságunkat, személyi szabadságunkat, az önrendelkezés jogát stb. Ezek ugyanis csak az intézményi el-látottak kódexében díszelnek. Más szóval írott malaszt, ugye, így már jobban értik? Az ábra persze nekünk meglehetősen ismerős, mármint azoknak, akik személyesen is megis-merkedhettek a Ceaușescu-rezsim vasöklével. Igaz, azért azt is túl lehetett élni valahogy, mint ahogy túl is élte az, aki tapsolt a diktátornak, vagy legalábbis lapított előtte. No, de ez itt Magyarország, az Európai Unió legmarkánsabb tagállama, még ha egyik-másik drá-ga otthonhoz hasonló rabkórház, pardon, idősök otthona meg is bontja itt-ott az össz-hangot. Szegény rokkant öregek, ők talán még nálamnál is jobban szenvedhetnek. Ezért menekült el innen egyik örökké dühöngő lakó- és sorstársam is, vagy ott van Elek, egy jó karban lévő, 83 éves puro (*öreg*), aki minden reggel fogja a botját, és ha esik, ha fúj, elbal-

lag a városba. Nézd csak a vén kujont, még ilyen korban is csajok után szaglászik!, hüledeztem magamban.

– Jó bőr? – kacsintottam Elekre.

– Semmi bőr, van nekem ám élettársam.

– Szóval odajársz – kapcsoltam. – Bocsnát, csak kérdeztem. Ne válaszolj, ha nem akarsz.

Nem akart. Nem szeretett csevegni, mint a otthonban senki sem. Utóbb mégis sikerült kihúznom belőle, hogy az élettársa 10 kilométerre lakik innen, a városban pedig csak úgy, csavarog. Néha bevásárol, sétálgat meg ilyesmi.

– Nem fárasztó ez egy kicsit, öregem?

– Egy kicsit, viszont muszáj.

– Mindennap bevásárolni? Hát ilyen sok lóvéd van?

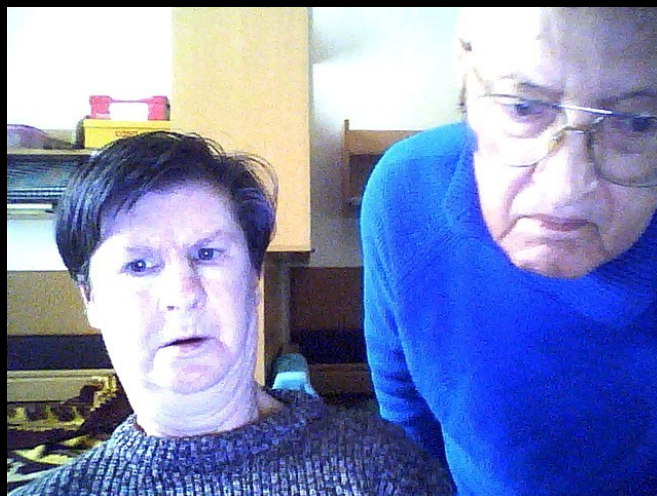
– Nekem? Hogyne, mint békán a szőr.

– Akkor nem vágom – kezdtem áttérni újabban a szlenges beszédre – miért *muszáj* neked mindennap tekeregni a városban.

– Mert... – jött zavarba a jó öreg. – Hogy magyarázzam? Mert az otthonban nem érzem magam szabadnak. A lakószobák picik, tea-, fitnessszoba nincs, se játékkerem, se úszómedence, semmi, ahol mozogni, szórakozni lehetne – részletezte mélabúsan. – De még ebben a lyukban sem ereszthetem el magam, mert ott az az átkozott házirend, ami miatt levegőt sem kapok már – szusszantott egyet, mint aki valamilyen tehertől szabadult volna meg.

Már megint ez a levegő! Ki is szokott erre örökösen panaszkodni? Megvan, dühöngő barátom, a 2-esből, ki is lehetett volna más? Az egyik arra futott, a másik emerre. De mit tehetnek azok, akiknek senkijük sincs, alig látnak, mozognak? Az ilyeneknek duplán fáj minden kioktatás, éles szó, bármennyire is titkolják némelyek. Ezt minden szakképzett ápolónő tudja. Elméletileg, mégsem láttam például senkit sem megsimogatni az otthonban valakit. Illetve, pontosítok: láttam, csak nem ápolónőt, hanem ápolót. Különösen megható a bicebóca Juliska, egy hatvan felé pislogó lakótárs figyelmessége, aki még a helyét is átadja a nála rokkantabbaknak, kinyitja az ajtót előttük, és mindenkinek előre köszön a folyosón. Más kérdés, hogy ezt nem mindenki honorálja, például féllábú szobatársam sem. Legalább egy köszönömöt, nem sok, annyit motyoghatna az atyafi.

– Gyere, csücsülj a számítógép elé! Szeretnék lefényképezni – vett le a lábamról a kissé csúnyácska, de annál kedvesebb öreglány.

Juliska és én a PC előtt.

Elég nehezen állt kötélnek. Hogy miért? Gondolom, nem nehéz kitalálni. Csak a féllábú rejtély még mindig a számomra. Azt megértem, hogy szeret mobilon játszani, no de éjjel-nappal? Ez már nem lehet egyszerű hobbi, különösen, hogy mindig ugyanazt a stratégiai játékot játssza. Ezért képes éjjel 2-3 óra tájt is felülni az ágyában és reggelig nyomkodni a kutyúját.

– De Joci, hányszor figyelmeztesselek, hogy nem laksz egyedül. Kapcsold ki már azt az izét, mert nem tudok tőle aludni! – szóltam rá nemegyszer.

Persze hiába, mert másnap újakezdte az egészet. Normális ez a pasinger, vagy nekem nincs ki mind a négy kerekem?

– Ön tudtommal vallásos ember – elegyedtem egyszer beszélgetésbe az otthon lakli, piszkosul fiatal főnökével.

– Honnan tudja?

– Nem igaz?

– Aztán miért fontos ez magának?

– Mert fontos. Kérdezhetnék öntől bizalmasan valamit?

– Parancsoljon!

– Mit szól a világban zajló erkölcsi, politikai és egyéb válsághoz?

– Na, viszontlátásra! Én, papa, nem politizálok. Amit a feljebbvalóim kérnek tőlem, megteszem, a többi nem rám tartozik, és, hát igen, ugyanezt ajánlom önnek is.

– Értem, csupán az nem fér a fejembe, hogyan találja összeegyeztetőnek az ön főnöki, szigorú szabályokon alapuló feladatait egy hithű katolikus moráljával, akinek életelve a türelem, megbocsátás és szeretet? Egyáltalán összeegyeztethető a kettő egymással?

– Minden összeegyeztethető. A túlélés egyik titka, ha rugalmasan kezeljük a dolgokat.

– Ezek szerint teljesen rendben van, hogy itt van november elseje, és mi még mindig fűtetlen szobákban didergünk – bátorodtam fel fokozatosan; már régóta készülődtem egy keresztűzre, melynek során beolvasok egyszer ennek az uborkafára kapaszkodott alaknak.

– Erre most mit mondjak? Szegjem meg a szabályt, és nyissam meg a csapokat?

– Nem lehet?

– Nem, a szabály, az szabály – tiltakozott a férfi ellentmondást nem tűrő hangon. – Talán öltözzön melegebben, és mozogjon többet, papa. Látja, én is bicajjal járok be dolgozni.

– Látom, de az, ne haragudjon, magánügy, olyan... hobbi, sport stb., míg a fűtés egy egész otthon, mit otthon, ország dilemmája.

– És? Oldjam meg én? Csak nem hiszi komolyan, hogy tehetek én bármit is ez ellen?

– Nem tehet? Oké, tegyük fel, hogy nem tehet, csupán elnézi, hogyan cidriznek a gyámoltalan öregek, gorombáskodik némelyik ápolónő, és bizony nem egyszer hidegen szolgálják fel az ebédet is. Hideg kinn, hideg benn, a gyomrodban. Fel tudja fogni, mit jelent az emésztésnek, ha naponta legalább egyszer nem ehetünk meleget?

– Ilyen nincs! – tromfolt le azonnal. – Nálunk mindennap meleg étel szolgálnak fel. Nem állítom, hogy forró ételt, miután azt elég messziről szállítják nekünk az otthonba, viszont az sem olyan tragédia, mert a forró ebéd sem egészséges – diadalmaskodott, mint mindig valahányszor szócsatába keveredtünk.

– Summa summarum, itt minden tökéletes.

– Ne adjon a számba olyasmit, amit nem mondtam. Természetesen vannak még hiányosságok, de hol nincsenek?

– Ahogy szeretett *N. Ceaușescu* elvtárs, a Kárpátok Gényusza is megjegyezte. (*Cum a remarcat mult iubitul N. Ceaușescu, Geniul Carpaților.*) – villant agyamba reflexszerűen a hajdan annyiszor, de annyiszor hallott mondatocska.

– Most mit bámul? Van még valami óhaja, sóhaja? Nincs? Akkor viszontlátásra! Örülök, hogy segíthetem.

– Viszontlátásra, még csak arra feleljen még egyszer: hogyan találja összeegyeztetőnek szigorú szabályokon alapuló feladatait egy hithű katolikus moráljával, akinek életemre a türelem, megbocsátás és szeretet? Egyáltalán összeegyeztethető-e a kettő egymással? – süttöttem el a nagyágyút.

És találtam. A tiszteletre méltó férfiú úgy elpirult, mintha forró vízzel öntötték volna nyakom.

– Szerintem sehogy sem – siettem megadni a választ –, és tudja, mit csinálnék én az ön helyében?

– Mit?

– Lemondanék intézményvezetői posztomról.

Na, most kiderül, milyen hívő ökelme.

– Magyarán: futamodjak meg, és hagyjam másokra a problémák megoldását – tért ki a férfi az egyenes válasz elől. – Hát... ez is egy megoldás.

Egy hét múlva bekapcsolták a fűtést a szobákban. Kivéve a folyosón, ahol még ma is jéghideg mind a hat radiátor. Pedig az orvosi rendelők folyosóin már fűtenek, jóllehet a rendeletek értelmében ott is ugyanúgy kellene fűteni, mint az idősotthonokban – tapogattam meg hitetlenkedve a radiátort, amikor egyszer tudóvizsgálatra kellett jelentkeznem.

– Jó meleg – vigyorgott rám egy várakozó páciens. – Máskor idejövök melegedni – fogta el a köhögés.

– Én meg sétálni – lobbant fel bennem is a remény.

Ha jól meggondolom, igaza van a főnöknek: a túlélés egyik titka, hogy bízunk a jövőben, és kezeljük rugalmasan a dolgainkat.

November 18-án megírtam végrendeletem dr. Sárga Zoltán ügyvéddel. Ingóságom kizárólagos örököse Marsa Gyula a Dankó Pista utcából. Egi, Kamil kiestek. A fiam saját kérésére. Hogy a fiamat nem érdeklik az anyagi javak, még csak megértem. Bosszújába ez is belefér, de hogy emléket sem akar az apjától, az már nagyon elgondolkoztató. Ezek szerint a gyermeki szeretet legutolsó szikrája is kihunyt a lelkében. Ilyen erős bosszúvágyat egész életemben nem tapasztaltam senkinél. Nem is tudom, hova pakoljam. Hiszen ez a gyerek pont úgy viselkedik, mintha nem is lenne az én fiam. Vajon tényleg nem az? Hej, de sokszor megkérdeztem ezt már magamtól, tekintettel Maja nem valami erős lábon álló hűségére. Talán nem ártana felkérni a mélyen tisztelt prof urat, valljon színt végre ez ügyben, és bizonyítsa be hivatalosan is, ki az igazi édesapja. Talán, de ehhez a „felkéréshez” én már túl fáradt vagyok. Majd csak kipattan egyszer ez a titok is, méghozzá magától. Ha viszont nem, kit érdekel, kicsodája vagyok én ennek a kopaszodó, nemsokára öregúrnak nevezhető professzornak. Sokszor elmélkedem azon, milyen mélyen megsértettem azzal, hogy nem kutattam utána. Persze nem igaz, ez az ő külön fixa ideája. De feltehetjük a kérdést így is: És te, Egi? Te hányszor kerestél fel engem? Ilyen alapon én is haragudhatnék rád, de még csak soha meg sem kérdeztem tőled. Ismered a mondást: ha a hegy nem megy Mohamedhez... Kamil persze más kérdés, bár ő sem sima eset. Mi ketten nem haragszunk egymásra. Kapcsolatunk barátságunknak indult, aztán nem lett belőle semmi. Két külön világ vagyunk. A végén már nem csak nem írt, de meg sem látogatott. Logikus, mi köze lehet egy olyan öreghez, akivel süketsége folytán még beszélgetni sem lehet rendesen, találkozásokra nem hívható, egyszóval nem vagyok társasági lény, mint ő, igazából nem is voltam sosem az. A könyveim nem érdeklik, van neki elég, már nincs is hova tegye őket. De szóba jöhetett volna némi pénzecske is, aztán ez a megoldás is elmaradt. Mint a levelei, látogatásai. Lelke rajta, ki kellett volna tartania. Mint Marsa Gyuszinak, aki az utolsó pillanatig hordta nekem a vasárnapi ebédet. Neki soha eszébe sem jutott ez a gesztus. Pedig mennyire jólesett volna. Látogatásainak elmaradása magyarázható azzal is, hogy Kamil irtózik a lelki-testi szenvedések látványától, és egyszerűen nem tudja/akarja végignézni, hogyan épülök le nap mint nap. Apropos, Gyuszi! Mikor átnyújtottam neki a végrendeletem, még csak egy kézfogással sem honorálta. Nem azért jegyzem meg, nem vagyok én olyan szörszálhasogató,

én csak egyszerűen jelzem, amit észreveszek. Miután hiába vártam Gyuszi köszönetére, fogtam magam, és megöleltem a „keresztfiam” (mármint Gyuszi szerint vagyok a keresztfia, abból az elvből kiindulva, hogy Judit, a feleségem volt a keresztanyja.)

Alig zajlott le a tranzakció, megbetegedtem. Csakhamar kiderült, hogy COBD-m (Chronic Obstructive Pulmonary Disease), légzési zavarom van. A nátha meg még jobban rásegített. Pillanatnyilag így állunk. Pánik? Még nincs, de közel állok hozzá, végül is ez a lélegzés nem akármilyen kóreset, ettől bármelyik pillanatban a fűbe haraphatok ám. A köpetet megvizsgálva megállapítottam, hogy ragadós, csirizszerű anyagot tartalmaz. Amúgy szintelen, nem sárgás vagy zöldes árnyalatú, tehát aggodalomra semmi oka, nyugtatott meg a doktornő. Egyedül az a baj, hogy csak az ágyban érzem jól magam. Ágyon kívül hol szédülök, hol rám tör a gyengeség, fáradékonyság, és étvágyam sincs. Az alkotókedvről nem is beszélve. Az én múzsám, úgy tűnik, meghalt ebben a siralomvölgyben, vagy legalábbis haldoklik. Ja, ide jutottam! A lakótársaim sorban tünedeznek el mellőlem. Ki keresszékbe kerül, ki ágyba, egyiket-másikat beviszik a kórházba, onnan meg a temetőbe. Legutoljára Perlaki István bácsit 79 éves korában. Alacsony, sovány ember volt az öreg, református. Ezt onnan tudtam, hogy egyszer megkérdeztem, miért nem megy szentmisére.

– Mert református vagyok, ez pedig katolikus mise, ugye.

– Én is az vagyok, mégis mennék, de minek, ha egyszer alig hallok valamit a miséből. Még egy templomba elmennék, tudja, a környezet, a légkör, míg így... Inkább maradok.

– Én is, úgyszólván isten áldja, hagyjon engem békén ezekkel a papokkal, ha nem haragszik – utasított el mogorván később is, valahányszor megpróbáltam egy kicsit a lelkéhez férközni.

Békén hagytam, ha már ez a kívánsága, és ugyancsak meglepődtem, amikor őt is bedugták egy tolokocsiba. Egy ideig még elszekerezgetett a folyósón, végül ki sem bújta a szobájából. Kivéve egyszer, de akkor már az intenzívra. Ott szállították el előttem: szája nyitva, mint annak idején Juditnak, villant ár rajtam az emlékezet. Hát... tipikus öregkori sors. Előbb-utóbb mindnyájan ide jutunk. Én is, bármennyire fitt vagyok még átmenetileg. Mária néni. Keszeg, értelmes anyóka. Ártalmatlan, és jóindulatú, aki sok más öregasszonnyal ellentétben eddig még sosem kapott össze senkivel. Agyvérzést kapott. Nem tudtam megállni, hogy meg ne simogassam, és rendeltem neki egy fél kiló körtét karácsonyra. Az asszony szeme égni kezdett, megértett, más szóval az értelem szikrája még élt benne. Csak beszélni nem tudott. Gyorsan elkaptam a kezem, még mielőtt kihullnak mindkettőnk könnyei. De nem feledkeztem meg Julcsiról (lásd a fenti fotót) meg két nővéréről sem, ami az ajándékozást illeti. Az egyik Erzsike főnővér volt, a másik Böbe, vagyis az a nővérke, aki megtiszteltetésnek érzi, hogy ilyen híres író lakik a Levendula Otthonban (sic!). De hát tényleg karácsony van, a megbocsátás és ajándékozás ünnepe. Egyedül Álomszuszékot nem ajándékoztam meg semmivel. Hiába, képtelen vagyok túltenni magam például a mobiltelefonja éjjel-nappali csipogásán. Tisztára megőrjít, pedig láthatja, megjelzem is neki jó párszor, mennyire zavar ez engem. No meg a tévézése, amit tulajdonképp se nem néz, se nem hallgat, mégis úgy ragaszkodik hozzá, mintha az élete függne tőle. Érti ezt valaki?

Megjelent egy karcolatom a Bécsi Naplóban Deák Ernő főszerkesztő jóvoltából. Ez már kb. a 3. írásom, alakul, alakul! Csak a Magyar Nemzeti Írószövetség új tagságáról nincs információ. Felvettek, felvesznek? Nos, szerintem inkább nem, amiről nagy valószínűséggel még hivatalos értesítést is kell kapnom. Hogy mit érek ezzel az írói tagsággal, még nem tudom felmérni, de már az is nyereség lenne, ha kimozdulhatnék valahogy ebből a bénító írói válságból, mert ha nem, új, kizárólag vegetálásra épülő élet vár reám, amiben már ismeretlen fogalom a szerelem, sport, munka, írás, olvasás. Stílusosan szólva leteszem a lantot, és beállok a Levendula élőhalottjainak sorába.

Ezúttal örökre.

Megszorítások? Folyt. köv. Különösen az árak röpködnek a csillagos ég fölé. Kiváltók mindaz, amit egy krízis generálhat. Ebből pedig akad egynéhány: migrációs válság, aszály, infláció, orosz-ukrán háború, EU-s kormányzattal kapcsolatos anomáliák. A magyar kormány persze ellenáll, nem adja be a derekát, főleg ársapkák, azaz maximalizált hatósági árak segítségével. Ebben az egyben kivételesen mégis a Nyugat megszorításai bizonyulnak hatékonyabbnak. Különös, de ez van, el kell viselnünk, hogy néha az EU-nak van igaza. A magyarok persze sziszegnek, mi, exromániai magyarok azonban fölényesen mosolygunk. Mik ezek a korlátózások a hajdani diktátor, Ceaușescu egykori intézkedései ellenében, melyek Románia állami adósságát hivatottak volt rendezni! Áramszünet, gázstop éjjel-nappal egyaránt, meleg víz nuku, az élelmiszerkiosztás akadozik, az is jegyrendszer alapon. Mint a 2. világháború idején. Ennél cudarabbul már csak a háborúdúlt Ukrajnában élnek újabban, amitől mentsen meg bennünket a Jóisten. Nálunk azonban, Gott sei Dank (*hála istennek*), még nem röpdösnek a rakéták, az infláció ugyan tarol, de még mindig minden kapható, és nem felöltők lógnak a sertésboltok kampóin. A Kvarc FM Rádió naponta egy órán át közvetíti a háborús híreket, de valahogy nem annyira részletesen és lényegbevágóan (legalábbis számomra), hogy érzékletes, pontos képet kapjak a háború menetét illetően. Én az egészet egy kicsit az 56-os magyar és 1989-es romániai forradalomhoz hasonlítom. Az eseményeket akkoriban a Szabad Európa és Amerika Hangja Rádió segítségével követtem nyomon lesötétített ablakok mögött természetesen, és igen-igen sajnáltam, amiért előbb fiatalkorom, később egyéb tehetetlenségem miatt nem vehettem részt magam is a harcokban. Ezzel szemben lebénult a jobb karom, no, nem maradandóan, csupán átmenetileg annyira hatottak rám a korabeli riportok.

Most sok szempontból lényegesen más a helyzet. Mondhatnám azt is, hogy magam is a végét járom, így meg sem érem azt a pillanatot, amikor összeölelkeznek a szerencsétlen, vágóhídra hajtott katonák. Hogy mi a gáz? Semmiség, csupán immár másodszor fedeztek fel egy csomó vizet a tüdőmön, emiatt gyakran köhögök és fulladok. Azért hangsúlyozom, hogy másodszor, mert Dudás Edit doktornő már évek óta figyelmeztetett erre, csak éppen se ő, se Judit, se én nem tettük semmit sem ellene. Megbocsáthatatlan felelőtlenség, de már mindegy, benne vagyok. Jelenleg kezelnek, remélem, sikerrel, mert ez a kínzó köhögéssel járó fulladás már az idegeimet is kikezdi. Másik tünete az orrfolyás, ez sem éppen kellemes állapot, rendeltem is a kezelőorvosom ajánlására egy Taneum nevű orvosságot. Olvasom a használati utasítást: kötőhártya-gyulladás elleni szemcsepp. Csak ámultam-bámultam, mi köze ennek az én bajomhoz?

– Bocsánat, de vissza kell adnom a Taneunot, ez a szer ugyanis szemcsepp, mit kezdjek vele? Nekem a tüdőmön van víz, no meg az orromban, nem a szememben, kérem tisztelettel. Nem kéne inkább mégis az orrfolyást kezelni? – kérdeztem a gyógyszereket gondozó nővértől. – Nem azért mondom, de én véletlenül tudom, mi a kötőhártya-gyulladás, hiszen magam is átestem rajta néhányszor, és bizony eddig még egyetlen kötőhártya-gyulladásra utaló jelet nem fedeztem fel magamon.

– Maga kérte, én meg hozattam.

– Mert a főorvos úr felírta. De ennek semmi köze a bajomhoz. Azért kifizetem, ne tessék aggódni.

Nem is aggódott, annál jobban fortyogott, amiért ilyen meggondolatlanul rendeltem nála nyakra főre a gyógyszereket, ezért a további viták elkerülése végett ezentúl csak orvos által felírt szert rendeljek az otthontól. Puff neki, még egy ellenség, merthogy megorrolt rám a nővérke, az bizony minden szavából kiérzik. Ezentúl meneszthetem Gyuszit a patikákba, ha valamilyen teára, szprére, testápolóra stb. lesz szükségem. Egy jóakarómmal tehát kevesebb lett. Közben Tapoca Tímea, a vörös hajú kishívő is lelécelt. Ugye, megjósoltam előre, ebben az ispotályban egyetlen jóra való hívő sem bírja ki sokáig. Az új hívő, Petrovni Katalin, alacsony, még a többiekénél is dundibb ápolónő. Egyelőre kedves,

jóval türelmesebb hozzánk, mint a többi ápolónő, nem teremtozik, nem üvölt, mint a fába szorult lélek, csak végzi a dolgát csendesen. Ő a tanítónői katedrát cserélte fel az otthonra, aztán, hogy megérte... Majd kiderül – válaszolta, amikor erről faggattam. Pedagógus lévén, feltételeztem, idővel közelebb kerülünk egymáshoz. Nem így történt, eddig még öt percre sem ült le velem purpárlézni. Nem baj, nekem így is megfelel, csak ne morogjon rám minden apróságért, és ne az étkező tulsó felől rikoltozzon, ha valamit akar velünk közölni.

Csongvay Dezső. Hinnye, csak nem egy újabb smasszer ápoló képében! Korántsem! Dezső egyik osztálytársam volt valamikor Petrozsényben, akire Varga József Kolozsvárról hívta fel a figyelmem. Rögtön kapcsolatba léptem az öregfiúval, hiszen ismernek, tudják, milyen szívesen levelezek egykori osztálytársaimmal. Levelezésünk azonban közös érdeklődési kör híján elég gyorsan elsorvadt. Nem lepott meg, ugyanígy jártam Liszka Jánossal is (Petrozsényi Ált. Isk., 7-8. o.), Varga Évával (Petrozsény), Varga Józseffel (Petrozsényi Ált. Isk., 8. o.), Mirk Lászlóval (Marosvásárhely), Makkai Jánossal (Petrozsény)... Csongvayhoz az fűzött, hogy mindketten tornásztunk, egy kicsit fel is nézett rám, ami, mi tagadás, roppant hízelgett. Akkor én voltam az erősebb, most ő, ami talán látszik is a fotóján. Egyébként gyógypedagógiát tanult, és Ausztráliába emigrált. Arra már nem maradt időnk, hogy megkérdezzem, mi okból. Csak annyit jegyeztem meg, hogy drága Erdélyünk az ő személyében is elveszített egy magyar embert. Nem szólt hozzá semmit, talán meg sem értette lévén nem is román, hanem magyar ember az öreg harcos. Őt kielégítette az, hogy a pénzügyi számításai maximálisan beváltak, gondtalanul él, és füttyölhet a világra

– Ja, öregem, ha téged ez kárpótol. Család, gyerekek?

Erről is nagy kedvvel mesélgetett, meg hogy hány vendéget fogadott, hol jártak, milyen szekrényt, hány kerítést javított meg mostanig. Politika, irodalom semmi, társadalmi, vallásügyi kérdések nuku, jóllehet szombatista pap volt az édesapja, és állítólag olvasni is szeretett, de hogy mit, miért, az örökre rejtve maradt előttem. Párszor megpróbáltam felsőbb régiókba terelni, néhány helyesírási hibáját kijavítottam, és szelíden megkértem, ha lehet, fogalmazzon érthetőbben, mert nem mindig tudom követni. Nem reagált rá csak egyszer, viszont attól fogva nem is jelentkezett többé egykori iskola- és tornásztársam. God bless (isten áldja), mister Csongvay!

Csongvay Dezső 18 és 80 éves korában.

Ennél érzékenyebb búcsúra került sor, amikor Cseke Gábor, a Káfé Főnix szerkesztője adta vissza lelkét a teremtojének. Hát ezért nem válaszolt múltkori két levelemre. Gyorsan fogyatkozunk, annyi szent. Egy költővel megint kevesebb lett a világon. Még szerencse, hogy van bőven belőlük, és, tisztelet ide-oda, ez is csak annak fáj, aki közelebb került egyikhez-másikhoz. Nekem őszintén szólva sajnos sosem sikerül megnyernem Gabi barátságát. Talán megbecsülését igen, ezzel stop, nincs tovább. Túl zárkózott volt ehhez a nagy

öreg, no meg bizonyára nem is lehetett olyan sok lelki rokonság közöttünk. Vajon hogyan viselkedhetett otthon, a családjá, barátai körében? Szerintem ha valaki introvertált, az mindenkivel szemben az kisebb-nagyobb mértékben. Mióta ismertem, egyetlen hosszabb levelet sem írt nekem, azt is egyre kurtábbat, a végén már egyet sem, csak közölte az írásom, és a részéről ezzel le is tudta az egészet. A halottakról vagy jót, vagy semmit, állítják egyesek. Én viszont inkább az igazat hangsúlyoznám, ezért áperté kimondom, hogy eleinte bántott ám ez az örökös két lépés távolság, aztán bosszantott, utóvégre levelezési etikett is létezik, aztán ezt is eluntam: bevehetetlen várakra kár a puskapor, ugyebár. Nyugodj te is, kérlek, békével!

Gabi utódja Gergely Tamás szintén erdélyi emigráns, most Stockholmban él, amúgy a Káfé Főnix másik szerkesztője. Na, itt megint megálltam. Hogy ebben az életben mennyi a buktató, akadály! Alig kerülöd ki az egyiket, beleütközöl egy másikba. Tamás megfélekezett rólam, más szóval azóta sem közöl tőlem egy sort sem. De hát mi történt? Megkérdeztem Tomos Hajnaltól, nem tudta. Én sejtem: sosem szimpatizált velem. Más a habitusunk, stílusunk. Sejthetőleg eddig is csak Cseke Gábor miatt túrt meg a lapjuknál. Szűkül a kör, nagyon szűkül, évről évre kevesebb a publikálási lehetőségem. Nézzük, kikkel akadt össze mindeddig különösképpen a bajuszom! Fulleextra, Irodalmi epreskert, Kláris. Búvópatak, Jelenkor stb. Újabban. Káfé Főnix (Gergely Tamás). Szózat (Cságoly Péterfia Béla) Nappali Menedékhely (Ráduly Csaba). Új Nautilus (Bánki Éva). Tollal.hu (Márkus Deák Gábor). Az időközben megszűnt lapokat már meg sem említem. Írórsors, bele kell nyugodni.

A MNÍ-i tagságom továbbra is rejtély, ezzel szemben Lengyel János felkért, szervezek meg egy Magyar Múza – olvasó találkozót a Levendula Idősoththonban, amelyen majd én is felolvashatom egy-két novellám, mi több, akár én is lehetnék az estély házigazdája. Ez ám a megtiszteltetés, el is fogadtam íziben. Naná, hogy el, a Levendula, illetve Margaréta Otthon vezetősége nemkülönben, Bízom benne, hogy ezt az utolsó erőfeszítést azért még kibírom valahogy, bár a tüdőbetegségem lassan, de fokozatosan súlyosbodik. Olykor annyira köhögök, hogy majd megfulladok. Hát ... emberi sors, ebbe is bele kell törődni. Kritikus időszak, nem vitás, mert mi várhat még rám ezentúl? Egy exakrobata testi-lelki leépülése, és ugyan bizony ki a franc kíváncsi mindeerre? Amúgy elég groteszk lenne, hogy én, hangsúlyozom pont én adjak ki a kezemből olyasmit, amiben nincs se izgalom, se cselekvés, és gondolkozásra se készítse az olvasót. Kivéve néhány pszichiátert vagy azokat, akik hasonló csónakban eveznek. Már látom is lelki szememmel magamat, amint ott toporgok a többi lakótársaim sorában, orrom, nyálam folyik, és alig várom, hogy visszafekhessek az ágyamba.

Pfuj, ugorjunk! Ne fessük falra idő előtt az ördögöt! Itt van például legújabb gubancom, a hallucináció kérdése, bár tény, hogy ez sem éppen tündérmese. De hát mit tegyek, ha valaki élete végéig realista kíván maradni? Csak arról regélhet, amivel nap mint nap szembeesül, és az én legfrissebb difim, hogy néha azt is látom, hallom, sőt, érzem is, amit mások nem. Megjegyzem, ismerős ábra, mely azóta kísért, mióta Magyarországra repatriáltam azáltal a különbséggel, hogy régebben ritkán, majd egyre kellemetlenebb gyakorisággal öklözök a levegőbe, hogy elűzzem az ágyam előtt kajánul mosolygó... szellemet.

Szellemek és egyéb apróságok

Vagyis még egy egészségügyi probléma? Már majdnem kimondtam. Na, most, most fogózzanak meg! Nehezen árulom el, nehogy félreértsenek, és elküldjön a Levendula egy pszichológiai kivizsgálásra. Szóval? Mégis kikotyogjam? Neve hallucináció, illetve illúzió. Tudom, nem újság, valószínűleg már édesapám halála után belebonyolódhattam ilyenmibe, céloztam is rá nemegyszer, ami aztán később, ifjúkoromba is elkísért. Öregkoromban intenzívebben, napjainkban pedig már teljes erejéből tépi, szaggatja az agyamat.

Hogy miről képzelődöm, hallucinálok? Szellemekről, hölgyeim és uraim, akiknek a kísértését kénytelen vagyok nap mint nap fogadni. Még szerencse, hogy csak félhomályban vagy sötétben bukkannak fel a szobámban. És megdöbbenően olyanok, mint a hús-vér emberek. Naná, hogy olyanok, mert ha nem olyanok lennének, egy pillanatig sem hinném, hogy az bizony valóság, amire éjjelről éjjelre rácsodálkozom időnként. A különbség csupán az, miszerint ezek között egy lebegő, néhány kivételtől eltekintve alakot változtató árnyalak sincs, mint amelyeneket a filmekben szoktak mutatni. Ugyanúgy járnak, öltöznek, mint bárki más. Ki ápolónői uniformisban, ki utcai öltözékben, egyik-másik még bevásárlószatyrot is szorongat a kezében. Pár pillanatig, amíg bámulok rájuk, majd eltűnnek. Beszélő viszonyban ugyan még nem vagyunk, de ha egy-egy vendégem közvetlenül az ágyam előtt kotorászik, én bizony bele-belevágok a képébe. Persze semmit sem érzek, hiszen anyagtalanok. Nem is félek ám tőlük. Biztonságom akkor ingott meg először, amikor látogatóim egyike magára akarta vonni a figyelmet, és elkezdte szelíden paskolni a fejemet. Mi ez, ki ez? Elhunyt feleségem nem lehet, miután halála után kb. egy évig még csak álmodni sem álmodtam róla. De akkor ki: Jancsi bátyám, sógornóm, Oszlányi Eszter? Hadd lássuk a folytatást, álltam lesbe ezután! Hát lett. Egyik éjjel zajt hallok, mintha matatna valaki a szobában. Felgyújtom a villanyt, senki. Csak napok múltán fedeztem fel, hogy felborult a PC egyik hangfala. Ajajaj, baj van Köpecen! Megeshet, hogy mégiscsak átjárhatóbb a két világ, mint gondoltam? Most már csak az a kérdés, rossz vagy jó szellemek szállták meg a kecskeméti Levendula Idősek Otthonát. Esetleg mások is tapasztaltak már efféle kunsztokat. Apage, Satanas! (*Távozz tőlem? Sátán!*). Ezt a problémát mindenképp tisztázni kellene. Hallucinálok, pszichiátriai kezelésre szorulok. Bevallom, olyan nagyon sosem foglalkoztattak a paranormális jelenségek, és agnosztikus lévén hinni se nagyon hiszek bennük. Az ám, de mostanában arra ébredek, hogy fújogatják az arcomat, minden nyugodtságom elillant, hiszen innen már csak pár centi, és a torkomat szorongatják. Talán figyelmeztetnem kéne az otthon orvosát, Cara Éva doktornőt. Nem á, hogy kinevessen, vagy riadóztassa rögtön a Balaton utcai pszichiátriát, tácsoltam le legott önmagam. No, abból nem eszik. Addig vagyok biztonságban, amíg senki sem tud erről a legújabb „heppemről”. Oké, akkor meghallgatásra jelentkezem a papunknál, végül is ez vallásügy, kire tartozna, ha nem rájuk? Ja, csupán ott a bibi, hogy a református vallásban nem dívik az ördögűzést. Dívik viszont a katolikusban, villámlott át az agyamon, és rá egy percre Turai Gábor Kamil neve. Próbáljuk meg, bár mostanában nem nagyon tűnt ki a levélírásban. Megharagudott rám, már nem talál bennem semmit, ami akár irodalmi, akár filozófiai szempontból érdekelné még ökelmét? Remélhetőleg rövidesen ez is kiderül. Ímhol a íméлке:

2023. ápr. 16.

Kedves Kamil!

Úgy érzem, életem egyik kiemelkedő pontjához érkeztem. Ehhez volna szükségem a tanácsodra. Meglátogatnál, ha időd vagy kedved engedi? Rendkívül fontos. Szia!

Pali.

Közben jelentkeztem a Cédrus Művészeti Alapítvány egyik újabb pályázatán Pillangó című művemmel. De jó lenne, ha a Smekek dráma mellett egy novellapályázatot is megnyernék a Napútban. Hát erre sem számítottam, hogy Szondi György szerkesztő-barátomat annyi kezdeti visszautasítása után egyik legmegbízhatóbb szerkesztőmnnek nevezhessem. A pályázat elbírálása 2023. november 15. Talán ezúttal sem reménykedem hiába, még ha súlyosbodó tüdőbetegségem, plusz a szellemek sem igen sugallják, hogyha meg-

nyerem is a pályázatot, azt én személyesen is megérem. Különösen ez utóbbiak szorgoskodnak azért, hogy Kajántó, Petrozsény, Nagyvárád és Kecskemét után magát a Földet is elhagyjam. Csakhogy, mint már említettem volt, ehhez fel kéne fednem kapcsolatam a földöntúli látogatóimmal, melynek következményeként én újra a Balaton utcai pszichiátrián állnék sorba, ha például fürödni, tisztálkodni szeretnék. Igaz, a szobákban nem villog egész nap egy tévé sem, merthogy nincs is tévé a szobákban, ugyebár, viszont sokkal több a mobiltelefon, ami tán még a tévénél is jobban idegesít. Aztán ott a házirend, mely még szigorúbb, mint a Levendulában, és mindezek ráadásaként nem is olyan biztos, hogy hűséges szellemeim lekopnának rólam odaát. Akkor meg minek ez a sok hűhó! Ördögűzés, vettem sorba újból meg újból összes létező lehetőségeimet. Na, abból lenne ám világszenzáció! A vezetőség szerint valószínűleg súlyosan kompromittálnám a Levendulát, és ezzel örök időkre elijeszteném innen a lakókat, nekem meg a vezetőség kötne útilaput a lábamra. Hogy aztán hova menekülhetnék betegen és hajlék nélkül, ne is kérdezzék! Az önhalálba vagy a tébolyba. Én istenem, jóistenem, megint csapdába kerültem! És ezek a lelkecskék egy pillanatra sem hagynak nyugodtan. Imádság, szenteltvíz, fokhagyma? Semmi sem használ ellenük, mást kell itt, kérem kifundálni. De mit? Végül is a passzivitás mellett döntöttem. Gyertek csak, fűjkálgassatok kedvetekre! Nekem nem fáj, és ez a lényeg, akár vannak, akár nincsenek szellemek. Évszázados dilemma ez, uraim, és csak nem én fogok tisztázni egy olyan rejtélyt, amin nálam milliószer okosabb ember is elvázott. A gondolatot tett követte: bármit láttam, hallottam, úgy tettem, mintha nem látnám, hallanám, bebújtam és bújok máig is a paplan alá. Nem állítom, hogy fogvacogva, azért mégis csak struccpolitikát gyakorolok. Igen, elismerem: legyőztek. Már csak az a kérdés, meddig bírok hallgatni, merthogy a szellemekkel vívott csatározás lassan minden energiámat kiszívja. Ja, igen-igen valószínű, hogy miattuk érzem magam folyamatosan ilyen gyengének és fáradtnak. Elnézvén az interneten közölt szellemképeket, feltűnt az, hogy valamennyi illusztráció homályos, más szóval tényleg árnyalak, úgy ahogy a szellemeket szokták itt-ott nevezni. Ezzel szemben az én lelkecskéim alig-alig térnek el egy igazi emberi arctól, alaktól. Nézzük csak az alábbi képet! A nő tükörképe balra, ugye, homályos, mint általában minden szellemé. Az én *képzeletemben* azonban világos, és olykor színes is. Másik különbség a gyorsaság. Egy tévé, mozi klipjei gyorsak, dinamikusak, az én szellemeim mozgása ezzel szemben lágy, és, ha, mondjuk, eltűnnek, csak lassan, fokozatosan olvadnak a semmibe. Na, ezt magyarázza meg nekem valaki: milyen árnyakat látok én akkor magam körül? Vagy hallucinálok? Azt hiszem, nagyon sajnálhatja Kamil, hogy kimaradt ebből a sztoriból. Őt mindig is érdekelték az ilyen ezoterikus kuriózumok, és máig amolyan médiumfélének tart engem, főképp azóta, hogy elolvasta *Hatodik érzék* című beszélyem. Annyi év után azonban ismét aktuális lett, úgy nézem, nem is bírom, jaj, nem bírom ezt a titkot magamban tartani! Talán érdekelhetné a téma L. Csépanyi Katit is. Beavatom őt is, okos, tanult nő létére bizonyára akad néhány hasznos ötlete.

Fiktív illusztráció

Az ő esete, mert ő is átélt hasonló paranormális kalandot, annyiban különbözik az enyémtől, hogy ő önmagával találkozott egy farkas képében. Világos: a reinkarnáció egyik tipikus esete. Arra a kérdésre, hogy forduljak pszichiáterhez, határozott nemmel válaszolt. Szerinte helyesebb, ha kihagyom a pszichiátert a buliból, mert még jobban össze fog zavarni. Inkább fogadjam el, hogy ez van, ezt kell szeretni, vagy gyűlölni, olyan mindegy, ha már egyszer úgysem változtathatunk a dolgokon. Hm, van benne valami. Csakhogy van az éremnek másik oldala is: mi volna, ha profitálnék a szellemekhez fűződő fantasztikus kapcsolatomból. Konkrétan: hátha ki tudnának gyógyítani a cukorbetegséget, magas vérnyomással, tüdőbetegséggel stb.? Még nem hallottam ilyesmiről, de majd utána nézek a neten, lehetséges-e. Milyen csodálatos lenne, ha ekkora erőket állíthatnék a szolgálatomba, hogy életem további részében jó erőben és egészségben élhessek. Kezdeném az akciót, azaz, hogy kiűzetném velük álmaimból a rémlátomásokat, ti. múltam meneküléssel és üldözéssel teli emlékei éjszakánként a mai napig is visszakísértenek. Ma hajnali félnégykor például egy robogó vonatból kellett kiugranom. A következő pillanatban a szoba közepén találtam magamat. Hogy nem úsztam meg fájdalom nélkül az egyértelmű, igaz, komolyabb bajom sem esett. Pedig hány, de hány balesett szokott történni ilyenkor, erről persze a gondozók mesélhetnek leginkább. Percekig sziszegtem a földön farkasszemet nézve a védőszellememmel, ha ugyan tényleg az volt, miközben Józsi a füle botját sem mozdította. Feltételezem, fel sem ébredt álmából. Hát ennyit a túlvilági protezsálásról! Majd éppen ők gondoskodnak rólam, amikor még egy szimpla bukfenctől sem akartak megóvni. Nem kívánok tőlük semmit sem, de félni, rettegni sem, és megvagyunk. Miután rajtam kívül senki sem érzékeli jelenlétüket, nem sok vizet zavarnak. Agyő, további jó szórakozást!

Farkas László, az Új írás főszerkesztője helyt adott a *Megkopott remények* című novellámnak. Még szép, elég jól sikerült írásom, hanem hogy a következő opusom milyen kritikát kapott a Cinka Panna leveleire, az nem kifejezés. A nemjóját, csak nem hagyom szó nélkül:

Kedves Farkas László! Attól tartok, búcsúznunk kell, tisztelt fiatal barátom. Hogy nem egyezik az ízlésünk, már rég megállapítottam, ezt a levelet is csak véletlenül küldtem önnek, és, be kell vallanom, szépen elcsodálkoztattam, hogy egy szerkesztő, kritikus így beszéljen egy műalkotásról. Hogy valami nem tetszik, oké, van ilyen, de attól még nem lehet rossz, hacsak tényleg nagyon borzalmas a szóban forgó szösszenet. De hát ez van, rég bevált magatartás, hogy ami nekünk nem tetszik, azt egyúttal rossznak is tartunk, hogy úgy mondjam, kritikán alulnak. Nem folytatom, mert olyan laikus stílusban jellemezte eddig is a Cinka Hannát, hogy valamilyen jó pár évtizeddel ezelőtt már zöldfülű bölcsészhallgató koromban is kinevették volna önt a mi szemináriumainkon. Sajnálom, még inkább nem értem, hogy került ön idáig. Vagy az én eszem ment el valahova sétálni? PNP

Nem kell nagy képzelet ahhoz, hogy kitalálják, miszerint ez a Szerkesztő úr sem fog ebben az életben velem szóba állni. És én még mindig, utolsó éveiben is vagdalkozom, vagdalkozom ahelyett, hogy befognám a számat, és hallgatnék, mint az a bizonyos sz... a fűben. Mert ki vagyok én, kérem tisztelettel: professzor emeritus, mint a fiam, hírneves tudós, író, politikus? Igen, egy nímand, akinek még annyi megbecsültsége sincs, hogy kiharcoljon magának némi pozitív diszkriminációt, illetve protekciót, ahogy nálunk, Erdélyben szokták volt régen mondani. Protekciót? Igazság szerint nem is lenne az, egyszerűen jár nekem, elmagyagyarázzam, mi okból? – kopogok be a dirihez, és engedély nélkül leülök. De hát tegyek, ha fibrózis nevű betegségemnek köszönhetően alig állok már a lábamon. Várjam meg, míg helyet kínál? Ő? Mindjárt halálra röhögöm magamat. Miután a fibrózis hasnyálmirigy jellegű nyavalya, érinti az emésztési rendszert is, vagyis fogyok, mint a telihold. Ezt is próbáltam elhitetni a fiatalemberrel, más szóval adjanak nekem ezentúl meleg

ételt, mert a hideg teák, levesek nem tesznek jót a gyomromnak. Elég nehezen fogta fel, folyton és makaesul az otthoni rendszabályokra hivatkozott.

– Jaj, uram ne jöjjön már folyton ezekkel! Végül is mi vagyunk a szabályzatért, vagy a szabályzat van miértünk? Magának, úgy látom, nem az a célja, hogy minél könnyebbé, hanem hogy a jó munka ürügyén inkább nehezebbé tegye a beteg öregemberek életét. Felvilágosítsam, ezt mi, erdélyiek minek nevezzük? Diktatúrának. Maga már egyszer bebizonyította, hogy nem mentes a nacionalizmustól sem. Emlékezzék csak vissza a Marosvásárhelyről menekült Károly bácsira, akit szépen eltanácsolt a román nyelv gyakorlásától. Arra persze nem gondolt, hogy mit szól ehhez egy román tanár. Na, ezt azért kikérem magamnak, és nem győzők eléggé csodálkozni, hogy fiatal ember létére, aki tulajdonképp bele sem szagolt Kádár diktatúrájába, ilyen hüen utánozza a volt rendszer kiskirályait – vágtam ki merészen.

– Szóval diktátornak tart? – sápadozott a többnyire mosolygós arcú, a volt Ion Iliescu román köztársasági elnök meg a jelenlegi budapesti főpolgármesterhez hasonló intézményi vezető. Milyen érdekes egybeesés: Marki – Zay Péter pedig az ifjú Ceaușescu alteregójának tűnik.

– Pontosan. Nem szólnék semmit, ha a szabályait több megértéssel, differenciáltabban alkalmazná, mert minden gondozott más, és más, és azzal öljük meg benne az embert leg hamarabb, ha spanyolcsizmába kényszerítjük.

– Oké, diktátor vagyok. És a rendszer, Orbán Viktor miniszter elnök úr is? – csapott rám kajánul; nyilván azt hitte, most megfogott, gyorsan takarodót fújok, és elkullogok az akolba.

– Természetesen nem azok.

– Hm, nincs ebben egy kis ellentmondás, Pali bácsi – véletlenül sem nevezve egyszer sem tanár úrnak. – Diktátornak nevez, mégis így mer velem beszélni?

– Most már igen, miután odafönt sincs diktatúra, és ez nagy különbség, bár, igaza van, azért némi retorziótól így is tarthatok, még hozzá a maga részéről – idelent.

A diri arca megrándult.

– Téved, tőlem senkinek sem kell félnie. Végezze el a dolgát, alkalmazkodjék, és semmi bajunk magával.

– Alkalmazkodás, már megint ez a csúf szó. Persze Darwin alkalmazkodás törvénye.

– Az, mégis mi kifogása van ellene? Maga el tud képzelni egy céget, kórházat, bármit szabályok nélkül működni?

– Hogy mit kifogásolok az alkalmazkodásban? Az erőszakot, uram, az erőszakot, amiről megint csak Ceaușescu diktatúrája jut eszembe. Nem volna elegánsabb, mi több, keresztényibb, ha helyette inkább a szeretetre esküdnénk? Hiszen Maga Jézus Krisztus is csak a szívével és nem tüzzel-vassal tudta meghódítani a világot.

A főnökkel való vitámat rövidesen újabb konzultáció követte. Ezúttal Kara Éva doktornő türelmét és tudását tettem próbára. Sajnos muszáj volt, tudják, a szellemek miatt, akik addig-addig fricskázták a fületem, amíg elbődült bennem a jóindulat, és elhatároztam, mindent elmesélek a szöszinek. Eddig még csak Gyuszit képesztettem el azzal, kikkel vitatkozom én éjjelente, de milyen tanácsot tudna adni ő olyan kérdésben, melyben néha egy egyszerű házi orvos tudása sem mindig elegendő.

– Tessék, foglaljon helyet, Pali bácsi!

– Köszönöm. Következő a problémám. Doktornő, engem folyton macerálnak ebben az otthonban – tértem szokásom szerint egyből a tárgyra.

– Mit csinálnak?

– Macerálnak.

– Kicsodák?

– Máris mondom, de előbb szeretném, ha a dolog köztünk maradna. Másodszor ígérje meg, amennyiben mégis kiszivárogná valami, és netalán tán eltávolítanának emiatt az otthonból, ön mint orvos tiltakozik ez ellen. Megígéri?

– Megígérem.

Nyögve, nagyokat köhintve, de valahogy csak kiböktem, mi az én nagy bajom.

– Érdekes – csillant meg Kara doktornő szemében a kíváncsiság. – Maga hisz a szellemekben, Pali bácsi?

– Nem én, bár ki tudja, ettől függetlenül még létezhetnek, amit azonban én sem cáfolni, sem megerősíteni nem tudok. Ahhoz bizony egy kicsit többet kellett lett volna tanulnom, tehát maradjunk abban, hogy nem hiszek. Hanem amiről beszámoltam, az egytől egyig tény, bármilyen jelenséggel is magyarázzuk.

– Beszélgetnek is, illetve milyen módon kommunikálnak egymással?

– Mutogatással, hanggal, nagyrészt sehogy. Csak jönnek, körülnéznek, és hangtalanul eltűnnek, ki ahogy jött: ki gyalog, ki tolószékben. Már szinte promenáddá változott a szobám.

– Lebegnek?

– Nem lebegnek, szokványos módon sem tűnnek el, vagyis egy pillanat alatt, hanem lassan, fokozatosan olvadnak a semmibe.

– Bántja önt valaki?

– Még csak az kéne! Nem, nem, szerencsére egyik szellem sem agresszív.

– Az jó. Ajánlom, ne is törődjön velük, forduljon a fal felé, vagy bújjon a paplan alá!

– Így szoktam tenni eddig is. Már csak az az egy macerál, aki a fejemet pécézte ki magának. Vajon nem volna helyes beszélni mégis egy pszichiáterrel? Manapság annyi, jobbnál jobb nyugtató létezik, attól függetlenül, egy jó kis beszélgetés sosem árt – ajánlottam tétován, mert még mindig ódzkodtam pszichiáterhez fordulni.

– Az nem, csak időnk is lenne rá – sóhajtott fáradtan a doktornő, akit magamban *cara*, kedves (olasz) Évának neveztem –, de addig is megteszi esetleg az enyém is – firkantott fel egy roboráló szert.

Egy hét múlva összefutottunk a folyósón.

– Na, mi a helyzet, Pali bácsi? Hat-e a nyugtatószer, amit a múltkor felírtam magának?

– Abszolút, úgyhogy itt akár meg is állhatunk, vagyis ne írjon fel több szert, ugyanígy mellőzhetjük a pszichiátert is.

– A pszichiátert igen, a szert viszont nem, különben újra el kezd hallucinálni.

Azóta is szedem rendületlenül. Közben folytatódik a tüdőm kezelése. Már ha egyáltalán kezelésnek lehet nevezni, hogy hetekig csak fekszem, fekszem, de *érdemben* egy doki sem foglalkozik velem. Fél évi előjegyzés után elszállítottak a szájbélesztetre, két fogat is húzattam egyszerre. Műtét után bennfoglaltak a kórházban. Nem bántam, egy kis változatlanság sosem árt, ugyebár. Négy ágyas szobába kerültem három fiatalember mellé. Nagyszerű! Ezek már se nem aggok, se nem bénák, vakok, süketek. Bárcsak ilyen környezetben lakhatnék én is a Levendula Otthonban! Ekkor értettem meg néhai Galbács József patikus barátomat Nagyváradról, aki húsz évvel fiatalabb nőt vett feleségül, de azonkívül is csak a nála fiatalabb emberek társaságát kereste. Szívesen elbeszélgettem volna a srácokkal, csak hát nem volt kivel, ugyanis teljesen belefeledkeztek a mobiltelefonjaikba. Ismerős ábra, nemde? Egy óra körül járt az idő,

– Nővérke, ma nincs ebéd?

Válaszra sem méltattak.

– E-béééd!

– Kicsit lekésett, már több mint egy órája tálaltak – válaszolt végül egy hasas ápoló.

– Vagyis nincs.

Tömör, velős válasz:

– Nincs is, meg van is. Látja ott az asztalokon azt a sok maradék húslevest meg káposztás kockát? Egye meg azt, és már meg is ebédelt.

Nem hittem a fülemnek. Így még a Levendulában sem beszélnek a nővérek. De hát éhes voltam, megettem a maradékot is. Alig nyeltem le az utolsó falatot, megkezdődött a vizit is.

– Milyen a közérzete? Panasz van? Nincs? Vizionlátásra! – lépett volna tovább a vizitet vezető idősebb főorvos, ha oda nem vágom nem a dokinak, hogy azért volna egy-két kommentem a tálalással kapcsolatban.

– A tálalással.

– Azzal, kérem tisztelettel.

– Sajátságos panasz, de ezzel forduljon talán inkább a főszakácshoz – húzta össze szemöldökét a nagy tudományú professzor.

Általános derültség. A fiúk az ágyon vigyorogtak, egyikük ruhástól, cipőben hevert a hófehér kórágyon. És? Izgatott ez valakit? Az éjjeli szekrénykéken az ebéd utáni mosatlan edények illatoztak. Dél óta még senki sem ért rá elpakolni. Úgy látszik, az egészségügyben nagyobb a nővérhiány, mint hírlík, kezdtem magamban összehasonlítani mindazt, amit az eddigi szociális-egészségügyi intézményekben tapasztaltam, és be kellett ismernem, bármilyen diktatórikus jellegű is egyben másban *az én otthonom*, a többinél mégis csak szimpatikusabb. Nos, kettő – egy javadra, tisztelt Vaskalapos barátom! Eszembe jutott a vásárhelyi nagyapám. Ő is hányszor, de hányszor ismételtette: *ordo est anima rerum (rend a lelke mindennek)*.

Egyre gyakrabban pislogtam a falra akasztott tévére. A Levendulában reggeltől estig bújták a képládát, itt rá sem hederítettek. Annál inkább mobiltelefonáltak, amíg egyszer csak fogja az egyik, magára kapja ruháit, és kiruccan a városba. Ni csak, itt ezt is megengedik? Nemsokára követte példáját a második, aztán a harmadik. Szívós legények, hogy ezeknek még műtét után is telik az erejükből. Ilyenformán tán még ezt a tévéőrületet is megúszom. Korán örvendtem, mert este kilenc körül aztán bekattintották a tévét is. Tíz óra. Még mindig tévéznek. Tizenegy. A tévé megy, a fiúk meg... Természetesen fűjják a kását derekasan.

– Hé, öreg, oltsd le már azt a nyavalyás tévét, ha nem nézed! Hallod? Ébredj! Hova raktad a távirányítót? – ripakodtam szobatársamra harapósan.

– Mit? Kit? Hova távozott?

– Sehova, fűrészelj csak tovább nyugodtan!

Naná, hogy fűrészelt még azután is, hogy lekapcsoltam a tévét, csak utána már nem a TV, hanem a mobilja fényében, ami nélkül nagy valószínűség szerint már aludni sem tudott a jóember.

– Hogy az a magasságos...!

Alig vártam, hogy pitymalljon, és visszakerüljek a Levendula Otthonba, ami ugyan-csak nem zajlott le olyan egyszerűen. De hagyjuk, ne ragozzuk tovább! Én a magam részéről mindenestre örülök, hogy végül nem cserélték össze a fogamat a májammal, mint legutóbb a szemcseppeket az orrcseppekkel, és a vesém, epém is, köszönik, ideiglenesen jól vannak. Már még csak egy vizsgálat maradt hátra, az EKG. Utána meglátjuk, de hogy ez a kezelés elég nehezen nevezhető kezelésnek, arról meg vagyok győződve. A főorvos, Frank Emil csak tapogatózik, találgat, néha felír egy-két szert, vagyis olyan nagyon nem siet felvilágosítani, könnyen megeshet, hogy magában már le is mondott rólam. Világos, mint a nap: napjaim megvannak számlálva. Az internet, COPD szerint 1-4 év, közben csak fogok, napról napra gyengülök. Már fogat mosni, borotválkozni sincs erőm, csak ha leülök, egyébként leesnék a lábamról. Kint pedig egyre melegebb van. Ez is gáz, fulladok tőle. Ha olykor viszont panaszodom, vigasztalás helyett csak a vállukat vonogatják az irgalmas szívű nővérek:

– Sajnos nincs mit tenni, ez bizony a betegséggel jár, Pali bácsi.

A fulladás igen, hanem a részvétlenség, na, azt nem hinném, bármennyire is eldurvult már ez a mi világunk. Lakótársaim hallgatnak, még csak azt sem kérdezik meg, tulajdonképp mi bajom. Beleértve közvetlen ágytársam, Álomszuszékot is, jöllehet még a nővérek is rám-rám szólnak, türtőztessenem magam, mert sokan zúgolódnak már miattam. Szép kis vigasz, nemdebár. Ettől a féllábútól már az is kegy, ha napjában egyszer jó reggelt kíván nekem. Nem esik jól, azért nem haragszom. Hogy is haragudhatnék olyan emberre, aki reggeltől estig mobilozik. Se lát, se hall, csak a telefonja gombjait nyomja, nyomogatja, olyan rendíthetetlen kitartással, hogy néha az éjszaka kellős közepén, becsszó, nem viccelek, kigurul a folyósóra játszani.

– Bocsánat a kérdésért, de... izé... szóval normális ember ez a Göbecs? – érdeklődtem egyszer az egyik ápolótól.

– Hogyne, mi a baj vele?

– Á, semmi, semmi, csak úgy kérdeztem.

Az EKG eredményei: „kis” szívnagyobbodás, mész az aortán, szívkoszorúéren. Nem nagy ügy. Ezek szerint mégiscsak a tudóm fogja eloltani a gyertyámat. Annál is inkább, mert az országban június vége felé ismét rászakadt a kánikula. Nem díjazom, de megjárja. Sajnos azóta változott a helyzet, mióta tüdőbeteg lettem, és ez a mostani forróság már nem csak egyszerű tetszés kérdése, ez már életveszély, hölgyeim és uraim. Nem mehetek a folyósóra, étkezdébe, udvarra, mert azonnal mellbe lök egy tüdőbénító légáram, és már roggyannak is össze a lábaim. Ha a légszomjamhoz aztán még hozzátesszük a szédülést, gyöngeséget, fáradtságot, valóban nem maradt más mozgás- és étletterem, mint az ágyam, igen, nekem immár ez az én *lélegeztetőgépem*. Szerencsére az étkezdében van légkondicionálás. Csupán az üzemeltetése körülményes.

– Ugyanis egyesek a meleg, mások a hűvösebb helyiségeket szeretik. Ember legyen a talpán az, aki ilyen helyzetben is igazságot tud tenni közöttük – magyarázta el nekem türelmesen Andi nővér, amikor szóvá tettem az étkezde hűsítésének kérdését.

– Igen, de én nem kapok levegőt, és ez mégiscsak más, mint az, hogy szeretem a meleget vagy nem szeretem – ismételt meg ki tudja, hányadszor –, más szóval én nem igen látom, miként lehetne engem, mint *tüdőbeteget* közös nevezőre vonni a többi *mozgáskorlátozott* beteggel, vagy maga szerint ugyanabba a súlycsoportba tartozunk?

Vajon megérti? – sandítottam rá kételkedően. Hát nem úgy tűnt, a szabály pedig szabály: semmi privilégium, kivétel, a többség dönt, nincs mese. Jellemző, mi mást várhattam egy nővérrobottól? Jaj, még egy perc és összeesem. Kínomban mit tehettem egyebet, szükség törvény bont alapon gyorsan lekaptam az ingemet.

– De Pali bácsi – hápogott Andi az étkezde túlsó felében –, mit művel? Ez tilos. Veszi vissza rögtön azt az inget!

– Nem veszem.

Csend. Az ellátottak közömbösen kanalazták tovább levesüket, mintha mindennap hasonló jelentnek lehettek volna tanúi.

– Miért nem?

Megörülök, már megint ugyanez a kérdés.

– FSZ.

– Tessék?

– Fuldoklom, szédülök.

– Értem, de maga is értsen meg, a házirend értelmében... Állj. állj, állj! – rikácsolta, amint a nadrágommal kezdtem gyanúsán matatni. – Mit akar azzal a nadrággal. Egyelőre egye meg az ebédjét, aztán majd mindent szépen sorban megbeszélünk.

Boldogan pihegtem: megmenekültem, levegőhöz jutottam!! Bántam is én akkor, minek is neveztek, hogy vágjak vissza meg ilyesmi, s csak utána jó fél órával kezdtem azon me-

ditálni, miért titulálnak valakit cinikusnak csak azért, mert nem hajlandó megfulladni pár társadalmi konvenció kedvéért.

Másnap újabb malőr szakadt a nyakamba: az ablakkal bajlódva, elfogott a szédülés, megcúsúztam, és zsupsz, már zuhantam is a padlóra.

– Pali bácsi! – vágatott Nagy Robi ápoló a szobámba. – Mit csinál ott a földön?

– Maga szerint?

– Mutassa a fejét! Akkorát koppant, hogy a folyósó túlsó végén is meghallottam.

– Á, semmiség. Ne törődjön vele!

– Mondja maga. Megyek, hívom a mentőket.

Be is vittek legott. Oké, ha erősködik, hadd legyen, bár meg voltam győződve, hogy semmi bajom nem történt. Jól saccoltam, egyedül a hazamenéssel akadt egy kis galiba, ugyanis a mentők éjjel csak a kórházba szállítanak beteget, haza viszont *már nem*. Még szép, hogy nem, miután ennek az osztálynak még kórterme sincs, így csak hozzátartozók segítségével lehet onnan kijutni. Én nem tartottam igényt rá, nem is értesítettem a "kereszt-fiamat".

– Kérem, maga tudja – gurított elém az ápoló egy csupasz, párna és takaró nélküli bőr-ágyat. – Jó éjszakát, szép álmokat!

– Itt ezen a huzatos folyósón fogok aludni? – meredtem rá hitetlenkedve.

– Nem tetszik? Hívja fel a rokonát, és máris hazamehet.

– Éjjel egy órakor? Van eszemben ilyen későn zavarni valakit.! Egy takarót és párnát azért elfogadnék.

Jó ápolói szokás szerint nem válaszolt, aztán később, kb. tíz perc múlva mégis hozott egyet. Párna nélkül természetesen.

– De uram, ez... ez túl rövid, tiszta gyerekméret. Nézze, kilátszik belőle a lábszáram. Úristen, hol vagyok? Magyarországon vagy valahol a Balkánon?

Erre hozott ráadásként egy ágylepedőt is, majd odaszíjazott az ágyamhoz.

– Mit... mit csinál?

– Lekötözöm, nehogy leguruljon az ágyról.

– Ne, fölösleges, hogy fordulok akkor egyik oldalamról a másikra? Márpedig én éjjel sokat forgolódom.

– Most nem fog. Itt ez a szabály, tata – hagyott faképnél. – Balkán. Micsoda gondolatai vannak a palinak! – morogta a fogai közt.

– Köszönöm, nagyon kedves. A villany? Volna szíves azt is lekapcsolná a kedvemért?

Egy frászt volt szíves, úgyhogy, tetszik, nem tetszik, ott kellett vacognom kb. két órát pazar villanyfényben, amíg fel nem riasztottak álmomból.

– Készüljön, Pali bácsi, eljöttek magáért?

– Kik?

– Hát a hozzátartozója, mentők, mit tudom én.

– Hú, meghaltam! – pattantam ki az ágyból rémülten. – Tessék mondani, ez itt a mennyország?

– Jó a humora – nevetett egy rengő hasú nővérke.

A kocsit markos férfi vezette, de mintha nem lenne mentős, és ez a kocsi sem mentőautó, de akkor... Nem értettem az egészet. Hazaértünk, akkor látom, hogy a vezető maga Marsa Gyuszi, akinek az értesítését egyenesen megtiltottam, mégis behívták, s még csak nem is a Levendula Otthon, hanem, micsoda előzékenység, maga a kórház, ahogy később megtudtam – esett le az állam. Hogy Gyuszinak is leesett, el tudom képzelni, meg persze azt is, miért nem szólt egy szót sem hozzám hazáig.

Levonva a megfelelő tanulságot elhatároztam, hogy most már nemcsak tervezgetek, hanem de facto elő is készülök a halálra. Ezt a kupán vágást még megúsztam, de akkor is van néhány ügyem, amit még idejében el *kell* intézнем. Nem mondom, jól kibabrált velem

a fátumom, tudniillik két olyan dolgot is elértem, amiről eddig csak álmodtam. Az első a kávé. Legalább két pohárral szerettem volna meginni, persze az írás, alkotói munka kedvéért. Az Úr teljesítette kívánságom, így momentán akár hármat is megihatnék olyan alacsony a vérnyomásom. Ja, csak mi végre, ha egyéb tényezők miatt (fulladás, fáradtság) már úgysem tudok körmölni, mert 2-3 óra múlva már fordulok le a székemről. Hej, hol vannak azok a régi szép idők, amikor naponta hat órát is képes voltam bámulni a monitort, amiért aztán később se díjat, se elismerést nem arattam. Bár fáj, ugyanakkor örültem is, ha egyáltalán megjelenhettem. Másik vágyam, hogy könnyen és örömmel végezhessem munkámat, amivel mennyei Atyám megvert vagy megáldott. Az az igazság, hogy világéletemben nehezen, öröm és ihlet nélkül alkottam. Valami mindig visszatartott, megakadályozott abban, hogy átadjam magam az írásnak. Talán a kishitűség, a túlzásba vitt mügond, a ledorongoló szerkesztőségi levelek, a mindannyiunkat évtizedekig sakkban tartó kommunista diktatúra? Elképzelhető. Ennek ellenére, ha meg is torpantam néhanapján, végleg sosem adtam fel annak a bizonyos „belső hangnak” köszönhetően, amit nevezhetünk akár belső kényszernek is. Gátlás és kényszer. Elég ellentmondásos felállás, az áldóját! Most bezzeg írnék. Mintha megszabadultam volna valamiféle súlytól, visszatartó erőtől, amitől eddig inkább vánszorgott, mint repült a fantáziám. Csakhogy mi haszna, ha a lélek ugyan erős, de a test erőtlen.

Na, egál, kezdjük az intézkedést Kamillal! Egy e-mailben felajánlottam neki a műveimet, és megkértem beszéljen a Kecskeméti Lapok egyik szerkesztőjével, nevezetesen a lányával küldje el utolsó két művemet (Az égig érő hegy és Én, Petrozsényi Nagy Pál, II. rész) a MEK-nek, miután ő nem ért az ilyen számítógépes dolgokhoz.

– Megkérhetem, de előre megjósolom, nem fogja elvállalni. Hiába, sok a munkája a lapnál, ráadásul *négy kicsi gyermeke* is van.

– Nekem meg *egy életem*.

– De a tied végtelen – válaszolta Kamil szellemesen.

Hm, az az érzésem Kamil elsősorban az író, és csak másodsorban látja az embert bennem. Én fordítva: nálam bizony első az ember és csak utána következik a költő, író, festő stb. Jóslata bevált. Íme, poeta doctus lánya válasza:

Kedves Pali, köszönöm a türelmet! Nem tudom vállalni ezt a feladatot jelenleg. Nehezen írok nemet, ezért nem rögtön válaszoltam. Megjegyzem, teljes tévedés, hogy én képviseelném a megyei irodalmat, éppenhogy teljesen perifériára vagyok szorítva, így csak igyekszem hiánypótló módon tenni érte valamit, de nem csak ez a feladatom a négy kisfiam mellett sem.

Minden jót kívánok,

Laura

Én is kedves Laura. Helyzetedet megértem, mindenkinek megvan a maga gondja-baja, keresztje. Egyedül azt furcsállom, hogy pont az nyilatkozik így, aki egyik fontos feladatának tekinti a mellőzött tehetséges költők, írók gyámolítását akár a *Váltóaram* rovat révén is, melyben jómagam is megjelentem. Hogy elkeserített a visszautasítás, az nem kifejezés. És csakugyan: nagyon úgy nézett ki, hogy utolsó két művem egy eldugott fájlban még valahol sokáig fog érintetlenül lapulni, mint az elsüllyedt Titanic az Atlanti-óceán fenekén. Ekkor ugrott a képbe Tomos Hajnal költő, aki azt a bizonyos cikket írta rólam 75. születésnapom alkalmából. Ő aztán nem sokat lacafacázott, azonnal segített, és a közbeavatkozása révén már útban is van a MEK felé Az égig érő hegy novelláskötetem. Ave, Hajni, morientis te salutem. (Üdv, Hajni, a haldokló üdvözöl!). Jólesik érezni, hogy azért még vannak nemes szívű emberek is a világon.

B. Tomos Hajnal

Egyre nehezebben lélegzem. Már nem is járok szabadon, tolószékben közlekedem még az étkezőig is, utána meg még pihennem is kell 5-10 percet ahhoz, hogy egyáltalán neki-lássak az evésnek. Erzsike "gyógyszerész" folyton arra akar rábeszélni, erőltessen meg magam, nehogy izomsorvadással végezzem. Mintha én nem tudnám! Csakhogy a dolog nem olyan egyszerű! Hiába kell, muszáj valamit megcsinálni, ha egyszer nincs erőd, plusz tudód hozzá. Ehhez már több, Jézus is kell, aki felszólít, hogy kelj fel és járjak – magya-rázkodom a nővérek. – Vagy ön azt hiszi, ez nekünk, gyarló embereknek is sikerül, ha nagyon akarjuk? De elkelve ilyen helyzetben valamiféle lélegeztető készülék! Ha nem is nekem személyesen, legalább az otthonnak, mert a fulladás nem igen szokott ám várni a mentőkre. Ha elkap, 1-2 perc, és véged, míg egy kéznél levő készülék megmentheti az életünk. Falra hányt borsó, azóta sincs ilyesmije az otthonnak, ami persze nem csoda, ha még egy komplett cukormérő készüléket se tudott beszerezni mostanig.

Apropó, már a cara Éva is cserbenhagyott bennünket. Ugye, már a kezdet kezdetén megjövendöltem: ilyen otthonból, mint a mienk, minden jobb ember igyekszik továbbállni egy házzal. Nos, revideálok: két év tapasztalata után arra a következtetésre jutottam, hogy nem olyan ördögi hely ám ez a Levendula, mint amilyennek lefestettem. Lám, mit tesz a megszokás! Az épület ugyan icipici, alig férünk el benne, kárpótlásul csinos és modern. A nővérek, szó se róla, kissé türelmetlenek, feledékenyek, de meg lehet őket is érteni, ha tekintetbe vesszük, mennyi mindennek kell nekik is nap mint nap eleget tenniük. A főnök. Hát ő sem éppen diktátor, csupán végrehajtja azt, amivel a feljebbvalói megbízták. Azzal az emlékezetes nacionalista kirohanással persze elvetette a sulykot (lásd a Dühöngő, alias Károly bácsi esetét), de remélem, azóta már maga is rájött, és megbánta. Képzeljék, Kara Éva doktornő helyett pakisztáni orvost kapott a Levendula dr. Shakernak Subhi személyében.

– Mi a panasza?

Felsoroltam a nyavalyáim, és hozzátettem:

– Még lenne egy kis problémám, amit eddig még senkinek sem árultam el, de önnek... Nem érdekelte, én viszont nem hallottam, miket magyarázott Erzsike nővérek.

– Megkérhetném, beszéljen kicsit hangosabban, ugyanis nagyot hallok.

Mintha meg sem hallott volna, csak folytatta a magáét változatlan hangnemben.

– Még lenne egy kis gondom, amit eddig senkinek sem árultam el – ragadtam meg az alkalmat, amint szóhoz juthattam, de sietve otthagytam, pedig csak annyit szerettem volna vele közölni, hogy egyensúlyzavarban is szenvedek.

Hogy miként fogok én ilyen környezetben meggyógyulni? Á, fátylat rá! Mit kell nekem összevissza ennyi zagyvaságot kérdezni. Talán bízzuk ezt dr. Shakarnehre akarom mondani, a Jóistenre, és ahogy dönt, úgy dönt, ámen, úgy legyen. Egyébiránt azért még sem vagyok annyira elárvult, amíg olyan lakótársaim vannak, mint a Levendulában, ti. mióta tapasztalják, milyen szörnyű fulladási rohamokon esek keresztül, egyik jobban igyekszik segíteni rajtam, azaz nyomni a kocsimat, mint a másik. Hát... már elég régóta érzem, hogy a kutyámon kívül bárki is szeretne, és íme, most mégis megtörtént. Mellékesen azt is kezdem felfedezni, milyen nehéz, áldozatos munkát végeznek ezek a derék nővérek, mert mit csinálnánk mi nélkülük? Sokan még csak enni-inni, mozdulna sem tudnánk, ha nem sietne segítségünkre valaki. Mea culpa, és én hányszor bíraltam őket, amiért hébe-hóba türelmetlenek, vagy elfelejtenek valamit ahelyett, hogy előbb elszámolok magamban tízig, és hallgatok. No, majd ezután, ha... megérem, és amit eddig egy percig sem feltételeztem volna, hogy megesik, pont ebben a tipp-topp fészekben találom meg a lelki békémet. Pontosabban találnám, ha a tüdő-, vérnyomás- és egyéb problémák miatt kell feladnom még az írást, alkotást is, ami egész életemet betöltötte. Mostanig.

Oké, akkor búcsúzzunk! Isten veled édes Kajántó, Andris, életem első, Petrozsényből Florean Teofil, életem második, egyben legjobb barátja. De azért nem hiányzott belőle a szeretet sem Sárbu Lucia Margareta személyében. Hú, de régen volt, Szuhának bácsi, Țintea trapéza, nyújtója, és a nagy kalandozások a közeli Kárpátokban – szoktam ábrándozni róluk a mennyezetre meredve le-lecsukodó szemekkel. Vásárhely... Mi a csuda, hol van itt Vásárhely! Kara Éva ez és egy csomó szellem – csíptem a karomba –, vagy megint halucinálok?

– Viszlát, Pali bácsi, vigyázzon magára!

– Miért kellene vigyáznom? Ön nagyon gyanús nekem. Mondja, doktornő, megérem a 82. évemet, vagy legalább a holnapot?

Az orvosnő homlokán kiszökkent egy ránc és hallgatott.

– Értem, nem tudja, de legalább azt kottyantsa ki, mi végre teremtett engem az Úristen!

A szellemek vagy kik voltak, el kezdtek csúfondárosan vihogni. Éva tapsolt egyet, mire mindnyájan elhallgattak, aztán még egyet, és valamennyi szellem eltűnt a szobából.

– Ne kérdezzen olyasmit, amire csakis mennybéli Atyánk válaszolhat!

EPILÓGUS

1. Idén töltöttem be nyolcvanegyedik évedet. Olyan kor ez, amikor az ember már kezd visszapillantgatni megtett életútjára: mit és mennyit vitt véghez abból, amit az út kezdetén - valamikor a gyermek-és serdülőkor mezsgyéjén - megálmodott. Vérébeli íróhoz méltóan úgy gondoltad, hogy visszapillantó tükröd képeit szavakba öntöd. Magyarán: nekifogtál önéletrajzi és egyúttal utolsó műved megírásának. Miért tartod fontosnak egy rég letűnt kor és a benne megélt jó-rossz tapasztalatok megosztását a jövő olvasójával?

Önéletírásom legfőbb ösztönzője a nosztalgia. Mint mindenki, én is szeretek nosztalgiázni, a többséggel ellentétben azonban *én* gyakran írásba is öntöm a múlttal kapcsolatos gondolataimat, érzelmeimet. Ez, tudják, az extrovertált emberek egyik sajátossága vagy mondjuk úgy, hogy afféle írói attitűd. A rég letűnt idők és a benne megélt jó-rossz tapasztalatok megosztása számomra sosem volt szempont, habár tanár lévén éppen az is lehetett volna, de ez a tanítói szándék valahogy kimaradt belőle. Mondom én, ám csöppet sem lennék meglepve, ha az olvasók ezt másképp éreznék. Második kiindulópontom a fiam, családom. Igen, fél szemmel mindig rájuk sandítottam. Kár volt, hiszen apám már a 2. világháború után elhunyt, anyám is réges-rég, amikor még csak tanulgattam a betűvetés tudományát. Feleségeim, bátyáim, sajnos nem érdeklődtek az irodalom iránt, Egon fiam, címzetes egyetemi tanár és szakíró, igen, annál kevésbé viszont irántam. Azért örülök, hogy a Jóisten addig nem szólított magához, amíg nem írtam meg életem regényét is. Ismétlem: önszórakoztatási célból, de ha ezzel másoknak is ki-kapcsolódást, örömet szerezhettem... Na, ez nekem már a dolgok non plus ultrája lenne. Szerinted sikerült?

2. Minden ember életében a szülőföld és a közvetlen elődök jelentik a kiinduló pontot, és persze azt az útravalót, mellyel elindul az élet ágas-bogas útján és megpróbál legjobb tudása szerint sáfárkodni. Te hogyan emlékszel születésed helyére, no meg a téged ott körülvevő nagycsaládra?

Az én születésem helye Kolozsvár, de hogy pontosabban hol jöttem napvilágra, arról nincs tudomásom. Feltételezhetően valamelyik kolozsvári szülőotthonban, utána, mars vissza a 13 km távolságra szerénykedő kalotaszegi falucskába. Itt éltem kerek három évig, ismerkedtem meg legelőször a világgal jóban-rosszban, de inkább jóban olyannyira, hogy első írói nevem a Kajántói előnév lett volna, ha nem csap a református paplakba is a végzet bombája. Meghalt az édesapám, pontosabban öngyilkos lett, még pontosabban... Kissé bonyolult. Mindenesetre egy ref. pap sem vállalta el, hogy annak rendje és módja szerint szentelt földbe temettesse. Ez a szabály, az öngyilkosok az egyházi dogmák szerint mind bűnösök, tehát csak és csakis nem egyházi személy helyezheti őket örök nyugalomra. Ezzel szemben mit láttam? Rövid huzavona után egyszerre négy tiszteletes is segédkezett a gyászszertartáson. Hát ez meg hogy lehetséges? – pislogtak értelmetlenül az emberek. – Itt valami nagyon nem stimmel. Nem bizony. Bár máig sem tudja senki teljes bizonyossággal, de minden logika szerint az apám mégsem lett öngyilkos, hanem egyszerűen megölték, amit végül a papok is megtudtak. De ki beszélhetett akkor ilyesmiről, különösen, hogy maga az állam, a magyargyűlölő Maniu miniszterelnök félkatonai szervezete állt a háttérben. Így maradt a Nagy család már 1945 óta, ami, ugye, elég régen volt, apa nélkül. Három fiúgyerek és az édesanyám maradt utána, A dráma engem viselt meg legjobban: három napig csak édesapámmal álmodtam, illetve láttam is,
– Ott, ott! – mutogattam anyámnak.
– Mi van ott?
– Édesapám integet, jaj, el akar vinni magával! – sikoltoztam.

– Nincs ott senki, nyugodj meg! – próbált megnyugtatni édesanyám. – Gyere, imádkozzunk! – tette össze a két kezem, és elhadartuk a Miatyánkot.

Azt hitték, megbolondultam. Pedig még csak lázas sem voltam, csupán hallucináltam.

3. Alig pár évesen, immár apa nélkül kerültél Petrozsénybe. Hogyan sikerült a Nagy családnak (mely akkor még, nevéhez méltóan meglehetősen népes volt) beilleszkednie a bányászváros zömmel román ajkú közösségébe?

Probléma nélkül, hiszen mindnyájan kitűnően tudtunk románul, kivéve talán az anyámat. Én magam is félig román, félig magyar főiskolán végeztem, Jancsi bátyám meg a fia az állatorvosin, ugyancsak románul. Igaz, hogy egyszer megbuktattak román nyelv és irodalomból, de hogy nem a felkészületlenségem okán, arra esküszöm. No, mindegy, ne bolygassuk! Azért mégis román-magyartanár lett belőlem.

4. Enyhén szólva nem voltál az a kimondottan jó tanuló típus, érettségi után mégis román-magyar szakon felvételizté a marosvásárhelyi tanárképzőn. Tényleg vonzott akkoriban a tanári pálya, vagy családi befolyásra hoztad meg ezt a döntést?

A tanári mint pálya, mesterség sosem vonzott, ennek ellenére tanítani mindig szerettem. Anál jobban szerettem az irodalmat, ezért rohantam azonnal Vásárhelyre, ahol a nagyapám is lakott akkoriban. Előzőleg német–történelemre jelentkeztem, aztán egy barátom, D. Kis János unszolására mégis román–magyar szakra nyújtottam be a kérvényem.

5. Hogyan emlékszel a hatvanas évek Marosvásárhelyére, meg az ott eltöltött diákévekre?

Általában kellemesen. Egyébként csodálom, hogy felvettek, hiszen nagyapám kulákként szerepelt a kádárlapokon, édesapám pap volt, keresztapám dettó, aki ráadásul a kommunista börtönöket is megjárta. Más helyen biztos nem vettek volna fel, de Vásárhely valahogy mindig is bátrabb, szabadelvűbb volt a többi városnál. Diákoththonba helyeztek, ösztöndíjat adtak. Heuréka! De hiszen itt még az éghajlat is klasszabb, sok-sok napfény, lágy telek, az emberek műveltek, udvariasak. A diákoththon házirendje toleráns, tanáraink pedig, meg kell adni felnőttként kezeltek. Ebben a székely központban nyiladozott az agyam másodszor. Először a petrozsényi líceumban, másodszor itt csupán azért, hogy egyre mélyebbre hatoltam az ismeretek tengerébe.

6. Milyen fontosabb állomásai voltak tanári pályádnak

Semmilyenek, tanítottam, hogy megéljek, továbbtanulásra, még csak nem is gondoltam. A feleségem ambíciósabb volt, de aztán ő is feladta.

7. Első feleséged is tanügyis volt, született egy közös gyermeketek, mégsem volt sikeres ez a házasság.

Igen, sőt, osztálytársak voltunk. Sajnos nem Maja szüleinél laktunk, ami nem lett volna baj, ha a feleségem apja nem alkoholizál. Én utáltam az italt, így aztán gyakran összevesztünk, olykor még verekedésre is sor került. Végül el is űztek otthonról anélkül, hogy a nejem védelmemre kelt volna. Óriási csalódás volt, majd belehasadt szívem, hiszen szerettem. Szerintem ő is, csak nem annyira, hogy a kedvemért elhagyja a szüleit. Mit tehettem egyebet, beadtam a válópert. Te mit tettél volna a helyemben?

8. Többek közt egy ideig cirkuszi akrobata is voltál. Ki akartad próbálni magad a porondon is, vagy akkor egyszerűen nem volt más kenyérkeresési lehetőség.

Bocsánat, nem voltam *cirkuszi*, csupán *amatőr* akrobata cirkuszi sátor nélkül. De hogy ki is próbáljam, arra már sosem került sor, bármiképp is szerettem volna, mi több, életem egyik álma volt. Talán jobb is, hogy kudarcba a fulladt, mert, íme, már 2023-at írunk, és én még mindig élek, míg artistaként nem biztos, hogy itt rónám ezeket a sorokat, mert a cirkusz nem játék. Illetve játék is, de a halál árnyékában.

9. Van neked egy "Cirkusz" című regényed is. Megírásához akrobata-múltadból merítettél, vagy ez a cím csak szimbolikus?

Bocsánat, nem regény, novella, főhőse pedig én magam lennék, bár akkori zsenge koromat tekintve ez elég hihetetlennek hangzik. Egyébként egyik legkedvesebb írásom, és igen-igen bánt, hogy az olvasók közül eddig még senki sem értette meg, mit akartam a bohóc táncával jelképezni.

10. Életutad Nagyváradra is elvezetett, ahol igyekeztél bekapcsolódni az akkoriban pezsgő irodalmi életbe, sőt tagja voltál az Ady Endre irodalmi körnek is. Itt írtad meg első, publikálásra szánt novelláidat is. Milyen sikerrel járt ez a próbálkozás?

A nagyváradi irodalmi élet, külön kiemelve az Ady Endre kör tevékenységét tényleg sokat jelentett a számomra, de inkább csak újságírói vonatkozásban. Tulajdonképp itt tanultam meg Implon Irén és Nagy Béla újságírók tapintatos útmutatásai nyomán a helyes, tárgyilagos és hangulatos fogalmazás alapelveit. Többre nem vállalkoztam. Cikkírásra igen, szépirodalomra nem. Hiába, én nem tudtam sok íróhoz hasonlóan gúzsba kötve táncolni, akarom mondani, én sosem tudtam úgy írni, hogy ne őszintén, köntörfalazás és smink nélkül mutassam be az N. Ceaușescu-korszakot, s mivel erre nem volt mód, ezért inkább csak az íróasztalomnak írogattam.

11. Több nyilatkozatodban is említetted, hogy a Ceaușescu-éra nem igazán kedvezett tanári pályafutásodnak, de irodalmi alkotásaid sem feleltek meg az akkori "építő" követelményeknek. Ez lett volna kivándorlásod legfőbb oka ?

Nem, kivándorlásom legfőbb oka a munkanélküliség. Mint tanár sokszor maradtam szerződés nélkül, és bizony éhen is halok lassacskán, ha nem nem adok magánórákat német, olasz, spanyol és francia nyelvekből. Szerencsére volt rá igény, aki külföldre akart szökni, az előbb mind magántanárhoz járt megtanulni a kiválasztott ország nyelvét, szokásait. Tanítványaim közül legtöbben az NSZK-ba, mások Olaszországba és Párizsba iparkodtak. Eleinte én is, de megdöntöttem magamat. Végül is hova mehet egy magyar irodalomtanár, aki ezenfelül még írói ambíciókat is dédelget magában? Hát Magyarba, az őshazába, ahol meg is értik, mik egy magyar író álmai.

12. Magyarországon úgyszólván nulláról indult minden számodra: új volt a társadalmi miliő, a szakmai pálya, újraraházasodtál... Milyen volt a fogadtatás, sikerült-e megvalósítanod az anyaországhoz fűzött reményeidet?

Minden azért nem volt olyan új. Ne felejtjük el, Nagyvárad, Vásárhely, Nagyszalonta stb. valaha mind magyarlakta terület volt, tehát a két ország a mai napig is sok mindenben hasonlít egymáshoz. Többek között ezért is repatriáltam Kecskemétre. Hogy milyen volt a fogadta-

tás? Nagyjából barátságos, nem túl meleg, de be/elfogadtak. Új feleségem szülei is, egyedül néhány rokon fintorgott, isten tudja, mi okból.

13. Saját bevallásod szerint az akkori magyar konjunktúrában könnyebben rátaláltál írói hangodra, eléggé gyors egymásutánban jelentek meg szépírói munkáid, de írtál te akkoriban német nyelvtankönyvet is. Mutasd be kérlek, néhány szóban eddig megjelent köteteidet! Hogy egymás után jelentek meg könyveim? Nézőpont kérdése. Az én megítélésemben inkább kevés. Sorolom:

- *Petrozsényi Pál néven*: Cirkusz (Felelős kiadó: Nagy Pál, Kecskemét, 1992).
- *Nagy Pál néven*: Az én német nyelvtankönyvem (Novum Verlag, Sopron, 2008).
- *Petrozsényi Nagy Pál néven*: Túrós puliszka (Ad Librum, Budapest, 2009)
- Életképek (Ad Librum, Budapest, 2010),
- Cirkusz (2. javított kiadás; Holnap Magazin, Miskolc, 2011)
- Egy tiszta lelkű ember (MEK, Budapest, 2011)
- Smekkerék (Terefere, történetek, színház; MEK, Budapest, 2013)
- Én, Petrozsényi Nagy Pál (Önéletrajzi dokumentumregény; MEK, Budapest 2014)
- A zene hullámhosszán (MEK, Budapest, 2016)
- A 3. Antikrisztus (MEK, Budapest 2017)
- Allah akbar! (MEK, Budapest, 2020) stb.

14. Milyen kérdéseket vetettél fel ezekben a művekben, egyáltalán milyen céllal írtad meg őket? Vannak-e vevők a Petrozsényi Nagy Pál-stílusra, mondanivalóra?

Írásaim tárgya az emberi lélek, katarzisz és korabeli társadalom. A nevelési célzat nyilvánvaló, de ez mindig rejtett. Meg vagyok győződve, hogy a legtöbb olvasó észre sem veszi, azon túlmenően, hogy nem is igényli, így vevő sincs rá. Az érdekes, lektúrszerű részeket persze kedvelik, és... ennyi, nincs tovább.

15. 2019-ben megkaptad a Cédus Művészeti Alapítvány nívódíját dráma kategóriában. Mit jelent számodra ez a kitüntetés?

Sokat, büszkeséggel tölt el, új erőt adott ahhoz, hogy tovább alkossak.

16. Milyen irodalmi sajtóorgánumok közölték/közlik műveidet? Tartod-e a kapcsolatot a jelenlegi írói "társadalommal"? Kik azok a szellemi "bajtársaid" akikkel szívesen elbeszélgetsz személyesen, vagy virtuálisan irodalomról, alkotásról, mai létkérdésekről?

Elég sok, tíznél is több sajtóorgánumban publikáltam. Nagyrészt online, de szorosabb kapcsolatot senkivel sem tudtam kialakítani. Maradtam az, aki eddig is voltam: magányos farkas, akit egy irodalmi társaság, közösség sem jegyez. Megjegyzem, egy Magyar Írók Szövetség-tagságot elfogadtam volna, de sajnos elutasítottak azzal az ürüggyel, hogy az írói munkásságom túl „hullámzó” (Szentmártoni János). Másodszor megpályáztam a Magyar Nemzeti Írószövetséget, állítólag sikerrel, bár erről máig sem kaptam semmiféle írásbeli értesítést.

17. Hogyan jellemeznéd a kortárs magyar prózairodalmat? Hát a szerzői miliőt?

Nem élek benne, nem tudom jellemezni, helyesebben szólva éppen tudnám, de ezt a véleményem megtartanám inkább magamnak.

18. Tudomásom szerint Magyarországon nincs családod, a romániai rokonság nagyjából kihalt, igazi jó barátod is már kevés van. Végző soron már csak a TOLL maradt hűséges hozzád s úgy látszik írói vénád sem hagyott cserben. Honnan kapod az ihletet és mivel táplálkozik folyamatos alkotói lendületed?

Magyarországi, de romániai rokonaimról sem tudok semmit, mint ahogy ők sem rólam, különben már rég jelentkeztek volna. Vagy lehet, hogy ők is irodalmon kívül élik mindennapi életüket? Magyarán: közülük senki sem nem böngészi az internetet. Ihlet. Jó téma. Erről hadd idézzek saját magamtól. *Az az igazság, hogy világeletemben nehezen, öröm és ihlet nélkül alkottam. Valami mindig visszatartott, megakadályozott abban, hogy átadjam magam az írásnak. Talán a kishitűség, a túlzásba vitt műgond, a ledorongoló szerkesztőségi levelek, a mindannyiunkat évtizedekig sakkban tartó kommunista diktatúra? Elképzelhető. Ennek ellenére, ha meg is torpantam néhanapján, végleg sosem adtam fel annak a bizonyos „belső hangnak” köszönhetően, amit nevezhetünk akár belső kényszernek is. Gátlás és kényszer. Elég ellentmondásos felállás, az áldóját! Most bezzeg írnék. Mintha megszabadultam volna valamiféle súlytól, visszatartó erőttől, amittől eddig inkább vánszorgott, mint repült a fantáziám. Csakhogy mi haszna, ha a lélek ugyan erős, de a test erőtlen. (Én, Petrozsényi Nagy Pál)*

B. Tomos Hajnal interjúja

TARTALOMJEGYZÉK

Migráció, globális klímaváltozás. Ab ovo: az elejétől...	2
Küzdelem a halállal. Jancsi, Judit és az Igazgat úr.....	3
A Balaton utcai pszichiátrián.....	14
Vissza a pszichiátriára.....	30
„Karanténban”.....	35
A haszonélvező.....	48
Ave, Caesar.....	93
A megszorítások keresztüzében.....	127
Szellemek és egyéb apróságok.....	136
Epilógus.....	154
Tartalomjegyzék.....	159